

CARL
SAGAN

R O M A N
MESAJ

İnkılâp Kitabevi

Copyright: ©

CARL SAGAN

Kesim Ajansı aracılığı ile
Türkiye'de yayın hakkı:

© İNKILÂP KİTABEVİ
Yayın Sanayi ve Tic. A.Ş.

Ankara Cadd. No: 95 - İSTANBUL
Tel: 522 28 51-526 86 41

*Bu kitabın her türlü yayın hakları
Fikir ve Sanat Eserleri
Kanunu gereğince
İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve
Tic. A.Ş. ne aittir.*

ANKA O F S E T A.Ş.
Cagaloglu Cemalnadir Sk. No. 24
İ S T ANBUL —1987

BİRİNCİ KISIM

MESAJ

*Yüreğim zavallı bir yaprak gibi titriyor,
Gezegenler dönüyor rüyalarımda.
Yıldızlar pencereme dayanmış. Uykumda
dönüyorum. Sıcak bir gezegen yatağım.*

— MARVIN MERCER
Harlem 153. okul, sınıf 5

BİRİNCİ BÖLÜM

Asal Sayılar

*Minik sinek,
Düşüncesiz elim
Silip süpürdü Yaz
oyununu.*

*Ben de senin gibi
Bir sinek değil miyim?
Ya da sen
Benim gibi bir insan?*

*Ben de raks ediyorum
Ve içiyorum ve şarkı söylüyorum
Ta ki kör bir el
Kanatlarımı süpürüp atana kadar.*

— WILLIAM BLAKE
Deney Şarkıları
«Sinek» (1795)

İnsan ölçülerine göre yapay olamazdı: bir dünya boyutundaydı. Ancak öylesine garip ve öylesine anlaşılmaz bir biçimi vardı ki, bunun yalnızca bir fikrin belirtisi olabilecek karmaşık bir amaç için tasarlandığı belliydi. Büyük mavi-beyaz yıldızın çevresinde kutup yörüngesinde dönerken üzerine milyonlarca çanak biçimli kabuklu deniz hayvanının yapışmış olduğu muazzam bir çokköşeli geometrik biçimi andırmaktaydı. Çanaklardan her biri gökyüzünün bir köşesine çevriliydi. Gözden kaçırılmış tek bir yıldız kümesi bile yoktu. Bu çokköşeli bu esrarlı görevini milyonlarca yıldan beri sürdürmekteydi. Çok sabırlıydı. Sonsuza kadar bekleyebilirdi.

Ana rahminden çekip çıkardıklarında ağlamıyordu bile. Ufacıcık alnı kırış kırıştı, sonra birden gözleri iri iri açıldı. Parlak ışıklara, beyazlı yeşilli giyinmiş insanlara, altındaki masanın üstünde yatan kadına baktı. Her nasılsa tanıdık sesler yüzüyordu çevresinde. Kızın yüzünde yeni doğan bir insan için garip bir ifade vardı — bir şaşkınlık ifadesi belki de.

Kız iki yaşına geldiğinde ellerini başının üstüne kaldırıp en tatlı sesiyle, «Baba, kalk,» derdi. Babasının ar-

kadaşları şaşınırlardı. Bebek çok saygılıydı. Babası onlara, «Saygı değil,» derdi. «İlk önceleri kaldırılmak istendiğinde bağırırdı. Ona bir kere, «Ellie ağlamana gerek yok. 'Baba, kalk' de yeter dedim. Çocuklar çok müthiş oluyorlar, öyle değil mi, Presh?»

Kız şimdi kalkmıştı artık, babasının omuzları üstünde, onun seyrelmeye yüz tutmuş saçlarına asılmış bir halde başdöndürücü bir ykseklikteydi. Yaşam çok daha iyiydi burada, bir bacak ormanı arasında emekliyor olmaktan çok daha güvenliydi. Orada biri üstüne basabilirdi. Kaybolabilirdin. Kız ellerini biraz daha sıktı.

Maymunların yanından ayrılıp bir kseyi döndüklerinde kendilerine yükseklerden bakan ince bacaklı, uzun boyunlu, derisi lekeli ve küçük boynuzlu bir hayvanla karşılaştılar. Babası, «Boyunları o kadar uzun ki sesleri dışarı çıkamıyor,» dedi. Ellie bu sessizliğe mahkm zavallı yaratığa çok acımış ti. Ancak böyle mucizelerin varolabileceği zevkiyle bir sevinç de hissediyordu.

«Haydi, Ellie,» diye annesi yumuşakça özendirdi kendisini. Tanıdık sesinde hafif bir heyecan vardı. «Oku bakalım.» Teyzesi üç yaşındaki Ellie'nin okuyabildiğine inanmıyordu. Masalları ezberlemiş olduğunu sanmaktaydı. şimdi dipdiri bir Mart günü State Caddesinde yürürlerken bir mağazanın önünde durmuşlardı. İçerde güneş ışığı altında şarap kırmızısı bir taş parıldamaktaydı. Ellie tek tek heceleyerek, «Kuyumcu,» diye okudu.

Ellie bir suçluluk duygusuyla sandık odasına girdi. Eski Motorola marka radyo hatırladığı yerde, rafın s-

Sandık odasından biraz da soluğu kesilmiş olarak çıkarken annesiyle yüzyüze gelince birden korkmuştu.

«Bir şey mi var, Ellie?»

«Hayır, anne.»

İlgisiz görünmeye çalışmasına rağmen kalbi güm güm atıyor, avuçları terliyordu. Küçük avlunun en sevdiği köşesine çöküp çenesini dizlerine dayayarak radyonun içini düşünmeye koyuldu. O lambaların hepsi de gerçekten gerekli miydi? Hepsini tek tek çıkardığın takdirde neler olurdu? Babası bir kere onların içlerinde hava olmadığını söylemişti. Gerçekten de hava yok muydu içlerinde? Orkestraların müziği ve spikerlerin sesleri radyonun *içine* nasıl giriyordu peki? 'Havadan' diyorlardı. Radyoyu hava mı taşıyordu? 'Frekans' ne demekti? Çalışması için neden fişi prize sokmak zorundaydın? Elektrikli radyo içinden nasıl geçtiğini gösteren bir harita yapılabilir miydi? Kendine bir zarar gelmeden radyoyu sökebilir miydin? Söktükten sonra yine eski haline dönüştürülebilir miydi?

Asmak için çamaşır taşımakta olan annesi, «Ellie neler yapıyorsun yine?» diye sordu.

«Hiçbir şey, anne. düşünüyorum işte.»

Ellie on yaşındayken Kuzey Michigan Yarımadası'nda bir göl kıyısında oturan hiç sevmediği iki kuzeninin evine tatile götürülmüştü. Wisconsin'de bir göl kıyısında yaşayan insanların arabayla beş saatlik yolda olan Michigan'daki bir göle gitmelerinin nedenini bir türlü anlayamıyordu. Hele iki kötü ve çocuksu oğlanı görmek için. Kendisine her konuda o kadar duyarlı olan babası nasıl oluyor da sabahtan akşama kadar o iki veletle oynamasını istiyordu? Ellie bütün yazını oğlanlardan kaçmaya çalışarak geçirdi.

nüyordu. Gökyüzünün bir ucunda yıldızlar yükseliyordu. Oraya Doğu deniyordu. Arkasında, öteki uçta, evlerin arkasında ise yıldızlar batıyordu. Oraya da Batı denilirdi. Dünya günde bir kere dönüşünü tamamlar ve yıldızlar yine aynı yerden yükselirlerdi.

Ne var ki, Dünya kadar büyük bir şey günde bir kere dönüyorsa bunun inanılmaz derecede hızlı hareket ediyor olması gerekti. Ellie Dünya'nın döndüğünü hissedebildiğini düşünüyordu artık — bunu yalnızca kafasının içinde hayâl ediyor değildi, ta midesinde hissediyordu. Hızlı bir asansörle inermiş gibi. Dünya'nın hiçbir şeyinin görüş alanını bozmaması için, kapkara gökyüzü ile parlak yıldızlardan başka hiçbir şeyi göremeyene kadar başını geri attı. Birden iki yanındaki otlara sıkı sıkı tutunması, aksi halde gökyüzüne düşeceği, ufa-cıcık vücudunun altındaki koskoca karanlık kubbe tarafından emileceği duygusuna kapıldı.

İçinden kopan çılgılığı eliyle bastıramadan bir kere bağırdı da. Kuzenleri kendisini bu bağırması sonunda buldular. Yamaçtan aşağı koşarak indiklerinden kızın yüzünde gördükleri şaşkınlık ve utanç karışımı bakışı, annesiyle babasına anlatılacak küçük bir haşarılık izi olarak kabul ettiler.

* * *

Kitabı filminden daha iyiydi. Bir kere içinde çok daha fazla şey vardı. Sonra kitaptaki resimler filmdekilerden çok değişti. Ancak ikisinde de, bir mucizeyle canlanan tahta kukla Pinokyo'nun üstünde askılı bir pantolon vardı ve eklem yerleri tahta çivilerle tutturulmuş gibiydi. Gepetto Pinokyo'yu yapmayı bitirdiği sırada arkasını kuklaya çevirir ve kukladan yediği bir tekmeyle savrulur gider. Tam o anda içeri giren marango-

lie çenesini dizlerine dayayıp sayfaları çevirerek sevdiği bölümlerden birini aradı. Twain'in kahramanı, yerel tımarhaneden kaçtığını sandığı zırhlı bir adam tarafından götürülüyordu. Bir tepeye varınca altlarında uzanan kenti görürler:

« Bridgeport 'mu?' diye sordum ben—

« 'Camelot,' dedi...»

Göle bakıp hem ondokuzuncu yüzyıl Bridgeport'u hem de altıncı yüzyıl Camelot'u olarak kabul edilebilecek bir kentin nasıl olduğunu düşünürken annesi koş a koş a belirdi yanbaşımda.

«Her yerde aradım seni. Neden bulabileceğim bir yere gitmiyorsun? Ah, Ellie, korkunç bir şey oldu...»

Yedinci sınıfta 'Pi'yi öğreniyorlardı. Bu, İngiltere'de Stonhenge'deki taşları andıran Yunanca bir harfti: üzerinde bir giriş olan iki taş sütun — 'pi'. Bir dairenin çevresini ölçüp o dairenin çapına böldün mü pi çıkardı. Ellie evde mayonez kavanozunun kapağını alıp çevresine bir sicim sarmış, sonra sicimi cetveliyle ölçmüştü. Aynı şeyi kavanozun çapına da uygulamış, bir sayıyı diğeri ile bölmüştü. Sonuç 3.21'di. Basit bir şeydi bu.

Ertesi gün öğretmenleri Bay Weisbrod pi'nin değerinin 22/7, yani yaklaşık olarak 3.1416 olduğunu söylemişti. Kesin bir rakam istersen bu sonsuza kadar devam eden ondalık bir sayıydı. Sonsuza kadar, diye düşündü Ellie. Elini kaldırdı. Öğretim yılının başıydı ve Ellie'nin sınıftaki ilk sorusuydu bu.

«Ondalıkların sonsuza kadar gittiği nasıl bilinebilir?»

Öğretmeni biraz sertçe, «Öyledir işte,» dedi.

«Neden ama? Nasıl biliyorsunuz? Sayıları sonsuza kadar nasıl sayabilirsiniz?»

toplamları çıkarmaları yapmaya başladı. Toplam $\pi/4$ ' ten fazla ile eksik olma arasında gidip geliyordu ama bir süre sonra bu sayı dizisinin doğru cevaba giden en kestirme yol olduğunu görebiliyordun. Doğruya tam olarak yaramıyordun ama istediğin takdirde, çok sabırlı olduğun takdirde, oraya istediğin kadar yaklaşabilirdin. Yeryüzündeki bütün dairelerin biçimlerinin bu kesirlerle bağlantılı olması bir mucize gibi geliyordu kıza. Daireler kesirleri nereden bilebilirlerdi? Orada calculus öğrenmeyi aklına koydu Ellie.

Kitap başka bir şeyden de söz ediyordu: 'pi' asal* bir sayıydı. Sonsuz kadar uzun olmadıkça 'pi'yi veren normal sayılı bir denklem olamazdı. Ellie kendi kendine az çok cebir öğrendiği için bunun ne demek olduğunu biliyordu. Ve tek asal sayı da pi değildi. Gerçekte sonsuz miktarda asal sayı vardı. Hatta normal sayılardan sonsuz derecede çoktu bunlar. Pi, bunların içinde Ellie'nin öğrendiği bir tekiydi yalnızca. Pi pek çok açıdan sonsuzluğa bağlıydı.

Ellie görkemli bir şeyi görür gibi olmuştu. Normal sayılarının hepsinin arasında matematiğe derinlemesine eğilmedikçe varlıklarını tahmin bile edemeyeceğin bir asal sayı sonsuzluğu vardı. Tıpkı pi gibi bunlardan biri arada sırada günlük yaşamda hiç beklenmedik bir biçimde ortaya çıkıveriyorlardı. Ancak çoğu —sonsuz miktarlar, diye hatırlattı kendine— saklanmışlardı ve sinirli Bay Wisbrod'un gözlerinden uzaktaydılar.

Ellie daha ilk günden John Staughton'un nasıl biri olduğunu anlamıştı. Annesinin adamla evlenmeyi düşü-

(*) Asal sayı: Kendinden ya da 1'den başka sayıya tam olarak belirlenemeyen sayı.

«Yapıldı bile,» dedi Staughton. «iyileşeceksin. «Ellie kendi haberi olmadan koca koca zaman dilimlerinin çalınabilmesini çok rahatsız edici bulmuş ve bu durum için adamı suçlamıştı. O zaman bile bunun çocukça bir davranış olduğunu biliyordu.

Annesinin onu gerçekten seviyor olması akıl almaz bir şeydi. Yalnızlığı yüzünden, zayıf olduğundan onunla evlenmiş olmalıydı. Kendisine bakacak birine ihtiyacı vardı. Ellie böyle bir bağımlı durumu asla kabul etmeyeceğine yemin etti. Ellie'nin babası ölmüştü, annesi kendisinden uzaklaşmıştı, o da kendini bir zalimin evinde sürgünmüş gibi hissediyordu. Ellie'ye Presh diyecek kimse yoktu artık.

Kaçma özlemi içindeydi.

«'Bridgeport mu?' dedim.»

« 'Camelot,' dedi o.»

Mavili beyazlı yıldızın ekvatoryal eksenı çevresinde merkezi kızılması, yıldıza yakın yerleri mavimsi olan ve kayalarla buzdan, madenlerden ve organik maddelerden oluşma geniş bir uzay süprüntüsü halkası vardı. Dünya boyutunda olan çok köşeli nesne halkaların arasındaki bir boşluktan girip öteki taraftan çıktı. Halka düzleminin içinde buzul kayaları ve dağların gölgesinde kalmıştı. Ancak şimdi yıldızın öteki kutbunun üstünde bir noktaya olan yolculuğu sırasında üzerindeki milyonlarca çanak biçimli eklentilerinde güneş ışınları yansıyordu. Çok dikkatle bakıldığı takdirde bu çanaklardan birinin hafif bir hedef ayarı yaptığı seçilebilirdi. Ama çanaktan uzayın derinliklerine gönderilen radyo dalgalarını görebilmek olanaksızdı.

İnsanların Dünya'da varoldukları süre boyunca gökyüzü geceleri onlara bir dost ve bir esin kaynağı olmuştu. Yıldızlar huzur vericiydiler. Göğün insanların yararına ve eğitimleri için yaratıldığını kanıtıyorlardı sanki. Bu açması kendini beğenmişlik yeryüzü boyunca gelenekselleşmiş bilgelik olmuştu. Hiçbir kültür kendini bundan kurtarabilmiş değildi. Bazı insanlar göklerde dinsel mantıklılığa bir çıkış yolu bulmuşlardı. Pek çoğu evrenin görkemi ve boyutları karşısında dehşete

düşmüş, kendini küçülmüş hissetmişti. Bazıları ise en aşırı hayâllere kapılacak derecede kendilerinden geçmişlerdi.

İnsanlar evrenin boyutlarını keşfedip de Samanyolu Galaksisinin bile gerçek boyutları karşısında en sınırsız hayâllerinin cüce kaldığını anlayınca kendilerinden sonra geleceklerin yıldızları görememeleri için gerekli adımları attılar. İnsanlar bir milyon yıldır günlük yaşamlarında gökkubbe ile kişisel bir yakınlık içinde büyümüşlerdi. Son birkaç bin yıl içinde insanlar binalar yapmaya ve kentlere göç etmeye başlamışlardır. Son birkaç on yılda ise insan nüfusunun büyük bir çoğunluğu kırsal yaşam biçimini terketmişlerdir. Teknoloji gelişip de kentlerde çevre kirlenmesi başlayınca geceler yıldızlardan yoksun kalmışlardır. Yeni kuşaklar atalarını büyüleyen ve bilim ve teknoloji modern çağını başlatan gökkubbeden tümüyle habersiz olarak yetişkinliğe erişmişlerdir. Gökbilim altın çağına girerken insanların büyük bir çoğunluğunun, farkına bile varmadan, içine girdikleri bu gökyüzünden uzaklaşma ancak uzay araştırmalarının başlamasıyla sona ermiştir.

Ellie Venüs'e bakar ve onun Dünya gibi bir yer olduğunu düşünürdü — her biri bizim burada sahip olduklarımızdan değişik bitkiler, hayvanlar ve insanlarla dolu olan bir dünya. Güneş battıktan hemen sonra kentin dışında karanlık göğe bakar, o hiç titremeyen parlak ışık kaynağını seyredirdi. Güneşin başının üstünde hâlâ aydınlatdığı bulutlarla kıyaslanınca yıldızın rengi sarıya kaçardı. Orada neler olup bittiğini hayâl etmeye çalışırdı. Parmaklarının ucunda yükselir, gözlerini ondan ayırmazdı. Kimi zaman onu gerçekten görebildiğine inandırırdı kendini: sarı sis aniden dağılacak ve pır-

şifresini gösterken en çok kullanılan harfin E olduğu aşağı yukarı kesinleşiyordu böylece. Ellie bazı sessiz harflerin daha çok birlikte kullanıldığını da anlamıştı artık. Sesliler ise daha çok rastgele diziliyorlardı. İngilizcenin en çok kullanılan üç harflik sözcüğü 'the' idi. Bir sözcüğün içinde T ile E'nin arasında bir harf varsa bu büyük bir olasılıkla H idi. H değilse R olabilirdi.

Ellie kendi kendine başka kurallar keşfedip çeşitli ders kitaplarında saatler boyu süren incelemeler yapıp harf sıklıklarını saptadıysa da daha sonraları bu tür sıklık tablolarının hazırlanıp basılmış olduğunu öğrendi. Şifre çözme makinası kendi zevki içindi. Bundan yararlanıp arkadaşlarına şifreli mesajlar göndermiyordu. Bu elektronik ve şifre ilgisini kime açacağını bilemiyordu; oğlanlar bunu duyunca alaycı ya da tedirgin oluyorlar, kızlar da kendisine garip garip bakıyorlardı.

Birleşik Devletler askerleri Vietnam denilen uzak bir yerde savaşıyorlardı. Her ay giderek daha fazla sayıda genç sokaklardan çiftliklerden toplanıp Vietnam'a gönderilmekteydi. Ellie savaşın nedenleri konusunda bilgi edinip ulusal liderlerin kamuoyuna yaptıkları açıklamaları dinledikçe öfkeden kuduracak gibi oluyordu. Kendi kendine, Başkan ve Kongre yalan söyleyip cinayet işliyorlar, diye düşünüyordu; kendisi dışında da hemen hemen herkes sessizce onaylamaktaydı bu durumu. Üvey babasının anlaşma yükümlülüklerinde, domino teorisinde ve Komünist saldırganlığında resmi görüşleri benimsemesi Ellie'nin kararlılığını daha da artırıyordu. Yakınlardaki kolejin toplantılarına katılmaya başlamıştı artık. Orada tanıştığı insanlar daha zeki, daha dost ve çok daha canlıydılar kendisinin kabusu ve zevkten yoksun liseli arkadaşlarından. John Staughton kolej öğ-

olan 'yarısı barbarlık tarihi, yarısı peri masalı' yargısını kabul etmeye eğimliydi. Bu yüzden ilk dersinden önceki hafta Eski Ahit kitabının önemli görünen kısımlarını, önyargısız olarak okumaya başladı. Tekvin'in ilk iki bölümünde Yaratılış konusunda iki ayrı ve çelişkili hikâye olduğunu ilk görüşte farketmişti. Güneş yaratılmadan ışığın ve günlerin nasıl olabileceklerine bir türlü aklı ermiyordu; sonra Kabil'in kiminle evlendiğini bir türlü çıkaramamıştı. Lut ile kızlarının, Mısır'da Abram ile Sara'nın, Dinah'ın nişanlanmasının, Yakub ile Esav'ın hikâyeleri karşısında şaşkına dönmüştü. Gerçek Dünya'da da korkaklığın başgösterebileceğini, oğulların yaşlı bir babayı aldatıp kandırabileceklerini, bir erkeğin karısının Kral tarafından ırzına geçilmesine namertçe-sine rıza göstereceğini, hatta kızlarının ırzına geçilmesini özendirebileceğini anlıyordu artık. Ancak kutsal kitaplarda bu tür zorbalıklara karşı tek bir itiraz sesi yük-selmiyordu. Aksine bu suçlar onaylanıyor, hatta övülüyordu da.

Ders başlayınca insanı çileden çıkaran bu tutarsızlıkları tartışmayı, Tanrı'nın Amacı'nın açıklanmasını, ya da en azından bu suçların Tanrı tarafından neden kınanmadığının açıklanmasını hevesle bekledi. Ne var ki, bu konuda hemen düşkürlüğüne uğramıştı. Rahibin karısı kişiliksiz bir uyumla yaklaşıyordu bunlara. Her nasılsa bu hikâyelerden hiçbiri tartışmalarda su yüzüne çıkmamıştı. Ellie Firavunun kızının hizmetçilerinin sazlar arasındaki bebeğe bir bakışta Musevi olduğunu anlamalarının nasıl mümkün olabileceğini sorunca öğretmenin yüzü kızarmış ve münasebetsiz sorular sormamasını söylemişti. (Ellie o anda anlamıştı sorusunun karşılığını.)

Yeni Ahit kitabına geldiklerinde Ellie'nin telaşı daha da artmıştı. Matta ile Luka, İsa'nın atalarını Kral

lar önerebileceklerini söylemelerine pek şaşırdı. Seçmeli soruların çoğuna rastgele karşılıklar vermişti ve sınavı kaybettiğini sanıyordu. Ancak çok az şey biliyorsan, iki sorudan başkasına kesin bir yanıt veremeyeceksen ve on soruya tahmini bir yanıt veriyorsan binde bir şansla onunu da doğru tutturursun diyordu kendi kendine. Yirmi soruyu doğru tutturmak ise milyonda bir olasılıktı. Ancak sınava da bir milyon kişi girdiğine göre nasılsa *birinin* talihi tutacaktı.

Massachusetts'de Cambridge Üniversitesi John Staughton'un etkisinden yeteri kadar uzak ama tatillerde annesini ziyarete gelebileceği kadar yakındı. Annesi kızını terketmekle kocasını kızdırmak arasında güç bir seçim olarak görüyordu bu durumu. Ellie Massachusetts Teknoloji Enstitüsü yerine Harvard'ı seçmekle bu işe kendisi de şaşmıştı sonunda.

Bu kumral saçlı, orta boylu, hafif çarpık gülümsemeli güzel genç kadın her şeyi öğrenmek hevesiyle gelmişti üniversiteye. İlk işi kültürünü genişletmek, esas ilgi.konusu olan matematik, fizik ve mühendislikten mümkün olduğu kadar başka ders almak oldu. Ancak bu ana ilgi konularında hemen bir sorun çıkmıştı. Çoğunluğu erkek olan sınıf arkadaşlarıyla değil fizik konusunu tartışmak, doğru dürüst karşılıklı konuşamıyordu bile. İlk başlarda kendisinin sözlerine belirli bir dikkatsizlik göstermişlerdi. Konuşurken hafifçe duraklıyorlar, sonra sanki Ellie hiç konuşmamış gibi kendi konuşmalarını sürdürüyorlardı. Zaman zaman onun söylediği bir şeyi dinliyorlar, hatta onaylıyorlar, ama sonra yine hiçbir şey olmamış gibi kendi bildiklerini okuyorlardı. Ellie sözlerinin hepsinin saçma olmadığına emindi, böyle önemsenmemekten, hele hem önemsenilmeyip hem de kendisine ardından üstünlük taslanılmasından hiç de memnun kalmıyordu. Bunun bir nedeni-

di kendisinden. Fen derslerindeki başarısı ve bundan aldığı zevk diğer bakımlardan çok becerikli olan genç kadınlar tarafından bir terslenme olarak kabul ediliyordu.

Cinsel devrimin doruk noktasında Ellie giderek artan bir hevesle kendini cinsellik deneylerine vermişse de müstakbel âşıklarının gözlerini korkuttuğunu farketmişti. İlişkileri birkaç aydan fazla sürmüyordu. Bunun karşı seçeneği ilgi alanlarını gizlemek, fikirlerini bastırmaktı ki bunu lisedeyken bile yapmıştı. Kendisinden vazgeçmiş ve sinmiş bir insan olan annesinin hayâli kovalamaktaydı Ellie'yi. Akademik ve bilimsel yaşamdan uzak erkekleri düşünüyordu artık.

Görünüşe bakılırsa bazı kadınlar kendilerini hiçbir ikiyüzlülüğe kaptırmadan bir an bile düşünmeksizin kalplerini bir erkeğe verebiliyorlardı. Bazıları ise esaslı bir erkek 'yakalamak' için çeşitli ileri ve geri siperleriyle tam bir askeri harekât planı düzenlemekteydiler. Kadınların çoğu ise ortada bir yerdeydiler Ellie'ye göre, tutkularını hayallerindeki uzun vadeli avantajlarıyla bağdaştırmaya çalışıyorlardı. Belki de sevgi ile çıkar arasında insanın bilincinden kaçan rastlantısal bir iletişim de vardı arada sırada. Ancak bir erkeği planlı olarak tuzağa kısırmak düşüncesi Ellie'yi ürpertiyordu. Bu konuda duygularına bağlı kalacaktı o. İşte Jesse ile bu dönemde karşılaştı.

Ellie'nin birlikte çıktığı erkek kendisini Kenmore Meydanında bir bodrum-bara götürmüştü. Jesse hem gitar çalıyor hem de blues okuyordu. Erkeğin şarkı söylemesi ve hareketleri Ellie'ye neleri kaçırdığını açıkça göstermişti. En yakın masaya oturup iki şarkı boyunca

«Ama çocuğumuz olur,» dedi Jesse. «Okulun yerine başka bir şeyin olur işte.»

«Jesse, benim okula ihtiyacım var.»

Jesse omuzlarını silkince Ellie ortak yaşantılarının da erkeğin omuzlarından akıp gittiğini hissetti. Daha bir iki ay birlikte yaşamalarına rağmen o kısacık an içinde bitmişti artık ilişkileri. Öpüşerek ayrıldılar; Jesse California'ya gitti. Ellie de bir daha görmedi onu.

1960'lı yılların sonlarında Sovyetleri Birliği Venüs gezegenine uzay araçlarını indirmeyi başardı. Bunlar insan türünün başka bir gezegene indirebildiği ilk çalışan uzay araçlarıydı. Bundan on yıl kadar önce Amerika'nın Dünya'daki radyo gökbilimcileri Venüs'ün yoğun radyo dalgaları yaydığını keşfetmişlerdi. O zamanlar çok rağbet gören bir açıklamaya göre bunun nedeni Venüs'ün yoğun atmosferinin bir sera etkisi sonucunda sıcaklığı tutabilmesiydi. Ellie başka bir açıklama bulunabilmesini özlüyor, bu radyo yayımının yumuşak havalı bir Venüs'ün çok yükseklerden gelebiliyor olmasının yollarını başarısızlıkla araştırıyordu. Harvard ve MIT' de bazı gökbilimciler fokur fokur kaynayan bir Venüs dışındaki seçeneklerden hiçbirinin bu radyo dalgalarını açıklayamayacağı kanısındaydılar. Ellie ise böylesine büyük çapta bir sera etkisinin olanaksızlığını ve bir gezegenin kendisini böyle bırakıvermesi fikrinin hiç de hoş olmadığını düşünüyordu. Ancak *Venera* gezegene başarılı bir iniş yapıp da termometresini dışarı çıkardığında ölçülen ısı kurşun ya da tenekeyi eritebilecek bir ısıydı. Ellie kristal kentlerin eridiğini hayâl ediyor (Venüs o kadar da sıcak olmasa bile), ve gezegen yüzeyinin silisli gözyaşlarıyla yıkandığını görür gibi oluyordu. Romantik bir insandı Ellie, yıllardır biliyordu bunu.

sanlara kolay kolay tahammül edememesiyle dünya çapında ün yapmış biriydi; ancak her mesleğin en üst düzeylerinde olan kişiler gibi o da günün birinde bir yerde birisinin kalkıp da kendisinden daha akıllı olduğunu ispat edecek diye sürekli korku içinde yaşırdı. Drumlin Ellie'ye, özellikle kuramsal temelleri olmak üzere, konunun esasını öğretti. Kadınlar tarafından çok çekici bulunan bir insan olarak tanınıyorsa da Ellie adamı kesinlikle kendisine dönük ve çoğunlukla da huysuz biri olarak tamdı. Drumlin Ellie'nin çok romantik olduğunu söylerdi. Evren kendi kurallarına göre kesin bir düzen içindeydi. Önemli olan evren gibi düşünebilmektir, kendi romantik fikirlerimizi (bir keresinde de kadınca özlemlerimizi demişti) evrene yüklememektir. Doğa yasaları ile yasaklanmayan her şey zorunluydu, diyordu Ellie'ye. Ancak hemen hemen her şey de yasaklanmıştı. Adam ders verirken Ellie gözlerini yüzünden ayırmıyor, bu garip kişilik özelliklerini anlamaya çalışıyordu. Sağlığı kusursuz bir erkek vardı karşısında: zamanından önce kırlaşmış saçlar, alaycı bir gülümseme, burnunun ucuna itilmiş yarım gözlük, papyon kravat, dört köşeli bir çene.

Drumlin için iyi bir iki saat geçirme doktora öğrencilerini yemeğe davet etmektir. Oysa Ellie'nin üveybabası öğrencilerini çevresinde toplamaktan hoşlanmasına rağmen onları yemeğe çağırmayı savurganlık olarak görürdü. Drumlin çok geniş bir entellektüel kapsamlılık gösterir, konuşmayı uzman olduğu konulara ustaca yöneltir, sonra hemen bunlarla çelişkili fikirler ileri sürmeye başlardı. Yemekten sonra konuklarını kendisinin Cozumel, Tobago, ya da Great Barrier Reef'te dalgıçlık dialarını gösterirdi. Genellikle kameraya gülüyor ve elini sallıyor olurdu, hatta sualtı sahnelerinde bile. Kimi zaman meslektaş Dr. Helga Bork'un sualtı görüntüleri

uğraşının çok hafif bir de kötü ünlü yanı vardı: Valerian dünya dışında akıllı yaşam olduğuna inanırdı. Her öğretim üyesinin kusurlu bir yanı vardı anlaşıldığı kadarıyla: Drumlin'in planörcülüğü, Valerian'in da başka dünyalarda canlıların olduğuna inancı. Daha başkaları belden yukarıları çıplak garson kızların hizmet ettikleri barlara, et yiyen bitkilere, transandantal meditasyona düşküncüler. Valerian ETİ diye kısaltılan dünyadışı akıllı yaratıklara herkesten daha çok ve daha uzun zamandan beri inanırdı. Ellie onu daha yakından tanıdıkça ETİ'nin adamın günlük sıkıntılı özel yaşantısıyla dramatik bir çelişki oluşturan bir tutku, bir romantizm olduğunu anlıyordu. Dünyadışı akıllı yaratıklar konusunda düşünmek onun için çalışma değil, oyundu. Böylece hayâl gücü çok yüksekler tırmanabiliyordu.

Ellie adamın konuşmalarını dinlemeye bayılıyordu. Bu Harikalar Diyarına ya da Zümrüt Kente girmek gibi bir şeydi. Gerçekte ise bütün bu hayâllerin sonunda bir gerçek payı olabileceği düşüncesi daha da iyiydi. Ellie günün birinde büyük radyo teleskoplardan birinden bir mesaj alınabilmesinin hayâl değil de gerçek olabileceğini düşünürdü. Ancak Valerian da tıpkı başka konularda Drumlin gibi, hayâlin çıplak gerçeklerle karşılaştırılması gereğini sık sık dile getirirdi. Bu, pek seyrek olarak yararlı olan hayâlin saçmalık yığımından ay-rılabildiği bir tür elekti. Gerek dünya dışındakiler gerekse teknolojileri kesinlikle doğa yasalarına uyumlu olmalıydılar: bu da pek çok tatlı hayâli şiddetli bir- kısıntıya uğratiyordu. Ancak bu elekten dökülenler, en kuşkucu fizik ve astronomi analizinden geriye kalanlar doğru olabilirdi. İnsanın kaçırdığı olasılıklar, senden daha akıllı insanların bir gün ortaya çıkaracağı şeyler nasıl olsa her zaman olacaktı.

Valerian bizim zamanımız, kültürümüz ve biyoloji-

alanındaki yeteneklerinden yararlanıyor, hem de, dünyadışı akıllı yaşam konusundaki tehlikeli meslekî adımı atmadan Valerian'la tartışmalarına devam edebilecekti. Bu sonuncusu bir doktora tezi için çok hayâle dayanan bir konuydu. Üveybabası Ellie'nin çeşitli ilgi alanlarını, gerçekçi olamayacak derecede haris ve zaman zaman da öldürücü derecede önemsiz olarak kınamaktaydı. Söylentileri duyduğunda (artık Ellie ile konuşmuyorlardı) bu tez konusunu önemsenmeyecek kadar sıradan olarak niteledi.

Ellie yakut maser (*) üstünde çalışıyordu. Yakut esasta alüminyum oksitten oluşur, ki bu da hemen hemen kusursuz derecede saydamdır. Taşın kırmızı rengi alüminyum oksit kristalinin içine yayılmış olan küçük bir krom pürüzünden gelir. Yakut güçlü bir mıknatıs alanı içine alınırsa krom atomları enerjilerini arttırırlar, ya da fizikçilerin pek sevdikleri bir deyimle heyecanlanırlar. Ellie o küçük krom atomlarının hummalı bir koşuşturmaya girmeleri, yararlı bir iş yapmaları, yani zayıf bir radyo işaretini güçlendirmeleri düşüncesinden çok hoşlanıyordu. Manyetik alan ne kadar güçlü olursa krom atomları daha da hızlı hareket ediyorlardı. Maser öylesine ayarlanabilirdi ki, istenilen radyo frekansına özellikle duyarlı olurdu. Ellie bir maşerin daha dar frekansları ayarlanabilecek ve böylece daha zayıf işaretleri alabilecek biçimde kullanılabilmesi için yakutlara krom atomları dışında lantan eklemeyi başarmıştı. Onun dedektörünün sıvı helyuma batırılması gerekiyordu. Bundan sonra da bu yeni aletini Cal Tech' in Owens Vadisi'ndeki radyo teleskoplarından birinin

(*) Maser —Microwave Amplifier by Stimulated Emission of Radiation — Uyarılmış elektromanyetik isim ile çalışan çok kısa dalga.

bir iki yaprak maydanoz takan bilim adamını andırıyordu.

Dünyanın büyük radyo teleskopları Paul Gauguin'i Tahiti'ye gönderen nedenle çok uzak yerlerde kurulmuşlardır: Uygarlıktan mümkün olduğu kadar uzak olmak için. Sivil ve askeri telsiz trafiği arttıkça radyo teleskoplar da saklanmak zorunda kalmışlardır. Örneğin Porto Riko'da ıssız bir vadide ya da Yeni Meksika veya Kazakistan'ın uçsuz bucaksız bir çölünde. Telsiz parazitleri arttıkça teleskopları Dünya dışına taşımak giderek daha mantıklı bir düşünce olmaktadır. Bu ıssız laboratuvar da çalışan bilim adamları inatçı ve kararlı olma eğilimindedirler. Eşleri kendilerini terkeder, çocukları ilk fırsatta evlerinden kaçarlar, ama gökbilimciler ısrarla katlanırlar hepsine. Kendilerini pek seyrek olarak hayalci diye nitelerler. Bu ıssız göç gözlemevlerinin sürekli bilimsel kadroları uygulayıcı insanlardır, deneycidirler, anten dizaynı ve veri analizi konusunda, quasarlar ve pulsarlar hakkında bildiklerinden çok şey bilirler. Genelleme yapmak gerekirse bunlar çocukluklarında yıldız özlemi çekmeleri gereken zamanlarda aile arabasının karbüratörünü onarmakla zamanlarını geçiren insanlardır.

Ellie doktorasını yaptıktan sonra Porto Riko'nun kuzeybatısında bir vadide çapı 305 metre olan bir çanak antene sahip Arecibo Gözlemevi'nde araştırma yardımcısı olarak atandı. Gezegenin en büyük radyo teleskopu yanıbaşında olduğundan artık mümkün olduğu kadar çok çeşitli astronomik nesnelere bakmak için maser dedektöründen yararlanmak için sabırsızlanıyordu. Yakın yıldız ve gezegenler, Galaksi'nin merkezi, pulsarlar ve quasarlar hep onu bekliyorlardı. Gözlemevi kadrosu-

gökbilimcilerden uzak tutuldukları için Ellie'nin gelmesi onların dikkatlerinin kızın üzerinde toplanmasına neden olmuştu. Ellie bu durumu pek hoşnutsuzlukla karşılamamış olsa bile, kısa sürede bunun kendi araştırmalarını engellemeye başladığını farketti.

Yöre üstün bir güzelliğe sahipti. Ellie güneş batarken kontrol pencerelerinden dışarı baktığında vadinin öteki ucunda, yeni yerleştirdiği maser sistemini besleyen kabloları taşıyan üç direğin hemen ardında fırtına bulutlarının kümелendiğini görürdü. Direklerin tepesindeki kırmızı ışıklar yolunu şaşırp da bu ıssız yere yönelmiş olan uçakları uyarmak için sürekli yanardı. Ellie sabaha karşı dörtte biraz hava almak için dışarı çıkar ve her seferinde çıkardıkları sesler yüzünden halk tarafından 'koki' diye adlandırılan kurbağaların binlercesinin viyaklamalarına şaşardı.

Gökbilimcilerden bazıları Gözlemevi'nin yakınlarında yaşıyorlarsa da, içinde bulundukları ıssızlık, İspanyolca bilmemeleri ve başka bir kültürle o güne kadar alışverişlerinin olmaması hem onları hem de eşlerini yalnızlığa ve umutsuzluğa itiyordu. Bazıları bölgenin tek İngilizce öğretim yapan okuluna sahip Ramey Hava Üssünde yaşamaya karar vermişlerdi. Ancak evlerine gitmek için doksan dakika araba sürmek duydukları yalnızlık hissini kat kat arttırıyordu. Gözlemevi'nin önemli bir askeri işlevi olduğu yanlış inancına kapılan Porto Riko'lu ayrılık taraftarlarının sürekli tehditleri de bu bastırılmış isteri duygusunu, insanın denetimi altında olmayan durumlarda yaşadığı duygusunu daha da arttırmaktaydı.

Valerian aylar sonra Gözlemevi'ni ziyarete geldi. Sözde konferans vermek üzere gelmişti ama Ellie onun daha çok kendisinin çalışmalarını görmeye ve psikolojik bir destek sağlamaya geldiğine emindi. Ellie'nin araş-

lerce çanak ekleyip bunu bir DAYA Gözlemevi'ne dönüştürme olasılığı var. Orada normal radyo gözlemleri de yapacaklardır kuşkusuz. İki ışının çarpışmasıyla küçük hareket ya da mesafeleri ölçen kusursuz bir interferometre aleti olabilir bu. Bir olasılık sadece, çünkü çok pahalı ve gerçekten ciddi bir politik kararlılık ister ve en iyi bir tahminle daha yıllar sürer yapılması, ama yine de düşünülecek bir konudur.»

«Peter, aşağı yukarı güneş tayfı tipinden kırk küsur yakın yıldızı inceledim bu arada. Herkesin hidrojenin evrende en çok bulunan atom olduğu için kesin sinyal frekansı olarak kabul ettiği yirmi bir santimlik hidrojen dalgasına baktım. Ve bunu en hassas biçimde yaptım. Tek bir sinyal belirtisine bile rastlamadım. Belki de kimse yok orada. Belki de bütün bunlar boşa zaman harcama dışında bir şey değil.»

«Venüs'teki yaşam gibi mi? Düşürlüklüğün senin bunları söyleyen. Venüs eninde sonunda bir tek gezegen. Oysa Galakside milyarlarca yıldız var. Sen bunların ancak bir avuç kadarına baktın. Pes etmek için biraz erken değil mi? Sorunun milyarda birini yaptın ancak. Diğer frekansları düşünürsen hatta, bundan da azını.»

«Biliyorum, ama onların herhangi bir yerde olduklarını kabul edersen her yerde olduklarını da kabul etmez misin? Bin ışık yılı ötede gerçekten gelişmiş yaratıklar varsa bunların bizim yakınlarımızda bir dinleme istasyonu kurmaları mantıklı olmaz mı? Bu DAYA işini sonsuza kadar sürdürürsün de kendini araştırmam tamamladığına asla inandıramazsın ki.»

«İşte şimdi Dave Drumlin gibi konuşmaya başladın. Onları onun yaşam süresince bulamazsak hiçbir şekilde ilgilenmez bu konuyla. Biz DAYA'ya daha yeni başlıyoruz. Olasılıkların *ne kadar* olduğunu biliyorsun. Kendimizi her seçeneğe açık bırakma durumundayız bizler.

Kimi zaman da öylesine iri olurdu ki klanından pek ço-
ğuyla birlikte bunu otların arasından ite çeke evlerine
taşarlardı. Yemeğin beklentisiyle çenelerini açıp kapattı.

«Beni en çok endişelendiren bunun tam tersi,» diye
devam etti Ellie. «Yani hiçbir şey yapmıyor olmaları.
Bizimle iletişim kurabilirler, tamam, ama bunun bir
anlamı olmayacağını düşündükleri için böyle bir şeye
kalkışmıyorlar. Sanki...» Ellie otların üzerine serdikleri
örtünün kenarına baktı, «...karıncalar gibi. Karıncalar da
bizimle aynı ortamda yaşıyorlar. Yapacakları çok işleri
var. Belirli bir düzeyden bakıldığında çevre koşullarının
farkındalar. Ama biz onlarla iletişim kurmaya
çalışmıyoruz. O yüzden onların bizim varlığımız hakkında
hiçbir fikre sahip olmadıklarını düşünürüm ben.»

Arkadaşlarından daha girişimci bir karınca örtünün
üzerine çıkmış kırmızı beyaz karelerden birinin kenarında
yürüyordu. Ellie içinden gelen hafif iğrenmeyi bastırmaya
çalışarak hayvanı otların araşma —ait olduğu yere—
gönderdi parmağının ucuyla.

Radyo dalgaları yıllardır yıldızlar arasındaki büyük karanlığın içinde yol alıyorlardı. Zaman zaman gaz ve tozdan oluşan bir bulutun içine dalıyorlar, enerjilerinin bir kısmı bulut tarafından emiliyor ya da dağılıyordu. Ancak geri kalan dalgalar ilk doğrultularında devam ediyorlardı yollarına. Önlerinde diğer titremeyen ışıklar arasında parlaklığı giderek artan soluk sarı bir parıltı vardı. İnsan gözü için bu yalnızca bir nokta olmasına rağmen kapkara gökyüzünün en parlak nesnesiydi. Radyo dalgaları dev kartopları ile karşılaşılıyorlardı.

Otuz yaşlarında ince yapılı bir kadın Argus idare binasına girdi. İri ve birbirinden epey ayrı gözleri yüzünün kemikli yapısını yumuşatıyordu. Uzun kumral saçları ensesinde bağa bir tokayla toplanmıştı. Üzerinde örgü bir tişört ile haki renkte bir etek vardı. Kadın birinci kat koridorunda 'E. Arroway, Müdür' yazılı kapıdan içeri girdi. Başparmağını özel kilitten çekerken sağ elindeki lekeli kırmızı taşlı yüzük dikkati çekebilirdi. Kadın masa lambasını yakıp bir çekmecedен aldığı kulaklığı kulaklarına geçirdi. Masanın yanındaki duvarda Franz Kafka'nın Parable'ından bir deyiş asılıydı:

Sirenlerin şarkılarından daha öldürücü bir silahları vardır: sessizlikleri yani...

*Onların şarkılarından kaçanlar olabilir belki;
ama suskunluklarından, asla.*

Kadın ışığı söndürüp karanlıkta kapıya doğru yürüdü.

Kontrol odasında her şeyin düzenli olup olmadığını dan emin olmak için şöyle bir bakındı çevresine. Pencereden Yeni Meksika çölünde göklere uzanan garip bir mekanik bitki türü gibi onlarca kilometre öteye uzanan 131 radyo teleskopunun birkaç tanesi görülüyordu. Öğleden sonrasının erken saatleriydi ve bir gece önce çok geç saatlere kadar çalışmıştı. Gökyüzünün Güneşten gelen radyo dalgalarını normal görünen ışık gibi dağıtmaması yüzünden radyo gözlemi gündüzün de yapılabilirdi. Güneşin çok yakınma olmamak üzere herhangi bir noktaya doğrultulan radyo teleskopu için gökyüzü zifiri karanlıktı. Radyo yayımlarının kaynakları dışında.

Dünya'nın atmosferinin ötesinde, gökyüzünün öteki tarafında radyo yayınları ile kaynayan bir evren vardı. Radyo dalgalarını inceleyerek gezegenler, yıldızlar ve galaksiler, yıldızlar arasında dolaşan büyük organik molekül bulutları, evrenin kökeni ve evrimi ve geleceği konusunda pek çok şey öğrenilebilirdi. Bu radyo yayımlarının hepsi de doğaldı — fiziki süreçler, galaktik manyetik alanda sarmal bir biçimde dönen elektronlar, ya da birbirleriyle çarpışan yıldızlararası moleküller veya evrenin başlangıcında Büyük Patlama sırasında çıkan gamma ışınlarının uzak yankılarıydı bunların nedeni.

İnsanların radyo gözlemlerine başladıkları son birkaç on yıl içinde uzayın derinliklerinden gerçek bir sinyal, üretilmiş bir şey, yabancı bir zekânın gönderdiği yapay bir sinyal alınmış değildi. Zaman zaman yanlış anlaşılımlar olmuştu. Quasar'lardan ve özellikle pulsar'

yıl sonra— Galaksi'nin merkezindeki benzer bir uygarlıkla haberleşmek mümkün olabilirdi. Ancak gökyüzünde incelenecek o kadar çok yer, yabancı bir uygarlığın yayım yapabileceği o kadar çok frekans vardı ki, bunun için düzenli ve sabırlı bir gözlem programı gerekliydi. Argus dört yıldır tam kadroyla çalışmaktaydı. Şimdiye kadar yanılmalar ve sahte yayımlar çok olmuştu ama herhangi bir mesaj alınamamıştı.

«İyi günler, Dr. Arroway.»

Tek başına çalışan mühendisin selamına gülümseyerek karşılık verdi kadın. Argus Projesinin 131 teleskopu da bilgisayar denetimindeydi. Sistem kendi başına gökyüzünü tarıyor, mekanik verileri birbirleriyle kıyaslıyordu. Kadın koskoca bir duvarı kaplayan bir milyar kanalı analiz eden elektronik gereçlere ve spektrometrenin görüntüsüne baktı.

Teleskop dizisi yıllar boyunca gökyüzünü tararken gökbilimcilerin ve teknisyenlerin yapabilecekleri fazla bir şey yoktu. Bilgisayar ilginç bir şeye rastlayınca otomatik olarak çalan alarm bilimadamlarını gerekirse geceyarısı yataklarından kaldırılabiliyordu. Arroway o zaman hemen harekete geçip bu şeyin mekanik bir arıza mı yoksa bir Amerikan ya da Sovyet uzay aracının izi mi olduğunu saptıyordu. Mühendisleriyle birlikte sistemin duyarlılığını arttıracak yöntemler geliştirmeye çalışırlardı. Yayımlarda bir düzen var mıydı acaba? Kimi zaman da radyo teleskoplardan bazılarını kısa bir süre önce başka gözlemlevlerinin buldukları astronomik nesnelerin incelenmesine ayırırdı. Tesisin kadrosuna ya da gelen konuklara DAYA ile ilgili olmayan konularda yardım eder, parasal kaynakları sağlayan Ulusal Bilim Vakfı'ndakilerin ilgilerini hep yüksek düzeyde tutabil-

hızıyla bir mesaj gönderirken onlar bize ışık hızıyla kendi müziklerini gönderiyor olabilirler miydi? Şimdiki gibi, parazitlerde belirli bir düzen seçilemediği başka zamanlarda da, Shannon'un bilgi kuramının ünlü deyişini hazırladı: en iyi şifrelenmiş mesajlar eğer elinde önceden anahtarı yoksa gürültüden ayırdedilemezler. Ellie konsolun iki düğmesine basıp dar band frekanslarının her birini bir kulaklığa gönderdi. Hiçbir değişiklik olmamıştı. Radyo dalgalarının iki polarizasyon düzeylerini, sonra lineer ve dairevi polarizasyonlarını dinledi. Seçim yapabileceği milyonlarca kanal vardı. Bilgisayardan usta olduğunu kanıtlamak, insanın acınacak derecede sınırlı kulakları ve beyniyle bir düzen seçebilmek için yaşamının sonuna kadar burada uğraşıp durabilirdin.

Ellie insanların var olan belirli bir düzeni seçmekte usta olduklarını biliyordu, ancak insan böyle bir düzen olmadığı yerlerde bile bunları hayâl etmekte de ustaydı. Parazitler bazen düzenli gibi gelir, gelen dalgalarda bir düzen sezilir ve insan bir an bir tempo ya da kısa bir melodi duyduğunu sanabilirdi. Ellie bilinen bir galaktik radyo kaynağına çevrili iki teleskopa döndü. Yayım kaynağı ile Dünya arasındaki hafif yıldızlar-arası gazdaki elektronların radyo dalgalarını dağıtmasından doğan 'ışık' sesini duydu. Bir piyano tuşlarının üzerinden kaydırılan parmaklar gibi kayan bir ses ne kadar güçlüyse kaynak Dünya'dan o kadar uzak demektir. Bunu o kadar çok denemişti ki bir 'ışık' sesini ilk duyduğunda uzaklığının ne olduğunu çok kesin olarak söyleyebilirdi. Bu şimdi duyduğu bin ışık yılı uzaklıkta olmalıydı. Çevredeki komşu yıldızların çok ötesinde ama yine de Samanyolu Galaksisinin içinde.

Ellie Argus Projesinin gökyüzü tarama bölümüne döndü. Burada da belirli bir düzen yoktu. Bir müzisyen-

mandallardan orduya bayılır, ortalarda kimseler yokken yüzünü yeni kurumuş çarşaflara bastırırdı. O hem tatlı hem keskin koku kendisini büyülerdi sanki. Şimdi de duyduğu bu muydu?

«Dr. Arroway? Dr. Arroway?» Teknisyen kadının titreyen göz kapaklarına, derin derin solumasına bakıyordu. Ellie gözlerini kırıştırdı, kulaklıkları çıkardı, özür dileyen bir gülümsemeyle baktı adama. Meslektaşları seslerini duyurabilmek için zaman zaman kozmik radyo gürültülerini bastıracak kadar yüksek sesle konuşmak zorunda kalırlardı. Ellie en kısa konuşmalar için bile kulaklıklarını çıkarmak istemediğinden sesi kısar, kendisi de bağırarak karşılık verirdi. «Kusura bakma, dalmışım galiba,» dedi.

«Dr. Drumlin telefonda. Jack'ın bürosundaymış, sizinle randevusu olduğunu söylüyor.» «Tüh! Tümüyle aklımdan çıkmıştı.»

Aradan yıllar geçmesine rağmen Drumlin'in parlıtısı hiç sönmemişti, ancak şimdi Cal Tech'de onun öğrencisi olduğu kısa dönemde farketmediği bir süre kişisel özellikler göze çarpıyordu. Örneğin şimdi sık sık, kendisini bir gören olmadığına emin olduğunda, pantolonunun önünün açık olup olmadığını kontrol ediyordu. Yıllar boyunca dünyadışı yaratıkların varlıklarına inanmamış, ya da onların çok az ve bilinemeyecek derecede uzakta olduklarını düşünmüştü. Argus'a haftalık bilimsel konferans vermek için gelmişti. Ancak Ellie onun başka bir amacının daha olduğunu anladı. Drumlin Ulusal Bilim Vakfına bir mektup yazıp dünyadışı akıllı yaşam araştırmasının sona erdirilmesini ve Argus'un daha geleneksel radyo gökbilimciliği konula-

«Sıradan diye söz etme onlardan. Galaksilerin oluşum zamanlarına hatta daha gerilere bile bakma fırsatına sahibiz. Dev moleküler bulutların merkezlerini ve galaksilerin merkezlerindeki kara delikleri inceleyebiliyoruz. Gökbilimde bir devrim olmak üzere ve sen yolumuzun üzerine dikilmiş duruyorsun.»

«Dave, lütfen bu konuyu kişiselleştirme. Kamuoyu DAYA'yı desteklemeseydi Argus yapılmayacaktı. Argus fikri de benim değildir. Son kırk çanak anten henüz inşa halindeyken beni müdürlüğe seçtiklerini unutma. Ulusal Bilim Vakfı bu araştırmayı sonuna kadar destekliyor.

«Tümüyle değil, hele bu konuda benim sözüm geçtiği sürece. Seninki gösterişçilik. UFO kaçıklarına, resimli roman düşkünlükleri, beyni sulanmış yetişkinlere yağ çekmek senin bu yaptıkların.»

Drumlin artık sesini iyice yükseltmişti, Ellie ondan daha fazla bağırarak için dayanılmaz bir istek duydu içinde. İşinin gereği ve ünü yüzünden sık sık kahve ikram eden ya da steno yazarlar dışında tek kadının kendisi olduğu yerlerde bulunurdu. Kendisine göre bir yaşamboyu süren çabasına rağmen hâlâ yalnızca birbirleriyle konuşan, kendisi konuşurken sözünü kesen, fırsat buldukça sözlerini önemsemeyen erkek bilimadamları hâlâ çoğunlukta idi. Zaman zaman da Drumlin gibi kendisine kesin bir antipati gösterenler de çıkıyordu. Ancak Drumlin kendisine pek çok erkeğe davrandığından farksız davranmaktaydı. Bu öfke patlamalarında çok adildi, her iki cinsin bilimadamlarına da aynı tutum içindeydi. Ellie'nin erkek meslektaşlardan pek azı onun karşısındayken garip bir kişilik değişimine uğramazlardı. Onlarla daha çok bir araya gelmeliyim, diye düşündü kadın. Kısa bir süre önce Başkanlık Bilim Danışmanlığına getirilen Saik Enstitüsü moleküler biyolo-

ışıktan hızlı hareket eder gibi görünen galaksi dışı nesneler, Neptün'ün Büyük Ayı Triton'un yüzey ısısı ve yakın galaksilerin hiçbir yıldızının görülmediği dış çevrelerindeki kara nesneler gibi. Moral yükselmeye başlamıştı. Argus'lular astronomik keşifler konusunda bir katkıda bulunduklarını hissediyorlardı. Gökyüzünün tam taranması için gereken süre uzamıştı, ama şimdi meslek yaşamları da bir tür güvenceye kavuşmuştu. Uzayda akıllı yaratık belirtisi bulamayabilirlerdi ama doğanın hazinesinden başka hazineler çalabilme olasılıkları vardı artık.

Dünyadışı akıllı yaşam araştırması temelinde sıra dan bir gözlemlemeydi. Ancak bu çalışma sırasında Dünya'nın en büyük radar teleskop düzenini başka projeler için kullanma olanağı da vardı. Sıkıcı süreyi atlatmak yeterdi bunun için. Başka kurumlardan gelen gökbilimcilere de az bir zaman ayrılmıştı. Moral artık epey yükseldiği halde hâlâ Drumlin gibi düşünenler vardı aralarında. Bunlar Argus'un 131 radyo teleskopuna özlemle bakarlar, bunları kendi programları için kullanmayı hayâl ederlerdi. Ellie Dave ile konuşurken hem tartışmacı hem uzlaşmacı bir tutum takınmışsa da bunun hiçbir yararı olmamıştı.

Drumlin'in konferansının bir amacı da hiçbir yerde dünyadışı varlık diye bir şey olmadığını göstermekti. Biz birkaç bin yıllık yüksek teknoloji ile bu kadar şey başarmışsak gerçekten ileri olan bir toplum neler yapamaz diye sordu dinleyicilerine. Yıldızları oradan oraya taşıyabilirler, galaksilerin düzenlerini değiştirebilirler. Ama gökbilim tümünde doğal süreçlerle anlaşılamayacak herhangi bir şey, dünyadışı varlıkların işe karıştığını gösteren hiçbir iz yoktu. Argus neden şimdiye kadar bir tek sinyal bile alamamıştı? Koskoca gökte bir tek gönderici mi olduğunu düşünüyorlardı? Şimdi-

süre önce DNA'nın bir temel taşı olan karmaşık bir organik molekül olan adenosin'in o yoğun moleküler bulut içinde varlığını ilân etmişti. Dünyadışı akıllı yaşam araştırmasını terketse bile uzayda yaşama ilişkin moleküller aramaya koyulabilirdi.

Dağa doğru yükselirken güney göğüne bakınca Centaurus Takımyıldızını gördü. Bu yıldızların dizilişinde eski Yunanlılar Zeus'a hocalık eden yarı —at yarı— insan bir yaratık görmüşlerdi. Ama Ellie uzaktan yakından böyle bir benzetmede bulunamıyordu. Takımyıldızı içindeki en parlak yıldız olan Alfa Centauri'yi çok severdi. Bu yalnızca dörtbuçuk ışıkyılı uzaklıkta olan en yakın yıldızdı. Gerçekte Alfa Centauri birbiri çevresinde dönen iki güneşle her ikisinin çevresinde dönen bir üçüncüsünden oluşan üçlü bir sistemdi. Bu üç yıldız Dünya'dan tek bir ışık kaynağı imiş gibi görünürlerdi. Şimdiki gibi berrak gecelerde yıldız Meksika üzerinde bir yerde görürdü. Kimi zaman da günlerce süren kum fırtınasından sonra ortalık bozbulanık olduğunda biraz yükseklerle çıkmak, atmosfer berraklığından yararlanmak isteyerek dağa çıkıp arabadan iner ve bu en yakın yıldız sistemine uzun uzun bakardı. Seçmek çok güç olsa bile orada gezegenler olabilirdi. Bazıları üç güneşin herhangi biri çevresinde yakın bir yörüngede dönüyor olababilirlerdi. Daha ilginç bir yörünge de iki iç güneş çevresinde semavi bir dengelilikle oluşturulan bir sekiz biçimi olabilirdi. Göğünde üç güneşi olan bir dünyada yaşamak nasıl olurdu acaba diye düşündü Ellie. Yeni Meksika'dan bile sıcak olurdu herhalde.

Ellie içini zevkle titreten bir heyecanla iki şeritli asfalt yolda tavşanların dizilmiş olduklarını farketti. Bunları daha önce de, hele gezintileri kendisini Batı

ki küçük odada çamaşır odasındaki makinesinin sesi; işine dönmek için sabırsızlığı yüzünden tatilini kısa kestiği Yucatan kıyılarındaki Cozumel adasında okyanusun homurtusu. Bu rastlantısal seslerin kaynaklarını ısrarla dinliyor ve bunlarda yıldızlararası parazitlere kıyasla daha az bir düzen olup olmadığını saptamaya çalışıyordu.

Geçen Ağustos ayında URSI (Uluslararası Bilimsel Radyo Birliğinin Fransızcasının başharfleriydi bunlar) toplantısı için New York City'ye gitmişti. Metroların tehlikeli olduğunu ama beyaz gürültünün karşı konulamaz derecede çekici olduğunu söylemişlerdi. Bu yeraltı demiryolunun klak-klak sesleri arasında bir ipucu yakaladığını sanan Ellie de toplantıların yarım gününü feda etmiş, 34. Sokaktan Coney Adasına, oradan Manhattan'a, sonra başka bir hat ile Queens'in ta ötelere gitmişti. Sonra da Ağustos olduğu için sıcaktan ve heyecandan soluksoluğa otele dönmüştü. Tren keskin bir viraj alırken elektrik mavisi düzenli bir dizi ışığın, sanki kendisini yıldızlararası bir araçtaymış gibi, yanmasından genç dev mavi yıldızlar gibi akıp gittiğini düşünüyordu. Tren düz yola girince iç ışıklar yeniden yanıyor ve kendisi o kötü kokuyu duyuyor, tutamaklara asılan insanları, minyatür televizyon gözetleme kameralarını görüyor, istasyonlara girerken frenlerin yüksek frekanslı gacırtılarını duyuyordu.

Bunun biraz garip olduğunun farkındaydı. Ama oldum olası epey hareketli bir hayâl yaşamı vardı. Pekâlâ, gürültü dinlemek konusunda biraz zorluyordu kendisini, ama görebildiği kadarıyla bunun herhangi bir zararı yoktu işte. Kimse pek bir şey farketmiyordu; üstelik işi ile ilişkili bir şeydi. İstemiş olsaydı o fren sesi yüzünden Cozumel yolculuğu masrafını gelir vergisin-

ne imkân verecek kadar zaman var mıydı? İkinci Termodinamik Yasası'na göre bedenlerinin çürümesi onları insanlar kadar sık üremeye zorlayabilir miydi? Bizim gibi yaşam süreleri olabilir miydi? Ya da moleküler çarpışmaların bile günde bir karelik film hareketli çok ağır çekimde olduğu gibi aşırı seyrek olmalarını sağlayan çok eski ve soğuk bir dünyada yaşıyorlardı belki de. Ellie uzaklardaki küçük bir kızıl güneşin aydınlığında metan buzundan bir yamacın tepesinde duran aşına bir verici radyo vericisini hayâl etti, aşağıda bir amonyak okyanusunun dalgaları acımasızca kıyıyı döverken Cozumel'deki dalgaların gürültüsünden ayırt edilemeyen beyaz bir gürültü çıkarıyorlardı.

Bunun tam tersi de olasıydı: hızlı konuşan, hızlı hareket eden ve yüzlerce sayfalık İngilizce bir metnin karşılığını bir nanosaniyede gönderen ufacık yaratıklar. Kuşkusuz, alıcında çok dar bir bant varsa ve çok az bir frekansı dinliyorsan uzun bir zaman dilimi kabul etmek zorundaydım Hızlı bir modülasyonu farkedemezdin bile. Bu Fourier integral Kuramının basit bir sonucuydu ve Heisenberg Uncertainty İlkesi ile bağlantılıydı. Böylece bir kilometrelik bir bandın varsa bir milisaniyeden daha hızlı modüle edilmiş bir sinyali alamazdın. Argus band kanalları bir hertzden daha dar olduklarından verici sinyallerinin alınabilmesi için bunların çok ağır bir modülasyonla saniyede bir bilgi parçasından daha az olmak üzere gönderilmeleri gerekirdi. Teleskopunu uzun bir süre bir kaynağa doğrulttuğun ve aşın sabırlı olduğun takdirde saatler süren daha ağır yavaş modülasyonları da alabilmek mümkündü. Gökyüzünde bakacak o kadar bölüm, araştıracak o kadar milyarlarca yıldız vardı ki. Bütün zamanını bunlardan bir ikisi için harcamazdın. Ellie bir insan yaşamından kısa bir süre içinde tam bir

Dur hele, diye düşündü sonra. Kuzey göğünü daha bir kere taramadık Argus sistemiyle. Önümüzdeki yedi sekiz yılda hâlâ bir şey duyamamışsak o zaman endişeye kapılabiliriz ancak. Diğer dünyaların sakinleri için insanlık tarihinde ilk kez yapılan bir araştırma bu. Başarısızlığa uğrarsak, gezegenimizdeki yaşamın değeri ve belki de tek olduğu konusunda bir şey öğrenmiş oluruz ki bu gerçekten öğrenmeye değer bir şeydir. Eğer başarılı olursak türümüzün tarihini değiştirmiş, darkafalılık zincirlerini kırmış olacağız. Kozlar bu kadar yüksekken küçük mesleki rizikoları göze almak gerekir, diye söylendi kendi kendine. Arabayı yol kenarına çekip sert bir dönüş yaptı, vitesi değiştirdi ve gerisin geriye Argus tesisine yollandı. Hâlâ yolun kenarında olan ama şimdi şafak ışığıyla pembeleşmiş olan tavşanlar onun gidişini görmek için başlarını çevirmişlerdi.

Soğuk karanlık boşluk geride bırakılmıştı. Radyo dalgaları şimdi bu bilinmeyen sistemin dünyalarının üzerine yayılmaya başlamışlar ve sıradan bir sarı cüce yıldıza yaklaşıyorlardı. Hidrojen gazından oluşan gezegenlerin yanından geçmişler, buzdan aylara dalmışlar, ilk yaşam öncülerinin kıpırdamaya başladıkları donmuş bir dünyanın organik bulutlarını yarmışlar, en olgun devrini bir milyar yıl geride bırakmış bir gezegenin üzerinden geçmişlerdi. Şimdi yıldızlardan bir fon önünde dönen mavili beyazlı ılık bir dünyaya dalga dalga yaklaşıyorlardı.

Bu dünyada yaşam vardı, sayı olarak da, çeşit olarak da pek bol bir yaşam. En yüksek dağların buz gibi doruklarında sıçrayan örümcekler, okyanus yataklarının çatlaklarından çıkan sülfür yiyen kurtçuklar vardı. Yalnızca konsantre sülfirik asit içinde yaşayabilen yaratıkların yanısıra konsantre sülfirik asidin içinde ölen yaratıklar vardı. Oksijenin zehirlediği yaratıkların yanısıra yalnız oksijende yaşayabilen, hatta oksijen soluyan yaratıklar.

Son zamanlarda bir miktar zekâya sahip özel bir canlı yayılmıştı gezegene. Bunlar okyanus yataklarına ve alçak bir yörüngeye ileri karakollar kurmuşlardı. Küçük dünyalarının bütün köşeleri-

ni tutmuşlardı. Gecenin gündüze geçişini belirten sınır şimdi batıya doğru ilerlemekteydi, bu yaratıkların milyonlarcası bu hareketi izleyerek töresel bir biçimde sabah yıkanmalarını yapmaktaydılar. Sonra paltolar ve başka şeyler giyiyorlar; çay, kahve ya da ıhlamur içiyorlar; bisiklet, otomobil ya da öküz sürüyorlar; okul ödevlerini, baharda neler ekeceklerini ve dünyanın geleceğini kısacık bir süre düşünüyorlardı.

Radyo dalgalarına kapılıp gelen sinyallerin ilkleri atmosfere ve bulutlara daldılar, yere çarpıp kısmen yeniden uzaya yansıtıldılar. Dünya altlarında dönerken diğerleri de geldiler ve yalnız bu gezegeni değil tüm evreni sardılar. Dünyaları gelen enerjinin pek azını alabilişti. Enerjinin çoğu —sarı yıldızla çevresindeki dünyalar başka bir yönde karanlığa gömülürken— yoluna devam etti.

Dacron ceketinin sırtında kumaştan bir voleybol topunun üzerinde 'Çapulcular' yazan memur gece nöbetine başlarken kontrol binasına doğru yürüdü. Bir grup radyo gökbilimcisi yemeğe çıkıyorlardı.

«Ne kadardır arıyorsunuz küçük yeşil adamları,» diye sordu adam. «Beş yılı aştı, öyle değil mi, Willie?»

Bilginler nöbetçiye şaka yollu cevaplar verdilerse o onların sesinde hafif bir kırgınlık seziyordu.

«Bize bir fırsat tanı, Willie,» dedi bir diğeri. «Quasar parlaklığı programı müthiş ilerledi. Ama teleskop zamanının yüzde ikisi bize ayrılmaya devam ederse sonsuza kadar sürer işimiz.»

«Doğru, Jack, doğru.»

«Willie, biz evrenin kökenine bakıyoruz. Orada bir evren olduğunu biliyoruz biz; ama sen bir tek yeşil adam olup olmadığını bilmiyorsun.»

çi bile gereksizdi aslında. Willie komuta konsoluna doğru yürüdü. Notlarını toplayıp akşam yemeği için çıkmak üzere hazırlanan öğleden sonra nöbetçisini başıyla selamladı. Günlük veriler büyük bir ekran üzerinde sarı renkli harflerle özetlendiği için Willie'nin kendisinden önceki saatlerde neler olup bittiğini sormasına gerek yoktu.

«Fazla bir şey yok gördüğün gibi,» dedi adam eliyle pencereyi işaret ederek. «Kırk dokuzda bir parıltı vardı, yani parıltıya benzer bir şey. Quasar grupları bir saat önce onda bir ve yirmide birleri saptadılar, çok esaslı veri geliyordu.»

«Duydum, yine de pek anlaşılan...»

Önlerindeki konsolda bir alarm ışığı yanıp sönmeye başlayınca sustu Willie. 'Yoğunluk ve Frekans' yazılı bir ekranda sivri bir ters V oluşuyordu.

«Hey şuna bak, monokromatik bir sinyal bu.»

'Yoğunluk ve Zaman' yazılı diğer bir ekranda soldan sağa ilerleyip ekrandan çıkan bir dizi dalga görülüyordu.

Willie zayıf bir sesle, «Sayı bunlar,» dedi. «Biri sayı yayımına geçti.»

«Hava Kuvvetleri'nin yayımı karışıyordur. Saat dört sularında herhalde Kirtland'dan kalkmış olan bir AWACS uçağı gördüm. Belki de eğlenmek için bizim frekansı karıştırıyorlardı^»

Bazı radyo frekanslarının yalnızca astronomiye ayrılmasını sağlamak için ciddi anlaşmalar yapılmıştı. Ancak bu frekanslar hep boş bir kanal demek olduğundan askerler zaman zaman dayanamayıp haberleşmelerinde bunlardan yararlanmaktaydılar. Evrensel bir savaş çıktığında bunu ilk haber alanlar herhalde radyo gökbilimcileri olacaktı. Askeri haberleşme müdahalesi olmasa bile aynı anda bir milyar frekans dinleyen gökbilim-

«Dördüncü sınıfta olduğun günleri hatırlıyordum. Hani çok yağmur yağıyordu da sen okula gitmek istememiştin. Hasta olduğun için gitmediğini belirten bir not yazmamı istemiştin ertesi gün. Ben buna razı olmamıştım ama. Sana, 'Ellie, güzel olmanın dışında dünyanın en önemli şeyi eğitimidir. Güzel olmak için bir şey yapamazsın, ama eğitim konusunda yapacağın çok şey var. Okula git, bugün neler öğreneceğini bilemezsin,' demiştim. Öyle değil mi?»

«Evet, anne.»

«Öyle dememiş miydin sana o zaman?»

«Öyle demiştin, anne.»

Dört tırnağı kusursuzdu ama başparmağında hâlâ bir donukluk vardı.

«Çizmelerini ve yağmurluğunu giydirip —hani o sarı parlak yağmurluktu, giydiğin zaman çok güzel olurdun— seni okula gönderdim. İşte o gün Bay Weisbrod' un dersinde matematik sorusuna cevap verememiştin. Buna öyle kızmıştın ki, sonunda kolej kitaplığına gidip o konuda Bay Weisbrod'dan daha çok bilgi sahibi olana kadar okumuştun. Çok etkilenmişti adam, bana olayı anlatmıştı sonra.»

«Sana mı? Bunu bilmiyordum işte. Bay Weisbrod' la ne zaman konuştun sen?»

«Bir veliler toplantısında. Çok inatçı bir kızın var, bana öyle kızdı ki gidip o konuda uzman oldu, falan gibi bir şey demişti.»

Ellie döner koltuğuna yaslanmış, ayaklarını masasının üstüne koymuştu, dengesini sağlayan tek şey tırnak cilası makinesindeki eliydi. Zil sesini daha çalmadan hissedip doğruldu.

«Anne, kapatmam gerek artık.»

«Sana bu hikâyeyi daha önce de anlattığıma eminim. Sen benim sözlerimi hep yarım kulakla dinlersin

hertz. Lineer polarize ve iki ayrı yoğunlukta bir dizi sinyal gönderiyor.»

Ellie'nin verdiği komutlara uygun olarak ekranda bütün radyo teleskopların durumları belirdi.

«116 teleskop aynı sinyali alıyor. Demek ki durum teleskop bozukluğundan doğmamış. Pekâlâ, şimdi epey zamanımız var demektir. Yıldızlarla hareket ediyor mu? Yoksa bir uçak ya da ELINT uydusu olabilir mi?»

«Bir yıldız hareketini kabul edebilirim, Dr. Arroway.»

«Tamam, o noktada anlaştık. Dünyada olan bir şey değil bu, her ne kadar kontrol etmemiz gerekirse de, Molniya yörüngesinde yapay bir uydudan da geldiğini sanmıyorum. Willie bir fırsat bulunca NORAD'a telefon et de uydu durumlarını sor. Uyduları safdışı bırakırsak iki olasılık kalıyor geriye: ya bir oyun oynanıyor bize ya da biri sonunda gerçek bir mesaj gönderiyor. Bir iki teleskopu kontrol edin bakalım oyun falan var mı, bilirsiniz her zaman bize tuttuğumuz yolun yanlış olduğunu göstermek isteyen biri kalkışır böyle işlere.»

Argus bilgisayarının uyarılarını almış olan bir avuç bilgin ve teknisyen ana konsolun çevresini sarmışlardı. Hepsinin yüzleri gülüyordu. Hiçbiri henüz başka bir dünyadan mesaj olasılığını ciddi olarak düşünmemekle birlikte bu olayı artık alıştıkları o sıkıcı tekdüzelikten bir çıkış olarak görmekteydiler, havada belki hafif bir beklenti de vardı hatta.

«İçinizde dünyadışı akıllı yaşam dışında başka bir açıklaması olan varsa dinlemeye hazırım,» dedi Ellie.

«Vega olamaz bu, Dr. Arroway. Sistem henüz birkaç yüz milyon yaşında. Gezegenleri henüz oluşum aşamasındalar. Akıllı yaşamın gelişmesi için gerekli zamana sahip değil Vega. Bu çok daha gerilerdeki bir yıldızdan ya da galaksiden geliyor olmalı.»

lardı. İlk hat askeri uyduları aniden işe yaramaz duruma gelirlerse. Büyük astronomik radar sistemleri zaman zaman bu karalardan birini saptar, bütün devletler de saptanan nesnenin kendilerinin olmadığını söylemekte yarışa girerler, bunun üzerine Dünya yörüngesinde dünyadışı bir uzay aracının bulunduğu heyecanı yeniden yaşanırdı. İkibininci yıl yaklaştıkça UFO'cular yeniden ortaya çıkmışlardı.

«Işın çatışma ölçeğine göre Molniya tipi bir yörünge mümkün değil, Dr. Arroway.»

«Bu iyi işte. Şimdi bu hareket halindeki dalgalara biraz daha yakından bakalım. Bunun iki tabanlı sayısal dizilim (binary) aritmetiği olduğunu kabul edelim, bunu onlu sisteme çeviren oldu mu? Sayıların tekrarları konusunda bir bilgimiz var mı? Pekâlâ, akıldan da yapabiliriz bunu... elli dokuz, altmış bir, altmış yedi... yetmiş bir... Bunlar asal sayılar değil mi?»

Kontrol odasında bir heyecan dalgası dolandı. Ellie'nin yüzünde de çok derinden hissedilen bir şeyin gölgesi dolaşmış ama bu ifade yerini hemen ciddiyete, bilimsellikten uzaklaşıp aptal yerine konulmaktan doğan korkuya bıraktı.

«Peki, yemden kısaca bir gözden geçirelim durumu. Çok basit sözcüklerle yapacağım bunu. Eksik yerim varsa lütfen tamamlayın. Çok güçlü, pek monokromatik olmayan bir işaret alıyoruz. Bu kanalın hemen dışındaki frekanslarda parazitten başka hiçbir şey olmadığı kesin. İşaret sanki bir radyo teleskop tarafından yayımlanıyormuş gibi çizgisel polarize, dokuz jigahertz dolaylarında, galaktik radyo parazitinin hemen minimumumu kadar. Uzaktan kendini duyurmak isteyen birinin seçeceği frekans. Kaynağın yıldız hareketine uyumluluğunu araştırdık, yerel bir vericiden değil de yıldızlar arasında bir yerden yayım yapıyormuş gibi hareket halinde.

beliği işaret etti. «Vega iki saate kadar batacak. Avustralya'da şu anda doğmuştur herhalde. Sidney'i arayıp onların da yıldızı bizim görebildiğimiz süre içinde incelemelerini isteyemez miyiz?»

«İyi fikir. Orada henüz öğleden sonra. Birlikte çalıştığımız takdirde doğru dürüst bir hareket taraması için esaslı bir temel oluşturabiliriz. Ben odamdan tele-faksla gönderirim raporu.»

Ellie kendine hakim olarak kalktı, grubun arasından geçip odasına döndü. Kapısını dikkatle kapattı sonra. «Aman Tanrım!» diye mırıldandı.

«Ian Broderick'i istiyorum. Ben Argus Projesinden Eleanor Arroway. Çok acil denilebilir. Teşekkür ederim, bekliyorum... Alo, Ian? Belki bir sonuç çıkmaz ama bizim için bir şey araştırmanı istiyorum. Dokuz jigahertz, birkaç yüz hertz kanallık bir sinyal. Parametreleri tele-faksla geçiyorum şimdi... Siz de dokuz jigahertzde alıyorsunuz demek, bu çok iyi işte... Evet, Vega tam görüş alanının ortasında. Asal sayı dalgalarını andıran bir şeyler alıyoruz... Gerçek elbette... Pekâlâ, bekliyorum.»

Ellie Dünya Astronomi Toplumu'nun hâlâ ne kadar geri kalmış olduğunu düşündü. Ellerinde on-line bir ortak bilgisayar sistemi yoktu. Oysa bunun senkronize bir tarama yapması bile...

«Ian, teleskop taramasını yaparken bir de yayım zaman grafiği hazırlar mıydın? Alçak yoğunlukta gelen dalgalara nokta, yüksek yoğunlukta gelenlere de çizgi diyelim. Evet, biz son yarım saattir bunları alıyoruz... Belki. Son beş yılın en umut verici adayı bu, ama Sovyetlerin de 74'te Büyük Kuş uydusuna nasıl kandıklarını unutamıyorum bir yandan da. Bildiğim kadarıyla

«Ulusal Bilim Vakfını pas mı geçeceksin?»

«Auerbach'dan sonra bana Başkanın Bilim Danışmanını bağla.»

Ellie kafasının içinde bütün diğer gürültülerin arasında tek bir neşeli çığlık duyabiliyordu.

Bir paragraflık mesaj bisikletle, küçük kamyonetlerle, yaya postacılarla, telefonla dünyanın bütün astronomi merkezlerine dağıtıldı. Çin, Hindistan ve Sovyetler Birliği gibi büyük radyo gözlemelerine mesaj teletaypla iletilmişti. Teletayp çalışırken yanından geçen bir güvenlik memuru ya da bir gökbilimci kâğıdı yırtıp yüzünde meraklı bir ifadeyle yan odaya geçiyordu. Mesaj şöyleydi:

ARGUS SİSTEMATİK GÖKYÜZÜ TARAMASI SONUNDA YÜKSELİŞİ 18 SAAT ve 34 DAKİKA, BATIŞI ARTI 38 DERECE 41 DAKİKADA SÜREKLİ VE BİLİNMEYEN BİR RADYO YAYIM KAYNAĞI. FREKANS: 9.4176684 JİGAHERTZ. KANAL YAKLAŞIK 430 HERTZ: ÇİFT YOĞUNLUK YAKLAŞIK 174 ve 179 JANSKİ. ASAL SAYI DİZİSİ SAPTANDI. ACİL OLARAK TAM BİR MERİDYEN TARAMASI GEREKİYOR. GÖZLEM KOORDİNASYONU İÇİN BİLGİ ALMAK ÜZERE LÜTFEN TELEFON EDİLMESİ RİCA OLUNUR.

E. ARROWAY, ARGUS PROJESİ MÜDÜRÜ, SO CORRO, YENİ MEKSİKA, A.B.D.

Konuk bilimadamları için ayrılan odalar şimdi DAYA tarafından seçilen kişilerce tümüyle dolmuştu. Washington'dan resmi heyet gelince Argus tesisinde yer bulunamamış, bunlar yakındaki Socorro'da motellere yerleştirilmişlerdi. Başkanın Bilim Danışmanı Kenneth der Heer tek ayrıcalıklı kişiydi. Keşfin hemen ertesi günü Eleanor Arroway'ın acele telefonu üzerine gelmişti. Ulusal Bilim Vakfı, Savunma Bakanlığı, Başkanlık Bilim Danışma Komitesi, Ulusal Güvenlik Konseyi ve Ulusal Güvenlik Ajansından yetkililer de bundan sonraki birkaç gün içinde birer ikişer gelmişlerdi.

Bir gece önce bazıları 101 numaralı teleskopun başında durup ilk kez Vega'yı görmüşlerdi. Yıldız mavili beyazlı ışııyla göz kırptıyordu kendilerine.

İçlerinden biri, «Ben bunu daha önce de görmüştüm ama adını bilmiyordum,» dedi. Vega gökteki diğer yıldızlardan biraz daha parlak görünüyordu ama bunun dışında dikkati çekecek başka bir yanı yoktu. Çıplak gözle görünen binlerce yıldızdan biriydi.

Bilimadamları radyo dalgalarının niteliği, kaynağı ve önemi konusunda sürekli bir araştırma semineri düzenlemişlerdi. Dünyadışı akıllı yaşam araştırması konusuna duyulan büyük ilgi nedeniyle pek çok gözlemevininkinden büyük olan halkla ilişkiler bürosu alt düzey yetkililerine bilgi vermek görevini üstlenmişti. Her yeni gelene geniş bir kişisel bilgi verilmesi gerekiyordu. Üst

kademe yetkililerine bilgi vermenin yanısıra, süren araştırmayı yöneltmek ve meslektaşlarından bazılarının gösterdikleri haklı kuşklara karşılık vermeye çalışmak Ellie'yi yorgun düşürmüştü. Keşiften bu yana bir gece bile sabaha kadar uyuyabilme bir lüks olmuştu kendisi için.

İlk önceleri buluşlarını pek ortaya çıkarmamaya çalışmışlardı. Ne de olsa bunun bir dünyadışı mesajı olduğundan emin değillerdi. Zamanından önce ya da yanlış bir bildiri halkla ilişkiler açısından felâket demekti. Bundan da kötüsü veri incelenmesine engel olurdu. Basın geldi mi bilim mutlaka zarar görürdü. Argus gibi Washington da hikâyeyi örtülü tutmaya taraftardı. Ancak bilimadamları olayı ailelerine söylemişler, Uluslararası Gökbilimciler Derneğinin telgrafı dünyanın dört yanına gönderilmişti; Avrupa, Kuzey Amerika ve Japonya'nın hâlâ tam gelişmemiş astronomik veri temel sistemleri hep keşiften haberdardılar.

Bulguların kamuoyuna açıklanması konusunda bir dizi acil durum planları olmasına rağmen yine de hazırlıksız yakalanmış sayılırlardı. Ellerinden geldiğince suya sabuna dokunmayan bir bildiri hazırlayıp ancak zorunlu olduklarında bunu yayınlamışlardı. Hiç kuşkusuz bu bile bir sansasyon yaratmıştı.

Sabırlı olmasını istemişlerse de basının kısa bir süre sonra olanca gücüyle üzerlerine çullanacağını biliyorlardı. Almakta oldukları sinyallerde gerçek bir bilgi olmadığını açıklayarak gazetecilerin tesise gelmelerini önlemeye çalışmışlardı. Şimdilik yalnızca sıkıcı ve yalnızca birbirlerinin tekrarı olan bir dizi sayı almaktaydılar. Basın ise elle tutulur bir haberin olmaması karşısında sabırsızdı.

Kiralık uçak-taksiler ve helikopterler tutmuş olan televizyon ekipleri tesisin üzerinde alçaktan uçarken te-

Basına açıklaması en güç olan şey de buydu, yani sinyallerin herhangi bir anlamı ve içeriği olmadığı — yalnızca ilk birkaç yüz asal sayının düzenle gelmesi, sonradan başa dönüş ve yeniden basit iki tabanlı aritmetik sayıları: 1, 2, 3, 5, 7, 11,13, 17, 19, 23, 29, 31... Dokuz ve (9 ve l'in yanısıra) 3 ile de bölünebildiğinden asal bir sayı değildi. 10 (10 ile l'den başka) 2 ve 5 ile bölünebildiğinden asal bir sayı değildi. On bir yalnızca kendisi ve 1 ile bölünebildiğinden asal bir sayıydı. Peki ama asal sayıları göndermenin amacı neydi? Bu durum Ellie'ye sıradan toplumsal ilişkilerde bulunamayan, konuşmasını beceremeyen ama akıl durduran matematik işlemleri yapabilen (örneğin bir an bile düşünmeden 11.977 yılının Haziranın ilk haftasının hangi güne rastlayacağını söyleyen) kişileri hatırlatıyordu. Bunu yapmalarının bir *amacı* yoktu, bunu sevdikleri için yaparlardı, *yapabildikleri* için.

Mesajın alınmasından bu yana yalnızca birkaç gün geçmişti ama Ellie yine de hem heyecanlıydı hem de düşüncüklüğü içinde. Bunca yıldan sonra bir tür bir işaret alabilmişlerdi. Ama mesajın içeriği yoktu. Oysa kendisi *Galaksi Ansiklopedisini* alacağını ummuştı.

Radyo gökbilimi kapasitesine ancak son birkaç on yılda eriştik, diye düşündü. Üstelik ortalama bir yıldızın yaşının birkaç milyar olduğu bir Galakside. Bizim kadar ileri bir uygarlıktan bir mesaj almamız olasılığı çok az olmalı. Bizden çok az geri olsalar bizimle haberleşecek teknolojidten yoksun olurlar. Bu yüzden sinyali ancak bizden ileri bir uygarlıktan alıyor olabiliriz. Kendisinden akıl almayacak derecede daha zeki, Drumlin'den, hatta bir süre önce Nobel Ödülünü almış olan Nijeryalı genç fizikçi Eda'dan daha akıllı birinin zihninin içine girmeye çalıştı. Ama olanaksızdı bu. Kendisi Fermat'ın

ğum en şahane bir şey bu, ama bizimle hiçbir ilgisi yok,» dedi.

Keşiften hemen sonra Ellie birkaç teleskopu Vega'yı başka frekanslarda izlemeye ayırmıştı. Gerçekten de bunlar 1420 megahertz hidrojen ve 1667 megahertz hidroksil hattı ile diğer frekanslarda aynı sinyali, aynı asal sayılar dizisini bulmuşlardı. Vega, tüm radyo spektrumunda, elektromanyetik bir orkestra ile, asal sayılan gönderip duruyordu.

«Hiçbir anlamı yok bunun,» dedi Drumlin. «Bunu daha önce kaçırmış olamayız. Herkes yıllarca baktı Vega'ya. Arroway on yıl önce Arecibo'dan izledi yıldızı. Ve birdenbire geçen Salı günü Vega asal sayılar göndermeye başladı. Neden? Neden şimdi? Bu anın ne önemi var? Nasıl oluyor da Argus dinlemeye başladığından yalnızca birkaç yıl sonra yayıma başladılar?»

Valerian, «Belki de vericileri bir iki yüzyıllık bir onarıma alınmıştı,» dedi. «Henüz onarmış olabilirler. Belki de bir milyon yılda yalnızca bir yıl yayım yapıyorlar buraya. Hayatın varolabileceği daha o kadar gezegen var ne de olsa. Biz tek değiliz ya.» Ama bundan tatmin olmadığı açıkça görülen Drumlin başını sallamakla yetindi.

Valerian huyu gereği hileli işlere karışmaktan çok uzak olmasına rağmen Drumlin'in son sorusunda bir ima sezer gibi olmuştu: Bütün bunlar Argus bilimadamlarının projenin sona erdirilmesini önlemek için son bir çırpınışları olabilir miydi? Olanaksızdı bu. Valerian başını salladı. Der Heer yanından geçerken DAYA sorununun iki üst düzey uzmanının sessizce birbirlerine bakıp başlarını sallamalarına tanık oldu.

Bilimadamları ile bürokratlar arasında bir huzursuzluk, karşılıklı bir rahatsızlık, temel varsayımlarda bir çatışma vardı. Elektrik mühendislerinden biri buna

istiyorum. Bu bilginin genel olarak herkes tarafından bilinmesinin Birleşik Devletlerin çıkarma olup olmadığı konusu ile ilgileniyoruz biz. Dünyanın dört bir yanına telgraflar göndermenizden hiç de memnun kalmadık.» «Çin'e, Rusya'ya ve Hindistan'a diyorsunuz herhalde?» Ellie'nin kendisini tutmasına rağmen sesindeki sinirlilik seziliyordu. «İlk 261 asal sayının gizli tutulmasını mı istiyordunuz? Bay Kitz, dünyadışı varlıklar yalnız Amerikalılarla mı iletişim kurmak istiyorlar sizce? Bir başka uygarlıktan gelen bir mesajın tüm Dünya'ya ait olduğundan kuşkunuz mu var yoksa?»

«Bizim ne düşündüğümüzü sorabilirdiniz.» «Ve böylece sinyali kaybetmek tehlikesini göze alırdım, değil mi? Bakın, bildiğimiz kadarıyla Vega burada Yeni Meksika'da battıktan sonra, ama henüz Beijing üzerindeyken önemli bir sinyal göndermiş olabilirdi. Bu sinyaller yalnızca A.B.D.'ye ihbarlı yapılan telefon konuşmaları değildir. Hatta yalnızca Dünya'ya bile değil. Bu Güneş sisteminin herhangi bir gezegenine istasyondan istasyona yapılan yayımlardır. Biz yalnızca o anda telefonu açmak talihine erişmiş kişileriz.»

Der Heer yine bir şeyler söylemek ister gibiydi. Ne anlatmaya çalışıyordu acaba? Bu basit benzetmekten hoşlandığını ama Kitz'in üstüne yüklenmemesini mi? «Her neyse bunun için çok geç zaten,» diye Ellie devam etti. «Şu anda herkes Vega sisteminde bir tür akıllı yaşam olduğunu biliyor.»

«Ben pek geç olduğu kanısında değilim, Dr. Arroway. Siz hâlâ bilgi dolu bir yayım yapılmasını, bir mesaj gelmesini bekliyorsunuz. Dr. der Heer bu asal sayıların bizim dikkatimizi çekmek için bir bildiri olduğunu söylüyor. Eğer bir mesaj gelirse ve bu başka ülkelerin hemen anlayabilecekleri bir şey değilse, bunun üzerinde konuşana kadar açıklanmamasını istiyorum ben.»

sonradan gelmiş gibi iç cebinden bir kâğıt çıkartıp dikkatle kadının masasının üstüne bıraktı. «Bunu unutmuştum. Hadden Kararnamesinin bir kopyası. Bunu biliyorsunuzdur sanırım. Birleşik Devletler güvenliği için önemli olan şeylere hükümetin gizlilik kararı koyabilmesi hakkı konusunda. Gizlilik sınıfına girmeyen bir yerde üretilmiş olsa da.»

Ellie'nin gözleri şakacı bir inanmazlıkla irileşmişti. «Asal sayıları gizlilik sınıfına mı sokmak istiyorsunuz?»

«Dışarda görüşürüz, Ken.»

Kitz odadan çıkar çıkmaz Ellie konuşmaya başladı. «Ne istiyor bu herif? Vegalıların ölüm ışınlarını mı? Dünya'yı havaya uçuracak silahlar mı? Ne istiyor bu, ha?»

«Yalnızca ileri görüşlü olmaya çalışıyor, Ellie. Buna tam olarak inanmadığını anlıyorum. Pekâlâ, diyelim ki gerçek bir mesaj aldık ve bunda müslümanlara ya da metodistlere hakaret gibi gelen bir şey var. Birleşik Devletlerin kötü bir puan almaması için bunu dikkatle, düşünerek açıklamamız gerekmez mi?»

«Ken, bana palavra sıkma. Bu adam *Savunma* Bayan Yardımcısı. Müslümanlarla ve metodistleri düşünüyor olsalardı bana Dışişleri Bakan Yardımcısını gönderirlerdi — ya da başkanlık kahvaltı dualarına kimi çağırıyorlarsa onu. Sen Başkanın Bilim Danışmanısın. Kendisine fikir verdin bu konuda?»

«Başkana hiçbir fikir vermiş değilim. Buraya geldiğimden beri onunla telefonda bir kere konuştum. Sana gerçeği söyleyeyim: bana gizlilik konusunda hiçbir şey söylemedi. Kitz'in bunu kendi kafasından attığını sanıyorum.»

«Kim bu Kitz peki?»

«Bildiğim kadarıyla bir avukat. Yönetime katılmadan önce elektronik sanayiinde üst düzey yöneticisiydi..

«Sakin ol, Ellie. Dört gündür gözünü kırpmadın ne-redeyse. Bilimadamlarıyla, yönetimle, basınla uğraşıp duruyorsun. Yüzyılın en büyük keşiflerinden birini yaptın ve yanlış anlamıyorsam çok daha önemli bir keşfin arif-esindesin. Sinirli olmak için yerden göğe kadar hakkın var. Projeyi askerileştirmekle tehdit etmek büyük bir kabalıktı aslında. Ondan neden kuşkulandığını anlıyorum. Ama sözleri o kadar da mantıksız değil.»

«Sen onu tanıyor musun?»

«Birkaç toplantıya birlikte katıldık. Tanıyorum di-yemem. Ama Ellie, gerçekten bir mesaj gelme olasılığı varsa bu kalabalığı biraz azaltmak doğru olamaz mı?»

«Olur elbette. Washington'dan gelenlerle başedebil-mem için bana el ver öyleyse.»

«Pekâlâ. O belgeyi masanın üstünde bırakırsan içeri giren biri yanlış bir anlam çıkarabilir. Neden emin bir yere kaldırmıyorsun?»

«Bana yardım edecek misin?»

«Durum şimdiki gibi devam edecekse elimden geleni yaparım. Bu iş gizlilik perdesine bürünecekse olanca çabamızı gösteremeyeceğiz demektir.»

Ellie gülümseyerek küçük kasasının önünde eğildi 6 rakamlık şifresi olan 314159 sayışım çevirdi. BİRLEŞİK DEVLETLER/HADDEN CYBARNETICS yazılı belgeye son bir kere daha baktı.

Otuz kişilik bir gruptu — Argus Projesi ile ilişkili teknisyenler ve bilimadamları, Savunma Haberalma Ajansı Müdür yardımcısı da içlerinde olmak üzere sivil giyimli birkaç üst düzey hükümet yetkilisi. Der Heer, Kitz, Valerian ve Drumlin de aralarındaydılar. Tek kadın Ellie'ydi. Duvardaki iki metrekafe ekrana büyük bir televizyon projeksiyon sistemi doğrultulmuştu. Ellie hem

sim. Bunun sinema filmi olduğunu kabul edelim. Hologram ise bunu göstermemiz daha uzun zaman alacaktır. Bunun için de elimizde ideal bir şifreçözücü diyagram var.»

Ekranda tam kara ve tam beyazlardan oluşan hareketli bir desen belirdi.

«Willie, biraz gri katacak programı koyar mısın, mantıklı bir şey olsun. Saatin aksi yönünde doksan derece kadar döndürmeyi dene.»

«Dr. Arroway, bir de bir yan kanal var gibi. Belki de resimle birlikte bir ses kanalıdır bu.»

«Güçlendir bakalım.»

Ellie asal sayıların kullanıldığı tek yer olarak şimdi ticari ve ulusal güvenlik amaçlarıyla kullanılan şifreleme yönetimini biliyordu. Bunun bir uygulaması mesajı budalalara bile anlatabilecek kadar açık yazmak, diğeri de mesajı sıradan zeki bir insandan bile saklamaktı.

Ellie önündeki yüzlere tek tek baktı. Kitz huzursuz görünüyordu. Belki de dünyadışı bir istilâcı ya da daha beteri, bilginlerin görmeleri doğru olmayan çok gizli bir silahın çizimini beklemekteydi. Willie çok içtenlikli görünüyor ve sık sık yutkunuyordu. Bir resim sayılardan çok değişik bir şeydi. Görsel bir mesaj olasılığı seyircilerin pek çoğunun yüreklerinde hiç bilmedikleri korkuları ve hayâlleri uyandırıyor olmalıydı. Der Heer'in yüz ifadesi fevkalâdeydi; bir an için bürokrat ve başkan danışmanı bükrattan çok bilim adamına benzemişti.

Hâlâ belirsiz olan resmin yanısıra şimdi odayı dolduran sesler de duyulmaktaydı. Yavaş yavaş uzaktan gelen bir müzik sesi duyar gibi oldular. Resim döndü, düzeldi ve belirginleşti.

Ellie şimdi dev gibi bir kartalla karşılaşıyordu... kartalın beton pençeleri arasında da...

ALTINCI BÖLÜM

Şifre Altında Şifre

*Koruyucular mutlu değillerse, kim
olabilir ki?*

— ARISTOTLE
Politika

Uçak uçuş yüksekliğine erişip de Albuquerque yüz mil arkada kaldığında Ellie biletine zımbalanmış olan üzeri mavi yazılı küçük beyaz karton parçasına baktı. İlk uçağa bindiği günden bu yana kartondaki yazı hiç değişmemişti ki: 'Bu Varşova Toplantısının 4. madde-önemli bir olayında dikkatsiz bir havayolu karton parçasını Varşova Toplantısı bileti sanacaklar diye havayollarının bu telâşı niye, diye düşündü. Hatta işin orası düşünülürse Varşova Toplantısı bileti ne demektir? Neden böyle bir bilet görmemişti o güne kadar? Nerede saklıyorlardı bunları? Havacılık tarihinin unutulmuş önemli bir olayında bir dikkatsiz bir havayolu karton parçası üzerine bu uyarıyı yazmayı unutmuş ve bunun Varşova bagaj bileti olduğunu sanan öfkeli yolcuların açtığı davalar sonunda iflas etmişti belki. Bu Dünya çapındaki endişenin sağlam malî temelleri vardı kuşkusuz. Bütün bu yazıların toplamının yararlı bir işte kullanıldığını düşün, diye geçirdi aklından, örneğin Dünya keşif tarihi, bilimin gerçekleri, ya da hatta uçak kazaları ortalaması hakkında bir istatistik.

Der Heer'in askeri uçak önerisini kabul etseydi çok başka şeyler düşünüyor olacaktı. Ancak o takdirde projenin askerileştirilmesi yolunun açılmasını benimsemiş olmaz mıydı? Ticari bir havayolu ile gitmeye karar vermişlerdi. Yanındaki koltukta Valerian'ın gözleri kapanmıştı bile. Veri analizi konusunda son ayrıntıları da el-

den geçirmesine rağmen özel bir acele etmemişlerdi. Washington'a yarınki toplantıdan çok önce varacak olan uçağa yetişmişlerdi, hatta iyi bir uyku bile ekebileceklerdi.

Ellie önündeki koltuğun altına yerleştirdiği meşin kutusundaki telef aksına baktı. Bu Peter'in eskisinden birkaç yüz kilobit daha hızlıydı ve çok daha iyi grafik görüntüsü veriyordu. Belki de yarın Başkana Hitler'in Vega'da ne işi olduğunu anlatmak için bunu kullanmak zorunda kalacaktı. Başkanla buluşması konusunda biraz heyecanlı olduğunu itiraf etmeliydi doğrusu. Daha önce herhangi bir Başkanla yüzyüze gelmiş değildi, üstelik yirminci yüzyıl sonu ölçülerine bu Başkan hem kötü sayılmazdı hem de kadındı. Ellie ne saçlarını yaptırabilmiş ne de makyajına önem verebilmişti. Eh, ne de olsa Beyaz Saray'a kendisini göstermeye gitmiyordu ya.

veybabası ne düşünürdü acaba? Hâlâ kendisinin bilim için uygun olmadığını mı? Ya da şimdi bir hastanede tekerlekli koltukta yaşayan annesi? Bir hafta önceki keşiften sonra annesini yalnızca bir kere arayabilmiş, yarın bir daha telefon edeceğini söylemişti.

Ellie daha önce yüz kere yaptığı gibi uçağın pence-resinden aşağı bakıp Dünya'nın böyle on dört kilometre yüksekte uçan ve bizim gibi gözlere sahip bir dünya-dışı yaratıkta nasıl bir izlenim yaratacağını düşünmeye başladı. Ortabatının göz alabildiğince uzanan geniş arazisi, tarımsal ya da kentsel yerleşime göre kareler, dik-dörtgenler ve dairelerle kesik kesikti; Gneybatının şimdi üzerinde uçtukları bölgelerinde ise akıllı yaşamın tek belirtisi dağlar ve çöller arasından uzanan dümdüz bir izgi. Daha ileri uygarlıklara sahip dünyalar sakinleri tarafından yeni baştan mı inşa edilmişlerdi acaba? Yoksa *gerçekten* ileri bir uygarlık tek bir iz bile bırakmaz mıydı yaşadığı yerde? Bir bakışta bizim akıllı var-

gördü. Bir saat önce *Times'dan* gelen telefaks'da zenci Amerikalıların ekonomik eşitsizlik ve eğitim eşitsizliği yürüyüşü yapacaklarını okumuştı. Şikayetlerinin haklılığı düşünülünce doğrusu çok sabırlıydılar. Ellie Başkanın, ertesi gün resmi bir açıklaması yapılacak olan toplantı ve Vega yayını konusunda ne gibi bir tepki göstereceğini merak etti.

«Ken, 'Gidiyorlar' demekle ne kastediyorsun?»

«Sayın Başkanım, televizyon sinyallerimiz bu gezegeni terkedip uzaya doğru yol alırlar.»

«Nereye kadar giderler?»

«Bunu pek böyle ifade edemeyiz, efendim.»

«Peki nasıl ifade edersin o halde?»

«Sinyaller Dünya'dan bir havuzdaki dalgalar gibi yayılırlar. Işık hızıyla —saniyede 186.000 mil— sonsuza kadar dağılırlar. Başka bir uygarlığın alıcıları güçlüyse, ne kadar uzakta olurlarsa olsunlar bizim yayınlarımızı alabilirler. Biz bile en yakın bir yıldızın çevresinde dönen bir gezegenin güçlü TV yayını alabiliriz.»

Başkan bir an bahçe kapısı önünde Gül Bahçesine bakarak dimdik durdu. Sonra der Heer'e döndü. «Yani her şeyi mi?»

«Yani televizyondaki bütün o saçmalıkları, araba kazalarını, güreş müsabakalarını, porno kanallarını, akşam haberlerini de mi?»

«Hepsini, Sayın Başkanım.»

«Yanlış anlıyor değilim, değil mi der Heer? Yani bütün basın toplantılarım, tartışmalarım, başkanlık konuşmam hepsi orada mı şimdi?»

«Bunlar işin iyi yanı, efendim. Kötü tarafı da sizden önceki başkanın televizyondaki tüm görüntüleri de uzayda şimdi. Nixon'unkiler de. Sovyet liderlerininkiler

bir süre sonra geri gönderiyorlar. Ancak daha önce buraya gelmemiş olsalar —örneğin yüz yıl önce bir keşif gezisi sırasında— bizim televizyonu keşfetmek üzere olduğumuzu bilemezlerdi. İşte bunun için de Dr. Arroway bu uygarlığın komşularının yüksek teknoloji geliştirip geliştirmediklerini öğrenmek için bu yakın gezegen sistemlerini kontrol ettiğini düşünüyor.»

«Ken, düşünmemiz gereken pek çok şey var. Bunların —Vegalılar mı ne diyorsun hani— o televizyon programının ne hakkında olduğunu anlamadıklarından emin misin?»

«Sayın Başkanım, bunların zeki olduklarından hiç kuşku yok. 1936'da gönderilen çok zayıf bir sinyaldi. Dedektörleri bunu alabilmek için inanılmaz derecede duyarlı olmalılar. Ama bunun ne demek olduğunu anlayabileceklerini hiç sanmam. Herhalde bizden çok değişik varlıklardır. Apayrı bir tarihleri, apayrı gelenekleri vardır. Gamalı haçın ya da Adolf Hitler'in ne olduğunu bilmelerine olanak yok.»

Adolf Hitler! Ken, çıldırıyorum bunu düşündükçe! Kırk milyon insan can verdi o megalomanın yenilmesi için ve başka bir uygarlığa yapılan ilk televizyon yayınının yıldızı o oluyor! Bizi temsil ediyor yani. O çılgın herifin en çılgın hayâlinin gerçekleşmesi bu.»

Kadın duraklayıp daha sakın bir sesle devam etti. «Hitler'in o Hitler selamını verebildiğini hiç düşünemezdim doğrusu. Kolunu hep çarpık bir biçimde uzatırdı. Bileğini de kınardı selam verirken. Onun kadar beceriksiz *Heil Hitler* yapan birinin Rus cephesine sürüleceğini düşünürdüm.»

«Ama burada bir fark yok mu? Burada Heil Hitler yapmıyor ki, başkalarının selamlarına karşılık veriyor.»

«Öyle, değil mi,» Başkan elinin bir hareketiyle der

yeni veriler varmış, onları da toplantıya getirmek istiyormuş. Toplantıya kendisi gelmeden başlamamızı söyledi.»

Michael Kitz, sesi ve yüz ifadesi kulaklarına inanamıyormuş gibi öne eğildi. «Bu konuda yeni verileri bir otel odasında açık hatta mı alıyorlar?»

Der Heer öylesine alçak bir sesle karşılık verdi ki, Kitz duyabilmek için biraz daha öne eğilmek zorunda kaldı. «Mike, Dr. Arroway'in telefaksında en azından ticari bir şifreleme olduğunu sanıyorum. Ayrıca bu konuda belirli bir güvenlik çemberi olmadığım da unutma. Belirli kurallar getirildiğinde Dr. Arroway'in bunlara uyacağından hiç kuşku yok.»

«Pekâlâ, başlayalım,» dedi Başkan. «Ulusal Güvenlik Konseyi'nin resmi olmayan ortak toplantısı bu. Şimdilik adına Özel Görev Grubu diyeceğiz. Bu odada konuşulanlar şu anda yurtdışında olan Başkan Yardımcısı ve Savunma Bakanı dışında kesinlikle kimseye anlatılmayacak. Dr. der Heer dün bazılarınıza Vega yıldızından gelen bu inanılmaz TV yayını konusunda bir brifing verdi. Dr. der Heer ile diğerlerinin görüşlerine göre Vega'ya ulaşan ilk televizyon yayınında başrolde Adolf Hitler'in olması yalnızca bir rastlantı. Yine de sıkıcı bir durum olduğunu kabul etmek gerek. CIA müdüründen bütün bunların ulusal güvenlik açısından bir değerlendirmesini yapmasını istedim. Bunu gönderen her kimse bize bir tehdit yöneltilmekte midir? Yine bir mesaj gelirse ve bunu bizden önce başka bir devlet çözerse başımız derde girecek midir? Önce şunu sorayım ama, Marvin, bu konunun uçan dairelerle bir ilgisi var mı?» Orta yaşlı, otoriter tavırlı, çelik çerçeveli gözlüklü bir insan olan CIA müdürü durumu özetledi. UFO adı verilen Belirlenmemiş Uçan Nesneler özellikle 50'li ve 60'lı yıllarda, bunların düşman bir devletin haberleşme

vetleri'nin Mavi Kitap Projesi diye adlandırdığı böyle bir çalışma 1960'larm sonlarında herhangi bir ilerleme kaydedilmemesi üzerine kapatılmıştı. Bilimsel toplum UFO konusunun boş olduğuna öylesine inanmıştı ki, Jimmy Carter Ulusal Uzay ve Havacılık Dairesi NASA'dan UFO'ların geniş kapsamlı bir araştırmasının yapılmasını istediğinde NASA hiç beklenmedik bir biçimde bu başkanlık isteğini geri çevirmişti.

Bu tür toplantılardaki protokolü pek bilmeyen bilginlerden biri, «Kısacası bu UFO konusu DAYA'nın ciddi çalışmasını çok güçleştirmiştir,» dedi.

«Pekâlâ.» Başkan göğüs geçirdi. «Burada UFO'larla Vega'dan gelen bu sinyalin bağlantılı olduğunu düşünen var mı?» Der Heer turnaklarını inceliyordu. Kimse konuşmadı.

«Yine de UFO'culardan ben size demedim mi diyenler çıkacaktır. Marvin, devam et.»

«Sayın Başkanım, 1936'da çok zayıf bir televizyon vericisi Olimpiyat Oyunları'nın açılış törenini Berlin bölgesindeki bir avuç televizyon alıcısına verir. Halkla ilişkiler konusunda bir darbe girişimidir bu. Alman teknolojisinin ileriliğini ve üstünlüğünü gösteren çabasıdır. Çok daha alçak düzeyde olmak üzere daha önce de TV yayını yapılmıştır. Hatta biz bunu Almanlardan önce başarmışızdır. Ticaret Bakam Herbert Hoover 27 Nisan 1927'de kısa bir an için televizyon kameraları önüne çıkmıştır. Her neyse, Alman yayını Dünya'dan ışık hızıyla ayrılır ve yirmi altı yıl sonra Vega'ya varır. Vegalılar — ya da bunlar her kimse— yayını bir süre tuttuktan sonra çok daha güçlü olarak bize geri gönderirler. O çok zayıf işareti alabilmeleri etkileyicidir, bunu böylesine güçlü olarak geri gönderebilmeleri de öyle. Burada belirli güvenlik önlemleri alınmasını gerektiren koşullar vardır. Örneğin elektronik haberalma toplumu böylesi-

rada der Heer kendilerini görüp Başkanın dikkatini Ellie'ye çevirdi.

«Dr. Arroway, değil mi? Geldiğinize sevindim. Önce sizi bu keşfinizden dolayı kutlamak isterim. Mükemmel. Şey, Marvin...»

«Sonuna gelmiştim, Sayın Başkanım.»

«Çok iyi. Dr. Arroway, yeni bir şeyler getirdiğinizi duyduk. Acaba bunu bize de anlatacak mısınız?»

«Sayın Başkanım, geç kaldığım için özür dilerim, ama kozmik ikramiyeyi de kazandık. Biz... şey... Bakın şöyle anlatayım: Çok eski zamanlarda, binlerce yıl önce, parşömen çok güç elde edilen bir şeyken insanlar yeni bazı şeyleri eski parşömenlerin üstüne yazarlardı. Bir yazının altında başka bir yazı, onun altında daha başka bir yazı olurdu. Vega'dan gelen bu sinyal çok güçlü. Bildiğiniz gibi asal sayılar var, ve onların 'altında' da polarizasyon modülasyonu dediğimiz şeyde bu Hitler hikâyesi. Ancak asal sayıların ve yeniden yayınlanan Olimpiyat programının altında çok zengin bir mesaj keşfettik — yani bunun bir mesaj olduğunu sanıyoruz. Bildiğimiz kadarıyla bu hep oradaymış. Biz yem farkettiler ancak. Bildiri sinyalinden daha zayıf, ama yine de daha önce farketmediğimiz için utandım doğrusu.»

«Peki ne diyor bu mesajda?» diye sordu Başkan.

«Hiçbir bilgimiz yok, Sayın Başkanım. Argus Projesindeki bir iki kişi bunu bu sabah Washington saatiyle çok erken bir saatte farketmişler. Bütün gece üzerinde çalıştık.»

«Açık telefonda mı?» diye sordu Kitz.

«Standart ticari şifreleme yöntemiyle. «Ellie'nin yüzü kızarmıştı. Telefaks çantasından şeffaf bir kâğıt çıkartıp tepedeki projeksiyon aletinin yardımıyla ekrana yansıttı.

«Şimdiye kadar bulabildiklerimiz bunlar: Bin bit-

man eksik yerleri tamamlayabiliriz ancak. Belki de mesajın tümü sona ermeden anlamamızı mümkün kılan alfabe falan gibi bir şey gönderirler.»

«Sayın Başkanım, ben de...»

«Başkanım, Kaliforniya Teknoloji Enstitüsünden Dr. Peter Valerian, kendisi bu alandaki öncülerdendir.»

«Lütfen devam edin, Dr. Valerian.»

«Bu bilerek yapılan bir yayındır. Bizim burada olduğumuzu biliyorlar. 1936'daki yayınımızı aldıkları için teknolojinin ne durumda olduğunu, ne kadar zeki olduğumuzu aşağı yukarı tahmin ediyorlar. Mesajı anlamamızı istemeselerdi bu kadar zahmete girmezlerdi. Gönderilenlerin içinde bunu anlamamıza yardım edecek bir şey vardır. Bütün iş tüm verileri toplamak ve çok dikkatle incelemektir.

«Peki mesajın konusu ne sizce?»

«Bunu bilmenin olanağı yok, Sayın Başkanım. Ben yalnızca Dr. Arroway'ın söylediğini tekrar edebilirim. Çok karmaşık bir mesaj. Gönderen uygarlık bunu almamızı istiyor. Belki de Galaksi Ansiklopedisi'sinin küçük bir cildidir. Vega yıldızı Güneş'ten üç kat büyük ve elli kat daha parlaktır. Nükleer yakıtı çok hızlı yaktığı için Güneş'ten daha kısa bir yaşamı vardır...»

«Evet,» diye CIA müdürü sözünü kesti. «Belki de Vega'da işler yolunda gitmiyordur. Belki de gezegenleri yok olacaktır. Belki ortadan silinmeden önce uygarlıklarını başkalarının da bilmesini istiyorlardır.»

«Ya da göç edecek yeni bir yer arıyorlardır,» diye Kitz atıldı. «Dünya işlerine gelir doğrusu. Belki de Adolf Hitler'in resmini göndermeleri bir rastlantı değildi.»

«Yavaş olun,» dedi Ellie. «Pek çok olasılık vardır ama her şey de olası değildir. Mesajı gönderen uygarlığın bizim mesajı aldığımızı, hele almışsak bile şifresini çözüp çözemediğimiz konusunda bir bilgisi olamaz. Mesajın

Arroway,» diye der Heer devam etti. «Vega yıldızı her gün Yeni Meksika çölü üzerinde yükseliyor, siz yayımlanan mesaj sayfasını o anda almaya başlıyorsunuz. Sonra sekiz saat falan geçince yıldız batıyor. Tamam, değil mi? Ertesi gün yine doğudan yükseliyor ama siz bu arada bir gece önce battıktan sonra gönderdiği sayfaları alamıyorsunuz. Tamam mı? Örneğin otuzdan elliye kadar olan sayfaları, sonra da seksenden yüze kadar olanları alıyorsunuz. Yani ne kadar sabırla izlese de büyük miktarlarda bilgileri alamayacağız. Arada boşluklar kalacak. Mesaj tekrarlınsa bile yine de boşluklar kalacak.»

«Tümüyle haklısınız.» Ellie kalkıp bir köşedeki büyük Dünya küresinin yanına gitti. Küreyi hafifçe çevirdi.» Dünya döner. Boşluk istemiyorsanız pek çok boylama düzenli aralıklarla dizili radyo teleskopları gerekir. Bir ülkenin gözlem alanından mesajın ancak bir bölümü alınabilir — hatta belki de en ilginç parçaları kaçırılmış olunabilir. Amerikan gezegenlerarası uzay araçları da bu tür bir sorunla karşılaşmışlardır. Araç bulgularını bir gezegenin yanından geçerken Dünya'ya gönderir, ancak o saatte Birleşik Devletler ters yöne bakıyor olabilir. Bu yüzden NASA Dünya çevresinde belirli aralıklarla üç radyo izleme istasyonu kurmuştur. Yıllardır kusursuz bir düzenle çalışan bu sistemler... «Ellie susup NASA yöneticisi P.L. Garrison'a baktı.

«Teşekkür ederim,» dedi adam. «Buna Derin Uzay İstasyonu diyoruz. Doğrusu gurur duyduğumuz bir düzendir. Mojave Çölü'nde, İspanya ve Avustralya'da istasyonlarımız var. Malî gücümüz kısırlı, ama yine de az bir yardımla çok daha ileri gideceğimize eminim.» «İspanya ve Avustralya mı?» diye sordu Başkan. «Yalnızca bilimsel çalışmalar için,» diyordu Dışişleri Bakanı. «Bir sorun olmadığına eminim. Ancak bu araş-

olabilir. Bu yüzden tek çözüm yolunun başka ülkelerle işbirliği yapmak olduğu açıkça ortaya çıkmakta. Öyle değil mi, Dr. Arroway?»

«Herhangi bir ülkenin bu projeyi tek başına gerçekleştirebileceğine inanmıyorum. Dünya'nın çevresinde belirli bir boylam üzerine dizili pek çok ülkenin katkısı gerekecek. Avustralya, Çin, Hindistan, Sovyetler Birliği, Orta Doğu ve Avrupa'daki bütün büyük radyo teleskoplarının devreye girmeleri ile de iş bitmiyor. Mesajın önemli bir bölümü Vega'ya çevrili bir teleskop yokken de gelebilir, bunun için Hawai ile Avustralya arasında Doğu Pasifik ile Atlantik ortasına da birer gözlem istasyonu kurmamız gerek.»

CIA müdürü istemeye istemeye, «Sovyetlerin S bandı ile X bandı arasında pek çok uydu izleme gemileri var,» dedi. «Örneğin *Akademik Keldysh* ya da *Mareşal Nedelin*. Onlarla bir anlaşmaya varabilirsek Atlantik ve Pasifik boşlukları sorununu çözümleyebiliriz.»

Ellie cevap vermek için ağzını açarken Başkan ondan çabuk davrandı.

«Pekâlâ, Ken. Haklı olabilirsin. Ama yine de bence çok hızlı gidiyoruz. Şu anda başka işlerim var benim. CIA başkanı ile Ulusal Güvenlik bu gece başka ülkelerle işbirliği dışında başka bir seçenek var mı arasınlar bakalım, özellikle de müttefikimiz olmayan devletler dışında. Dışişleri Bakanı'nın da bilimadamları ile çalışarak bir işbirliği zorunluluğu halinde görüşülecek devlet ve kişilerin listesini hazırlamasını istiyorum. Uzayı dinlemesini istemediğimiz bir ülke bize kırılacak mıdır örneğin? Verileri vereceğini söyleyen ama sonra sözünü tutmayan bir devlet bize şantaj yapabilir mi? Her boylamda birden fazla ülke ile mi ilişki kurmalıyız? Ve lütfen Tanrı aşkına bu konuyu kimseyle konuşmayın. Sen de, Arroway. Yeteri kadar sorun var zaten başımızda.»

Ellie Vaygay'ın uçağını Albuquerque'de karşılamayı ve adamı arabasıyla Argus üssüne götürmeyi planlamıştı. Sovyet heyetinin geri kalan kısmı da gözlemevinin arabalarıyla gelirdi. Ellie serin sabah saatinde, belki de yine tavşanlardan bir şeref kıtası arasında havaalanına kadar sürat yapmaktan zevk alacaktı. Dönüşte de Vaygay'la uzun uzun özel bir konuşma yapmayı arzuluyordu. Ancak Genel Hizmet İdaresinden gelen yeni güvenlik memurları bu fikrine karşı çıkmışlardı. Başkan'ın iki hafta önce basın toplantısının sonunda yaptığı açıklama ve kamuoyunun ilgisi ısısız çöl bölgesine akın akın insan doldurmuştu. Ellie'ye şiddet olayları çıkabilir demişlerdi. Bundan böyle yalnız resmî arabalarla, o da silahlı muhafızlar eşliğinde yola çıkmalıydı. Küçük konvoyları Albuquerque'ye doğru öylesine ağır ilerliyordu ki Ellie ayağını hayâli bir gaz pedalına basmaktan kendini alamıyordu.

Vaygay'la yeniden buluşmak çok iyi olacaktı. Onu en son üç yıl önce Moskova'da, adamın Batı'ya gitmesinin yasak olduğu dönemlerden birinde görmüştü. Dış ülkelere yolculuk izni yıllar boyunca değişken dış politikalara ve Vaygay'ın önceden kestirilemeyen davranışlarına bağlı kalmıştı. Kendini tutamadığı hafif bir politik kışkırtmaya kalkışması üzerine yurt dışına çıkması yasaklanır, ancak bir bilimsel heyete katılabilecek kendisi kadar yetenekli biri bulunamadı mı üzerine ko-

nan yasak hemen kalkardı. Vaygay konferanslara, çalışmalara, uluslararası komisyonlara, Dünya'nın dört bir yanından çağrılırdı. Sovyet Bilimler Akademisi'nin Nobel ödülü kazanmış bir üyesi olarak pek çok kimseden biraz daha bağımsız hareket edebilirdi. Çoğunlukla devlet tutuculuğunun en uç sınırları ve sabrını taşıma derecesinde yaşırdı.

Gerçek adı Vasily Gregorovich Lunacharsky olmasına rağmen uluslararası fizikçiler arasında ad ve soyadının başharfleriyle Vaygay diye çağrılırdı. Sovyet rejimi ile bu kararsız ve değişken ilişkisi Ellie'yi de, Batı'daki diğer bilimadamlarını da şaşırttı. Gorki, Lenin ve Troçki'nin Bolşevik arakadaşları Anatoly Vasilyevich Lunacharsky'nin uzaktan akrabası olurdu. Anatoly Lunacharsky Halk Eğitim Komiserliği'nde bulunmuş, 1933'de ölümüne kadar da İspanya Büyükelçiliği yapmıştı. Vaygay'ın annesi Yahudiydi. İlk Sovyet termonükleer patlamasında önemli bir rolü olamayacak kadar genç olmasına rağmen Sovyet nükleer silahları üzerinde çalıştığı söylenirdi.

Vaygay'ın 1960'larda Berkeley'de California Üniversitesi'ni ziyaret ettiği ve burada ucuz yaka rozetleri üzerine yazılı saygısız, müstehcen ve politik açıdan küstahça sloganlara hayran kaldığı söylenirdi. Ellie hafif bir özlemle insanın en ağır basan toplumsal sıkıntılarını bir bakışta anladın, diye düşündü. Rozetler Sovyetler Birliği'nde de çok yaygındı ancak orada yalnızca 'Dinamo' futbol takımı ile başarılı *Luna* tipi uzay araçlarından birinin rozeti vardı. Berkeley rozetleri çok farklıydı. Vaygay düzinelerce rozet satın almıştı ve bunlardan özellikle birini takardı. Bir avuç boyu olan rozette 'Seks için dua et' yazardı. Vaygay bunu bilimsel toplantılarda bile yakasından eksik etmezdi. Neden bu kadar çekici bulduğu sorulunca da, «Sizin ülkenizde bir

masa başında otururlarken— bunun nedeni sorulduğunda, «Orospu çocukları beni bir kere dışarı bırakırlarsa bir daha dönmeyeceğimi biliyorlar,» demişti. Ama yine de 1960'ların sonunda ve 70'lerin başlarında iki ülke arasında bilimsel ilişkilerin yumuşadığı bir sırada adamı yurt dışına bırakmışlardı ve o her seferinde de yine geri dönmüştü. Ancak artık hiçbir yere göndermiyorlardı ve o da Batı'lı meslektaşlarına kendisini bağdaş kurmuş bir durumda kara delik çapının Schwarzschild denklemi önünde otururken çekilmiş bir fotoğrafını yılbaşı armağanı olarak gönderirdi. Moskova'ya gelen ziyaretçilere fizik benzetmesiyle derin bir potansiyel kuyusunda olduğunu söylerdi. Onu bir daha asla dışarı bırakmayacaklardı.

Vaygay kendisine sorulan sorulara cevap olarak 1956 Macar İhtilâli'ne karşı resmi Sovyet tutumunun bu ayaklanmanın gizli faşistler tarafından, 1968 Prag Baharında liderliğin anti sosyalist bir grubu tarafından başlatıldığı olduğunu söylerdi. Ancak eğer kendisine söylenenler yanlışsa, ve bunlar gerçek ayaklanmalarsa, o zaman ülkesinin bunları basturmakla haksızlık ettiğini belirtti. Afganistan konusunda ise resmi açıklamaları dile getirmeye bile zahmet etmezdi. Bir kere Enstitü'deki odasında Ellie'ye kendi özel kısa dalga radyosunu göstermişti. Londra, Paris ve Washington kadranda kiril harfleriyle yazılıydı ve söylediğine göre tüm devletlerin propagandalarını dinlemekte özgürdü.

Yurttaşlarının pek çoğunun sarı tehlike konusundaki ulusal korkuya yenik düştükleri bir zaman olmuştu. Bunlardan biri Ellie'nin hayâl sınırlarını zorlayarak, «Çin ile Sovyetler Birliği arasındaki sınırın tümünün omuz omuza bir Çin ordusuyla işgal edildiğini düşün,» demişti. Müdürün bürosunda bir semaverin başında duruyorlardı. «Çin'in doğum oranı gözönüne alındığında bun-

Ellie ile Lunacharsky'ye gülümserken eski toprak zararsız gibi görünmüştü.

Ellie'nin Leningrad ya da Moskova'ya yaptığı ziyaretlerde Vaygay geceleri için programlar yapardı. Sekizi onu birleştirler Bolşoy ya da Kirov balesine giderlerdi. Lunacharsky ne eder eder bilet bulurdu. Ellie ev sahiplerine teşekkür eder, onlar da —ancak yabancı ziyaretçiler geldiğinde böyle gösterilere gittiklerini söyleyerek— ona teşekkür ederlerdi. Vaygay yalnızca gülümserdi Karısını hiç getirmezdı bu toplantılara, Ellie kadınla tanışmış değildi. Vaygay karısının kendini hastalarına adanmış olan bir doktor olduğunu söylemişti. Vaygay'ın anası babası bir zamanlar düşünmüş olmalarına rağmen Amerika'ya göç etmemişlerdi, bunu bilen Ellie bir kere adama hayatta en büyük pişmanlığının ne olduğunu sormuştu. «Hayatta bir tek şeye pişmanım, o da kızımın bir Burgarla evlenmiş olmasıdır,» demişti Vaygay.

Bir keresinde de Moskova'daki bir Kafkas lokantasında bir yemek vermişti. Khaladze adında biri o gece şerefe kadeh kaldırmak üzere tutulmuştu. Adam işinin ehliydi ama Ellie'nin Rusçası pek kötü olduğundan sık sık neyin şerefine içtiklerini sormuştu Vaygay'a. Vaygay 'Bir şeyin şerefine kadeh kaldırmadan içenlere biz alkolik deriz' demişti. Bir ara 'Bütün gezegenlerde barış' için kadeh kaldırılmıştı. Vaygay *mir* sözcüğünün hem barış hem de çok eski zamanlarda kendi kendilerini yöneten köylü haneler topluluğuna verilen bir ad olduğunu anlatmıştı. En büyük politik birimi bir köy kadar olduğu zamanlar Dünya'nın daha mı barışçı olduğunu konuşmuşlardı sonra. Lunacharsky kadehini kaldırarak, «Her köy bir gezegendir,» demişti, Ellie de, «Her gezegen de bir köy,» diye karşılık vermişti.

Bu tür toplantılar epey gürültülü geçerdi. Aşırı mik-

satan bir mağazada pazarlık ederken buldu. Erkek kendisini gözücüyle görmüş olmalıydı. Yüzüne bakmadan parmağını kaldırarak, «Bir dakika, Dr. Arroway,» dedi. «On dokuz doksan beş mi?» diye sordu sonra ilgisiz duran satıcıya. «Daha dün New York'ta bunun eşini on yedi buçuk dolara gördüm.» Ellie biraz yaklaşıncı Vaygay' m tezgahın üstüne sırtlarında çıplak kadın ve erkeklerin bulunduğu, bir kuşak öncesini dehşete düşürecek ama şimdi yalnızca uygunsuz kaçan oyun kâğıtlarını yaymakta olduğunu gördü. Satıcı kâğıtları toplamak için isteksizce elini uzatırken Lunacharsky ise canlı ve başarılı hareketlerle hepsini tek tek açıyordu. Vaygay partiyi kazanmak üzereydi. «Kusura bakmayın, efendim, ama fiyatları ben koymuyorum, ben yalnızca burada çalışan biriyim,» dedi satıcı.

Vaygay adama bir yirmi dolarlık uzatırken Ellie'ye döndü. «Planlı ekonominin eksik taraflarını görüyorsun işte. Gerçek bir özgür teşebbüs olsaydı bunları on beş dolara alabilirdim. Hatta belki de on iki doksan beşe. Bana öyle bakma, Ellie. Kendim için almıyorum. Jokerlerle elli dört kart var destede. Her biri enstitüde çalışanlar için güzel bir armağan olur.»

Ellie gülerek adamın koluna girdi. «Seni gördüğüme sevindim, Vaygay.»

«O zevk benim, sevgilim.»

Socorro'ya giderlerken, sessiz ama ortak bir anlayışmayla yalnızca hoş şeylerden söz ettiler. Valerian ile yeni güvenlik memurlarından olan sürücü önde oturuyorlardı. Normal durumlarda bile pek konuşkan biri olmayan Peter arkasına yaslanıp onları dinlemekten memnundu. Yolda Sovyetlerin konuşmaya geldikleri konu

başı ancak yüz yıl sonra gelecek çok uzun bir mesajdır, diye düşündü Ellie. Belki de şifre anahtarı falan yoktu. Belki de mesaj (artık Dünya'nın her yanında büyük harflerle yazılmaya başlanmıştı) bir zekâ testiydi ve içeriğini kötü kullanmamaları için şifreyi çözemeyecek dünyalardan korunmuştu. Amerikalılar ve Sovyetler işbirliğine karar verip Anlaşma Muhtırasını imzaladıkları an bütün radyo teleskoplu ülkeler de onlara katılmayı kabul etmişlerdi. Bir Dünya Mesaj Konsorsiyumu gibi bir şey vardı ve insanlar artık gerçekten bu terimlerle konuşmaktaydılar. Mesajın şifresini çözmek istiyorlarsa birbirlerinin verilerine ve beyinlerine ihtiyaçları vardı.

Gazeteler bundan başka bir şeyden söz etmiyorlardı. Bilinen bir iki bilgi kırıntısı —asal sayılar, karmaşık bir mesajın varoluşu— sürekli olarak dile getirilmekteydi. Gezegende Vega'dan gelen mesajı şu ya da bu yolla duymamış tek kişi bile bulmak olanaksızdı.

Eski ve hatta kimi yeni kurulmuş dinler mesajın teolojik anlamını incelemekle uğraşıyorlardı. Kimi bunun Tanrı'dan kimi de Şeytan'dan geldiğini düşünmekteydi. Şaşırtıcı bir şey aralarında durumlarından emin olmayanlar da vardı. Hitler ile Nazi rejimine karşı çirkin bir ilgi uyanışı başlamıştı; Vaygay Ellie'ye o Pazarın *New York Times Kitap Ekindeki* ilanlarında sekiz gamalı haç saydığını söylemişti. «Uzay Aryanları» adını alan bir grup uçan dairelerin Hitler Alman'yasında icat edildiği konusunda kesin kanıtlar sunuyorlardı. Vega' da yepyeni bir 'katıksız' Nazi ırkı yetişmişti ve şimdi bunlar Dünya'nın işlerini yoluna koymaya hazırdılar.

Sinyali dinlemeyi dine küfür olarak kabul edip gözlemlevlerinin buna bir son vermesini isteyenler vardı. Bazıları ise bunu İsa'nın Gelişinin Habercisi olarak ka-

"biraz daha erimesini sıkıntıyla karşılıyorlardı, inançlarının en önemli noktasını gerçekleştirecek olan araçlar günden güne azalmaktaydı. Diğer felaket adayları — aşırı nüfus, çok ağır sonuç doğuran, çok olasılıklara bağlı ve yetersizdiler.

Bazı chiliast liderleri de sadık taraftarlarının kalabalık toplantılarında hayat sigortası yaptırmanın inançsızlık belirtisi olduğunu söylüyorlardı, çok yaşlılar dışındaki insanların mezar ayırtmaları ya da cenaze hazırlıklarını yapmaları dinsizlik demekti. İnananların tümü birkaç yıl sonra Tanrı katma çıkacaklardı.

Ellie, Lunacharsky'nin ünlü akrabasının o pek seyrek rastlanan insanlardan biri olduğunu biliyordu; adam hem Bolşevik ihtilâlcisiydi, hem de Dünya dinlerine karşı bilimsel bir ilgi duyuyordu. Ancak Vaygay'ın bu dünya çapındaki teolojik kaynamaya karşı tutumu sakindi. «Benim ülkemde en büyük dini sorun Vegalıların Leon Troçki'yi gerektiği gibi lanetlemiş olup olmadıkları,» diyordu.

Argus tesislerine yaklaşılrken yol kenarı park edilmiş otomobiller, kampçılar, çadırlar ve büyük kalabalıklarla tıklım tıklımdı. Bir zamanlar sakin olan San Augustin Ovası kamp ateşleriyle ıslıl ısıldı geceleri. Gelenlerin hepsi de varlıklı insanlar değillerdi. Ellie'nin gözü iki çifte takıldı. Erkekler eski blucinler ve tişörtler giymişlerdi, liseye ilk girdiklerinde büyük sınıflardaki ağabeylerinden öğrendikleri gibi salına salma yürüyorlardı. Biri iki yaşında bir çocuğun oturduğu arabayı itiyordu. Kadınlar kocalarının ardından yürümektedirler, biri insanın yürüme sanatını yeni öğrenmiş küçük bir çocuğu elinden tutmuştu; diğeri ise bir iki

ni azarlamıyordu. Teleskop çitinin hemen dışında kazınmış kafalı, safran rengi cübbeli genç yetişkinler büyük bir ciddilikle kutsal 'Om' sözcüğünü durmadan tekrarlıyorlardı. Resimli romanlar ve filmler tarafından iyice yaygınlaştırılmış dünya dışı varlıkların posterleri vardı çevrede. Altın küpeli bir adam bir arabanın yan aynası önünde traş oluyordu, konvoy geçerken kara saçlı kimonolu bir kadın kahve fincanını kaldırarak selamladı.

Teleskop 101'in yanındaki ana kapıdan girerlerken Ellie bir platform üzerine çıkmış bir adamın epey büyükçe bir kalabalığa seslendiğini gördü. Adamın sırtında Dünya'ya göklerden gelen bir yıldırımın çarpmasını gösteren bir tişört vardı. Kalabalığın arasında da aynı amblemlili tişört giyen insanlar göze çarpıyordu. Ellie'nin isteği üzerine arabayı yolun kenarına çektiler, camı indirip dışarı kulak verdiler. Konuşmacının sırtı kendilerine dönük olduğundan yalnızca izleyicilerin yüzlerini görebiliyorlardı. Ellie, bu insanlar kendilerini kaptırmışlar diye düşündü.

Adam sözünün ortasındaydı: «... bazıları da Şeytan'la bir anlaşma yapıldığını, bilimadamlarının ruhlarını sattıklarını söylüyorlar. Bu teleskopların her birinin içinde değerli taşlar vardır. «Adam elini teleskop 101'e doğru salladı. «Bilimadamları da kabul ediyorlar bunu. Bazıları bu anlaşmada Şeytan'ın şartının bu olduğunu söylüyorlar.»

Lunacharsky önlerindeki açık yola özlemle bakarak, «Dini çapulculuk,» diye mırıldandı.

«Hayır hayır, duralım biraz.» Ellie'nin dudakları hafif bir şaşkınlık gülümsemesiyle aralanmıştı.

«Bazı insanlar var, dinlerine bağlı, Tanrı'dan korkan insanlar., onlar bu mesajın uzay varlıklarından»

«Bunlar bizim adımıza konuşamazlar! Bizi temsil edemezler bunlar! Bizim adımıza konuşmaya hakları yok bunların!»

Çite yakın olan insanlar çite yüklenmeye başlamışlardı. Valerian ile sürücü telaşlanmışlardı şimdi. Motorlar çalışıyor durumda bırakıldığı için bir anda hareket edip birkaç mil uzaktaki Argus idare binasına doğru yola koyuldular. Ellie arkalarından kalabalığın homurtusunu ve adamın sesini duyabiliyordu.

«Bu yerdeki kötülüğe bir son verilecek, yemin ediyorum size!»

Ellie rastlantıyla bir kanal seçmek yerine televizyon kanallarını tek tek taradı. *Kitle Katillerinin Yaşam Biçimleri* ve *İddiaya Girer Misin?* vardı ilk iki istasyonda. Sonra Johson City Wildcats takımı ile Union Eddicott Tigers arasında heyecanlı bir basketbol maçı. Bir sonraki kanalda Ramazan ayında doğru davranış kurallarını tartışma Farsça bir program. Kilitli kanallardan biri herhalde evrensel nefret çeken cinsel uygulamalara ayrılmıştı. Bir kanalda da kompütür oyunu çıktı. Ev kompütürüne bağlı olarak bir oyun oynayabilirdin Program yayınlanırken, amaç reklamı yapılan disketi sipariş ettirmektir. Bu oyunun adı *Galaktik Gılgamış'tı*. Oyun sırasında programı kopya edilmemesi için uygun elektronik önlemler alınmıştı. Bu video oyunlarından çoğu yetişme çağında olan gençleri bilinmeyen bir geleceğe hazırlamaya çalışmanın kusurlu çabaları diye düşündü.

Birden gözüne eski bir istasyonun konuşmacısı takıldı: Adam büyük bir inançla Tonkin Körfezi'nde ABD Yedinci Filosunun iki destroyerine saldıran Kuzey Vietnam hücumbotlarından söz ediyordu. Birleşik Devletler Başkanı karşılık olarak 'tüm gerekli önlemlerin alınmasını' istemişti. Bu, Ellie'nin en sevdiği programlardan biriydi: *Dünün Haberleri*. Eski yılların haber filmleri gösterilirdi birinci yarıda; ikinci yarıda ise birinci bölümdeki yanlış yalan haberlerin tek tek alınıp incelenmesi yapılır, haberalma örgütlerinin yönetimin

her söylediği şeye körükörüne inanması dile getirilirdi. Ekranın altındaki tarih 5 Ağustos, 1964'tü; Ellie lise yıllarının bir anı dalgası —özlemi değil— duyarak istasyonu değiştirdi.

Dini konularda yayım yapan kanallardan birinde mesaj tartışılıyordu. Amerika'nın her yerinde kiliseye gidenlerin sayısı artmıştı. Ellie, mesajın herkesin kendi inancının onaylandığı ya da karşı çıkarıldığı bir ayna olduğuna inanıyordu. Peru, Cezayir, Meksika, Zimbabwe ve Ekvator'da ve Hopi'ler arasında eski uygarlıklarının uzaydan gelip gelmedikleri konusunda ciddi tartışmalar yapılmaktaydı. Katolikler dünya dışı bir Tanrı inayetini tartışmaktaydılar. Protestanlar İsa'nın yakın gezegenlere gitmesi ve Dünya'ya dönüşü olasılığını konuşmaktaydılar. Müslümanlar Mesaj'ın resim yasağına ters düşeceğinden korkuyorlardı. Kuveyt'te ortaya çıkan biri Şii'lerin Gizli İmamı olduğunu açıklıyordu. Museviler arasında ise yeniden Astruc ile ilgilenilmeye başlanmıştı. Bilginin inancın kökünü kazıyacağına inanan Astruc 1305 yılında Barselona Hahamı'nı kandırıp aforoz tehdidiyle yirmi beş yıl süreyle bilim ya da felsefe okutulmasını yasaklamıştı. Müslümanlıkta da benzer akımlar göze çarpıyordu. Nikolas Polydemos adlı Selanikli bir filozof dinlerin, hükümetlerin ve insanların 'yeniden birleştirilmesi' için yaptığı konuşmalarla dikkatleri çekmeye başlamıştı. Eleştirmenleri 'yeniden' sözcüğü üzerinde duruyorlardı.

UFO dernekleri San Antonio yakınlarındaki Brooks Hava Kuvvetleri Üssü çevresinde yirmi dört saat nöbet tutmaya başlamışlardı. 1947'de bu bölgeye inen bir uçan dairede bulunan dört kişinin cesedinin bu üssün buzdolaplarında saklandığı ileri sürülüyordu: dünya dışı varlıklar bir metre boyundaydılar ve minicik kusursuz dişleri vardı. Hindistan'da Vişnu'nun, Japonya'da Amidha

hipti. Mesajın şifresini çözebildikleri takdirde ise kendisi bunu bu sofu yorumcuya kendi elleriyle teslim etmeye hazırды. Bu arada David Drumlin ise bir kahraman olarak göklere çıkarılıyordu; asal sayıları ve Olimpiyat yayınların şifresini çözen oydu; onun gibi bilim-adamlarına ihtiyacımız vardı. Ellie içini çekerek kanalı bir daha değıştirdi.

Doğrudan doğruya uydu televizyon yayınları ve 180 kanallık kabloun gelişinden sonra ayakta kalabilen tek ticari televizyon istasyonu TABS, Turner - Amerikan Broadcasting System, çıkmıştı karşısına. Bu istasyonda Palmer Joss pek seyrek çıktığı televizyon programlarından birindeydi. Amerikalıların pek çoğu gibi Ellie de adamın çınlayan sesini, hafif bakımsız yakışıklılığını, insanda bizleri düşündüğü ve hiç uyumadığı izlenimini uyandıran gözlerinin altındaki morluğı hemen tanımıştı.

«Bilim bizim için gerçekten ne yapmıştır?» diyordu Joss. «Daha mutlu muyuz şimdi? Holograf alıcılarından ve çekirdeksiz üzümünden söz ediyor değilim. Temelde daha mı mutluyuz şimdi? Yoksa bilimadamları inancımızın temellerini alttan kazarken bize rüşvet olarak oyuncaklar, teknolojik oyuncaklar mı veriyorlar?»

Yaşamını uzlaştırmazı uzlaştırmaya çalışmakla geçirmiş, çok daha basit bir çağı özleyen bir insan, diye düşündü Ellie. Popüler din anlayışının en uç aşırılıklarını suçlamış olmasının evrim ve relativite konularında saldırılarını haklı kıldığını sanıyor. Neden elektronun varlığına saldırmıyor ki? Çünkü Palmer Joss hiç elektron görmedi ve İncil'de de elektromanyetik alanlardan söz edilmiyor. Neden inanmalı o halde elektrona? Ellie daha önce adamı hiç dinlememiş olduğu hal-

bilimlerine benim Tanrı'ya olan inancımdan daha büyük bir inançla bağlı olabileceklerine inanmıyorum.

«Onlar yeni bir fikirle karşılaştıklarında 'gerçek' lerini fırlatıp atmaya hazırdırlar. Bundan gurur duyarlar. Bilmenin sonu yok derler. Doğada kesin hiçbir şey olmadığına, zamanın sonuna kadar bizim cahil kalacağımızı hayâl ederler. Newton Aristotle'yi devirdi. Einstein de Newton'u. Yarın biri çıkıp Einstein'ı alaşağı edecek. Bir kuramı anlar anlamaz yerine hemen bir başkasını koyuyoruz. Eski fikirlerin deneme aşamasında olduğunu söyleselerdi pek aldırmayacaktım. Ama Newton'un yerçekim *yasası dediler*. Hâlâ da öyle diyorlar. Peki bu bir doğa yasası olsaydı nasıl olur da yanlış olurdu? Nasıl kaldırılıp atılabilirdi? Yalnızca Tanrı değiştirebilir doğa yasalarını, bilimadamları değil! Onlar sadece yanıldılar. Albert Einstein haklı ise Isaak Newton amatörün biriydi.

«Bilimadamlarının her zaman doğruyu bilmediklerini unutmayın. Bizim dinimizi, inançlarımızı elimizden almak ve karşılığında bir şey vermemek istiyorlar. Bilimadamları bir kitap yazıp bunun Vega'dan gelen mesaj olduğunu söyleyecekler diye Tanrı'yı terketmeye niyetim yok benim.»

Palmer Joss böyle tanışıp sevilmeden önce gençliğinde karnavallarda çalışırdı. Bir sır değildi bu, *Timesweek* dergisindeki yaşamöyküsünde anlatılmıştı, geçimini sağlamak için Dünya'nın silindir biçimindeki bir haritasını dövme ile gövdesine yaptırtmıştı. Oklahoma' dan Mississipi'ye kadar, eski kırsal eğlenceler çağından kalma bir karnavalla, kasaba kasaba dolaşıp kendisini teşhir ederdi. Mavi okyanusun enginliklerinde dört rüzgâr tanrısı yanaklarını şişirerek poyraz ve lodos rüz-

de her limanda bir kütüphaneci demişti— mesleki konuşmasının da düzeldiğini kabul etmek zorundaydı. Joss'un gösterisi karnavala para kazandırmaya başlamıştı.

Bir gün sırtı seyircilerine dönük olarak Hindistan ile Asya kıtasının çarpışmasını ve bundan doğan Himalayaları gösterirken bulutlu ama yağmursuz gökyüzünden inen ani bir yıldırım Joss'a çarpıp genci öldürmüştü. Zaten Güneydoğu Oklahoma'da hortumlar vardı ve tüm Güney'de hava olağanüstüydü. Vücudunu sakince terkedip karanlık bir tünelden geçerek parıltılı bir ışığa doğru yükseldiğini görüyordu. Parıltı arasında dev boyutlarda, hatta Tanrısal boyutlarda bir hayalet gördü.

Joss uyandığında sağ olduğunu farkedince düşkürlüğüne uğramıştı. Gösterişsiz bir yatak odasında bir karyolada yatıyordu. Rahip Billy Jo Rankin üzerine eğilmişti. Onun arkasında sekiz on kukuletalının Kyrie Elesion okuduğunu görüyordu ama aslında bundan pek emin değildi.

«Ölecek miyim yaşayacak mıyım?» diye mırıldandı genç.

«Her ikisi de evladım,» diye cevap verdi Rahip Bay Rankin.

Joss az sonra Dünya'nın varlığını keşfetmenin o güçlü duygusuyla kendinden geçmişti. Ancak bu duygusu az önce gördüğü o tanrısal biçimle ve onun getirdiği sonsuz sevinçle çelişkili olduğundan bunu dile getirmesi çok güçtü. Göğsünün içinde birbiriyle çatışan iki duygu vardı şimdi. Çeşitli durumlarda, hatta kimi zaman sözünün ortasında, bu duygulardan birinin sözünü ya da davranışlarını etkisi altına alıverdiğini farkediyordu. Bir süre sonra ikisiyle birlikte yaşamaya alışmıştı.

O gece tedavi gecesi idi. Cemaata tedavi aracının Generalissimo Francisco Franco'nun dindarları korkutmak için çalışma odasından hiç eksik etmediği Avila'lı Aziz Teresa'nın uyluk kemiğinden, hatta Gerçek Haç'ın bir parçasından daha kutsal olan bir şeydi. Bill Jo Rankin' in gösterdiği şişenin içinde İsa'yı çevreleyen ve koruyan gerçek rahim suyu vardı. Sıvı bir zamanlar Aziz Ann'a ait olan toprak bir kapta korunmuştu. Küçük bir damlası bile Tanrı'nın Özel İnayetiyle her derde devaydı.

Joss Rankin'in böylesine açık bir üçkâğıtçılığa kalkışmasından çok cemaatin bunu kabul edecek kadar saf olmasına şaşmıştı. Daha önceki yaşamında halkı aldatmak için pek çok yola başvurulduğunu görmüştü. Ama o eğlendirmek içindi. Bu farklıydı. Dindi bu. Din değil mucize üretmek, gerçeğin bile cilâlanmayacağı derecede önemliydi. Bu sahtekâr vaiz kürsüsünden suçlamaya başladı ondan sonra da.

Ateşliliği arttıkça Hristiyanlığın diğer sapmış biçimlerine de saldırmaya başlamıştı. Bunların arasında, çimlerine de saldırmaya başlamıştı. Bunların arasında, İncilde yürekleri temiz olanların yılanların zehirinden korkmalarına gerek olmadığı yazdığı için inançlarını yılan okşayarak sınamadan geçirenler de vardı. Bu tür mezhepler dine zarar veriyordu. Joss her dinde doktriner bir çizgi olduğunu, bunun ötesine geçmenin cemaatin zekâsına hakaret oluşturduğunu söylüyordu. Sağduyulu insanlar bu çizginin nerede çekilebileceği konusunda uyuşmayabilirlerdi, ancak bunu aşan dinler kendilerini tehlikeye atmış demektir. İnsanlar budala değildi. Yaşlı Rankin ölümünden bir gün önce, işlerini yoluna koyarken Joss'a haber gönderip kendisini bir daha asla görmek istemediğini bildirdi.

Joss bu sırada bilimin de bütün cevaplara sahip ol-

terketmiyordu. Geleneksel bir yurtseverlik ötesinde politikaya bulaşmayı bir kural olarak benimsemişti.

Der Heer bir yerde sakin bir akşam yemeği yemelerini önermişti. Kendisi Mesaj'ın yorumundaki son ilerlemeler konusunda Vaygay ve Sovyet Heyeti ile bir toplantıda bulunmak üzere uçakla geliyordu. Ancak güney Yeni Meksika Dünya basını ile dolu olduğundan yüz millik bir alanda başbaşa oturup farkedilmeden ve dinlenmeden konuşabilecekleri tek bir lokanta bile yoktu. Ellie de Argus tesisindeki küçük dairesinde kendisi hazırladı yemeği. Konuşacakları çok şey vardı. Kimi zaman projenin geleceği Başkan'ın pamuk ipliğine bağlıydı sanki. Ancak Ken'in gelmesinden hemen önce içini titreten o hafif beklenti duygusunun bundan başka şeylere bağlı olduğunu da farkediyordu. Joss konusu tam olarak bir iş konuşması sayılamayacağından bulaşık makinesini doldururken ondan söz etmeye başladılar.

«Adamın ödü patlıyor,» dedi Ellie. «Görüşü çok dar. Mesaj'ın kutsal kitapların eleştirisel bir yorumu ya da inancını sarsacak bir şey olacağını tahmin ediyor. Yeni bir bilimsel bulgunun bir öncekini nasıl kapsadığı konusunda hiçbir fikri yok. Bilimin kendisi için son olarak neler yaptığını bilmek istiyor. Ve bu adam da mantığın sesi olarak kabul ediliyor sözümona.»

«Kıyamet Güncüler, Önce Dünya'cılarla kıyaslanınca Palmer Joss ılımlılığın ruhudur,» dedi der Heer. «Belki de bilim yöntemlerini gerektiği gibi açıklayamadık bizler. Bugünlerde bunu çok düşünüyorum, Ellie. Ve sen de gerçekten emin olabilir misin bu mesajın...»

«Tanrı'dan mı yoksa Şeytan'dan mı geldiğine? Ciddi olamazsın, Ken.»

«Ellie, ben paramı kimin üstüne yatıracağımı bilirim. Joss ile bir araya gelmenin durumu bundan daha kötü yapacağına inanmıyorum.»

Ellie erkeğe gülümsemekle yetindi.

İzleme teknelerinin yerlerini alması ve Reykjavik ve Jakarta gibi bir iki yere küçük ama yeterli radyo teleskopların yerleştirilmesiyle Vega'dan gelen sinyallerin artık tam olarak alınması sağlanmıştı. Dünya Mesaj Konsorsiyum'u Paris'te toplanacaktı. Hazırlık olarak en fazla veriye sahip devletlerin bir ön bilimsel tartışma hazırlamaları doğaldı. Dört gündür toplantılar yapılyordu ve bu toplantıda da, bilimadamları ile politikacılar arasında aracılık yapan der Heer gibi kişileri son durum konusunda aydınlatmak amaçlanıyordu. Lunacharsky'nin başkanı olduğu Sovyet Heyeti'nde kendisi ile aynı ünü paylaşan bilimadamları ve teknisyenler vardı. Bunların arasında Sovyetlerin liderliğindeki Uluslararası Uzay Konsorsiyumu Intercosmos Başkanı Genrikh Arkhangelsky ile Merkezi Komite Üyesi ve Orta Ağır Sanayi Bakanı Timofei Gotsridze de bulunmaktaydı.

Vaygay olağan dışı baskılar altında hissediyordu kendini: birbiri ardından sigara içmeye başlamıştı yeniden. Konuşurken sigarasını avucu yukarı çevrili elinin başparmağı ile işaret parmağı arasında tutuyordu.

«Boylam içersinde yeterli bir birleşme olduğunu kabul ediyorum, ancak malzeme fazlalığı beni hâlâ endişelendiriyor. *Marshal Nedelin*'de helyum sıvılaştırıcısında bir aksama, ya da Reykjavik'te bir elektrik kesintisi Mesaj'ın sürekliliğini tehlikeye atacaktır. Mesaj'ın tekrar başa dönmemesinin iki yıl sürdüğünü düşünün. Ayrıca Mesaj'ın tekrar edileceğinden de emin değiliz.

«Bir de personel sorunu var,» diye Vaygay devam etti. «Bu mesajın bir iki yıl değil de on yıl yirmi yıl devam ettiğini düşünün. Ya da bu göğün çeşitli yerlerinden gelecek olan mesajların ilkidir belki. Yeryüzünde ancak bir iki yüz yetenekli radyo gökbilimcisi vardır. Sanayileşmiş ülkeler daha çok radyo gökbilimcileri ve çok iyi eğitim görmüş radyo mühendisleri çıkartmaya başlamalıdır.»

Ellie pek az konuşan Gotsridze'nin ayrıntılı notlar almakta olduğuna dikkat etmişti. Sovyetlerin İngilizcilerinin Amerikalıların Rusçalarından ne kadar üstün olduğuna bir kere daha şaşmıştı bu toplantıda. Yüzyılın başında Dünya'nın dört yanındaki bilimadamları Almanca konuşurlar, ya da Almanca okuyabilirlerdi. Ondan önce Fransızca, daha önce de Latince. Başka bir yüzyılda belki de zorunlu bir başka dil çıkacaktı — Çince örneğin. Bu arada geçerli dil İngilizceydi ve gezegenin her yanındaki bilimadamları bu dilin çelişkilerini ve düzensizliklerini öğreniyorlardı.

Vaygay izmaritinden yeni bir sigara yakarak konuşmasını sürdürdü. «Bir şey daha var. Bu bir varsayım sadece. Mesaj'ın yeniden tekrarlanacağı fikri kadar bile inanılır değil aslında. Genellikle böylesine erken bir aşamada böylesine varsayım dayanan bir fikri dile getirmekten kaçınırdım. Ancak varsayım doğruysa derhal düşünmemiz gereken bazı eylemlerimiz olmalıdır. Akademisyen Arkhangelsky de aynı sonuca varmamış olsaydı bu olasılığı ortaya atmaya cesaret edemezdim. Kendisiyle quasar kızıl lekelerinin quantizasyonu, süper aydınlık ışık kaynakları, nötron yıldızlarındaki quark fiziği konusunda aynı görüşte olmadığımız çok olmuştur. Kimi zaman o haklı çıkmıştır, kimi zaman da ben. Bir konunun ilk varsayımsal aşamasında hemen

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kutsallık Duygusu

Hayret tapınmanın temelidir.

— THOMAS CARLYLE
Sartor Resartus (1833-34)

*Kozmik dinî duygunun bilimsel
araştırma için en güçlü ve en soylu
etken olduğuna inanırım.*

— ALBERT EINSTEIN
Düşünceler ve Fikirler (1954)

Ellie Washington'a yaptığı pek çok seferden hangisinde Ken der Heer'e âşık olmaya başladığını hatırlıyordu.

Palmer Joss ile buluşma hazırlıklarının sonu gelmeyecek gibiydi. Joss'un Argus tesisine gelmeye hevesli olmadığı anlaşıyordu; şimdilerde söylediğine göre kendisini ilgilendiren bilim adamlarının dinsizlikleriydi, Mesaj yorumları değil. Onların karakterlerini incelemek için de daha tarafsız bir yere gerek vardı. Ellie her nereye olursa gitmeye hazırdı, Başkan'ın özel bir yardımcısı da aralarını bulmaya çalışıyordu. Diğer radyo gökbilimcileri gitmeyeceklerdi, Başkan yalnız Ellie'nin toplantıda bulunmasını istemişti.

Ellie de birkaç hafta sonraya kalmış olan günü bekliyordu, onun ardından Dünya Mesaj Konsorsiyumunun ilk büyük toplantısına katılmak üzere Paris'e gidecekti. Vaygay ile birlikte Dünya çapındaki veri toplama programlarını düzenlemekteydiler. Sinyalleri almak artık normal bir hale dönüşmüştü ve aylardır tek bir boşlukları bile olmamıştı. Bu yüzden biraz boş zaman bulunca şaşırmıştı doğrusu. Annesiyle uzun bir konuşma yapmaya ve ne kadar kışkırtılırsa kışkırtılsın kibar ve dostça kalmaya karar verdi. Gözden geçirmesi gereken epey birikmiş mektubu vardı. Meslektaşlarından gelen kutlama ve eleştiri mektuplarının yanısıra dinî kınamalar, yarıbilimsel öneriler ve Dünya'nın dört

yanından hayranlarının mektupları. Aylardır *The Astrophysical Journal*'i aylardır okuduğu yoktu. Vega' dan gelen sinyaller o kadar güçlüydü ki, amatör radyoculardan çoğu kendi küçük radyo teleskoplarını ve sinyal analiz aygıtlarını yapmaya başlamışlardı. Mesaj'ı ilk aldıkları günlerde bu amatörlerden çok yararlı veriler elde etmişlerdi, şimdi de Ellie hâlâ DAYA profesyonellerinin bilmedikleri şeyleri aldıklarına inanan amatörlerin istilâsı altındaydı. Bunlara özendirici karşılıklar vermeyi bir borç biliyordu. Bunlardan başka gözlemesinde quasar araştırması gibi kendisini bekleyen çok önemli radyo astronomi programları vardı. Ama Ellie bütün bunları yapacağı yerde zamanının giderek artan bir bölümünü Ken'le geçirdiğinin farkındaydı.

Başkan'ın Bilim Danışmanını, adamın istediği derecede Argus Projesi'ne sokmak kendisinin göreviydi kuşkusuz. Başkan'ın tam ve profesyonelce bilgi alması önemliydi. Doğrusu diğer devlet başkanlarının da Vega bulguları konusunda ABD Başkanı kadar bilgi sahibi olmalarını olduklarını ummak isterdi. Fen eğitimi görmemiş olmasına rağmen Başkan konudan gerçekten hoşlanıyor ve bilimi değil yalnız pratik yararları, ama bilme zevki için de destekliyordu. James Madison ve John Quincy Adams'dan bu yana pek az Amerikan lideri için söylenebilirdi bu.

Yine de der Heer'in Argus'ta geçirebildiği zamana şaşmamak elden gelmiyordu. Hâlâ Washington'daki Bilim ve Teknoloji Politikası bürosundaki odasında bir iki saatini geçirmekteydi. Ama Ellie'nin görebildiği kadarıyla geri kalan saatlerde hep Argus'taydı. Kompüter sisteminin içlerine giriyor ya da radyo teleskopları incelemeye gidiyordu. Ellie onu sık sık kendisine verdikleri odada ayaklarını masanın üstüne atmış bir halde telefonla konuşurken ya da bir rapor okurken görüyor-

vanın son seferlerinde kaderine razı olmuş bir hava seziyordu. Zavallı yaratığa acımaya başlamıştı.

«Şu küçük herifin kafasının içinde ne müthiş bir program var,» dedi der Heer. «Her seferinde çalışıyor — optimum kaçış programı. Düşmemesi gerektiğini de biliyor. Dal tümüyle havada oysa. Doğada dal hep bir yere bağlı olduğu için, doğada rastlayamaz bu duruma. Ellie, bu program senin kafanda olsaydı neler hissedeceğini düşündün mü hiç? Yani dalın ucuna geldiğin zaman ne yapacağını, ne yapman gerektiğini bilir miydin? Bunu enine boyuna düşündüğün izlenimini edinir miydin? İlk ön on ayağını havada sallamayı ama diğer on-sekiziyle sımsıkı tutunmayı nasıl bildiğini merak eder miydin?»

Ellie başını hafifçe yana eğip turtıla değil de adama baktı. Erkeğin kendisini bir larva olarak hayâl etmekte güçlüğü yok gibiydi. Bunun onun için mesleki bir ilgi konusu olduğunu düşünerek ciddi bir karşılık vermeye çalıştı.

«Ne yapacaksın şimdi onu?»

«Otların arasına bırakacağım herhalde. Sen ne yapardın ki?»

«Bazı insanlar öldürebilirdi.»

«Bir yaratığın bilinçli olduğunu gördükten sonra onu öldürmek çok güç.»

Kara granite kazılmış 55.000 ad önünden bir süre konuşmadan geçtiler.

«Savaşta hazırlanan her devlet düşmanını canavar olarak gösterir,» dedi Ellie. «Karşı tarafın insan olduğunu düşünmeni istemezler. Düşman da düşünüyor ve-hissediyorsa onu öldürmekte duraksayabilirsin. Öldürme ise çok önemlidir. Onları canavar olarak görmek çok daha iyidir.»

ken rastlasam bilimadamı olduğunu imkânı yok tahmin edemezsiniz. New York sokakları aksanını hiç kaybetmemişti. Konuşması ile bilimsel çalışmalarının niteliği arasındaki uyumsuzluk meslektaşlarını şaşırttı. Çalışmaları ve kişiliği daha iyi tanınınca, aksanı yalnızca bir gariplik olarak görülürdü. Ancak örneğin guanasin trifosfat demesi bu sakın moleküle patlayıcı özellikler verirdi sanki.

Birbirlerine âşık olduklarını anlamaları epey uzun sürmüştü. Oysa başkaları bunu çoktan farketmiş olmalıydı. Birkaç hafta önce Lunacharsky henüz Argus'tay-ken zaman zaman yaptığı gibi dilin mantıksızlığı konusunda bir monologa kalkışmıştı yine. Bu kere sıra Amerikan İngilizcesindeydi.

«Ellie, insanlar neden 'yeniden aynı yanlışı yapmak' derler? 'Yeniden' bu cümleye ne katar ki? Neden 'ağır ol' da 'ağırlaş' değil. Sonra 'sırlısıklam âşık olmak' deyimini al. Neden 'sırlısıklam?' *Sen aşkı bilirsin. Ama bu deyimi kim icat etmişse aşktan hiç anla-mıyormuş.»* Ellie daha sonraları Vaygay'ın kendisiyle dalga mı geçtiğini yoksa bir cevap mı beklediğini çıkartamamıştı. Belki de bilinçaltında der Heer ile Ellie arasındaki bağı sezmişti.

Der Heer'in neden böyle çekingen kaldığı anlaşılır bir şeydi. Başkan'ın Bilim Danışmanı hemen hemen bütün zamanını böyle hassas ve havadan bir konuya ayırıyordu. Olayın önemli kişilerinden biriyle duygusal bir bağa girmek tehlikeliydi. Başkan hiç kuşkusuz kendisinin tarafsız yargısını beklerdi. Ellie'nin karşı çıktığı şeyleri önerebilmeli, onun desteklediği seçeneklere karşı çıkabilmeliydi. Ellie'ye âşık olmak der Heer'in etkinliğini bir dereceye kadar azaltırdı.

Ellie için durum çok daha karmaşıktı. Önemli bir radyo gözlemevinin ağırbaşlı saygınlığını üstlenmeden

Bazı zamanlarda aşkları nedeniyle erkeğin önünde yapabildiği ve söylediği şeylere şaşıyordu Ellie. Ona öylesine hayrandı ki, erkeğin kendisine olan sevgisi Ellie" nin kendi özsaygısını etkiliyordu. Erkeğin varlığı nedeniyle kendi kendini daha çok beğeniyordu. Erkek de aynı şeyi hissettiği için ilişkilerinin temelinde saygı vardı. En azından kendisi bunu böyle tanımlıyordu. Arkadaşlarının çoğunun yanında hâlâ bir yalnızlık hissettiği olurdu. Oysa Ken'le birlikteyken tüm yalnızlık duygusu uçup gidiyordu.

Hayâllerini, anılarını, çocukluk çekingenliklerini ona huzur içinde anlatabiliyordu. Ve erkek de yalnızca ilgilenmiş görünüyor değildi, gerçekten hayranlık duyar gibiydi. Ellie'nin çocukluğu konusunda saatlerce sorular sorduğu olurdu. Sorulan hep doğrudan doğruya kimi zaman araştırmacı ama kesinlikle saygılıydı. Ellie' nin içindeki çocuğun çıkmasına izin verdiği başka bir durum olamazdı. Bir yaşındaki, beş yaşındaki, on iki yaşındaki ve yirmi yaşındaki Ellie sevgilinin içinde uyumlu kişilikler bulabiliyorlarsa demek ki bu bilinçaltı kişilerin hepsini mutlu etmek için bir fırsat vardı. Aşk onların bu uzun yalnızlıklarını sona erdiriyordu. Belki de aşkın derinliği ancak belirli bir ilişkide ortaya çıkan çeşitli kişiliklerimizin sayısı ile ölçülebilirdi. Ellie'nin daha önceki ilişkilerinde bu kişiliklerinin en fazla bir tanesi uyumlu bir karşıtını bulabilmişti, diğer kişilikleri hep homurdanan asalaklar gibiydiler.

Joss ile buluşacaklarından önceki hafta sonu yatakta yatarlarken jalezilerden giren öğleden sonrası güneşi birbirlerine dolanmış vücutları üzerinde desenler çiziyordu.

ğını belirten yumuşacık bir gülümsemeyle. «Ama bu sayıları düşün bir kere. Gerçekten düşün. Bizden ileri varlıkları ile o kadar gezegen. Heyecanlanmıyor musun bunu düşündükçe?»

Erkeğin ne düşündüğünü anlamıştı ama sözünü sürdürdü. «Şuna bak hele. Joss ile toplantıya hazırlık olarak okuyorum.»

Yatağın yanındaki komodinin üzerinden eski bir Brittanica Ansiklopedisinin 16. cildini alıp bir bilgisayar formunun işaretlediği yerini açtı. «Kutsal» maddesini gösterdi.

«Dinbilimcileri kutsal duygusunun özel ve akıldışı bir görünümünü farketmiş olmalılar. Buna 'numinous' diyorlar, mantıkla anlaşılmaz, insanda saygı ve huşu uyandıran şey diyorlar yani. Bunu ilk olarak Rudolph Otto adında biri 1923'te *Kutsallık Fikri* kitabında kullanmış. İnsanların böyle şeyleri bulmaya ve saygı göstermeye hazır olduklarını söylüyor. Buna *misterium tremendum*, büyük esrar diyor.

«*Misterium tremendum* önünde insanlar kendilerini önemsiz hissederlermiş ama, eğer doğru anlamışsam, kişisel olarak yabancılik duygusuna kapılmazlarmış. Otto 'numinous'u insanlar kutsal derken bunu kastediyorlarsa onlarla birlikteyim ben de. Bir sinyal beklerken ben de buna benzer bir şey hissettim. Bilimin tümünün böyle bir korku uyandırdığını düşünüyorum.

«Şunu dinle şimdi de.» Ellie okumaya başladı:

Son bir yüzyıldır bir kısım filozof ve sosyal bilimci kutsalın ortadan kaybolduğunu söylemişler ve dinin yok olacağı kehanetinde bulunmuşlardır. Dinler tarihinin incelenmesi ise dini formların değiştiğini ve dinin içeriği ve ifadesi konusunda asla

İKİNCİ KISIM

MAKİNA

Evrenin yapısındaki bilim ilkelerini ortaya koyan Yüce Tanrı bunu yaparken insanı öğrenmeye ve taklit etmeye çağırmıştır. Sanki O, bizim dediğimiz bu yerkürenin sakinlerine şöyle demiştir: «İnsanın yaşaması için bir Dünya yarattım, ona bilim ve sanatı öğretmek için yıldızlı gökyüzünü görünür yaptım. Şimdi artık kendi rahatına bakabilir ve benim bu cömertliğimden birbirlerine karşı iyi olmayı öğrenebilirler.

— THOMAS PAINE
Mantık Çağı (1794)

ONUNCU BÖLÜM

Gün-Gece Ayrımı Önceliği

*Tanrıların var olduğunu düşünerek
Kendimizi mi aldatıyoruz olmayan
hayâller ve yalanlarla? Dünya'yı
yalnızca rastlantılar ve değişimler mi
kontrol ediyor yoksa?*

— EURIPIDES
Hecuba

Her şeyin nasıl olup bittiği çok garipti doğrusu. Ellie Palmer Joss'un Argus tesisine geleceğini, radyo teleskopların aldığı sinyalleri seyredip daha önceki aylarda topladıkları verilerin saklandığı ve ağına kadar manyetik band ve disklerle dolu salona dikkat edeceğini sanmıştı. Bir iki bilimsel soru soracak, sonra hâlâ şifresi çözülmemiş Mesaj'ın yazıcılardan aktığı kâğıt-lardaki bir ve sıfır sayıları bolluğuna bakacaktı. Onunla saatlerce felsefe ve dinbilim tartışacağını hiç düşünmemişti. Ancak Argus'a gelmeyi kabul etmemişti. İncelemek istediği şeyin manyetik bandlar değil insan karakteri olduğunu bildirmişti. Bu konuşma için ideal insan Peter Valerian'dı: kolaylıkla diyalog kuran, gösterişçiliğe kaçmayan, ve hergün içice bulunduğu gerçek Hristiyan inancı ile güçlü olan Valerian. Ancak anlaşıldığı kadarıyla Başkan bu fikre karşı çıkmıştı; küçük bir toplantı istemiş ve özellikle Ellie'nin buna katılmasını bildirmişti.

Joss görüşmenin Kaliforniya'nın Modesta kentindeki bu İncil Bilim Araştırma Enstitüsü ve Müzesi'nde yapılmasında ısrar etmişti. Ellie der Heer'in ötesindeki kitaplığı sergi yerinden ayıran cam bölmeye baktı. Hemen dışarda Kızıl Nehir kumtaşmdan dinazor ayak-izleri ile sandal ayakkabı giymiş insan ayakizleri vardı. Yanındaki plakette de en azından Texas'da İnsan ve Dinazorun çağdaş olduğu belirtiliyordu. Böylece İkinci

Zamanda ayakkabı yapımcıları olduğu da iddia edilmiş olunuyordu. Plakette sonuç olarak evrimin uydurma olduğu anlatılmaktaydı. Pek çok paleantologun kumtaşı'nın sahte olduğu hakkındaki iddiaları dile getirilmemiş, diye düşündü Ellie. İçice geçmiş ayakizleri 'Darwin'in Yanlışı' adlı büyük serginin bir parçasıydı. Bunun sağında Dünya'nın döndüğü bilimsel iddiasını kanıtlayan bir Foucault sarkacı vardı. Ellie onun sağında da en ünlü kutsal kişilerin üç boyutlu görüntülerinin kendilerine inananlarla doğrudan doğruya iletişime girecekleri küçük bir tiyatronun sahnesinde büyük bir Mitsus-hita holograf biriminin bir parçasını görebiliyordu.

Ellie'nin karşısında ise Rahip Billy Jo Rankin bulunuyordu. Ellie son ana kadar bilmiyordu Joss'un Rankin'i davet edeceğini ve bunu duyunca da çok şaşırmişti. Yeniden Diriliş'in yakın olup olmadığı, Kıyamet Gününün Yeniden Diriliş'in kaçınılmaz bir parçası olup olmadığı ve dinde mucizelerin rolü konularında iki adam arasında sürekli bir dini tartışma olduğunu biliyordu. Ancak Amerika'nın dindar toplumunun ortak yararı uğruna yakın zamanlarda büyük ve gösterişli bir uzlaşmaya varmışlardı. Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği arasında yakınlaşma belirtileri uzlaşmazlıkların giderilmesi konusunda Dünya çapında etkin olmuştu. Toplantıyı burada yapmak belki de bu uzlaşma için Palmer Joss'un ödediği bedeldi. Rankin de konuşmada tartışmalı bilimsel noktalar çıkarsa bu serginin kendisine kanıt sağlayacağını düşünüyor olmalıydı. Şimdi konuşmaya başladıklarından bu yana iki saat geçmiş olmasına rağmen Rankin hâlâ suçlayıp yalvarmaktaydı. Üzerinde kusursuz bir terzinin elinden çıkma bir takım elbise vardı, tırnakları yeni yapılmıştı, güleç yüzü Joss'un hafif dağınık, dalgın ve daha görmüş geçirmiş görünümü ile çelişkiydi. Yüzünde çok hafif bir

lardan biriydi; Ellie'nin bilebildiği kadarıyla çok kurnaz da olabilir. Bir karşılık verse miydi? Hem der Heer hem müze yönetimi tartışmayı banda alıyorlardı. Her iki taraf da kayıtların kamuoyuna açıklanmayacağına söz vermişlerse de Ellie düşündüklerini açıkça söylediği takdirde projeyi ya da Başkanı güç duruma düşürmekten korkuyordu. Ne var ki, Rankin'in sözleri giderek küstahlaşmaktaydı ve ne der Heer ne de Joss kendisine müdahale etmiyorlardı.

«Sanırım bir karşılık bekliyorsunuz,» dedi hemen hemen elinde olmadan. «Bu sorunlar hakkında 'resmi' bir bilimsel tavır yoktur ve ben de tüm bilimadamları, hatta Argus Projesi için konuştuğumu iddia edemem. Ama isterseniz kendi düşüncelerimi söyleyebilirim.»

Rankin kadını özendirmek için gülümseyerek şiddetle salladı başını, Joss ise beklemekle yetindi.

«Şunu anlamanızı isterim: ben kimsenin inançlarına saldırıyor değilim. Yanlış olduğu gösterilmiş olsa bile istediğiniz doktrini benimsemekte özgürsünüz bence. Söylediklerinizin büyük bir bölümü, Rahip Joss'un sözleri — birkaç hafta önce sizi televizyonda izlemiştim— öyle bir kenara atılamaz. Bunun için biraz uğraşmak gerek. Ancak izin verirseniz düşüncelerinizin neden ihtimal dışı olduklarını açıklamaya çalışayım.»

Şu ana kadar kendimi iyi tuttum doğrusu, diye düşündü Ellie.

«Siz bilimsel kuşkuculuktan rahatsızlık duyuyorsunuz. Ancak bunun ortaya çıkma nedeni dünyanın karmaşık olmasıdır. İnsanın ilk fikri ille de doğru değildir. Sonra insanlar kendi kendilerini aldatabilirler. Bilimadamları da. Toplumun nefretini çeken bütün doktrinler bir zaman gelmiş bilimadamlarmca, hem de ünlü bilimadamlarınca desteklenmiştir. Ve de hiç kuşkusuz politikacılar tarafından. Ve saygın dini liderler ta-

silik. Gerçeği de bilmek istiyorsunuz, değil mi? Eh, bu farklı görüşlerin arasında yolunuzu bulmanın tek yolu inanın bana, kuşkucu olmaktır. Ben yeni duyduğum bilimsel bir fikir hakkında ne kadar kuşkuluyusam sizin dini inançlarınız hakkında da ancak o kadar kuşkuluyum. Ancak benim çalışma alanımda bunlara varsayımlar denilir, vahiy ya da esinleme değil.»

Joss hafifçe yerinde kıpırdandıysa da cevap veren Rankirt oldu.

«Eski ve Yeni Ahit Kitaplarında Tanrı'nın kanıtlanmış kehanetlerinin sayısı pek çöktür. İşaya'da Kurtarıcının gelişi İşaya'da, Zekarya'da ve Birinci Tarihlerde söylemiştir. Mika'da onun Beytullahm'da doğacağı, Matta'da Davud'un soyundan geleceği...»

«Ve de Luka'da. Ama bu sizin için sıkıcı bir şey olmalı, gerçekteşmemiş bir kehanet. Matta ve Luka İşa'ya tümüyle ayrı bir soya dayandırmaktadırlar. Daha da kötüşü, soyu Davud'dan Yeşua'ya doğru uzatmaktadırlar, Meryem'e doğru değil. Yoksa siz Baba Tanrı'ya inanmıyor musunuz?»

Rankin hiç kesilmemiş gibi sözüne devam etti. Belki de Ellie'nin ne demek istediğini anlamamıştı. «İşaya' da İşa'nın Azabı çok önceden anlatılmıştır. Onun para karşılığı ihanete uğrayacağı Zekarya'da söylenmiştir. Dürüst bir insansanız, gerçekteşmiş kehanet kanıtlarını görmezlikten gelemezsiniz.»

«Kutsal Kitap bizim yaşadığımız zamanlardan da söz etmektedir. İsrail ve Araplar, Amerika ve Rusya, nükleer savaş... hepsi orada yazılıdır. Biraz akılı olan bir insan bunu görebilir. Bunun için öyle havalı bir profesör olmaya gerek yok.»

«Sizin sorunuz hayâlinizin kısıtlı olması,» dedi Ellie. «Bu kehanetler, hemen hemen hepsi hem de, bulanık, iki anlama çekilebilen, kesin olmayan şeylerdir.

martlardan beri yaşamı korumanın sembolü olmuştur.. Bu tam sizin önerdiğiniz tip bir bağlantı değil midir?»

«Sembollerin, kehanetlerin, efsane ve folklorların sayısı ne kadar fazla olursa bunlardan bazılarının rastlantısal olarak çağdaş bilimsel anlayışa uygunluk göstermeleri olasılığı da o kadar artar. Ama emin olamam. Haklısınız belki de. Belki de bu sembol Tanrı'nın bir işaretidir. Tabii bu bir Hıristiyan sembolü ya da günümüz bellibaşlı dinlerinin birinin sembolü değildir. Tanrıların yalnızca eski Yunanlılarla konuştukları tartışmasını başlatmak istediğinizi sanmıyorum. Benim demek istediğim şu: Tanrı bize bir mesaj göndermek isteseydi ve bunu en iyi eski çağların yazısıyla yapmayı düşü-nebildiyse, bundan çok daha iyisini yapabilirdi. Üstelik yalnızca yazı sınırı içinde kalması da gerekmezdi. Neden Dünya'nın çevresinde dönen dev bir haç yok? Neden ayın yüzüne kazanmış değil On Emir? Neden Tanrı Kutsal Kitap'ta böylesine açık seçik de, Dünya'da bu kadar belirsiz?»

Joss daha önce bir karşılık vermeye hazırlanıyor olmalıydı ki, yüzünde beklenmedik bir sevinç ifadesi belirmişti, ancak Ellie giderek artan bir hızla konuşurken belki de sözünü kesmenin saygısızlık olacağını düşünmüştü.

«Ayrıca Tanrı'nın bizi terkettiğini nereden çıkarıyorsunuz? Sizin inancınıza göre o her onbeş günde bir Sahları peygamberler ve din büyükleriyle konuşurdu. Onun Her Şeyi Bilen ve Mutlak olduğunu söylüyorsunuz. Öyleyse bizlere bir iki kuşakta bir doğrudan doğruya, dolanbaçlı yollara girmeden, isteklerini hatırlatması çok mu güç olurdu kendisi için? Ne diyorsunuz, ha? Neden onu kristal saydamlığı ile göremiyoruz?»

«Biz *görüyoruz*.» Rankin sözünü vurgulayarak ko-nuşmuştu. «O çevremizdedir bizim. Dualarımıza karşı-

de. Tanrı bana bir vahîy inmesinin yakın olduğunu söyledi. Dünya'nın sonu yaklaşırken günahkârların yargılanması, seçilmişlerin cennete alınmaları...»

«Size bu bildiriği bir radyo spektrumunda yapacağını bildirdi mi? Olanları kanıtlayabilmemiz için Tanrı ile konuşmanızı bir yere kaydettiniz mi? Yoksa yalnızca sizin sözlerinize mi inanmak zorundayız? Tanrı bunu neden radyo gökbilimcilerine bildiriyor da kiliseden olanlara değil? Tanrı'dan iki bin yıldır ilk kez gelen bir Mesaj'm asal sayılar ve 1936 Olimpiyatlarında Hitler biçiminde olmasını biraz garip bulmuyor musunuz? Tanrınızın gerçekten garip bir şaka anlayışı varmış doğrusu.»

«Tanrım istediği her türlü anlayışa sahiptir.»

Bu ilk kin görüntüsü karşısında der Heer gerçekten telâşlanmış gibiydi. «Bu toplantıda neler başarmak umduğumuzu hatırlatmak isterim,» dedi.

Ken yatıştırıcı kimliğinde yine, diye düşündü Ellie. Bazı konularda yüreklidir, ama özellikle eylem sorumluluğu taşımadığı zamanlarda. Özel konuşmalarında gözünü budaktan sakınmaz. Bilimsel politikada, hele Başkanı temsil ediyorsa, Şeytan ile bile anlaşmaya hazırdır. Ellie kendini tutmaya çalıştı, bu dinî konuşma kendisini de etkiliyor olmalıydı.

Der Heer'inki gibi kendi düşünce akışını da keserek, «O başka bir konu,» dedi. «Bu Tanrı'dan gelen bir işaretse, neden yalnızca gökyüzünün bir noktasından — çok parlak olan yakın bir yıldızın çevresinden geliyor? Neden kozmik kara-nesne fon radyasyonu gibi gökyüzünün her tarafından gelmiyor? Bir yıldızdan gelişine bakılırsa bu daha çok başka bir uygarlığın işaretine benziyor. Her yerden birden gelseydi sizin Tanrı' nızın bir işaretine benzerdi.»

«O her şeyden üstün kibirli bilmiş hayvanın suratının ortasına...»

«Neden ama, Ellie? Cehalet ve yanılğı yeteri kadar acı verici değil mi?»

«Evet, ama sussun artık. Milyonlarca insanı baştan çıkarıyor.»

«Sevgilim, o da senin için aynı şeyi düşünüyor.»

Ellie der Heer ile yemekten dönünce Rankin'in sakinleşmiş göründüğüne, konuşma sırasının kendisine geldiği Joss'un ise sıradan bir saygının gerektirdiğinden daha neşeli olduğuna dikkat etti.

«Dr. Arroway, bize bulgularınızı göstermek için sabırsızlandığınızı biliyorum,» dedi Joss. «Buraya dinî bir tartışma için gelmediniz. Ama lütfen biraz daha katlanın bize. Çok keskin bir diliniz var. Rankin Biraderin inanç konusunda böylesine heyecanlandığını yıllardır görmemiştim.»

Yakasının düğmesini açıp kravatını gevşetmiş ve o sırada önündeki kâğıda bir şeyler karalamakta olan meslektaşına baktı.

«Bu sabah söyledığınız bir iki şey dikkatimi çekti. Hristiyan olduğunuzu söylediniz. Size hangi anlamda Hristiyan olduğunuzu sorabilir miyim?»

«Ben Argus Projesinin müdürlüğünü kabul ettiğimde işimin tanımında böyle bir şey yoktu. Ben İsa'yı hayranlık duyduğum tarihi bir kişi olarak gördüğüm anlamında Hristiyanım. Onun Dağdaki Vaazı'nı tarihin en iyi konuşmalarından ve en büyük ahlâk bildirilerinden biri olduğuna inanıyorum. 'Düşmanını sev' deyişinin bir nükleer savaş sorununun uzun vadeli en iyi çözümü olacağına inanıyorum. İncil'de şefkat konusunda çok daha fazla şey olmasını isterdim. Ama İsa'nın da yalnızca

yerde bulunuyorsunuz o halde? Bütün bunlara inanıyorsanız neden basitçe Tanrı yok demiyorsunuz? Tanrısız bir Dünya'yı *hayâl* bile edebiliyorsanız, nasıl oluyor da titiz ve vicdanlı bir bilimadamı kuşkucu olabiliyor? Dinsiz olmanız gerekmiyor mu?»

«Ben sizin Tanrı'nın daha basit olan varsayım olduğunu savunmanızı beklerdim,» dedi Ellie. «Ama bu çok daha iyi. Bu yalnızca bilimsel bir tartışma olsaydı sizinle aynı görüşü paylaşabilirdim, Rahip Joss. Bilim temelinde varsayımlar incelemek ve düzeltmekle uğraşır. Doğa yasaları doğa dışı bir müdahale olmadan eldeki gerçekleri açıklıyorsa ve bunda Tanrı varsayımı kadar bile başarılı olabiliyorsa, o zaman ben de kendime dinsiz diyebilirim. Ama sonradan uyumsuz olan bir tek küçük kamt bile ortaya çıksa dinsizlikten uzaklaşırım. Doğa yasalarında tam bir analiz görebiliyoruz. Benim kendimi dinsiz olarak nitelememin nedeni bunun bilimsel bir konu olmaması. Bu dini ve politik bir konudur. Bilimsel varsayımın deneysel içeriği bu alanlara kadar uzanmamaktadır. Siz Tanrı'dan bir varsayım olarak söz etmiyorsunuz. Siz gerçeği bildiğinizi sanıyorsunuz, ben de size bir iki noktayı gözden kaçırmış olabileceğinizi işaret ediyorum. Ama sorarsanız seve seve cevap verebilirim: ben haklı olduğumdan emin olamam.»

«Ben kuşkucuların inançlarının yürekliliğini taşımayan dinsizler olduğuna oldum olası inanmışımdır.»

«Bir kuşkucunun insan yanılabilirliği konusunda pek az bilgisi olan çok dindar bir kişi olduğunu da söyleyebilirsiniz. Tanrı'nın, en azından sizinki gibi bir Tanrı'nın, varolduğu konusunda inandırıcı bir kanıt yoktur, varolmadığı konusunda da. Dünyada yaşayanların yarısından fazlasını ne Hristiyanlar, ne Museviler, ne de Müslümanlar oluşturmadığına göre sizinki gibi bir Tanrı için inandırıcı bir savunma olamaz. Aksi halde;

makine planı olduğu konusundaki Sovyet varsayımını dile getirmiyorlardı. Zaten bu bir varsayımdan ileri gide-memişti ve henüz Sovyetler tarafından açıklanmış da değildi. Ellie Vega'dan da söz etti — kütlesi, yüzey sı-caklığı, rengi, Dünya'dan uzaklığı, yaşam süresi, 1983'te Kızıl ötesi Gökbilim Uydusu tarafından keşfedilen yö-rüngesindeki kalıntı halkası.

«Göğün en parlak yıldızı olması dışında herhangi bir özelliğı yok, değil mi?» diye sordu Joss. «Ya da onu Dünya'ya bağlayan herhangi bir şey?»

«Yıldız nitelikleri ya da bu tür şeyler konusunda ak-lıma bir şey gelmiyor. Ancak önemli bir gerçek var: Vega on iki bin yıl öncesinin Kutup Yıldızı'ydı ve on dört bin yıl sonra yine Kutup Yıldızı olacak.»

«Ben Kutup Yıldızının Kutup Yıldızı olduğunu sa-nırdım,» diye mırıldandı Rankin hâlâ önündeki kâğıda bir şeyler karalayarak.

«Bir iki bin yıl için öyledir. Ama sonsuza kadar değil. Dünya bir topaç gibi dönmekte ve eksenini bir daire çizmektedir.» Kalemını Dünya eksenini gibi kullanıp dön-dürdü. «Buna presesyon denilir yani gün-gece eşitliğı zamanının gerilemesi.»

«Rodos'lu Hiparküs tarafından İsa'dan önce ikinci yüzyılda bulunmuştur,» dedi Joss. Ellie adamın bu bilgiyi böyle bir anda bulup çıkarmasına şaşırmişti.

«Çok doğru. Şu anda Dünya'nın merkezinden Kuzey Kutbu'na uzatılan bir ok bugün Kutup Yıldızı adını verdiğimiz yıldızı gösterir — Bu Küçük Ayı Takımıyıl-dızının bir yıldızıdır. Yemekten önce sanırım bu takım-yıldızdan söz ediyordunuz, Bay Rankin. Dünya'nın eksenini de döndükçe, kutupta Kutup Yıldızı'na doğru değil de başka bir yöne doğru kayar. Kuzey Kutbu gökyüzünün aynı noktasına ancak yirmi altı bin yılda bir gelir. Kutup 2.200 yıl önce Vega Yıldızı'nı göstermektey-

inancım yeni bir kanıt gerektirmeyecek kadar güçlüdür, yeni bir kanıt da inancımı ancak pekiştirir.»

«Öyleyse bu sabah söylediklerimi pek dinlemediniz sanırım. Bizim bir tür inanç yarışmasında olduğumuz ve sizin de bu yarışmanın galibi olduğunuz fikrinden hoşlanmıyorum ben. Bilebildiğim kadarıyla inancınızı hiç sınamadınız. İnancınız uğruna yaşamınızı ortaya koymaya hazır mısınız? Ben hazırım. Pencereden dışarı bakın. Orada büyük bir Foucault sarkacı var. Sarkacın ağırlığı iki yüz elli kilo olmalı. Benim inancım serbest bir sarkacın başladığı yatay noktadan sonra salmımının azalacağını söylemektedir. Oraya gidip sarkacın ucunu burnuma değdirdikten sonra bırakmaya hazırım. Sarkaç öteki yöne gidecek ve tekrar bana doğru gelecektir. Eğer inancım yanlışsa o zaman iki yüz elli kiloluk demiri suratımın ortasına yiyeceğim. Haydi, inancımı sınamak ister misiniz?»

«Buna gerçekten gerek yok,» diye Joss atıldı. Rankin ise öneriye ilgi duymuş gibiydi. Ellie, demiri burnuma yedikten sonra suratımın alacağı hali düşünüyor, diye geçirdi aklından.

«Ama siz bu aynı sarkaca benden bir adım daha yaklaşıp Tanrı'ya salınımı azaltması için dua etmeye hazır mısınız? Ya yanılıyorsanız ve öğrettikleriniz Tanrı'nın iradesi değilse? Belki de Şeytan'ın işidir bu. Belki de yalnızca insanın hayâl ürünü bir şey. Bundan *gerçekten* nasıl emin olabilirsiniz?»

«İnanç, esinleme, vahiy, korku,» dedi Rankin. «Herkesi kendi kısıtlı deneyimlerinize göre yargılamayın. Sizin Tanrı'yı reddetmeniz gerçeği başkalarının O'nun büyüklüğünü kabul etmeleri için bir neden olamaz.»

«Bakin, hepimizde bir mucize özlemi vardır. Bu bir insan niteliğidir. Bilim ve din de bununla yoğurul-

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Dünya Mesaj Konsorsiyumu

*Dünya hemen hemen tümüyle
parsellenmiştir, kalan bölümü ise
bölünmekte, fethedilmekte ve
sömürgeleştirilmektedir. Geceleri
gördüğümüz bu yıldızlar, hiç
erişemeyeceğimiz bu dünyalar...
Elimden gelse gezegenleri ilhak
ederdim; bunu sık sık düşünürüm.
Onları o kadar açık seçik ama o
kadar uzakta görmek beni kedere
boğar.*

— CECIL RHODES
Vasiyetname (1902)

Ellie, pencere kenarındaki masalarından dışarda sağanak yağdığını görüyordu. Yakalarını kaldırmış sı-rılısıklam bir yaya hızlı adımlarla yürümekteydi. Lo-midye fiçılarının üstündeki çizgili tenteyi kaldırmıştı. Ellie ünlü Chez Dieux lokantasında pek keyifliydi. Hava raporlarında havanın iyi olacağı söylendiği için yağmurluk ve şemsiye de almamıştı.

Vaygay ortaya yepyeni bir konu attı: «Arkadaşım Meera striptizcidir. Sizin ülkenizde toplantılarda meslek adamları önünde çalışır. Meera işçi sendikaları falan gibi işçi sınıfı erkeklerin önünde soyunduğu zaman adamların çılgına döndüklerini, ahlâksız önerilerde bulunduklarını, sahneye çıkmaya çalıştıklarını anlatıyor. Ama aynı gösteriyi doktorlar ya da avukatlara sunduğunda adamlar kıpırtısız oturlarmış. Bazıları dudaklarını yalarlarmış dediğine göre. Şimdi sorum şu: Avukatlar çelik işçilerinden daha sağlıklı mıdırılar?»

Vaygay'ın çok çeşitli kadın arkadaşları olduğu zaten tahmin edilen bir şeydi. Kadınlara yaklaşımı öylesine doğrudan doğruya ve aşırıydı ki, kadınlar hiçbir çekingenlik duymadan hayır diyebilirlerdi kendisine. Çoğu ise evet derdi. Yine de Meera konusundaki bu haber pek beklenmedik bir şeydi.

Sabahı yeni verilerin yorumlarıyla ve notlarını son bir kez karşılaştırarak geçirmişlerdi. Hâlâ devam ede-gelen Mesaj yeni ve önemli bir aşamaya varmıştı. Ga-

zete fotoğraflarının gönderildiği gibi Vega'dan krokiler geliyordu şimdi. Her resim bir dizi sayıdan oluşuyordu. Resmi oluşturan siyah beyaz noktacıklar iki asal sayı toplamıydı. Asal sayılar yine yayının bir parçasıydılar. Bu krokiler birbiri ardından geliyordu, aralarında yazı yoktu, tıpkı bir kitabın sonuna eklenen parlak resimli sayfalar gibi. Krokilerden sonra o anlaşılmaz metin gelmeye başlamıştı. Krokilerden bazılarında Vaygay ile Arkhangelsky'in haklı oldukları anlaşılıyordu: Mesajın en azından bir bölümü bir makine yapmak için planlardan oluşmaktaydı. Yarın Elisee Sarayı'nda toplanacak olan Dünya Mesaj Konsorsiyumu'nda Ellie ile Vaygay diğer Konsorsiyum üyesi devletlerin delegelerine bazı ayrıntıları ilk kez sunacaklardı. Ancak makine varsayımı konusu daha önceden kulaktan kulağa yayılmış bulunuyordu.

Ellie yemek yerlerken Rankin ve Joss ile buluşmasını özetledi. Vaygay kendisini dikkatle dinlemişse de hiçbir şey sormamıştı. Sanki kendisinin hoş olmayan özel bir tercihinin itiraf ediyordu da bu adamda bir çağrışım yaratmıştı.

«Striptizci bir arkadaşın var demek? Hem de uluslararası ünlü bir sanatçı, ha?»

«Wolfgang Pauli, İhraç İlkesini Folies-Bergere'i izlerken bulduğundan bu yana Paris'i sık sık ziyaret etmenin bir fizikçi olarak görevim olduğunu düşünmüşümdür. Bunu Pauli'ye sadakat olarak görürüm. Ancak ülkemin yetkilerini yalnızca bu amaç için gitmeme izin vermeye bir türlü razı edemiyorum. Genellikle fi-zikçilik de yapmam gerekiyor. Ancak bu tür yerlerde —ki Meera ile orada tanıştım— ben yalnızca bir doğa öğrencisiyim ve ilham gelmesini beklerim.»

Sesinin tonu aniden şakacılıktan ciddiliğe dönüşmüştü. «Meera meslek sahibi Amerikan erkeklerinin

rın birileri kalkıp hemen —yani açıklayıcı bölümü alıp Mesaj'ı çözdükten sonra— yapımı başlamamızı isteyecektir. Amerikan heyetinin önerisi ne olacaktır bu konuda?»

«Bilemiyorum,» dedi Ellie ağır ağır. Ancak krokiler gelmeye başladıktan az sonra der Heer'in makinenin Dünya ekonomi ve teknolojisi kapsamına girip girmediğini sormaya başladığını hatırladı. Bu iki konuda da ona pek yardımcı olamamıştı. Sonra Ken'in son birkaç haftadır nasıl dalgın, hatta sinirli olduğunu da hatırlıyordu. Kuşkusuz bu olaydaki sorumlulukları...

«Dr. der Heer ile Dr. Kitz de senin otelinde mi kalıyorlar?»

«Hayır, onlar Elçilikte kalıyorlar.»

Hep aynı şey olurdu. Sovyet ekonomisi ve dövizle-riyle tüketim malları yerine askeri teknoloji alma zorunluluğu yüzünden Ruslar Batı'ya geldiklerinde ceplerinde pek az harçlık olurdu. Batı'lı meslektaşları onlara kıyasla lüks içinde yaşarlarken onlar ikinci üçüncü sınıf otellerde, hatta pansiyonlarda kalırlardı. Her iki ülkenin bilimadamları için de sıkıcı bir durumdu bu. Bu yedikleri basit yemeğin bedelini ödemek Ellie için hiçti, oysa Sovyet bilim hiyerarşisindeki yüksek mevkiine rağmen Vaygay için bir yükütu bu. Peki ama Vaygay neden...

«Vaygay, açık konuş benimle. Ne demek istiyorsun sen? Ken ile Mike Kitz'in kendi başlarına iş mi yaptıklarını söylemek istiyorsun?»

«Önümüzdeki bir iki gün içinde yapmaya hakkımız olmayan bir şeyin yapımı için erken birtakım tartışmalara tanık olacağımızdan korkuyorum. Politikacılar bizim her şeyi bildiğimizi sanıyorlar. Oysa hemen hemen hiçbir şey bilmiyoruz. Böyle bir durumda tehlikeli olabilir.»

de ne tam insan ne tam Tanrı olan garip yaratıkların keşfedildiğini anlatıyorlardı. Dünya'dan gelme insanlar değildi bunlar. Yaşadıkları yıldız, dolunayda bile, çok uzaktan görülebiliyordu. Dünya'da bir şaşkınlık, hatta bir korku seziliyordu. Bir şeyler oluyordu, adeta bir mucizeye tanık olmaktaydılar. Hava olasılıkları, yeni bir başlangıç duygusuyla doluydu.

Bir Amerikan gazetesi, «İnsanlık liseye devama başladı» diyordu.

Evrende başka zeki yaratıklar da vardı. Onlarla iletişim kurabilirdik. Büyük bir olasılıkla onlar bizden daha yaşlı ve daha akıllıydılar. Bize karmaşık bilgi kitaplıkları gönderiyorlardı. Her konunun uzmanları endişe içindeydiler. Matematikçiler kaçırmış oldukları temel keşifleri düşünüyorlardı. Dinî liderler ne kadar yabancı olsa da Vega değerlerinin özellikle gençler arasında taraftar bulacakları endişesi içindeydiler. Gökbilimciler yakın yıldızlar konusunda yanılmış olabileceklerinden korkuyorlardı. Politikacılar ve hükümet liderleri üstün bir uygarlığın, o anda moda olan hükümet biçimlerinden bir başkasını tutacakları korkusu içindeydiler. Vegalıların bildikleri şeyler insan kurumları, tarihi ve biyolojisi ile etkilenmiş değildi. Ya bizim gerçek olarak bildiğimiz şeylerden çoğu bir yanlış anlama, özel bir durum ya da bir mantık yanlısı ise? Uzmanlar konularının temellerini huzursuzca yeniden değerlendirmeye başlamışlardı artık.

Bu dar meslekî huzursuzluğun ötesinde insan soyu için yeni bir serüven büyük ve yücelen bir algılanması vardı — yeni bir çağa girmek. Üçüncü Bin Yılın yaklaşması bu sembolizmi daha da güçlendirmekteydi. Hâlâ siyasal çatışmalar vardı kuşkusuz ve bunlardan bazıları, Güney Afrika'daki örneğin, ciddiye. Ama

len ilk kentin sakinlerinin anılarına dikilen ünlü plaketin yanında Hiroşima Anlaşması imzalanmıştı.

Amerikan ve Sovyet nükleer başlıklarından eşit sayıda bir miktar nükleer fünye her gün Amerikalı ve Rus teknisyenlerinin yönettikleri özel bir tesise teslim ediliyordu. Fünyelerden plütonyum çıkartılıyor, kaydediliyor, mühürleniyor ve iki tarafın oluşturdukları ekipler tarafından elektriğe dönüştürüldükleri nükleer santrallara götürülüyorlardı. Bir Amerikan amiralinin adıyla Gayler Planı olarak anılan bu plan kılıçlan sabana dönüştürmenin en üst aşaması olarak kabul edilmekteydi. Her ülkenin hâlâ yıkıcı bir misilleme kapasitesi var olduğundan askerî kuruluşlar bile bunu sevinçli karşılamaktaydılar. Generaller de başka insanlar gibi evlâtlarının ölmelerini istemezlerdi ve nükleer savaş alışlagelmiş askerî erdemlerin reddedilmesi idi: kimse bir düğmeye basmanın fazla bir yürekliliği gerektirdiğini söyleyemezdi. İlk temizlik töreninde —ki canlı olarak yayınlanmış ve sonra pek çok kere tekrar tekrar gösterilmişti— beyaz giysili Sovyet ve Amerikan teknisyenleri her biri bir divan büyüklüğünde Amerikan ve Sovyet bayraklarıyla sarılı madeni nesneleri tekerlekli arabalar içinde getiriyorlardı. Dünya nüfusunun büyük bir bölümü izlemişti bu töreni. Akşam haberlerinde her iki taraftan kaç nükleer silahın söküldüğü, daha kaç tane kaldığı düzenli olarak bildiriliyordu. Yirmi yıldan kısa bir süre sonra bu haber de Vega'ya ulaşacaktı.

Bundan sonraki yıllarda silahların azaltılması herhangi bir sorun çıkmadan yürütülmüştü. İlk başlarda stratejik doktrinde bir değişiklik gerekmeden depo fazlaları teslim edilmişti; ancak şimdi bunların eksikliği hissediliyordu artık ve en çok denge sarsıcı silah sistemleri sökülüyordu. Uzmanların olanaksız dedikleri ve 'insan doğasına aykırı' olarak niteledikleri şeydi bu.-

Fransa Cumhurbaşkanı'nın çalışma ve oturma dairesinin yanında yeni yapılmış olan konferans salonuna baktı. Yedi yıllık döneminin ikinci yılında olan Başkan toplantının başarılı geçmesi için elinden geleni yapmaktaydı. Değişik yüzler, bayraklar ve ulusal giysiler aynalı duvarlardan yansımaktaydılar. Ellie politik ya da askeri kişilerden pek azını tanıyordu, buna karşılık her heyette en az bir tane tanıdığı bilimadamı ya da mühendis bulunmaktaydı; Avustralya'dan Annunziata ve Ian Broderick, Fransa'dan Boileau, Braude ve Crebil-lon; Çekoslovakya'dan Fedirka; Hindistan'dan Kumar Chandrapurana ve Devi Sukhavati; Japonya'dan Hironaga ve Matsui... Ellie delegelerden çoğunun, özellikle de Japonların, radyo astronomiden daha çok güçlü teknolojik geçmişlere sahip olduklarını düşündü. Bu toplantının gündeminde büyük bir makinenin yapımı bulunabileceği fikri heyetlerin oluşmasında son anda değişikliklere yol açmış olmalıydı.

Ellie İtalya'dan Malatesta'yı, politikaya bulaşmış olan fizikçi Bedenbaugh'u, Avrupa tatil yerlerinde lokanta masalarında rastlanan türden bir İngiliz bayrağı altında yanmdakilerle çene çalan Sir Arthur Chatos'u, İspanya'dan Jaime Ortiz'i, bildiği kadarıyla radyo teleskopu olmayan İsviçre'den Prebula'yı, Çin radyo teleskop düzenini kurmakta başarılı olan Bao'yu ve İsveç'ten Wintergarden'i görebiliyordu. Suudi Arabistan, Irak ve Pakistan'dan epek kalabalık heyetler gelmişti. Sovyet heyetinden Nadya Rozhdestveskaya ile Genrikh Arkhangelsky gerçek bir neşe anını paylaşılmaktaydılar.

Ellie Lunacharsky'yi arayınca adamın Çin heyetinin yanında olduğunu gördü. Vaygay Beijing Radyo Gözlemevi müdürü Yu Renoiong'la el sıkışmaktaydı. Bu ikisinin Çin-Sovyet işbirliği dönemi sırasında dost ve meslektaş olduklarını hatırladı. Ancak iki ulus arasın-

Veri noktalan bilgisayar ekranlarını doldurmuştu. Ellie şimdi loş salonda monitörlerin beyaz, sarı ve yeşil ışıklarının aydınlattığı yüzleri görebiliyordu. Diyagramlarda içice geçmiş karışık biçimler, biyolojik biçimleri andıran kabarık şekiller, hemen hemen kusursuz on-iki yüzlü bir şekil vardı. Bir dizi sayfa çok ayrıntılı, üç boyutlu bir biçim almıştı ve bu ağır ağır dönüyordu. Esrarlı her nesnenin altında bir de okunamaz bir başlık vardı.

Vaygay kuşkuları Ellie'den daha güçlü bir dille anlatıyordu. Ancak yine de, onun kendi fikrine göre, Mesaj bir makinenin yapımı için elkitabıydı. Vaygay Mesaj'm bir plan olduğu fikrinin ilk olarak kendisinden ve Arkhangelsky'den çıktığını söylemeyi ihmal edince Ellie bu kusurunu ilk fırsatta düzeltti.

Ellie son birkaç aydır konu üzerinde o kadar çok konuşmuştu ki hem bilimadamlarının hem de sıradan dinleyicilerin Mesaj'ın sırlarının çözülmesinin ayrıntıları karşısında genellikle hayran kaldıklarını biliyordu. Ancak böylesine ağırbaşlı olması beklenen bir topluluğun tepkisine de hiç hazırlıklı değildi. Vaygay ile sunuşları sona erdiği anda salonda müthiş bir alkış koptu. Sovyetler ve Doğu Avrupalılar avuçlarını patlatacak-mış gibi alkışlıyorlardı. Amerikalılar ve diğerleri onların bu düzenli alkışları yerine tek tek el çırpıyorlardı, bu düzensiz alkışlar da kalabalıktan beyaz bir gürültünün yükselmesine neden oluyordu sanki. Ellie ulusal karakterdeki bu farklılığı düşünmekten kendini alamadı: Amerikalılar burada da bireyci, Ruslar kolektiftiler. Ayrıca Amerikalılar kalabalık içinde birbirlerinden olan uzaklıklarını arttırmaya çalışırken Sovyetler mümkün olduğu kadar birbirlerine yaklaşırlardı. Alkışlamada üstünlük Amerikalılarda olmasına rağmen her ikisinden

mak gibi bir zorunluluğu yoktu kuşkusuz; Ellie her ikisinin de son günlerde aşırı meşgul olduklarını biliyordu. Ancak günlük konuşmaları sırasında neden hep kendisi uzlaşmacıydı?

* * *

İkinci günün sabahı sözü bir Sovyet delegesi aldı. Ellie adamı tanımıyordu. Bilgisayar ekranında 'Stefan Alexeivich Baruda, Moskova Sovyet Bilimler Akademisi Barış Çalışmaları Enstitüsü Müdürü; S.S.C.B. Komünist Parti Merkez Komitesi Üyesi,' diye yazıyordu.

Michael Kitz'in Dışişlerinden Elmo Honicutt'a, «Şimdi oyun sertleşmeye başlıyor,» dediğini duydu.

Baruda belki de İtalyan yapımı Batılı bir işadamı elbisesi giymişti, İngilizcesi akıcı ve hemen hemen ak-sansızdı. Baltık cumhuriyetlerinden birinde doğmuştu, böylesine önemli bir örgütün başı olmak için çok gençti ve Sovyet liderliğindeki 'yeni dalga'nın önde gelen örneklerinden biriydi.

«Açık konuşalım,» diyordu Baruda. «Uzayın derinliklerinden bir Mesaj gönderiliyor bize. Gelen bilgilerden çoğu Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği tarafından toplandı. Diğer ülkeler de önemli bölümlerini elde edebildiler. Bu toplantıda bütün bu ülkeler temsil edilmektedirler. Herhangi bir ülke —örneğin Sovyetler Birliği— hepimizin umduğu gibi Mesaj'm tekrar yayınlanmasını bekleyebilir ve pek çok kayıp bölümü böylece elde edebilirdi. Ancak bu yıllar, hatta on yıllar sürebilirdi ve hepimiz de biraz sabırsız. Böylece verileri paylaşmayı uygun gördük.

«Herhangi bir ülke —Sovyetler Birliği örneğin— Dünya çevresinde yörüngeye Mesaj'm frekanslarında çalışan duyarlı alıcıları taşıyan büyük radyo teleskoplar yerleştirebilirlerdi. Amerikalılar da yapabilirlerdi

tonunu hatırlatmıştı Ellie'ye. Sovyetlerin kafasında ne gibi tilkiler dolaşıyordu acaba?

«Akademisyen Lunacharsky, Dr. Arroway ve diğer bilimadamlarının karmaşık bir makine yapımı için talimat almakta olduğumuzda hemfikir olduklarını öğrenmiş bulunuyoruz. Herkesin beklediği gibi Mesaj'ın sonunda bir açıklama geleceğini ve bu yolla Mesaj'ı çözebileceğimizi varsayalım. Aynı zamanda tümümüz tam bir işbirliğine devam ediyor olalım. Bütün verileri, hayâlleri, rüyaları birbirimize aktarıyoruz şimdi olduğu gibi.

«Şimdi gelelim Vega'ya: buradaki yaratıklar bu talimatları bize hoşlarına gittiği için gönderiyor değildir. Bizim bir makina yapmamızı istiyorlar. Belki de bize bu makinanın ne işe yaradığını söyleyecekler, belki de söylemeyecekler. Söyleseler bile onlara inanmamız için bir neden yok. Ben de kendi hayâlimi bunun üzerine kuruyorum işte. Mutlu bir hayâl değil bu. Ya bu makine bir Truva Atı ise? Büyük masraflara girerek makineyi yapıyoruz, çalıştırıyoruz ve aniden içinden bir istila ordusu çıkıveriyor. Ya da bir Kıyamet Günü makinesiyse bu? Kuruyoruz, çalıştırıyoruz ve Dünya patlayıveriyor. Belki de bu onların evrende henüz gelişmekte olan uygarlıkları bastırma yollarıdır. Çok pahalı da değil bu kendileri için: bir telgraf parası veriyorlar o kadar, ve küstah uygarlık da hemen boyun eğerek kendi kendini yok ediyor.

«Benim şimdi yapacağım öneri yalnızca bir tartışma noktasıdır. Bunu üzerinde konuşmanız için ortaya atıyorum. Yapıcı olmasını istiyorum. Aynı gezegeni paylaşıyoruz, çıkarlarımız hep aynı bu konuda. Önerimi çok açık seçik koyacağım ortaya. Sorum şu: Verileri yakmak ve radyo teleskopları yok etmek daha doğru

«Akademisyen Baruda'nın önemli ve duyarlı bir konuyu dile getirdiğinin bilincindeyim,» diye Sukhava-ti konuşmasına başladı. «Truva Atı olasılığının üzerinde durmadan bir yana atmanın saçmalık olacağına inanıyorum. Yakın geçmiş tarihimize bakarsak bunun doğal bir fikir gelişimi olduğunu düşünüyorum ve bunun neden bu kadar geç ortaya atıldığına da şaşıyorum. Ancak bu tür korkulara karşı dikkatli olunmasını da öneririm. Vega yıldızındaki yaratıkların tam bizim teknolojik gelişmemiz düzeyinde olduklarını düşünmek bana aşırı bir abartma olarak geliyor. Bizim gezegenimizde bile kültürler birbirini izleyerek gelişmezler. Kimi daha erken, kimi daha geç başlar. Bazı kültürlerin en azından teknolojik bakımdan diğerlerine erişebildiklerini kabul ederim Hindistan, Çin, Irak ve Mısır'da yüksek uygarlıklar varken Avrupa ve Rusya'da demir çağı göçebeleri ve Amerika'da taş çağı kültürleri vardı.

«Ancak bu önümüzdeki durumda teknoloji farklılıkları çok daha büyük olmalıdır. Dünyadışı canlılar bizden çok ileri olmalı, herhalde birkaç yüzyıldan çok daha fazla — hatta belki de binlerce, milyonlarca yıl ileri. Şimdi sizden son yüzyıl içinde insan teknolojisinin ilerleme hızını bununla kıyaslamanızı isteyeceğim.

«Ben Güney Hindistan'da küçük bir köyde doğdum. Büyükannemin zamanında dikiş makinesi teknolojik bir harikaydı. Bizden binlerce, belki de milyonlarca yıl ileride olan varlıklar neler yapmış olabilirler? Bizim taraflarda yaşamış bir filozof şöyle demişti: 'Yeteri kadar gelişmiş dünyadışı bir uygarlığın yaptıkları şeyler büyücülükten ayırt edilemez.'

«Biz onlar için bir tehdit oluş tur amayız. Bizden korkmak için bir nedenleri olamaz ve bu çok uzun bir zaman için geçerlidir. Denk güçte olan Yunanlıların ve Truvahların çatışması değil bu. Ayır gezegenlerden

lan konusunda içi pek rahat değildi. Ama şimdi bunları düşünmek doğru olmazdı.

«Sayın Başkan, sanırım bu iki sorun, yani Truva Atı ile Kıyamet Günü Makinesi konusunda biraz aydınlanabiliriz. Bu söyleyeceklerimi yarın sabahki toplantı için hazırlamıştım ama şimdi buna gerek olduğunu görüyorum.» Ellie konsolun düğmelerine basarak göstereceği slaydları hazırladı. Büyük aynalı salon karardı.

«D. Lunacharsky ile ben bunların aynı üç boyutlu cismin çeşitli görüntüleri olduğunu kabul ediyoruz. Elimizdeki verileri dün tümüyle bilgisayar yardımıyla size sunmuştuk. Emin olmadığımız halde biz makinenin içinden böyle bir görünümde olacağına inanıyoruz. Boyutlar konusunda henüz bir fikrimiz yok. Belki mikroskopla görünecek kadar küçüktür, belki de bir kilometre çapındadır, bu konuda bir şey söyleyemiyoruz. Ancak on iki köşeli sekilin iç odasının çevresine düzenle yerleştirilmiş şu beş nesneye dikkat edin. Bu da bunlardan birinin yakın çekimden görünüşü. Odacık içinde tanınan tek nesne bunlar.

«Bu sıradan bir koltuğu andırıyor, bir insan vücut yapısına göre dizayn edilmiş. Bambaşka bir dünyada gelişmiş olan dünyadışı yaratıkların bizim oturma odası mobilyalarımızı paylaşacak kadar bize benzemeleri pek olası değildir. Şu yakın çekime bakın. Bu benim çocukluğumda annemin sandık odasından çıkan bir nesneyi andırıyor.»

Gerçekten de nesnenin üzerinde çiçek desenli bir kılıf var gibiydi. Ellie'nin zihninde bir suçluluk duygusu dolandı bir an. Avrupa'ya gelmeden önce annesini aramamıştı; hatta daha da doğrusu Mesaj gelmeye başladığından bu yana aradığı bile ikiyi üçü geçmezdi. Ellie nasıl yaparsın bunu? diye suçladı kendisini.

Yeniden bilgisayarın çizdiği resimlere baktı. On iki

makine yapılmamalıdır. Sovyet delegesinin önerdiği gibi veri bantlarının yakılması ve radyo teleskoplarının yapımının büyük bir suç kabul edilmesi çok daha hayırlıdır.»

Toplantı çığırından çıkıyordu. Delegeler birbiri ardından söz sırası istiyorlardı. Giderek artan gürültü El-lie'ye radyo dalgalarının parazitlerini dinlediğı yılları hatırlattı. Bir anlaşma olamayacağı açıldı, iki ortak başkan da delegeleri yatıştırabilmekten çok uzaktılar.

Çin delegesi konuşmak için kalkarken Ellie ekranında onun hakkında bilgi aradı. Bu adamın da kimliğini pek bilemiyordu. Der Heer'in yardımcılarında olan Ulusal Güvenlik Konseyinden Nguyen 'Bobby' Bui Ellie'ye doğru eğilip, «Adı Oiaomu Xi,» dedi. «X ve i ile yazılır 'şi' diye okunur. Uzun Yürüyüş sırasında doğmuş. Gençliğinde Kore'de gönüllü. Hükümet memuru, politik. Kültür Devrimi sırasında gözden düşmüş. Şimdi Merkez Komitesi Üyesi. Çok etkili. Son günlerde hep gündemde. Çin arkeolojik kazılarının da başkanı.»

Oiaomu Xi uzun boylu, geniş omuzlu, altmış yaşlarında bir adamdı. Yüzündeki kırışıklıklar kendisini daha yaşlı gösterdiği halde duruşu ve cüssesi kendisine çok daha gençmiş havasını veriyordu.

«Korkarsak hiçbir şey yapamayız» diyordu Xi. «Bu onları ancak kısa bir süre geciktirir. Bizim burada olduğumuzu bildiklerini unutmayın. Televizyon yayınlarımızı gezenlerinden alıyorlar. Her gün varlığımızı görüyorlar. Televizyon programlarımıza baktınız mı hiç? Bizi unutmayacaklardır. Hiçbir şey yapmazsak ve bu onları kuşkuya düşürürse makineyi yapsak da yapma-sak da buraya geleceklerdir. Onlardan saklanamayız. Ses çıkarmasaydık bu sorunla karşılaşmayacaktık. Yalnızca kablolu televizyonumuz olsaydı ve büyük askerî radarlarımız olmasaydı bizi bilmeyebilirlerdi. Ama çok

ON İKİNCİ BÖLÜM

Tek Deltalı İzomer

*Yıldızlara bakmak beni hayâllere
sürükler, tıpkı bir haritada kent ve
köyleri gösteren kara noktalar gibi.
Neden gökyüzünün parıltılı noktaları
Fransa haritasının kara noktaları gibi
gidilebilen yerler değil, diye sorarım
kendi kendime.*

— VINCENT VAN GOGH

Öğleden sonra hava o kadar güzel, o kadar ılıktı ki Devi Sukhavati mantosunu yanına almamıştı bile. Ellie ile birlikte Champs-Elysee'den Concorde Alanı'na doğru yürüyorlardı. Paris'in etnik çeşitliliği ancak Londra, Manhattan ve gezegenin daha bir iki kentiyle kıyaslanabilirdi.

Bir tütüncünün önünde Birleşik Devletler'den getirtilen ve satılmasına yasaca o hafta izin verilen kene-virli sigaradan satın almak için uzun ve düzenli bir kuyruk oluşmuştu. Fransız yasalarına göre bu sigaralar on-sekiz yaşından küçüklere satılamaz ve bunlar tarafından içilemezdi. Kuyruktakilerin çoğu orta yaşlı ve hatta daha yaşlı insanlardı. Bazıları Cezayir ya da Fas kökenli olabilirlerdi. California ile Oregon'da ihraç için epey güçlü etkili Hint keneviri yetiştiriliyordu. Şimdi satılan bu yeni tür, ültroviyole ışık altında yetiştirildiğinden etkisiz kannabinoidler izomerine dönüştürülmüştü. 'Güneş-Öptü' markası altında satılıyordu sigaralar. Tütüncü vitrinindeki birbuçuk metre yükseklikte bir tabelada Fransızca olarak, 'Bu, Cennetteki payınızdan mahsup edilecektir' diye yazıyordu.

Bulvar boyunca sıralanmış mağazalar bir renk cümbüşüydü. İki kadın bir sokak satıcısından kestane aldılar. Her nedense Ellie Banque Nationale de Paris'in BNP işaret amblemini görünce bunu kiril alfabesiyle

yazılmış Rusça bira olarak okurdu. Bu tutarsızlığı hoşuna gidiyordu, beyninin okumayı üstlenmiş bölümüne okuduğunun Latin harfleri olduğunu, kiril harfleri olmadığını epey güçlükle kabul ettirebiliyordu.

Der Heer randevularını iptal etmişti. Bu sabah telefon ettiğinde tavrı özür dileyiciydi ama ısrarlı değildi. Toplantıda pek çok politik konu dile getirilmekteydi. Dışişleri Bakanı ertesi sabah Küba ziyaretini yanda keserek gelecekti. Der Heer'in işi başından aşkındı, El-lie'nin bunu anlayışla karşılayacağını umuyordu. Anlayışla karşılaşmıştı Ellie. Erkeklerle yattığı için kendinden nefret ediyordu. Öğleden sonrasım yalnız geçirmemek için de Devi Sukhavati'yi aramıştı.

«Sanskritçede 'zafer' anlamına gelen sözcüklerden biri de *abhijit'tir*. Eski Hindistan'da Vega'ya bu ad verilmişti işte. Abhijit. Hindu tanrıları, kültür kahramanlarımız Vega'mn etkisiyle kötülük tanrıları Asuras'ların üstesinden geldiler. Dinliyor musun, Ellie? Garip bir şeydir, Persler'de de Asuras'lar vardır ama orada bunlar kötülük değil iyilik tanrılarıdır. Daha sonraları baş tanrının, ışık tanrısının, Güneş tanrısının Ahura-Mazda adını aldığı başka dinler de çıkmıştır. Zerdüştler örneğin, ya da Mitraistler. Ahura, Asura hep aynı adlardır. Bugün bile Zerdüştler vardır, Mitraistler de ilk Hris-tiyanları epey korkutmuşlardı doğrusu. Ancak bu hikâyede o Hindu tanrılara —ki bunlar çoğunlukla dişidirler— Devi'ler denilir. Benim adım da kökeni budur. Hindistan'da Devi'ler iyilik tanrılarıdır. Pers'lerde ise bunlar kötülük tanrılarına dönüşmüşlerdir. Bazı bilimadamları şeytan anlamına gelen İngilizce 'Devü' sözcüğünün bundan türediğini ileri sürerler. Böylece de simetri tamamlanmış olur. Benim atalarım olan Dravid' lerin Ari'ler tarafından güneye sürülmesi hikâyesidir bu. İşte böylece Kirthar Sıradağlarının hangi yanında

resimler göndermişlerdi ki bunlar bilimsel amaçlarının çok ötesine gitmişler, sanat olmuşlardı. Poster'in üzerinde geniş Elysium Yaylası manzarası vardı. Resmin ön tarafında üç köşeli, dümdüz ve önünde bir krater çöküntüsü olan üç köşeli bir piramit vardı. Milyonlarca yıl boyunca esen Merih rüzgârlarının yarattığı kum fırtınasının eseri demişti jeologlar. Merih'in öteki yanındaki Cydonia bölgesine inen bir araç ise kum tepelerine çakıldığı için Pasadena'daki kontrol merkezindekiler aracın imdat çağrılarına bir karşılık verememişlerdi henüz.

Ellie'nin gözleri yine Sukhavati'nin giyimine takılmıştı: yeni bir sarı, dimdik yürüyüşü ve iri kara gözleri. Ben hiç de zarif değilim, diye düşündü. Genellikle biriyle konuşurken aklından çok daha başka şeyler geçirebilirdi. Ama bugün değil iki ayrı şeyi düşünmek, tek bir konuyu bile doğru dürüst düşünemiyordu. Makineyi yapıp yapmama konusundaki çeşitli fikirlerin değerlerini tartışırken aklından da Devi'nin 3.500 yıl önce Arilerin Hindistan'ı istilâları hakkında söylediklerini düşünüyordu. Her birinin zaferi kazandıklarını iddia ettikleri, her birinin tarihsel gerçekleri yurtseverce abarttıkları iki ulus arasında bir savaş. Sonunda bir tanrılar savaşına dönüşmüştü bu. 'Bizim' taraf iyi olandı kuşkusuz. Öteki taraf da kötü. Batı'nın keçi sakallı, kürek kuyruklu, çatal tırnaklı Şeytan'ı binlerce yıl süren bir evrim sonunda Hinduların belki de fil başlı ve maviye boyanmış bir tanrısından çıkmıştı.

«Baruda'nın Truva Atı fikri tümüyle saçma değil belki de,» dedi. «Ancak Xi'nin dediği gibi bir seçeneğimiz olduğunu da sanmıyorum. İstedikleri takdirde yirmi küsur yıl içinde buraya gelebilirler.»

Roma üslubunda yapılmış bir zafer kemerine gelmişlerdi, Napolyon bir zafer arabası sürücüsüydü bu-

çek bir yeteneği olduğunu kısa zamanda anlamıştı. Nük-leik asit türemesi bilgisi kendisini yaşamın kökeni üzerine çalışmaya götürmüş, buradan da diğer gezegenlerdeki yaşamı düşünmeye başlamıştı.

«Bilimsel kariyerimin özgür ilişkilerle kurulduğu-đunu söyleyebilirsin. Bir konu diğerini açtı ve bu böyle devam etti gitti.»

Devi son zamanlarda az önce resimlerini gördükleri araçların Merih'in birkaç yerinde ölçümledikleri Merih organik maddelerinin tanımlanması üzerinde çalışıyordu. Kendisini isteyenlerin olduğunu açıkça söylemesine rağmen bir daha evlenmemişti. Son günlerde Bombay'da 'bilgisayar delisi' diye tanımladığı bir bilimadamıyla görüşmekteydi.

Biraz daha yürüyünce kendilerini Louvre Müzesi'-nin iç avlusundaki Napolyon Bahçesi'nde buldular. Bahçenin tam ortasında yeni bitmiş ve henüz üzerinde kopan fırtınalar dinmemiş olan piramitsel giriş vardı. Avlunun çevresinde duvarlardaki oyuklara Fransız uygarlığının kahramanlarının heykelleri yerleştirilmişti. Her saygın kişinin heykeli altında — bunların arasında saygın kadın pek azdı— soyadı yazılıydı. Bu harfler kimi zaman hava koşullarının etkisiyle kimi zaman da öfkeli bir ziyaretçi tarafından kazınmış oluyordu. Bir iki heykelin sahiplerinin kim olduğunu anlamak pek güçtü. En çok kamuoyunun öfkesini çeken heykelin altında ise yalnızca LTA harfleri kalmıştı.

Güneşin batması yakın olduğu ve Louvre'un geç saatlere kadar açık olmasına rağmen içeri girmeyip Seine Nehri kıyısında yürümeye devam ettiler. Kıyı boyundaki kitapçılar kepenklerini indiriyorlardı. Bir süre Avrupalılar gibi kolkola yürüdü iki kadın.

Önlerinde bir Fransız çifti yürümekteydi. Ana bahanın arasında ellerinden tuttukları dört yaşlarında bir

hâlâ okunmamış bir halde kasanda yatmaktadır, onu oku,» dedi.

Ellie der Heer'i bir daha boşuna aradı. Adam ilk başlarda sahte para gibi Argus tesisinin her yanında ortaya çıkıvermişti. Sonra Ellie'nin odalarına taşınmıştı. Yıllardır ilk kez âşık olduğunu sanmıştı Ellie. Sonra bir bakıyorsun herif telefona bile çıkmıyor. Ken'i görmek için bile olsa toplantıya katılmaya karar verdi sonun da.

Kitz Makinenin yapılmasına taraftardı, Drumlin de taraftar olmakla birlikte biraz duraksıyordu, der Heer ile Honicutt hiç olmazsa göstermelik bir tarafsızlık içindeydiler, Peter Valerian ise kararsızlık içinde çırpınıyordu. Kitz ile Drumlin yapım yerini bile konuşmaya başlamışlardı. Xi'nin de tahmin ettiği gibi Makinenin Ay'ın öteki yüzünde yapılması, hatta malzemeyi oraya nakletmek bile imkânsız derecede pahalıydı.

Bobby Bui, «Aerodinamik frenleme düzeni kullanırsak Phobos ya da Deimos'a bir kilo malzeme göndermek Ay'ın öteki yüzüne göndermekten daha ucuzdur,» dedi.

«Phobosdemos da hangi cehennemde?» diye atıldı Kitz.

«Merih'in ayları. Ben Merih atmosferinde aerodinamik frenlemeden söz ediyorum.»

Drumlin kahvesini karıştırıyordu. «Phobos'a ya da Deimos'a gitmek ne kadar sürer?»

«Bir yıl belki, ancak gezegenlerarası taşıma araçlarımız tamamlanınca...»

«Ay'a gitmek için ise üç gün gerek,» dedi Drumlin. «Bui lütfen zamanımızı boşa harcama.»

«Bir öneriydi sadece. Düşünmek için yani...»

Der Heer sabırsız ve dalgın görünüyordu. Büyük bir baskı altında olduğu belliydi — hem gözlerini Ellie'

Kitz çok soğukkanlı, adeta kansız ama hiç de budala değil, diye düşündü Ellie. Soğuk ve içine dönük olduğunda insanlar kendisinden hoşlanmazlardı. Bu yüzden zaman zaman bir içtenlik havasına bürünürdü. Ellie'ye göre bu içtenliği ancak bir molekül zarı kaunlığındaydı.

«Şimdi ben *sana* bir soru sorayım,» diye adam devam etti. «Baruda'nın verilerden bir bölümünün verilmemesi konusunda söylediklerini duydun mu? Gerçekten eksik veri var mı?»

«Yalnızca ilk başlarda, ilk bir iki hafta içinde. Bundan sonra Çinlilerin aldıkları verilerde ufak tefek eksiklikler vardı. Hâlâ değiş tokuş yapılmamış bazı küçük veriler var sonra. Ama ciddi bir saklama olduğunu sanmıyorum. Hem Mesaj tekrarlandığı zaman eksiklikleri giderebileceğiz.»

«Mesaj tekrarlanırsa,» diye homurdandı Drumlin.

Der Heer acil durum planlaması hakkında bir tartışma başlattı: anahtar alındığında ne yapılacaktı; olası büyük geliştirme projeleri konusunda hangi büyük Amerikan, Alman ve Japon sanayilerine haber verilecekti; yapımına karar verilirse Makine için hangi bi-limadamları ve mühendisler seçilecekti. Ayrıca bu proje hakkında Kongre'de ve Amerikan kamuoyunda bir heyecan yaratma gerekliliği de sözkonusuydu. Der Heer bunların acil durum planları olduğunu, hergangi bir karara varılmadığını ve hiç kuşkusuz Sovyetlerin Truva Atı kuşkularının bir derece gerçek olduğunu sözlerine hemen eklemişti.

Kitz 'mürettabat'm oluşumu hakkında bir soru sordu. «Bizden beş koltuğa beş kişi oturmamızı istiyorlar. Kimler olacak bunlar? Buna nasıl karar vereceğiz? Bunun uluslararası bir grup olması gerekecek sanırım. Kaç Amerikalı? Kaç Rus? Başka uluslardan kimse ola-

rak gülümsemişti ama gülümserken dudakları aralanmamış, dişleri bile görünmemişti. Elçilik arabaları kendilerini Elysee Sarayı'na götürmek üzere bekliyorlardı.

«Rus göndermenin neden daha doğru olacağını anlatayım,» diyordu Vaygay. «Siz Amerikalılar öncülerinizle, avcılarınızla, Kızılderili rehberlerinizle ülkenizi keşfe çıktığınızda karşınızda en azından sizin teknolojik düzeyinizde olan kimse yoktu. Atlantik'ten Pasifiğe kadar koşa koşa aştınız koca kıtanızı. Bir süre sonra da her şeyin kolay olacağını beklemeye başladınız. Bizim durumumuz ise çok farklıydı. Moğol istilâsına uğradık biz. Onların at teknolojileri bizimkinden kat kat üstündü. Doğu'ya doğru yayıldığımızda çok dikkatli olmak zorundaydık. Çölleri aşarken bunun kolay olacağını ummadık. Biz sizden daha uyumluyuz düşmanlığa. Ayrıca Amerikalılar teknolojik açıdan ilerde olmaya alışkındırlar. Biz ise teknolojiye yetişmeye çalışmışızdır hep. Bu tarihi durumumuzu ele aldığınızda Dünya'daki herkes Rus sayılır. Bu göreve de Amerikalılardan çok Ruslar gereklidir.»

Ellie ile buluşmak bile Vaygay için başlı başına bir tehlike taşımaktaydı — Kitz'in uyarısına bakılırsa Ellie için de aynı şey sözkonusuydu. Amerika'da ya da Avrupa'da bir toplantı sırasında Vaygay'm kimi zaman Ellie ile bir öğleden sonrası geçirmesine izin verilirdi. Genellikle ise yanında meslektaşları ya da çevirmeni olarak tanıştırılan bir KGB ajanı bulunurdu. Çevirmenin İngilizcesi Vaygay'ınkinden kötü olur, ya da şu ya da bu Akademi komisyonundan olduğu söylenen meslektaşının bilimsel konulardaki bilgisinin çok yüzeysel olduğu kısa zamanda ortaya çıkardı. Bu kişiler konusunda bir soru sorulduğunda Vaygay ancak başını sal-

dönüşüne ayarlayıp Mesaj'ı yalnızca bir ülkenin almasını sağlarlardı. Bunu yapmadılar ama. Mesaj'ın gezegendeki herkes tarafından alınmasını istiyorlar. Makinenin gezegenin tümü tarafından yapılmasını istiyorlar. Bu yalnızca tümüyle Rus ya da tümüyle Amerikan projesi olamaz. Bu bu... bizim müşterimizin istediği şey değildir.»

Vaygay'a Makinenin yapımında ya da mürettebatın seçiminde verilecek kararlarda kendisinin bir rol oynayacağını da sanmadığını anlattı sonra. Kendisi bir gün sonra Birleşik Devletlere dönüp son birkaç hafta içinde alınan yeni radyo verilerinin incelenmesine başlayacaktı. Konsorsiyum toplantısının sonu gelmeyecek gibi görünüyordu, henüz bir kapanış tarihi saptanmış değildi. Vaygay'm amirleri kendisinin bir süre daha Paris'te kalmasını istemişlerdi. Bu arada Sovyet Dışişleri Bakanı da gelmiş, heyetin başkanlığını üstlenmişti.

«Bu işin sonunun kötü olacağına inanıyorum.» dedi Vaygay. «Aksayacak o kadar çok şey var ki. Teknolojik aksaklıklar. Politik aksaklıklar. İnsan başarısızlıkları. Bütün bunları aştığımız, Makine yüzünden bir savaşa girmediğimizi, Makineyi kendimizi havaya uçurmadan tam olarak yaptığımızı düşünsek bile yine de endişeleniyorum ben.»

«Neden ama? Ne demek istiyorsun?»

«En fazladan aptal yerine konabiliriz.»

«Kimin tarafından?»

«Arroway, anlamıyor musun?» Lunacharsky'nın boyun damarı kabarmış nabız gibi atıyordu. «Bunu göremediğine şaşıyorum doğrusu. Dünya... bir gettodur. Evet, bir getto. Bütün insanlar kısıtlanmış kalmışlardır burada. Gettonun ötesinde geniş bulvarları atlı arabalarla ve güzel kokan süslü, kürklü kadınlarla dolu büyük kentler olduğunu hayâl meyâl duyuyoruz. Ama bu

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Babil

*En aşağılık yol arkadaşlarıyla
Geçtim Babil sokaklarından...*

— AUGUSTINE
itiraflar, II, 3

Argus 'taki CRAY 21 bilgisayarı Vega'dan gelen günlük verileri daha önceki verilerle kıyaslamak üzere programlanmıştı. Gerçekten de uzun ve anlaşılmaz bir sıfır ve birler dizisi daha öncekilerle otomatik olarak kıyaslanmaktaydı. Hâlâ şifresi çözülmemiş metnin çeşitli bölümlerinin geniş istatistik! kıyaslamasının bir parçasıydı. Analizcilerin 'sözcük' adını verdikleri bazı kısa bir ve sıfır dizileri yer yer tekrarlanmaktaydı. Bazı diziler ise binlerce sayfa metinde yalnızca bir kere geçiyordu. Şifre çözümüne bu istatistikî yaklaşım Ellie'nin lise günlerinden beri bildiği bir şeydi. Ancak Başkanlık emriyle Ulusal Güvenlik Ajansı uzmanlarınca sağlanan ve çok yakından incelenmeye kalkışıldığında kendilerini yoketmek üzere hazırlanan programlar gerçekten hayranlık uyandırıcıydı.

" İnsanlar birbirlerinin mektuplarını okumak için nasıl da yaratıcılıklarını harcıyorlar, diye düşünüyordu Ellie. Birleşik Devletler ile Sovyetler Birliği arasındaki Dünya çapındaki çatışma (Şimdilerde biraz hafiflemiş olsa da) hâlâ Dünya'yı kemirip durmaktaydı. Tüm ulusların askeri harcamalara ayırdıkları malî kaynaklarla iş bitiyor sayılmazdı. Bu bile yılda iki trilyon dolara yaklaşıyor ve onca insanî ihtiyaç varken kaynakların yokolmasma neden oluyordu. Ancak bundan da kötüsü silahlanma yarışma ayrılan beyin gücüydü.

Hesaplandığına göre yeryüzündeki bilimadamları-

nın yarısı Dünya üzerindeki iki yüz kadar askerî tesisin birinde çalışmaktaydı. Ve bunlar fizik ve matematik doktora programlarının kalıntıları değildi. Ellie'nin meslektaşlarından bazıları bir doktora adayına silah fabrikalarından biri bir öneride bulunduğunda gence ne söylemeleri gerektiği sorunu ile karşılaşılırdı. Drum-lin bir keresinde, «İşe yarar biri olsaydı en azından Stanford'dan bir doçentlik teklifi alırdı,» demişti. Mühendislik ve matematiğin askerî uygulamaları için belirli bir zihniyet ve karakter gerekliydi — büyük patlamalardan hoşlanan insanlar, örneğin; ya da kişisel savaştan hoşlanmayıp da bir okul haksızlığının intikamını almak için askerlikte komutan olmayı özleyenler; veya bilinen en karmaşık mesajları çözmek içinde olan bilmece tiryakileri. Kimi zaman bu itkiye neden olan şey politikti, uluslararası anlaşmazlıklara, göç politikalarına, savaş zamanı yaşanan dehşetlere, polis zorbalığına ya da on yıllarca önce şu ya da bu devletin yaptığı ulusal propagandaya dayanırdı. Ellie bu bilimadam-larının kendisi onların nedenleri hakkında ne düşünürse düşünsün, çoğunun yetenekli olduğunu bilirdi. Bu toplam yeteneğin gerçekten insanlığın ve gezegenin refahı uğruna adandığında neler olacağını hayâl etmeye çalışırdı hep.

Kendisinin yokluğu sırasında toplanan tüm verilerin incelemelerini gözden geçirmişti. Mesaj'ın çözümünde hiçbir ilerleme kaydetmemiş olmalarına rağmen istatistik analizleri daha şimdiden bir metre yüksekliğinde bir kâğıt tomarı oluşturmuştu. Çok umut kırıcı bir durumdu bu.

Ken'in tutumu karşısında duyduğu öfkeyi ve ne kadar incindiğini anlatacak biri, özellikle yakın bir kadın dostu olmasını isterdi Argus'ta. Ama böyle biri yoktu ve kendisi de bu neden için telefonu kullanmak istemiyor-

Willie ekrana bakarken 41619, 41620 sonra da 41621 olmuştı. Sayılar sürekli bulanıklık içinde yükseliyordu. Hem sayfa numaralan hem de korrelasyonun rastlantısal oluşunun ölçüsü olan korrelasyon sayısı gözlerinin önünde artmaktaydı. Willie iki sayfanın daha geçmesini bekledikten sonra Ellie'nin dairesini aradı.

Ellie derin bir uykudan uyandığı için bir an kendine gelemedi. Ama ışığı yaktı, Argus'un üst düzey kadrosunun hemen toplanması için emir verdi. Willie'ye der Heer'i kendisinin arayacağım bildirdi. Sonra da yanında yatan adamın omzunu dürtükledi.

«Kalk, Ken. Tekrar başlamış.»

«Ne?»

«Mesaj tekrarlanıyor. Willie öyle diyor yani. Ben oraya gidiyorum. Sen on dakika kadar bekle de kendi odandan geliyormuş gibi olsun, tamam mı?»

Ellie kapıya vardığı sırada der Heer ardından seslendi. «Nasıl tekrarlanabilir ki? Açıklayıcıyı almadık ki daha.»

Ekranlardan sıfır ve birlerden oluşan çifte bir dizi hızla geçiyordu; o anda alınmakta olan metin ile Argus'ta bir yıl önce alman metnin gerçek karşılaştırmalı dizileri. Arada bir fark olsaydı program hemen bir uyarı işareti verirdi. Şimdiye kadar bir uyarı almış değillerdi. Böylece daha önce yanlış bir veri almadıkları saptanıyordu. Dünya ile Vega arasında küçük ve yoğun bir yıldızlararası bulut arada sırada sıfırlardan birini yok ediyorsa da, bu pek sık olmuyordu. Argus artık Dünya Mesaj Konsorsiyumu diğer teleskopları ile bağlantı halinde olduğundan metnin tekrarlanmakta olduğu gözlem istasyonlarına batıya doğru sıra ile bildirildi. Önce California'ya, oradan Hawaii'ye, şimdi Güney Pasifik'te olan Mareşal Nedelin'e ve Sydney'e. Vega ote-

Çizimler sekiz ciltlik bir kitap haline getirilip kısa sürede tüm Dünya'ya dağıtıldı. Gezegenin her yanında insanlar bunların ne anlama geldiğini bulmaya çalışıyorlardı artık. Oniki köşeli şekil ile yarı biyolojik biçimler özellikle heyecan uyandırıyorlardı. Yapılan pek çok öneri Argus grubu tarafından dikkatle inceleniyordu. Ayrıca haftalık dergilerde aşırı miktarda saçmasa-pan yorumlar da yapılmaktaydı. Hiç kuşkusuz Mesaj'ı gönderenlerin akıllarına gelmedik bir şekilde çizimlerden yararlanarak halkı soyma amacına giden yepyeni sanayiler doğdu. On İki Köşe Eski ve Mistik Tarikatı kuruldu. Makine bir UFO idi. Bir melek Mesaj'ın anlamını ve çizimlerini Brezilyalı bir işadamına açıklamış ve adam da —ilk başlarda masrafını kendisi karşılayarak— yaptığı yorumu tüm Dünya'ya sunmuştu. Yorumlanacak pek çok çizim olduğu için bazı dinlerin de yıldızlardan gelen bu Mesaj'da kendi ikonlarını bulacakları kuşkusuzdu. Makinenin bir kesiti krizanteme benzediğinden bu durum Japonya'da büyük heyecan yaratmıştı. Çizimler arasında insan yüzüne benzer bir şey olsaydı bir mesih heyecanı doruk noktasına varabilirdi.

Yine de bu haliyle bile pek çok kişi İsa'nın Dünya' ya ikinci gelişi için işlerini tasfiye etmekteydiler. Sanayi üretiminde dünya çapında bir düşüş başlamıştı. Pek çok kişi varını yoğunu yoksullara dağıtmıştı, Dünya' nın sonunun gelişi ertelendikçe bunlar iyiliksever hayır derneklerinden ya da Devlet'ten yardım istemeye koşuyorlardı. Bu tür derneklerin kaynaklarının büyük bir kısmı bu bağışlardan oluştuğu için iyilikseverlerden bazıları sonunda kendi bağışları ile yaşamak zorunda kalmışlardı. Heyetler hükümet yetkililerine çıkıyor, Dünya' nın çektiği bu açlığın kısa zamanda sona erdirilmesini istiyorlardı. Birtakım insanlar da ufukta on yıl sürecek

nara çekildiler. Ellie meşalelerle aydınlatılmış yolun ucunda Ziggurat'ı görüyordu. Resimlerde olduğundan daha soluk kesici bir yapıydı. Tanımadığı madeni müzik aletlerinde askerî bir hava çalındı; yanlarından üç kişi ile bir at geçti. Arabacının kafasında bir Frikya başlığı vardı. Yaratılış kitabının bir hikâyesinin ortaçağ resminde olduğu gibi Ziggurat'm tepesi bulutlarla örtülüydü. İştar Yolu'ndan çıkıp Ziggurat'a yan sokaktan girdiler. Ellie'ye eşlik eden adam özel asansörün en üst düğmesine bastı. Düğmenin yanında 'Kırk' yazıyordu; rakamla değil yalnızca yazıyla. Ve sonra da kuşkuya yer bırakmamak için olacak cam bir pano aydınlanıp 'Tanrılar' yazısı yanıp sönmeye başladı.

Bay Hadden az sonra gelecekti. Ellie beklerken bir şey içmek ister miydi? Ellie bulunduğu yerin ününü hatırlayınca teklifi reddetti. Babil ayakları altındaydı. Herkesin dediğı gibi bu çok eski zamanların ve yerlerin yeniden yaratılışı tek sözcükle muhteşemdi. Gündüzleri müzelerden, okullardan ve turist acentelerinden otobüsler İştar Kapısı'na gelirler, millet uygun giysiler giyer ve zaman içinde geriye bir yolculuk başlardı. Hadden akıllıca bir davranışla bu gündüz müşterilerinden gelirini New York ve Long island hayır derneklerine bağışlardı. Babil'i gece ziyaret etmeyi hayâl bile etmeyecek olanların kenti görmelerine bir fırsat olduğu için gündüz turları halk tarafından çok tutulmaktaydı.

Karanlık bastıktan sonra Babil bir eğlence parkına dönüşürdü. Servet, boyut ve hayâl gücü bakımından Hamburg'un Reeperbahn mahallesi cüce kalırdı Babil' in yanında. New York metropoliten bölgesinin en büyük turist merkezi ve en büyük gelir kaynağıydı burası. Hadden'in New York belediyesini bu plana nasıl ikna ettiğı, kentin ve eyaletin fuhuş yasalarını nasıl böyle 'yumuşattığı' çok iyi bilinen bir şeydi. Artık Manhat-

Sacramento'dan haber aldım. California'da da gladyatör oyunlarının yasaklanması için bir yasa tasarısı verilmiş. Çok vahşiymiş diyorlar. Oysa yeni bir gökdelen yapımı için ruhsat verdiklerinde birkaç yapı işçisini kaybedeceklerini bilirler. İşçi sendikaları bilir bunu, inşaatçılar bilir. Ve yapılan şey de petrol şirketleri için ve Beverly Hills avukatları için bürolardır. Biz de birkaç kişi kaybedeceğiz elbette. Ancak bizler kısa kılıçtan çok üç çatallı zıpkın ve ağ için talimliyiz. O yasa koyucular önceliklerinin ne olduğunu hiç mi hiç bilmiyorlar.»

Adam Ellie'ye bakıp baykuş gibi gülümsedi. Ellie adamın önerdiği işçiyi yine geri çevirdi. «Demek benimle Makine hakkında konuşmak istiyorsunuz, oysa ben de sizinle Makine hakkında konuşmak istiyordum. Önce siz buyrun. Açıklayıcının nerede olduğunu bilmek istiyorsunuz, değil mi?»

«Bir şeyler bilebilecek üç beş kilit kişiden yardım istiyoruz. Sizin keşif geçmişinizi düşünerek metnin yeniden tekrarında içerik tanıma yonganızdan yararlanmış olduğumuzu bilerek sizin kendinizi Vegalılar yerine koyup açıklayıcıyı nereye koyacağınızı tahmin etmenizi istiyoruz. Çok meşgul olduğunuzun farkındayız, sizi rahatsız ettiğim için...»

«Yoo, hiç de değil. Meşgul olduğum doğru. Yaşamımda büyük bir değişiklik yapmak istediğim için işlerimi bir düzene koymak istiyorum...»

«Yaklaşan Bininci Yıl için mi?» Ellie adamın Wall Street'teki S. R. Hadden bankerlik şirketini, Genetik Mühendislik Şirketini, Hadden Sibernetiks Şirketini ve Babil'i yoksullara bağışladığını düşünmeye çalıştı.

«Pek sayılmaz. Hayır. Bunu düşünmek hoş bir şeydi. Benden bunun istenmesi beni mutlu kıldı. O çizimlere baktım.» Hadden bir masanın üstünde dağınık duran sekiz cildi gösterdi. «Orada şahane şeyler var ama

larca bit açıklayıcı mesajı olmadığına nasıl emin olabilirsiniz?»

«Bu korkunç boyutlarda dalga genişliklerini doğururdu. Bunu hemen o anda anlardık.»

«Pekâlâ, zaman zaman hızlı bir veri boşaltımı olduğunu düşünelim. Bir mikrofilm olarak düşünün bunu. Mesaj'ım tekrarlayan bölümlerinde küçücük bir mikrofilm noktası var. Ben sizin dilinizde, 'Ben açıklayıcıyım' diyen küçük bir kutucuk hayâl ediyorum. Bundan sonra da bir nokta geliyor. Ve bu noktada da çok hızlı, yüz milyon bit örneğin. Böyle bir kutu gibi bir şey var mı diye bir araştırma yapabilirsiniz.»

«İnanın bana, böyle bir şey olsaydı şimdiye kadar farkederdik bunu.»

«Peki ya faz modülasyonu? Biz bunu radarda ve uzay aracı telemtre aygıtlarında kullanırız, tayfı hiç denecek kadar az etkiler. Bir faz düzenleyicisi bağlamış mıydınız?»

«Hayır, ama çok yararlı bir fikir bu. Hemen gereğine bakarım.»

«Önemsiz olmayan fikir de şu: Makine eğer yapılır da bizimkiler içine girip oturlurlarsa, biri bir düğmeye basacak ve o beş kişi bir yere gideceklerdir. Nereye gideceklerini bırakalım şimdi. O beş kişinin geri dönüp dönmeyecekleri ilginç bir noktadır. Belki de dönmeyeceklerdir. Ben bu Makinenin Vegalı ceset avcıları tarafından çizildiği fikrinden pek hoşlandım aslında. Tıp öğrencileri, antropologları falan tarafından yani. Birkaç insan vücuduna ihtiyaç duyuyorlar. Dün-ya'ya gelmek oldukça zahmetli iş —izin gerek, ulaştırma mercilerinden pasaport falan— kısacası zahmetine değmez. Ama az bir çabayla Dünya'ya bir mesaj gönderirsin, ondan sonra da onlar sana beş ceset yollamak için gereken bütün zahmeti üstlenirler.

«Hubble teleskopu ile morötesi, görünen ve kızılötesi frekanslarda taradık Vega'yı. Hiçbir ize rastlayamadık. Ruslar milimetre dalga araçlarını onardılar. Vega dışında bir şey bakmış değiller ve bir şey bulamadılar. Ama taramaya devam edeceğiz. Başka olasılıklar var mı?»

«Bir içki istemediğinizden emin misiniz? Ben kendim, içmem ama o kadar çok içen var ki.» Ellie yine reddetti içkiyi. «Hayır, başka olasılık yok. Şimdi de sıra bana geldi.»

«Ben sizden bir şey isteyeceğim. Aslında birinden herhangi bir şey istemeyi pek beceremem. Kamuoyunda beni zengin, komik görünüşlü, vicdansız, kolay para kazanmak için düzenin bozukluklarını kollayan biri olarak görürler. Bunlara inanmadığınızı sakın söylemeyin. Herkes bunun hiç olmazsa bir parçasına inanır. Benim söyleyeceklerimden bir kısmını daha önce duymuşsunuzdur sanırım ama bana on dakika tanırsanız size bütün bunların nasıl başladığını anlatmak istiyorum. Benim hakkımda bir şeyler bilmenizi istiyorum.»

Ellie adamın kendisinden ne isteyebileceğini düşünerek arkasına yaslandı, İştar Tapmağı, Hadden ve bir iki ilkçağ arabacısı hayâlini kafasından silip atmaya çalıştı.

Hadden yıllar önce televizyonda reklamlar gösterilmeye başladığında otomatik olarak televizyonun sesini kısıyan bir alet yapmıştı. Bu ilk başlarda bir içerik-tanı-ma aygıtı değildi. Yalnızca taşıyıcı dalganın genişliğini düzenliyordu. TV reklâmcıları reklâmlarını normal programlardan daha yüksek sesli yayınlamaya başlamışlardı. Hadden'in yaptığı modülün haberi kulaktan kulağa yayılıyordu. İnsanlar bir rahatlamadan, bir yükün ağırlığının kalktığından, hatta sıradan bir Amerikalının televizyon başında harcadığı günde altı ile

den televizyon reklâmcılığının bağırsaklarını deşerek büyük bir servet sahibi olmuş, ancak aynı zamanda pek çok da düşman edinmişti.

İçerik-tanımaya yongaları her yerde satılmaya başlandığında Adnix'e takılabilen bir parça olarak ticari bir kullanım alanı bulduğu sırada Hadden Preachnix adını verdiği ikinci bir parça hazırlamıştı bile. Herhangi bir kanalda dinî bir program başladığında bu parça otomatik olarak kanal değiştiriyordu. Önceden 'Vecd' ya da 'İkinci Geliş' gibi sözcükler seçip aygıtı programlaya-bilirdiniz. Preachnix uzun zamandan beri ısırap çeken ama yine de önemli bir azınlığa sahip televizyon izleyicileri tarafından pek tutulmuştu.

Hadden içerik-tanımaya yongalarını daha da geliştirdikçe bunların daha büyük uygulama alanları olabileceğini görüyordu — eğitimden, bilime, tıbbı, askeri ha-beralmaya ve sanayi casusluğuna kadar. *Hadden Cybernetics ve Birleşik Devletler* davası bu döneme rastlamıştı. Hadden'in yongalarından biri sivil yaşam için fazla ileri bulunduğundan Ulusal Güvenlik Ajansının önerisi üzerine en ileri içerik-tanımaya yongası üretimi tesisleri ve kilit personeline hükümet tarafından el konulmuştu. Rus postasını okumak çok daha önemliydi. Hadden'e, Ruslar bizim mektuplarımızı okurlarsa neler olacağını ancak Tanrı bilir dediler.

Hadden bu el konulmada işbirliğine yanaşmamış, ulusal güvenlikle yakından uzaktan ilgili olamayacak alanlara yayılmaya yemin etmişti. Hükümetin sanayii millileştirdiğini söylüyordu. Hükümet kapitalist olduğunu iddia ediyordu ama canı isteyince sosyalist yüzünü de gösteriyordu işte. Kendisi kamuoyunun tatmin edilmemiş bir ihtiyacını bulmuş, varolan ve yasal yeni bir teknolojiiden yararlanarak onlara istediklerini vermişti. Klasik kapitalizmdi bu. Ancak pek çok aklıba-

«Ben artık işe başlama zamanı geldiğini düşündüm bunun üzerine. Harcayabileceğimden çok param var, karım bana tahammül edemiyor, dört bir yanım düşmanla dolu. Önemli bir şey, değerli bir şey yapmak istiyorum. Yüz yıl sonra insanların geriye baktıklarında benim yaşamış olduğum için mutlu olacakları bir şey yapmak istiyorum.»

«Yani siz...»

«Makineyi yapmak istiyorum. Bakın, ben bu iş için uygun bir insanım. Carnegie-Mellon'dan da, MİT'ten de, Stanford'dan da, Santa Barbara'dan da daha iyi sibernetik uzmanları bendedir. Ö planlardan ortaya çıkan en açık şey bunun eski bir kalıp ustası tarafından yapılamayacağı. Size genetik mühendisliği gibi bir şey gerek. Bu işe benim kadar kendini adanmış bir insan bulamazsınız. Ve bu işi maliyetine yapacağım.»

«Bay Hadden, iş o noktaya geldiğinde, Makineyi kimin yapacağına karar verecek ben değilim ki. Uluslararası bir karar olacak bu. Bir sürü politik çıkar söz konusu, Paris'te şu anda hâlâ Mesaj'ı çözebildiğimiz takdirde Makinenin yapılıp yapılmaması tartışılmakta.»

«Bunu bilmiyor muyum sanıyorsunuz? Normal etki ve rüşvet kanallarından da yararlanmaya çalışıyorum. Ben sizden benim lehimde iyi bir şey söylemenizi bekliyorum. Meleklerden yana olun yani. Bilmem anlatabildim mi? Melek dedim de aklıma geldi, Palmer Joss ile Billy Jo Rankin'i gerçekten sarsmışsınız. Onları uzun zamandır bu kadar telâşlı görmemiştim. Rankin Makineyi desteklediği konusunda sözlerinin yanlış anlaşıldığını söylüyor. Vay vay vay!»

Hadden alaycı bir şaşkınlıkla başını salladı. Bu iki misyoner ile Preachnix'in mucidi arasında uzun süreli kişisel bir düşmanlık olması doğaldı, Ellie her nedense iki adamın savunmasını üstlendi.

«Hayır, buyruk vermek için size gittiler, bana gelmediler. Ama saat dokuzda yeni bir Gılgamış töreni daha yapılacak.»

«O kadar kalamayacağım sanırım. Ama size bir şey sormama izin verin. Neden Babil? Ve Pompei. En yaratıcı insanlardan birisiniz, çok büyük birkaç sanayi kurdunuz, reklâm sanayiini kendi alanında yenilgiye uğrattınız. Tamam, içerik-tanıma yongasında güvenlik konusuyla susturdular sizi. Peki ama yapabileceğiniz o kadar çok şey var ki. Neden... neden bu? Grup ta ilerlerde Asur Tapınağı'na varmıştı. «Neden daha değerli bir şey değil, öyle mi?» diye sordu Hadden. «Ben hükümetin görmezlikten geldiği toplumsal ihtiyaçları karşılamaya çalışıyorum. Kapitalizm bu. Yasal. Çok kişiyi mutlu kılıyor. Ve sanırım aynı zamanda bu toplumun sürekli ürettiği kaçıklardan bazıları için bir emniyet supabı.

«Ama, ben burasını kurarken bütün bunları düşünmüş değildim. Çok basit. Babil fikrine tam olarak ne zaman kapıldığımı hatırlayamıyorum. Walt Disney Dün-yası'nda torunum Jason ile Missisipi yandan çarklısm-daydık. Disney yöneticilerinin her olay için ayrı bilet satmak yerine, istediğiniz yere girebileceğiniz bu günlük biletleri satmaya başlamakla ne akıllılık ettiklerini düşünüyordum. Bu yolla bazı ücret ödemelerinden kurtulmuşlardı — bilet taplayıcılarının örneğin. Ama, bundan da önemlisi insanlar kendilerinin isteklerini her zaman abartılmış görürlerdi. Her şeye girebilmek için daha fazla bir ücret öderler ama, çoğunlukla birkaç şeyi görüp gitmek kendilerini mutlu etmeye yeterdi.

«Jason ile yanımızda gözlerinde dalgın bir bakış olan sekiz yaşında bir oğlan vardı. Yaşını tahmin ediyorum, belki de on yaşındaydı. Babası oğlana bir şeyler soruyor o da tek heceli sözcüklerle karşılık veriyor-

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uyumlu Titreşim

Kuşkuculuk zekânın iffetidir, bunu çok erkenden ya da ilk gelene teslim etmek yazık olur. Bunu uzun gençlik döneminde serinkanlılıkla ve gururla koruyup sonunda sadakat ve mutluluk karşılığında bir içgüdü olgunluğuyla değiştirmekte bir soyluluk vardır.

— GEORGE SANTAYANA

Scepticism and Animal Faith, 1X

Bir fesat ve ayaklandırma göreviydi bu. Düşman: çok daha güçlüydü, sayıca da çok fazlaydı. Ama düşmanın zayıf noktasını biliyordu. Yabancı bir devleti ele geçirip düşmanın kaynaklarını kendi amaçları için kullanabilirdi. Milyonlarca ajan yerlerine yerleştğinde...

Kadın aksırdı, başkanlık sabahlığının şişkin cebinde temiz bir kâğıt mendil arandı. Çatlamış dudaklarında mentollü krem vardı ama makyaj yapmamıştı.

«Doktorum yatmamı, aksi takdirde mikrop lu zatürree olacağımı söylüyor. Kendisinden antibiyotik istedim ama virüsler için antibiyotik yokmuş. Peki virüs kaptığımı nasıl bilebiliyor?»

Der Heer cevap vermek için ağzını açarken Başkan kendisini susturdu.

«Boşver. Bana DNA'dan falan söz edeceksin şimdi,, oysa senin hikâyeti dinlemek için olanca gücüme ihtiyacım var. Mikrop kapmaktan korkmuyorsan çek koltuğunu şuraya.»

«Teşekkür ederim, Sayın Başkanım. Açıklayıcı hakkında bilgi vermeye gelmiştim. Rapor elimde. Ek olarak uzun bir teknik bölüm de var. Bununla da ilgilenebileceğinizi düşündüm. Kısacası, olayı hemen hemen hiçbir güçlüğe rastlamadan okuyup anlayabiliyoruz. İnanılmaz derecede zekice hazırlanmış bir öğrenme programı bu. Şimdiye kadar üç bin sözcüklük bir bilgi var elimizde.»

«Bunun nasıl mümkün olduğunu anlıyamıyorum. Sayılarının adlarını nasıl öğrettiklerini kavrayabiliyorum. Bir nokta yapıp altına BİR yazarsın falan. Bir yıldız resmi yapıp altına Y I L D I Z yazmanı da anlıyorum ama fiilleri ya da geçmiş zamanı nasıl belirtebilirsin ki?»

«Bunu filimlerle yapıyorlar. Fiil anlatımı için idealdir filimler. Bunun büyük bir bölümünü de sayılarla yapıyorlar. Soyut şeyleri bile sayılarla iletebiliyorlar. Şöyle: önce sayılan sayıyorlar, ardından yeni sözcükler, anlamadığımız sözcükler veriyorlar. Bakın onların sözcüklerini harflerle göstereyim. Şöyle bir şeyle karşılaşıyoruz örneğin, (burada harfleri Vegalıların sembolleri yerine koyuyoruz).» Der Heer şunları yazdı:

1A1B2Z

1A2B3Z

1A7B8Z

«Bu nedir dersiniz?»

«Benim okul karnem mi? Yani çizgi ve noktaların karşılığı A, başka bir dizininki de B, öyle mi?»

«Evet. Bir ve ikinin anlamını biliyorsunuz ama A ile B'nin anlamlarını bilmiyorsunuz. Böyle bir dizi size ne anlatıyor?»

«A'nın 'artı,' B'nin de 'eşit' olduğunu. Bunu mu demek istiyorsunuz?»

«Çok güzel. Ama henüz Z'nin ne anlama geldiğini bilemiyoruz. Tamam mı? Ardından da şöyle bir şey geliyor.»:

1A2B4Y

«Şimdi anladınız mı?»

«Belki. Bana Y ile biten bir tane daha gösterin.»

2000A4000B0Y

«Faz düzenleyici denilen bir aygıtı ihtiyaçları olacaktır. Ama önemli ülkeler açısından bu sorunuzun karşılığı olumludur.»

«Şu halde Ruslar açıklayıcıyı bir yıl kadar önce okumuş olabilirler, değil mi? Ya da Çinliler veya Japonlar. Onların Makinenin yapımında yarı yolu almadıklarını nereden bilebilirsin?»

«Bu benim de aklıma geldi, ama Marvin Yang bunun olanaksız olduğunu söylüyor. Uydu fotoğrafları, elektronik haberalma, olay yerindeki insanlar hep birlikte ele alındığında Makineyi yapmak için gerekecek büyük bir inşa faaliyetinin olmadığını kanıtlıyor. Açıklayıcının başta gelmesi gerektiğini ve Mesaj'm içine dağıtılmış olamayacağını düşünmekle yanlış bir yola girdik. Mesaj yeniden gelmeye başlayıp da başında böyle bir açıklayıcı olmadığı anlaşıncı başka olasılıkları da düşünmeye başladık. Bu aşamada Ruslarla ve diğerleriyle çok yakın bir işbirliği içindeydik. O yüzden kimsenin bizden ileri olduğunu sanmıyoruz. Ancak açıklayıcı da şimdi herkesin elinde. Bizim için tek taraflı bir hareket yolu olacağını sanmıyorum.»

«Ben bizim tek taraflı bir hareket yolunu seçmemizi istemiyorum zaten. Benim sıkıntım kimsenin tek taraflı bir hareket yolu seçmemiş olmasında. Peki, yeniden açıklayıcıya dönelim. Doğru—yanlış, eğer—öyleyse , demesini ve düzlemin eğimli olduğunu biliyorsun. Peki bunlarla Makineyi nasıl yapacaksın?»

«Bu üşütme ya da mikrop sizi hiç engellememiş gördüğüm kadarıyla. Oradan sonrası kendiliğinden geliyor. Bize elementlerin periyotlar tablosunu çizerek bize kimyasal elementlerin adlarını, atom fikrini, nükle-us, proton, nötron ve elektron sözcüklerini veriyorlar. Sonra yapım için gerekli maddeler üstünde duruyorlar.

«Eleanor Arroway ne diyor?»

«Bizim işimizi bitirmek istiyorlarsa yirmi beş yıl içinde buraya gelebileceklerini ve bizim de kendimizi koruma konusunda bu yirmi beş yıl içinde hiçbir şey yapamayacağımızı söylüyor. Bizlerden çok ileriymişler. Onun için yapın makineyi diyor, çevre tehlikelerinden korkuyorsanız, ıssız bir yerde yapın. Profesör Drumlin camnız isterse Pasadena kentinin ortasında yapın diyor. Zaten yapım süresince başından hiç ayrılmayacağı için patlarsa ilk havaya uçan kendisi olacakmış.»

«Bunun bir Makine çizimi olduğunu ilk farkedenden adam değil mi Drumlin?»

«Pek değil, o...»

«Perşembe toplantısından önce bütün raporları okurum. Bana söyleyecek başka bir şeyin var mı?»

«Makineyi Hadden'e yaptırtmayı gerçekten ciddi olarak düşünüyor musunuz?»

«Biliyorsun, bu yalnız benim kararına kalmış bir şey değil. Paris'te imzalamaya çalıştıkları anlaşma bize dörtte bir söz hakkı tanıyor. Rusların dörtte biri, Çin ile Japonya'nın dörtte biri, Dünya'nın geri kalan ülkelerinin de toplam dörtte birleri var. Pek çok devlet Makineyi, ya da en azından bir parçasını yapmak istiyor. Prestijlerini, yeni sanayileri, yeni bilgileri düşünüyorlar. Kimse bizden önce davranmadığı sürece bana göre hava hoş. Haddenin bunun bir parçasını yapması olası. Sorun nedir ki? Teknik olarak bunu beceremez mi diyorsun?»

«Becerir elbette. Yalnızca...»

«Söyleyeceğin başka bir şey yoksa, virüsüm izin verdiği takdirde Perşembeye görüşürüz, Ken.»

Der Heer kapıyı kapatıp yandaki oturma salonuna geçerken Başkan'ın müthiş bir aksırığını duydu. Bir koltuk üzerinde dimdik oturmakta olan Emir Subayı

kocasından yana kaldırıp yeniden teleskopa döndü. «Mavi bir amipe benziyor bu... cıvık cıvık.»

Epey güç olan mürettebat seçimi toplantısından sonra Başkan rahatlamış gibiydi. Nezlesi geçmiş sayılırdı.

«Peki, çalkantı olmasaydı, Ken? O zaman ne görecektim?»

«O zaman Dünya atmosferi dışındaki Uzay Teleskopu gibi olacaktı. Sabit ve titremeyen bir ışık noktası görecektiniz.»

«Yalnızca Vega'yı mı? Gezegenler, halkalar, lazer savaş istasyonları falan yok mu?»

«Hayır, Sayın Başkan'ım. Çok büyük bir teleskop olsa bile bunlar görülemeyecek kadar küçük ve soluklurlar.»

«Siz bilim adamlarının ne yaptığınızı bildiğinizi umarım. Hiç görmediğimiz bir şey için pek çok büyük taahhütlere giriyoruz.»

Der Heer şaşırmıştı. «Ama otuzbir bin sayfa metin gördük — çizimler, sözcükler bir de koca bir açıklayıcı.»

«Benim kitabımda buna *görmek* denilmez. Bu biraz... biraz varsayım sanki. Bana Dünya'nın her yerindeki bilim adamlarının aynı verileri almakta olduklarını anlatmaya kalkışma. Biliyorum bunları. Makine çizimlerinin de ne kadar açık ve anlaşılır olduğunu da söyleme. Bunu da biliyorum. Biz kaçınırsak Makineyi bir başkası yapacak. Bunu da biliyorum. Ama yine de kuşkuluyum.»

Grup, Deniz Kuvvetleri Gözlemevi'nin tesisinden Başkan Yardımcısının evine döndü. Son birkaç haftada Paris'te mürettebat seçimi konusunda çalışmalar yapılmıştı. Sovyetler Birliği ile Birleşik Devletler ikiyeşer mürettebat istiyorlardı; bu tür konularda güvenilir bir

ler. İsveç politik tartışmalarda arabulucu rolünü üstlenmeyi öneriyordu. Mısır, Irak, Pakistan ve Suudi Arabistan din dengesi nedenini ileri sürerek bu yeri istemekteydiler. Başkaları ise bu beşinci yerin ulusal nedenlerden çok kişisel değerlere göre saptanması fik-rindeydiler. Bu an için yer ilerde bir koz olarak kullanılmak üzere boş bırakılmıştı.

Seçilen dört ülkenin bilim adamları, ulusal liderleri ve diğer yetkililer adaylarını seçme hazırlığı içindeydiler. Birleşik Devletlerde bir tür ulusal bir tartışma başlamıştı. Çeşitli araştırmalarda dini liderler, sporcular, astronomlar, Onur Madalyası sahipleri, bilimadam-ları, sinema artistleri, eski bir başkanın eşi, televizyon spikerleri, Kongre üyeleri, politik hayâlleri olan milyonerler, vakıf yöneticileri, folk ve Rock and Roll şarkıcıları, üniversite rektörleri ve günün Miss Amerika'sı hep önerilmekteydi-.

Başkan Yardımcısının evi Deniz Kuvvetleri Gözlemevi'nin tesislerine taşındığından beri ev hizmetini, geleneklere uygun olarak, Birleşik Devletler donanmasında görevli Filipin asıllı astsubaylar görmekteydiler. Üzerlerinde mavi ceketler olan ve göğüslerinde 'Birleşik Devlet Başkan Yardımcısı' amblemleri taşıyan astsubaylar şimdi kahve servisi yapmaktaydılar. Bu resmi olmayan akşam toplantısına sabahtan beri süregelen mürettebat seçim toplantısına katılanlardan tümü çağırılmış değildi.

Amerika'nın ilk kadın Başkanının eşi olmak Seymour Lasker'in talihiydi. Bu yükünü —karikatürleri, şakaları— öylesine iyi yüreklilikle karşılamıştı ki Amerika sonunda kendisini, Dünya'nın yarısını idare edebilecek gücü olduğuna inanan bir kadınla evlendiği için bağışlayabilmişti. Başkan der Heer'i yandaki kütüpha-

«Çinlilerin Xi'yi gönderecekleri kesin. O da altmış küsur yaşında. Eğer onların ne yaptıklarını bildiklerinden emin olsaydım, 'Aman ne çıkar, biz de altmışlık birini gönderelim,' derdim.»

Der Heer Drumlin'in tam altmış yaşında olduğunu biliyordu.

«Diğer yandan...» diye söze başladı.

«Biliyorum, biliyorum. Hintli doktor kırk kırkbeş yaşlarında... Doğrusu hayatımda bu kadar saçma bir şey duymamıştım. Olimpiyatlara girecek birini seçiyoruz ve oyunlarda hangi dalların olduğunu bilmiyoruz. Neden bilimadamı göndermekten söz ettiğimizi de bilmiyorum aslında. Mahatma Gandi'yi göndermeliydik. Ya da İsa'yı. Bana onları bulamayacağımızı söylemeye kalkma, der Herr. Biliyorum.»

«Oyunların ne olduğunu bilmediğiniz takdirde bir dekatlon şampiyonu gönderirsiniz.»

«Sonra da oyunun satranç, heykeltraşlık gibi bir şey olduğunu öğrenirsin ve atletin sonuncu olur. Pekâlâ, sen bunun dünyadışı yaşam konusunu düşünmüş ve Mesaj'm alınması ve çözülmesiyle uğraşmış olan birisi olması gerektiğini söylüyorsun.»

«Böyle birisi hiç olmazsa Vegalıların nasıl düşündükleri konusunda bir şeyler bilebilir. Ya da bizim nasıl düşünmemizi istedikleri konusunda.»

«Bu alanda da ancak üç kişi var diyorsun.»

Başkan yine notlarına baktı. «Arroway, Drumlin... ve kendisini Romalı bir general sanan ötekisi.»

«Dr. Valerian, Sayın Başkanım. Adamın kendisini Romalı bir general sanıp sanmadığını bilmiyorum, yalnızca adı öyle.»

«Valerian Seçim Komitesinin soru kâğıdını bile cevaplamadı. Karısını bırakmak istemediği için böyle bir şeyi düşünmüyor, öyle değil mi? Onu kınıyor değilim.

sormaktaydı ve kendisi de zaman zaman aptalca bulduğu sorular karşısında sinirleniyordu. Drumlin de öyledir. Belki de Arroway bunu ondan öğrenmiştir. Bir süre onun öğrencisiydi bildiğiniz gibi.»

«Evet, ama Drumlin de çok aptalca şeyler söyledi. Hepsi şu video bandında olacak. Önce Arroway'ın, sonra da Drumlin'in sorgusu. Düğmeye bas, Ken.»

Televizyon ekranında Ellie'nin Argus'taki odasındaki mülakatı belirdi. Der Heer, Kafka'nın özdeyişinin bulunduğu sararmış kâğıdı bile seçebiliyordu. Bütün olup bitenler düşünüldüğünde belki de Ellie'nin yıldızlardan sessizlikten başka bir şey almaması çok daha iyi olurdu. Çok daha mutlu olabilirdi o zaman belki de. Ağzının kenarlarında kırıksıklıklar vardı, gözlerinin altı şişmişti. Burnunun hemen üstünde, alınının ortasında daha önce görmediği iki çizgi daha vardı. Ellie'nin bu korkunç yorgun görünüşü der Heer'i bir suçluluk duygusuna itmişti.

« 'Dünya nüfus bunalımı' hakkında ne mi düşünüyorum?» diyordu Ellie. «Yani buna karşı mıyım, değil miyim diye soruyorsunuz. Vega'da sorulacak en önemli sorunun bu olduğuna inanıyor ve benim buna doğru olan karşılığı vermemi istiyorsunuz, öyle mi? Pekâlâ. Aşırı nüfus nedeniyle ben eşcinsellikten ve bekâr din adamlarından yanayım. Hele bağınazlığa karşı kalıtsal eğilimi bastırıldığı için de özellikle din adamlarının evlenmemeleri çok iyi bir fikirdir.»

Ellie buz kesmiş gibi bir sonraki soruyu bekliyordu. Başkan düğmeye basmıştı.

«Soruların bazılarının pek yerinde olmadıklarını kabul ederim,» dedi. «Ancak sonunda ırkçı çıkacak birinin gerçekten uluslararası sonuçları olan böylesine önemli bir göreve gelmesini istemezdik. Gelişmekte

«Ken, bu projenin bütünlüğünü korumadaki özverini beğeniyorum. Ama, orada çok büyük bir korku olduğunu da unutma. İnsanların şimdiye kadar neleri yutmak zorunda kaldıklarını pek bilemiyorum. Konuştuğum insanların yarısı bu Makine'yi yapmamızın doğru olmadığını söylüyorlar. Eğer bundan kaçınamıyorsak o zaman da çok güvenli birisini göndermek istiyorlar. Arroway senin söylediğin kişi olur, ama güvenli biri değildir. Kiliseler, benim kendi Ulusal Komitem, Önce Dünya'cılar ve Senato beni epey sıkıştırıyor. California'daki o toplantıda Palmer Joss'u etkiledi ama, Billy Jo Rankin'i de kızdırdı. Rankin dün telefon etti bana, 'Sayın Başkanım, o Makine doğruca Tanrı'ya ya da Şeytan'a gidecek. Hangisine gidiyor olursa olsun lütfen namuslu ve gerçek bir Hristiyan gönderin,' dedi. Palmer Joss ile dostluğunu kullandı beni sıkıştırmak için. Hiç kuşku yok kendisi gitmek istiyordu. Rankin gibi biri için Drumlin Arroway'e yeğ tutulacaktır.

«Drumlin'in soğuk bir insan olduğunu anlıyorum.. Ama güvenilir bir insan, yurtsever, sağduyulu. Bilimsel geçmiş i lekesiz. Ve de gitmek istiyor. Hayır hayır, Drumlin gitmeli. Dr. Arroway'i ancak yedeğe alabilirim.»

«Kendisine bunu söyleyebilir miyim?» «Drumlin'den önce ona açıklayanlayız, değil mi?" Kesin kararımı verdiğim an ve Drumlin'e haber verildiğ i an sana bildireceğim... Haydi, somurtma, Ken. Onun burada Dünya'da kalmasını *istemiyor* musun yoksa?»

Ellie Dışışleri Bakanlığının 'Kaplan Takımı'na verdiğ i brifingi bitirdiğ inde saat altıyı geçmişti. Der Heer mürettebat seçimi tamamlanır tamamlanmaz kendisini

yordu bu: İleri bir uygarlıktan henüz bir mesaj almamışsın ve haklarında hiçbir şey, hatta varlıklarını bile bilmediğin bu yaratıkların hangi frekanslardan yayın yapacağını kestirmeye çalışırdın. Her ikinizin de paylaştığı bir bilgiye sahip olmalıydın. Sen de, onlar da evrende en çok rastlanan atomun hangisi olduğunu, bunun hangi tek radyo frekansında dalga gönderdiğini bilirdiniz. İlk DAYA araştırmalarında atom hidrojeninin 1420 megahertzlik değerinin sürekli olarak bulunmasının nedeni buydu. Bunun buradaki karşıtı neydi? Alexander Graham Bell'in telefonu mu? Telgraf mı? Marconi'nin — tamam, bulmuştu.

Nöbetçi Bekçiye, «Bu füzede Foucault sarkacı var mı?» diye sordu.

Joss demir korkuluktan eğilmiş yerdeki mozaik çiniye bakıyordu. Saat işaretlerinden bazıları herhalde gündüz kalabalığının ayakları altında devrilmiş yerde yatıyorlardı. Saat yedi sularında biri sarkacı durdurmuştu. Yapayalnızdılar. Joss kadının yaklaşmasını en az bir dakika önce duymuş olmalıydı, ama bir şey söylememişti.

«Duanın sarkacı durdurabileceğine mi karar verdiniz?» Ellie gülümsedi.

«Bu inanca hakaret olurdu,» dedi adam.

«Neden olsun? Pek çok kişiyi dininize döndürürdünüz. Tanrı'nın yapacağı çok kolay bir iş bu, hatırladı-' ğım kadarıyla siz O'nunla sık sık konuşuyordunuz... Ama konu bu değil, değil mi? Siz benim uyumlu titreşim fiziğine inancımı sınamak istiyorsunuz. Pekâlâ.»

Joss'un kendisini bu sınamadan geçirmesine bir yandan şaşıyordu ama, başarmak da istiyordu. Çantasının askısını omzundan sıyrıp ayakkabılarını çıkardı. Joss bir sıçrayışta parmaklığın öte yanına sıçrayıp Ellie'

«Bu konuda ikimizin de işi aynıdır. Şimdi sıra bende. «Joss salınan topu yörüngesinin en yüksek noktasında yakaladı.

«Ama sizin enerji sakımı konusundaki inancınızı sınıamıyoruz ki.»

Joss gülümsedi, ayaklarını iki yana açtı.

«Ne yapıyorsunuz orada?» diye seslendi biri. «Çü-dırdınız mı siz?» Müze bekçisi tüm ziyaretçilerin kapanış saatinden önce çıkmalarını sağlamak için dolaşırken bomboş binada sarkacın bulunduğu bu kuyuda bir kadınla bir erkek bulmuştu.

Joss neşeyle, «İnancımızı sınıyoruz, memur bey,» dedi.

«Smitsonian Enstitüsünde yapamazsınız bunu. Burası müzedir.»

Joss ile Ellie gülerek sarkacı düşey duruma getirip yukarı çıktılar.

Sokak bomboştu. Konuşmadan Mail boyunca yürüdüler. Gece berraktı, Ellie ufuk yakınlarında Lyra'yı görebiliyordu.

«Şu parlak olanı Vega,» dedi.

Joss uzun bir süre baktı yıldıza. «O şifreyi çözmek çok büyük bir başarıydı,» dedi sonunda.

«Yok canım. Çok önemsizdi. İleri bir uygarlığın düşünebileceği en basit Mesaj'dı. Bunu da beceremeseydik gerçekten çok ayıp olurdu.»

«İltifatları kolay kabul etmediğinizi farkettim. Hayır, bu geleceği değiştirecek keşiflerden biridir. Gelecek hakkındaki beklentilerimizi yani. Ateş gibi, yazı gibi, tarım gibi bir şey.»

Yine Vega'ya baktı. «O Makine'de bir yeriniz olsa

Eğer ölüm haline gelmişseniz belki de ölçü aletleriniz bir an için yeniden sıfırlanmıştır. Bu açıklamada ısrar ediyor değilim. Pek çok olasılığın biridir bu da. Ben sizin bu deneyi yanlış yorumlamış olabileceğinizi söylemek istiyorum sadece.»

«Siz benim gördüğümü görmediniz.»

Joss, Vega'nın soğuk ve titrek mavi-beyaz ışığına bir kere daha baktıktan sonra kadına döndü.

«Kendinizi hiç... hiç evrende kaybolmuş hissetmez misiniz? Tanrı yoksa ne yapacağınızı, davranışlarınızı nasıl olacağım nereden bilebilirsiniz? Yasalara boyun eğ yoksa tutuklanırsın mı yoksa düşünceğiniz?»

«Sen kaybolmaktan korkmuyorsun, Palmer. Sen merkez olmamaktan, evrenin yaradılış nedeni olmamaktan korkuyorsun. Benim evrenimde yeteri kadar düzen var. Yerçekimi, elektromanyetizm, quantum mekaniği... bunlar hep yasaları olan şeylerdir. Davranışa gelince, neden insan olarak en çok çıkarımıza olan şeyi düşünemeyelim ki?»

«Bunun Dünya'ya soylu ve sevgi dolu bir bakış olduğundan eminim, insan yüreğinde iyilik olmadığım iddia edecek en son insan da benim. Ama Tanrı sevgisi yokken ne kadar çok zulüm yapılmıştır.»

«Ya Tanrı sevgisi varken yapılanlar? Savonarola ve Torqumeda Tanrı'yı seviyorlardı, ya da sevdiklerini söylüyorlardı. Sizin dininiz insanların çocuk olduklarını ve iyi davranmaları için bir umacıya ihtiyaçları olduğunu düşünür. Yasalara boyun eğmeleri için insanların Tanrı'ya inanmalarını istersiniz. Bunun için düşünebildiğiniz tek çare budur: sert bir laik polis gücü ve polisin gözden kaçırdığı şeyler için her şeyi gören bir Tanrı'nın cezalandırma tehdidi. Siz insanlara kazık atıyor, insanları kandırıyorsunuz.»

lıkta telefon kulübesi yoktu, ama birkaç dakika içinde bir taksi bulmuşlardı.

«Sizi böyle ani olarak terkettiğim için özür dilerim,» dedi. «Konuşmamızdan büyük zevk aldım... ve sorularınızı ciddi olarak düşüneceğim ben de... Son bir tane daha sormak ister miydiniz?»

«Evet. Bilim kuralları içinde bir bilimadamını kötülük yapmaktan alıkoyan nedir?»

Teknolojik bir rüya ve diplomatik bir karabasan olmasına rağmen aradan geçen yıllardan sonra Makine yapılmıştı. Proje için çeşitli yeni sözcükler türetilmişti, eski efsaneleri çağrıştıran adlar önerilmişti. Ancak daha ilk baştan beri herkes buna sadece Makine dediği için sonunda resmi adı da bu oldu. Batı'lı gazeteciler süregelen karmaşık ve hassas uluslararası pazarlıklara 'Makine Politikası' diyorlardı. Toplam maliyetin ilk güvenilir tahmini ortaya çıktığında uzay sanayii devleri bile dillerini yutacaklardı az daha. Giderler ilk birkaç yıl için yarım trilyon dolardan fazla tutacaktı ki bu tüm gezegenin toplam askeri bütçesinin üçte birine denkti. Makine'yi yapmanın Dünya ekonomisini altüst edeceğinden korkuluyordu. Londra *Economist* Dergi'si 'Ve-ga'dan Ekonomik Savaş mı?' diye soruyordu.

Kayıtlara göre Mesaj'ı ya da Makine'yi, hatta Vega' yi, asal sayıları, Adolf Hitler'i, Olimpiyatları ve geri kalanları önceden kehanette bulunup söyleyen bir medyum, peygamber, falcı ya da astrolog yoktu. Pek çok kişi olayları önceden bildiklerini, ancak bunları olaydan önce yazmayı ihmal ettiklerini iddia etmekteydi. Şaşırtıcı olayların kesin kehânetleri her nedense önceden kâğıda geçirildiklerinde daha az kesin olurlar. Bir doğa yasasıdır sanki bu. Pek çok din ise biraz daha değişik bir sınıfa giriyordu: Bunların kutsal yazılarının dikkatli ve biraz hayâle dayanan bir incelenmesi sonunda bu

mucizevi olayların çok önceden söylenmiş olduğu iddia edilmektedir.

Diğerleri için Makine, Hiroşima Anlaşması yürürlüğe girdikten bu yana kaygılandırıcı bir düşüşe geçmiş olan dünya havacılık sanayii için zengin bir kaynaktı. Pek az yeni stratejik silah geliştirilmekteydi. Uzayda yerleşim birimleri giderek genişleyen bir sanayi idi, ama bu daha önceki yönetimin hayâlinde olan yörüngedeki lazer savaş istasyonları ve stratejik savunmanın diğer gereklerinin yerini alamazdı. Böylece Makine'nin yapımı halinde gezegenin güvenliği konusunda korkuya kapılanlar yeni iş, kâr ve ilerleme olasılıkları ile karşı-karşıya geldiklerinde vicdanlarının sesini bastırıyorlardı.

Birkaç üst düzey yetkilisi de yüksek teknoloji sanayileri için uzaydan gelen bir tehditten daha büyük bir ödül olamayacağı fikrindeydiler. Çok güçlü tarama radarları, savunma hatları, hatta daha sonraları Plüton' da ya da Oort Kornet Bulutu'nda ileri karakollar yapılmak zorunda kalınacaktı. Dünyalılar ve dünyadışı varlıklar arasındaki askerî eşitsizlikler hakkındaki bu hayalcileri zerre kadar korkutmuyordu. «Kendimizi onlara karşı savunamazsak bile onların geldiğini daha çok önceden haber almamızı istemiyor musunuz?» diye soruyorlardı. Ortada bir kâr vardı ve onlar da bunun kokusunu alıyorlardı. Makine'yi yapıyorlardı kuşkusuz ve Makine trilyonlarca dolar değerindeydi; ancak ellerindeki kozları doğru oynarlarsa Makine yalnızca bir başlangıç olacaktı.

Makine'nin yapımı konusunda bir referanduma dönüşen Başkan Lasker'in yeniden seçimi ardında hiç beklenmedik politik bir ittifak yer almaktaydı. Rakibi Truva Atları'ndan ve Kıyamet Günü Makinaları'ndan, şimdiye kadar 'her şeyi keşfetmiş' olan yabancılar kar-

Fabrikalar kurulup da ilk prototipler ortaya çıkmaya başlayınca insanın yabancı bir teknolojinin bilinmeyen bir diliyle yazılı Mesaj 'ından üretim yapabilmek yeteneğine olan kuşkular giderek azalmaya başlamıştı. Bütün ustaca hazırlanmış sınavlarda olduğu gibi smava katılmak bile bir öğrenim deneyiydi. Bütün birinci testler başarılıymıştı: erbium yeterli saflıkta elde edilebilmişti; inorganik maddeler hidroflüorik asitle kazındıktan sonra çizimdeki yapı ortaya çıkmıştı; pervane metinde belirtildiği gibi dönüyordu. Eleştirmenler Mesaj'm bi-limadamları ve mühendislik iltifatlarına boğduğunu, böylece teknolojiye dalıp tehlikeleri unuttuklarını söylüyorlardı.

Bir parçamn yapımı için çok karmaşık bir dizi organik kimyasal reaksiyon belirtiliyordu, ortaya çıkan ürün yüzme havuzu boyunda bir formaldehid ve sıvı amonyak eriyiği içine oturtuldu. Kütle büyüdü, farklılaştı, özelleşti ve orada kaldı — insanların yapmayı bildikleri her şeyden daha hassas ve karmaşık bir şey. İçlerinden herhalde birtakım sıvıların geçeceği ince ve boş tüpleri vardı. Nesne koloidal ve koyu kırmızıydı. Kendi kopyalarını üretmemesine rağmen pek çok kimseyi ürkütecek kadar biyolojik bir görünümü vardı. Aynı işlemleri tekrarlayarak onun tıpatıp bir eşini daha yaptılar. Ortaya çıkan ürün onun yapımı için verilen bilgilerden nasıl oluyor da bu kadar önemli derecede karmaşık oluyordu bir türlü akıl ermiyordu. Organik kütle platform üzerinde duruyor ve görebildikleri kadarıyla hiçbir iş yapmıyordu. Bu nesne on iki köşeli yapının içine, mürettebat yerinin altına ve üstüne yerleştirilecekti.

Birleşik Devletler ve Sovyetler Birliği'nde eş makineler yapılmaktaydı. Her iki devlet de Kıyamet Günü Makinesi olasılığından kalabalık merkezleri korumak-

dan el ayak çekmekteydi ki bazı sanayilerde usta işçi bulunamaz olmuştu. Hadden'in işgücünü Makine'nin yapımına ayırabilmesi ve taşaronlara özendirici bedeller verebilmesi Amerika'nın şimdiye kadarki başarısının ana nedeni olarak görülmekteydi.

Ancak Hadden de işten çekilmişti — Preachnix mucidinin çok iyi bilinen görüşleri karşısında bir sürpriz olmuştu bu. Altındakiler önemli kararları hâlâ onun vermekte olduğunu söylüyorlardı. Ancak Hadden'le iletişim ancak hızlı bir telenet servisi aracılığıyla yapılabilmekteydi. Adamları raporlarını, yetki isteklerini ve kendisine sormak zorunda oldukları soruları bilimsel bir telenet servisinin kilitli kutusuna bırakıyorlardı. Cevapları da yine bir kilitli kutuyla geliyordu. Garip bir düzendi bu, ama aksaksız çalışıyor gibiydi. İlk ve en güç adımlar bir kere atılıp Makine gerçekten biçimlenmeye başladıktan sonra ise S. R. Hadden'den daha da az haber alınmaya başlamıştı. Dünya Makine Konsorsiyumunun yöneticileri bu durumdan endişe duymuşlarsa da, açıklanmayan bir yerde Bay Hadden ile uzun uzun konuştuktan sonra içleri rahat olarak döndükleri söyleniyordu. Hadden'in nerede olduğunu onlardan başka bilen yoktu.

1950 ortalarından bu yana Dünya stratejik silah stoku 3.200'ün altına düşmüştü. Silahsızlanmanın daha güç aşamaları konusunda çok taraflı konuşmalar sürüdürül-mekteydi. Bir tarafın silah sayısı ne kada az ise öteki tarafın zaten az sayıda olan silahım daha da azaltması tehlikeli olacaktı. Bu silah azaltma süreci hem uzmanlar hem de kamuoyunda bir tür kendi hızını yaratmıştı. Silahlanma savaşında olduğu gibi iki süper güç şimdi yine rekabet halindeydiler: ama bu kez silah indirimi rekabetiydi bu. Pratik askerî amaçlar bakımından pek

Başbakan'ı devletlerini Makine'nin yapımına seferber etmişlerdi. Ancak onlardan sonra gelecekler bunu yapamayabilirlerdi. Ayrıca, çok iyi anlaşılabilen kişisel ne denlerle, projeyi denetimleri altında tutanlar kendiler bâlâ sorumluluk mevkilerinde iken bunun bitirildiğini görmek isteyebilirlerdi. Bazıları da Mesaj'ın bu kada: çok frekansta bu kadar uzun bir süre yayınlanmasında bir acillik olduğunu söylüyorlardı. Bizden Makine'yi ha zır olduğumuz zaman yapmamızı istemiyorlardı. Bunu hemen şimdi yapmamızı istiyorlardı. Yapım hızı artma ya başladı bunun üzerine.

İlk sistemler açıklayıcının birinci bölümündeki ba sit teknolojilere dayandırılarak yapılmıştı. Belirtiler testler kolaylıkla başarılmıştı. Ancak daha sonraki daha karmaşık testlerle birlikte zaman zaman başarısız lıklar da bildirilmeye başlandı. Sovyetler Birliği'nde bt başarısızlıklar çok daha sıkı. Parçaların nasıl çalıştıklarını kimse bilmediği için başarısızlık noktasından geri giderken üretim sürecindeki yanlışın nerede olduğunu saptamak genellikle olanaksızdı. Bazı durumlarda parçalar, sürat ve yanlışlıklar rekabetine girmiş olan iki ayrı üreticide yaptırılmaktaydı. İkisi de başarılı iki parça olduğu takdirde de her ülke kendi ürününü seçmek eğilimini gösteriyordu. Böylece her iki ülkede montajına başlanmış olan Makine'ler tıpatıp birbirlerinin eşi değildi.

Sonunda Wyoming'de sistem bütünlüğü, ayrı parçaların tamamlanmış Makine'ye montaj günü geldi. Bu yapım sürecinin en kolay bölümü olacaktı. Bunu bir iki yıl içinde bitireceklerini umuyorlardı. Bazıları da Makine'nin harekete geçirilmesiyle Dünya'nın sonunun getirilmesinin takvime uygun olacağını düşünmekteydiler.

birleştirmeye başlamıştı. Bunun gerçekleştiğini gözlerinle görebiliyordun.

Ellie'nin seçilmediğini duyan annesinin ilk sorusu, «Ağladın mı?» olmuştu. Evet ağlamıştı. Doğaldı bu. Hiç kuşkusuz benliğinin bir parçası o aracın içinde olmak istiyordu. Ancak annesine Drumlin'in seçilmekte haklı olduğunu da söylemişti.

Sovyetler Lunacharsky ile Arkhangelsky arasında bir seçim yapamamışlardı; her ikisi de görev için hazırlanacaklardı. Bu hazırlanmanın Makine'yi en iyi bir biçimde anlamanın dışında ne olabileceği pek anlaşılır bir şey değildi. Amerikalılardan bazıları bunun Sovyetlerin iki Makine sözcüsü elde etme amacına yönelik olduğunu söylüyorlarsa da Ellie bunun böyle olmadığını düşünüyordu. Lunacharsky de Arkhangelsky de çok yetenekli kişilerdi. Sovyetlerin kimi göndereceklerine nasıl karar vereceklerini merak ediyordu doğrusu. Lunacharsky Birleşik Devletler'deydi ama Wyoming'de değildi. Yüksek düzeyde bir Sovyet heyeti arasında Savunma Bakan Yardımcılığına yeni getirilmiş olan Michael Kitz'le görüşmek üzere Washington'da bulunuyordu. Arkhangelsky ise Uzbekistan'daydı.

Wyoming ıssızlıklarında gelişen yeni bir kente Makine adı verilmişti. Sovyetler'dekine ise aynı adın Rus-çası: Makhina. Her biri yerleşim birimlerinden, iş alanlarından ve sanayi tesislerinden oluşmaktaydı. Fabrikalardan bazıları gösterişsizdi, en azından dışları böyleydi. Bazılarının ise garip yapıları ilk bakışta görülüyordu —kubbeler ve minareler, millerce dış boru. Tehlikeli olabilecek fabrikalar— örneğin organik madde üretenler — burada Wyoming'deydi. Daha iyi anlaşılan teknolojiler tüm Dünya'ya dağılmıştı. Yeni sanayiın merkezi Systems Integration Facility idi ki tamamlanmış parçalar burada toplanıyordu. Ellie kimi zaman bir par-

Babil hakkında. Dergilerden Babil'in fotoğrafları ve krokileri bol bol yayınlanmıştı.

Sonunda işlerine döndüler. Mesaj aynı frekanslarda, dalga boylarında, zaman sürelerinde, polarizasyon ve faz modüllerinde devam etmekteydi. Vega uygarlığı kendilerini görevlerine adanmış kişiler olmalıydılar. Belki de vericilerini kapatmayı unutmuşlardı. Valerian'ın gözlerinde dalgın bir bakış vardı.

«Peter, düşünürken neden tavana bakıyorsun?»

Drumlin'in bu son birkaç yıl içinde yumuşadığı söyleniyordu. Ancak görünüşüne bakarak bir reform içinde olduğu pek söylenemezdi. Birleşik Devletler Başkanı tarafından ulusunu dünyadışı varlıkların önünde temsil etmenin büyük bir onur olduğunu söylerdi. Yakınlarına bu yolculuğun hayatının doruk noktası olacağını dile getirmekteydi. Geçici olarak Wyoming'de bulunan ve hâlâ ısrarla sadakatini sürdüren karısı Makine'yi yapan bilimadamları ile teknisyenlere gösterilen diaları da sık sız izlemek zorunda kalıyordu. Yapım yeri doğum yeri olan Montana'ya yakın olduğundan Drumlin zaman zaman oraya kısa süreli ziyaretler yapmaktaydı. Bir keresinde Ellie kendisini arabasıyla Missoula'ya götürmüştü. İlişkilerinin başlamasından bu yana ilk kez birkaç saat boyunca saygılı davranmıştı kadına.

«Şşşt! Düşünüyorum,» dedi Valerian. «Bu bir gürültü bastırma tekniğidir. Görüş alanımdaki pürüzleri gidermeye çalıştığım sırada sen kalkmış duyma alanımda yeni bir pürüz oluşturuyorsun. Bana neden boş bir kâğıda bakmadığımı da sorabilirsin. Kâğıt çok küçüktür de ondan. Kâğıda bakarken çevredeki şeyleri de görebilirim. Her neyse konu şu: Neden hâlâ Hitler'in me-seji ile Olimpiyat yayınına alıyoruz? Yular geçti aradan. Şu ana kadar İngiliz Kralının taç giyme törenini almışlardır. Neden Dünya ve Asa ile samur kürk görüntüleri

da bu sınırlamalar ufak yapılı insanların lehineydi. Bazıları bu durumdan Makine'nin harekete geçtikten kısa bir süre sonra Dünya yakınlarında bir yıldızlararası uzay aracı ile buluşacağı anlamım çıkarmaktaydılar. Ancak radarla ve optik olarak yapılan en ince araştırmalarda bile böyle bir araca rastlanmamıştı. Dünyadışı varlıkların insanların en basit biyolojik ihtiyaçlarını unutmış olmaları düşünülemezdi. Belki de Makine bir yere *gidecek* değildi. Belki de mürettebata bir şey *yapacaktı*. Mürettebat bölümünde hiçbir alet yoktu, ne aracı yönetecek bir şey, ne de bir düğme — yalnızca oturanların birbirlerini görebilecekleri biçimde yerleştirilmiş beş koltuk.

Mürettebat bölümünün üstünde ve altında onikiköşelinin sivrilmiş noktalarında karmaşık ve şaşırtıcı yapılarıyla organik madde yer almaktaydı. Onikiköşelinin bu bölümünde rastgele yerleştirilmiş gibi erbium maddesi bulunuyordu. Onikiköşelinin dışında da, her biri üç fizikî boyutun birini temsil eder gibi görünen üç tek merkezli küre bulunmaktaydı. Küreler anlaşıldığı kadarıyla manyetik olarak tutturulmuştu gövdeye — en azından talimatlarda güçlü bir manyetik alan jeneratörü belirtilmekteydi ve küreler ile onikiköşe arasındaki yerde hava boşluğu olacaktı.

Mesaj, Makine parçalarına birer ad vermemekteydi. Erbium altmış sekiz protonlu ve doksan dokuz nöt-ronlu atom olarak tanımlanmıştı. Makine'nin çeşitli parçaları da sayısal olarak belirtilmişti — Parça 31 gibi. Teknoloji tarihini bilen bir Çek teknisyeni dönen kürelere benzel adını takmıştı: 1870'de Gustav Benzel dön-medolabı bulmuştu.

Makine'nin çizimi ve işlevi anlaşılamıyordu, bunu yapmak için yeni teknolojiler gerekmişti, ancak ne de olsa bazı maddelerden yapıyordu ve krokileri çizilebi-

Ellie yere devrilirken. Öğrenecek çok şeyi vardı doğrusu.

Olayı kimin yaptığı kesin olarak öğrenilemedi. Ön-ce-Dünya'cılar, Kızıl Ordu Fraksiyonu, İslami Cihad, yer altında çalışan Kaynaşma Enerji Vakfı, Sih Ayrılıkçıları, Khmer Vert'ler, Afgan Dirilişi, Makine'ye Karşı Annelerin radikal kanadı, Omega Yedilisi, Broderbund, El Catorce de Febrero, Kuomintang Gizli Ordusu, Siyonist Birliği, Tanrı Partisi ve yeni canlanan Symbionese Kurtuluş Cephesi sorumluluğu yüklenen örgütler arasın-daydılar. Bu örgütlerin çoğu sabotajı yapacak olanaklardan yoksundular. Ancak listenin uzunluğu Makine aleyhtarlığının ne kadar yaygın olduğunu açıkça gözler önüne sermekteydi.

Ku Klux Klan, Amerika Nazi Partisi ve Ulusal Demokrat Sosyalist Parti ve bunlar gibi düşünen bazı örgütler kendilerine hâkim olup sorumluluk üstlenme-mişlerdi. Bunların üyelerinden etkin bir grup Mesaj'm Hitler tarafından gönderildiği görüşündeydiler. Bir iddiaya göre Hitler Alman roket teknolojisinin başarısıyla 1945 Mayıs'ında Dünya'dan uzaya gönderilmişti ve aradan geçen bu yıllar içinde Nazi'ler büyük ilerlemeler kaydetmişlerdi.

Başkan birkaç ay sonra, «Makine'nin nereye gideceğini bilmiyorum,» diyecekti. «Ancak gittiği yer bu gezegenin yarısı kadar kaçık olsa bile yolculuğa değmeyecek olduğuna eminim.»

Soruşturma Komisyonunun sonradan saptadığına göre erbium tutturma parçalarından birinin patlama ile parçalanması sonunda iki büyük parça yirmi metreden aşağı uçmuştu. Ağırılık taşıyan iç duvarlardan biri çarpmanın etkisiyle çıkmış, on bir kişi ölmüş, kırk sekiz ki-

parçalarını açmadan bir dizi uzaktan kontrol deneyleri yapmışlardı.) Terre Haute'da üretim aşamasının sonlarına doğru biri parçanın boşluğuna patlayıcıyı ve fûn-yeyi yerleştirmişti. Bu ve diğer parçalar fabrikadan çıktıktan sonra Wyoming'e özel bir trenle ve silahlı muhafızlar eşliğinde getirilmişti. Patlamanın zamanlaması ve sabotajın yapılış biçimi bunun Makine'nin yapımın bilen birinin yaptığını gösteriyordu.

Ancak soruşturmadan pek sonuç alınamamaktaydı. Sabotajı yapma nedeni ve amacı olmasa bile böyle bir şeye fırsat bulabilecek pek çok insan vardı: teknisyenler, kalite kontrolcular, taşıma için kutuları mühürle-yenlerin sayısı birkaç düzineyi buluyordu. Yalan makinesinde başarısız olanların kolay kolay çürütülmeyecek tanıkları vardı. Kuşkululardan hiçbiri gittiği barda ağzından bir şey kaçırmış değildi. Hiçbiri kendi imkânları dışında bir yaşantıya başlamamıştı. Sorgulama sırasında kimse 'çözülmüş' değildi.

Sovyetlerin sabotajdan sorumlu olduğunu söyleyenler onların amaçlarının Makine'yi ilk çalıştırmanın Birleşik Devletler olmaması olduğunu iddia ediyorlardı. Rusların sabotaj için teknik yeterlilikleri vardı ve Makine' nin yapım protokol ve uygulamanın konusunda ayrıntılı bilgiye sahiptiler. Olayın hemen ardından Lunacharsky' nin eski bir öğrencisi olan ve Wyoming'de Sovyet bağlantı yetkilisi olarak çalışan Anatoly Goldmann Moskova'ya acele telefon edip bütün birleştirme parçalarını sökmelerini bildirmişti. Ulusal Güvenlik Ajansı tarafından dinlenen bu konuşma Rusların sabotajla ilişkisi olmadıklarının kanıtıydı ancak bir yandan da telefon konuşmasının kuşkuğunu üzerlerinden atmak için bir oyun olduğu, ya da Goldmann'ın sabotajdan önceden haberi olmadığı da ileri sürülmekteydi. İki nükleer süper gücün arasındaki gerilimin son günlerde azalmasını-

mamlanmasında çıkarları da vardı. CIA başkanı bunu şöyle dile getiriyordu: 'Sizin teknolojiniz Üçüncü Düzeyde, rakibiniz sizden bir derece ilerde Dördüncü Düzeyde ise ve birdenbire karşınıza On beşinci Düzey teknolojisi çıkar da siz de buna yeterli kaynak ile eşit olarak katılabilecekseniz buna sevinirsiniz.' Amerikan hükümetinin pek az yetkilisi olayda Sovyet parmağı görmekteydi, hatta Başkan, bu konuyu bir kereden çok dile de getirmişti. Ancak eski alışkanlıkların ölmesi kolay değildir.

«Ne kadar iyi örgütlenmiş olursa olsun hiçbir çılgın grubu bu tarihi hedefe varılmasını önleyemeyecektir,» demişti Başkan. Oysa uygulama alanında ulusal bir birlik sağlanması şimdi çok daha güçlü. Sabotaj mantıklı olsun mantıksız olsun, daha önce yapılan her itiraza yeni bir canlılık vermişti artık. Amerikan projesinin devamını sağlayan tek şey Sovyetlerin kendi Maki-ne'lerini tamamlaması korkusuydu.

Karısı Drumlin'in cenaze törenini aile arasında yapmak istemişse de, her zaman olduğu gibi onun bu iyiniyetli kararı hemen saptırılmıştı. Fizikçiler, paraşütçüler, hükümet yetkilileri, gökbilimciler, dalgıçlar ve Dünya DAYA topluluğu hep törene katılmak istiyorlardı. Bunlar bir süre bu töreni alabilecek tek büyüklükte olan New York City'nin Kutsal Aziz John Katedrali'nde yapmak istemişlerse de sonunda küçük bir zafer kazanan Drumlin'in karısı töreni kocasının doğduğu yer olan Montana'nın Missoula kasabasında açık havada yaptırdı. Yetkililer de güvenlik sorunlarını basitleştirmesi nedeniyle bu çözümü kabul etmişlerdi.

Valerian'ın yarası fazla ağır değildi, ama doktorları yine de törene katılmamasını söylemişlerdi. Ancak

da olan Valerian'ın yıkılan bir duvarla iki bacağı birden kırılmıştı. Ellie çok talihliydi. Bayılmamıştı bile.

Olanları anladığı anda aklına ilk gelen şey gözlerinin önünde paramparça olan eski öğretmeni değil, Drumlin'in başkasını kurtarmak için kendi hayatını feda etmesi, ya da Makine Projesinin geri kalması değildi. *Ben gideceğim, beni göndermek zorundalar, başkası yok artık*, diye düşündüğünü çok iyi hatırlıyordu.

Hemen o an toparlamıştı kendini. Ama çok geç kalmıştı. Bu bencilliği karşısında dehşete düşmüştü. Drumlin'in aynı zayıflıklara sahip olmuş olması hiçbir şeyi değiştirmezdi. Kendisi dışında her şeye gözleri kapalı, gelecek için planlar kurmakla meşgul olduğunu farketmek dehşet verici bir şeydi. Bir anlık bile olsa. En çok nefret ettiği de iç benliğinin o mutlak bencilliği. Benliği özür dilemiyor, acıma göstermiyor, inatla yoluna devam ediyordu. Sağlıksız bir şeydi bu. Ellie bunu kopartıp atmanın olanaksızlığını biliyordu. Bunun üzerinde sabırla çalışmalı, mantıklı yola sokmaya çalışmalı, aldatmalı, hatta belki de tehdit etmeliydi.

Soruşturma ekibi olay yerine geldiğinde konuşama-mıştı. «Korkarım size söyleyebileceğim fazla bir şey yok. Üçümüz montaj yerine doğru yürüyorduk, birden bir patlama oldu ve her şey havaya uçmaya başladı. Yardım edemediğim için üzgünüm. Keşke edebilseydim.»

Ellie meslektaşlarına da olay konusunda konuşmak istemediğini söylemişti. Sonra o kadar uzun bir süre dairesine kapanmıştı ki, sağlığını sormak için ardından birini göndermişlerdi. Ellie montaj yerine gelmeden önce ne konuştuklarını, Missoula'ya arabayla giderlerken nelerden söz ettiklerini, doktora öğrenciliğinin başlarında ilk gördüğünde Drumlin'in nasıl olduğunu hatırlamaya çalışıyordu. Yavaş yavaş içinde bir noktanın Drumlin'in ölümünü istediğini farketti — hem de Ma-

«Çok üzgünüm, Dr. Bork, kendimi pek iyi hissetmiyorum.»

Kadın başını eğerek hızla uzaklaştı yanından.

Cenaze töreninde görmek istediği pek çok kişi vardı: Vaygay, Arkhangelsky, Gotsridze, Baruda, Yu, Xi, Devi. Ve beşinci yolcu olarak adından söz edilmeye başlanan Abonneba Eda. Ancak duyguları paramparça bir haldeyken uzun uzun konuşmalara giremezdi. En önemlisi söylenecek sözlere güvenemezdi. Projenin iyiliği için neler, kendi ihtiyaçlarını tatmin için neler söyleyecekti? Karşısındakiler anlayışlıydılar. Ne de olsa birleştirme parçası Drumlin'in üzerine inip yamyassı ettiğinde ona en yakın olan insan Ellie idi.

Birkaç yüz kilometrelik bir yükseklikte Dünya gök-yüzünün yarısını kaplar, gzn bir bakışta gördüğü Mindanao'dan Bombay'a kadar uzanan mavi şerit gzelliğiyile insanın yüreğini titretir. Evim, yurdum diye düşünürsün. Dnyam bu benim. Geldiğim yer. Bildiğim herkes, orada, o acımasız ve zarif mavinin altında yaşamıştı.

şafaktan şafağ, ufuktan ufuğ bir yarış içindesin, gezegeni bir buçuk saatte evreleyebiliyorsun. Bir süre sonra tüm anormallikleri ve özellikleri ile tanırırsın onu. Çıplak gözle görülebilecek her şeyi gryorsundur. Son geçişinde Karayipler üzerinde gördüğün o tropikal kasırğa Fort Lauderdale'e varmış mıdır? Hindukuş Dağ-lar'ı içinde bu yaz karları erimiş olan var mı? Mercan Denizi'nin mavi kayalıklarına hayran kalırsın elinde olmadan. Batı Antartika Buz Dağ'ına bakıp bunun yıkılmasıyla gerçekten gezegenin tüm kıyı kentlerinin sular altında kalıp kalmayacağım düşünürsün.

Gündüzleri insan varlığını sezmek çok güçtür. Ama, geceleri kutup parıltısı dışında gördüğün her yanıp sönen parıltı insan eseridir. Boston'dan Washington'a kesintisiz uzanan şu ışık kuşağ Kuzey Amerika'dır. şuradaki Libya'daki doğal gazın yakılarak havaya atılan kısmı. Japon karides filosunun göz kamaştırıcı ışıkları Güney Çin Denizi'ne kaymış. Her üzerinden geçişte Dünya yeni bir hikâye anlatır. KamatkVda bir yanar-

dağ patlaması; Brezilya'ya yaklaşan bir Sahra kum fırtınası, Yeni Zelanda'da mevsime uygun olmayan bir soğuk hava dalgası görebilirsin. Dünyayı bir organizma, bir canlı olarak görmeye başlarsın. Onun için kaygılanırsın, ona bir zarar gelmemesini istersin. Ulusal sınırlar enlem ve boylamlar kadar gözle görünmezdir. Sınırlar keyfidir. Gezegen ise gerçek.

Bu yüzden uzay uçuşları duygularda yıkıcı bir etki yapar. Dünya yörüngesinde dolanacak kadar talihli olan insanlardan çoğu kısa bir düşünce döneminden sonra hep benzer şeyleri düşünürler. Uzay uçuşlarını başlatan devletler bunu büyük bir ölçüde millî nedenlerle başlatmışlardı; oysa hemen hemen uzaya yükselen herkes uluslarötesi bir perspektife sahip olmuş, Yerküre' yi bir tek Dünya olarak görmüştü.

Bu mavi Dünya'ya olan bağlılığın her şeyin üstüne çıkacağı günleri düşünmek pek güç değildi. Hatta bu bağlılık bir zamanlar bütün yıldızların birer güneş olduğunu bilmeyen insanların Güneş diye gözlerinde büyüttükleri o sarı cüce yıldızın çevresinde dönen dünya kümelerine de uzanacaktı. Pek çok insanın uzun süreler için uzaya gittikleri ve kendilerine düşünecek bir zaman kaldığı bugünlerde gezegen perspektifinin gücü hissedilmeye başlanmıştı. Bu alçak Dünya yörüngesine oturan insanların önemli bir bölümü aşağıda Dünya'da, etkin kişilerdi.

İnsanlar uzaya çıkmadan çok önce oraya hayvanlar gönderilmişti. Amipler, meyve sinekleri, fareler, köpekler ve maymunlar dayanıklı uzak deneyimlileri olmuşlardı. Daha uzun süreli uçuşlar mümkün olduğunda beklenmedik bir durum çıkmıştı ortaya. Uzay uçuşunun mikroorganizmalar üzerinde hiç, meyve sinekleri üzerinde ise pek az bir etkisi oluyordu. Ancak memelilerde yerçekimsizlik yaşam süresini uzatmaktavdı. Yüzde on

Dünya'da kalmalarına göz yummak saçmalıktı — gezegen onlara teslim ediliyordu. Başkaları ise bunu Tanrı' nın bir lûtfu olarak görmekteydiler: Gezegenin sahipleri sürüler halinde terk ediyorlardı gezegeni; orada, burada yaptıkları kadar kötülük yapamayacaklardı nasıl olsa. Ancak pek az kimse başlıca sonucu tahmin edememişti: en yararlı olabilecek insanların canlı bir gezegen perspektifine kavuşmaları. Birkaç yıl sonra Dünya yörüngesinde pek az milliyetçi kalmıştı. Ölümsüzlük özlemi içinde olanlara gerçek bir tehdit oluşturunuyordu Dünya çapında bir nükleer çatışma.

Uzayda Japon sanayicileri, Yunanlı armatörler, Suudi Veliahtları, bir eski Başkan, eski bir Parti Genel Sekreteri, Çinli bir kauçuk kralı ve kendini emekliye ayırmış ünlü bir eroin kaçakçısı vardı. Batı'da, birkaç reklâm daveti dışında, Dünya yörüngesinde yaşayabilmek için bir tek koşul vardı: parasını ödeyebilecektin. Sovyet tesisleri ise çok daha değişik olup uzay istasyonu olarak adlandırılıyordu. Eski Parti Sekreterinin 'yaşlılık araştırması' yapılmak üzere orada olduğu bildirilmişti. Ancak halk kitleleri bundan yakmıyor değillerdi. Günün birinde kendilerinin de oraya gideceklerini hayâl ediyorlardı.

Dünya yörüngesinde bulunanlar sakin, dikkatli, tedbirli kişilerdi. Aileleri ve yanlarında çalışanlar da aynı niteliklere sahiptiler. Bunlar hâlâ Dünya'da bulunan diğer zengin ve güçlü kişilerin sessiz dikkatlerini üzerlerinde topluyorlardı. Kamuoyuna açıklamada bulunmalarına rağmen görüşleri Dünya liderlerinin görüşlerini etkiliyordu. Beş nükleer gücün süregelen nükleer silahlardan arınma süreci yörüngedeki yaşlıların desteklediği bir tutumdur. Bunlar, Dünya'yı birleştirici yönü nedeniyle Makine'nin yapımını da onaylamışlardı. Zaman zaman milliyetçi örgütlerden biri Dünya yörünge-

ne bir yer bulunmasına bakılırsa Başkan da bu ziyaretin iyi olacağını düşünüyordu. Yörüngedeki dinlence evine genellikle ticarî bir araçla gidilirdi. Daha büyük ve ancak bir kere kullanılabilen yeni bir araç yapımı da son aşamasına gelmişti. Eski uzay mekikleri hâlâ devletin askerî ve ticarî faaliyetlerinde kullanılmaktaydı. Uçuş için genel bir sağlılık dışında başka bir fizikî ihtiyaç gerekmiyordu. Ticarî uçuşlar giderken dolu, dönüşlerinde boş oluyorlardı. Buna karşılık mekik uçuşları giderken de dönüşte de doluydular. *Intrepid* geçen haftaki inişinden önce *Methuselah'a* uğramış ve Dün-ya'ya iki yolcu getirmişti. Ellie adamların adlarını biliyordu; biri, itici sistem çizimcisi biyologdu. Bunların *Methuselah'ta* ne işleri olduğunu merak etmişti doğrusu.

Araçta pilot dışında, iki uzman, ağzı sıkı bir subay, Maliye Bakanlığı'nın bir memuru vardı. Ellie kusursuz bir kalkıştan sonra ilk kez yerçekimsiz bir ortamın heyecanını hissetti. Birbuçuk kere Dünya çevresinde döndükten sonra *Methuselah'la* buluştular. Ticarî *Narnia* aracı iki gün sonra kendisini Dünya'ya döndürecekti.

Hadden'in deyimiyle Şato doksan dakikada bir kere döndüğü için hep aynı yüzü Dünya'ya bakmaktaydı. Hadden'in çalışma odasının penceresinden Dünya görünüyordu. Ellie'nin gördüğü ışık fotonları birkaç saniye önce karlı And Dağları'ndan yansımıştı.

Ellie'nin kendilerini dindar olarak kabul edenler de içlerinde olmak üzere huşu duygusundan utanan pek çok tanıdığı vardı. Ancak bu pencere önünde durup da bunu hissetmemek için insanın tahtadan olması gerek diye düşündü. Buraya genç şair ve müzisyenleri, sanatçıları, film yapımcılarını, aşırı mezhep bürokrasilerine kapılmamış gerçek dindarları göndermek gerek diye düşündü. Bu duygu Dünya'daki sıradan insanlara kolay-

dışı bir şey olamaz. Yine de güvencede olmak için kapalı ekolojik sistemlerle çalışıyoruz. Bu Şato ile aşağıdaki devletlerin hiçbirisi arasında suçluların iadesi anlaşması yapılmamıştır. Benim burada bulunmam kendim için çok daha... yararlı oluyor.

«Benim yasadışı bir şey yapmış olduğumu düşünmenizi istemem. Ancak o kadar çok yenilikle uğraşıyoruz ki, güvenceye sahip olmak gerçekten önemlidir. Örneğin, kendi servetimin büyük bir bölümünü yapımına harcadığım Makine'nin benim tarafımdan sabote edildiğine gerçekten inananlar var. Sonra Babil'e yaptıklarını biliyorsunuz. Benim sigorta müfettişlerim Terre Haute ve Babil sabotajlarının aynı kişilerin elinden çıkabileceğini söylüyorlar. Pek çok düşmanım var sanırım. Nedenini bilemiyorum bunun. Oysa kendimi insanlar için çok iyi şeyler yapmış biri olarak görürüm. Her neyse, burada bulunmam çok daha iyi işte.

«Sizinle Makine hakkında konuşmak istiyordum. Wyoming'deki o erbium birleştirici parça felâketi korkunç bir şeydi. Drumlin'e gerçekten üzüldüm. Sizin için de büyük bir şok olmuş olmalı. Bir içki istemediğinizden emin misiniz?»

Ellie Dünya'yı seyrederek dinlemeyi yeğliyordu. «Ben Makine'den umudu kesmiş değilim,» diye Hadden devam etti. «Sizin de umutsuz olmanız için bir neden göremiyorum. Siz herhalde hiçbir zaman bir Amerikan Makinesi olamayacağımı, bunun başarısızlığa uğramasını isteyen pek çok insan olduğunu düşünüyor-sunuzdur. Başkan da aynı kaygıları paylaşıyor. İnşa ettiğimiz o fabrikalar montaj hataları değildir. Özel ürünler yapıyorduk orada. Tüm kırık parçaları değiştirmek çok pahalıya malolacaktır. Ama siz daha çok belki de bu ilk başta kötü bir fikirdi diye düşünüyorsunuzdur. Bu kadar hızlı ilerlemekle aptallık ettik diyorsunuzdur.

bizi ziyarete gelmiyorlar. İnsanlık tarihine bakılınca baştan beri kendi başımıza olduğumuz anlaşılıyor.»

«Şimdiye kadar,» dedi Ellie. «Şimdi tanrıların bize acıyıp Makine'yi mi gönderdiklerine inanıyorsunuz?

«Ben bizim deney olduğumuza inanmıyorum. Biz daha çok kontrolüz, kimsenin ilgilenmediği gezegen kimsenin mühadale etmediği yer. Müdahale etmedikleri takdirde olacak olan bunlar işte. Dünya çırak tanrılar için uygulamalı bir ders. 'İşleri gerçekten berbat ederseniz, Dünya'ya benzer bir şey yaparsınız,' diyorlar. Ancak iyi bir Dünya'yı harcamak ,da yazık olur, o yüzden ne olur olmaz diye zaman zaman bir göz atıyorlar bize. Belki işleri berbat eden tanrıyı da getiriyorlardır. Bize son baktıklarında otlaklarda antiloplarla yarışmaya çalışıyorduk. 'Tamam,' demişlerdir bunu görünce, 'Bu herifler başımızı ağrıtmazlar, bir on milyon yıl geçsin bir daha bakınız, ancak işi sağlama bağlamak için radyo frekanslarını kontrol edin.'

«Sonra bir gün, bir alarm zili çalmıştır. Dünya'dan bir mesaj. 'Ne? Şimdiden televizyonları da mı var? Bakalım neler yapıyorlar.' Olimpiyat stadyumu. Ulusal bayraklar. Avcı bir kuş. Adolf Hitler. Binlerce alkış tutan insan. 'Oh oh oh,' demişlerdir. Bu uyarı işaretlerini iyi biliyorlardır. 'Hey insanlar, kesin bunları, çok esash bir gezegende oturuyorsunuz, alın şu Makine'yi yapın o işler yerine,' demişlerdir. Bizim için kaygı duyuyorlar. Bizim inişe geçtiğimizi farketmişlerdir. Bizim kendimizi onarmamız için acele etmemizi düşünüyorlar. Ben de öyle düşünüyorum. Makine'yi yapmamız gerek.»

Ellie Drumlin'in bu tür iddialar ileri süreceğini bilirdi. Hadden'in sözlerinin çoğu kendi düşüncelerine uyuyorsa da Vegalıların neler düşündüğü konusundaki bu inançlı varsayımlardan bıkmıştı artık. Projenin sür-

«Bu yüzden her deneyin bir kontrolü gerekir,» dedi Ellie.

Hadden gülümsedi.

* * *

Yamagishi ilerlemiş yaşına rağmen İmparatorluk Ordusu'ndaki uzun hizmeti sırasında elde ettiği dimdik duruşu korumaktaydı. Tümüyle saçsız, beyaz bıyıklı, yüzünde sabit ve sakin bir ifade olan ufaktefek bir insandı.

«Kalça kemiklerim yüzünden buradayım,» dedi. «Kanseri, yaşam sürelerini biliyorum ama, ben kalça kemiklerim yüzünden buradayım. Benim yaşımda insanın kemikleri kolayca kırılır. Baron Tsukama iskemlesinden halısının üstüne düştü. Yarım metre yükseklikten filan. Yarım metre. Ve kemikleri kırıldı. Yerçekimi yoksa kemik de kırılmaz.»

Çok mantıklı bir şeydi bu.

Yemek, şaşırtıcı bir zarafetle hazırlanmıştı. Ağırılık olmadığı için özel bir teknik geliştirilmişti. Tabakların kapakları, şarap kadehlerinin üstlükleri ve sazları vardı. Ceviz, fındık ya da kuru mısır gibi yiyecekler yasaklanmıştı.

Yamagishi, Ellie'ye havyardan tatması için ısrar etti. Dünya'da bir kilosunun uzaya gönderme bedelinden pahalı olduğu birkaç Batı'lı yiyeceklerinden biridir, dedi. Ellie havyar yumurtalarının böyle birbirlerine yapışık biçimde bulunmaları talihli bir şey diye düşündü. Aksi halde binlerce ayrı yumurtanın yerçekimsiz bir ortamda bu yörüngedeki yaşlılarevinin tüm deliklerini tıkaması durumunda neler olmazdı ki? Birden annesinin de bir yaşlılar evinde olduğu aklına geldi. Pencereden o anda görünen Büyük Gölü saptadı mı annesinin yerini tam olarak söyleyebilirdi hatta. Dünya yörünge-

baları, haberalma servisleri başkanları, güzel kadın ve erkekler...»

Ellie, biraz duraklayarak, «Neden Dünya'dan ithal edilen şeyler listesinin başında seks olduğu gibi bir izlenime kapılıyorum?» diye sordu.

«Öyledir. Epey nedeni var bunun. Bulunduğumuz yer, müşteriler. Ancak en önemli neden yerçekimi olmaması. Yerçekimsiz durumda seksen yaşında yirmisinde yapamadığınız şeyleri yapabilirsiniz. Sevgilinizle buraya tatile gelmelisiniz. Bunu kesin bir davet olarak kabul edin.»

«Doksan,» dedi Yamagishi.

«Özür dilerim, anlamadım.»

«Yirmisinde hayâl edemediğiniz şeyleri doksanında yapabilirsiniz diyor Yamagishi-san. O yüzden herkes buraya gelmek istiyor.»

Kahvelerini içerlerken Hadden konuyu yine Maki-ne'ye getirdi.

«Yamagishi-san ile ben bazı kişilerle bir ortaklığa girdik. Kendisi Yamagishi Sanayii Yönetim Kurulu'nun onur başkanıdır. Bildiğiniz gibi onlar Hokkaido'da Makine parçaları deneyen kuruluştur. Şimdi sorunumuzu düşünün bir kere. Bir örnek vereyim. Üç büyük küre kabuk var içice. Bunlar niobum alaşımından yapılma ve üzerlerinde çok hassas bazı çizimler var. Hiç kuşkusuz boşlukta çok hızlı olarak dönmek üzere hazırlanmışlar. Benzel deniyor bunlara. Bunu zaten biliyorsunuz. Peki, bu benzelleri tam ölçüye uygun yapıp çok hızlı döndürürseniz ne olur? Bütün fizikçiler hiçbir şey olmayacağını söylüyorlar. Ancak kimse bu deneyi yapmış değil. Yalnızca bu bir tek deneyden söz ediyorum. Makine'nin tümü harekete geçirildiğinde bir şey olacağını düşünün. Dönüş hızına bağlı bir şey mi bu. Ben-zellerin yapısından mı kaynaklanıyor? Üstündeki çizim-

yumun kabul edeceğini sanırım. Ne dersin ha, Yamagishi-san?»

Yamagishi soruyu duymamıştı. Dünya yörüngesindeyken baştan çıkarılmanın ayrıntılarını anlatan 'Serbest Düşüş' şarkısını okuyordu. Soru tekrarlandığında şarkı sözlerinin hepsini bilmediğini söyledi.

Hadden yılmadan devam etti. «Parçalardan bazıları hasar görmüş falan olabilir. Ancak hepsi de öngörülen testlerden geçireceklerdir. Bunun aslında sizi korkutacağını hiç düşünmemiştim. Kişisel olarak, yani.»

«Kişisel mi? Benim gideceğimi de nereden çıkarıyorsunuz? Bir kere kimse bana bu teklifi yapmadı, sonra bir sürü yeni etkenler var.»

«Seçme Komitesinin size sorması olasılığı çok yüksek, Başkan da isteyecek bunu. Haydi haydi, yaşamınızı hep yerde mi geçireceksiniz?»

İskandinavya ve Kuzey Deniz'i bulutlu, Manş Denizi'ni sisliydi.

Yamagishi ayağa kalkıp ellerini vücudunun iki yanına bastırdı, eğilerek Ellie'yi selamladı.

«Denetimimde bulunan şirketlerin yirmi iki milyon çalışanı adına sizinle tanışmaktan memnun olduğumu bildiririm.»

Ellie kendisine ayrılan uyuma bölmesinde kesintili bir uykuya dalmıştı. Herkesin uyuduğu bir anda uyandığında kenarlara tutunarak yeniden büyük pencerenin önüne geldi. Gece yarısındaydılar. Dünya karanlık içindeydi. İnsanların yarıküreleri güneşten uzaklaştığı zaman çöken karanlığı gidermek için giriştikleri çabalar bir avuç ışık serpintisi gibiydi. Yirmi dakika sonra,

alışıyorsak bir de Vega'daki yaratıkların neler yapmış olabileceklerini düşün. Onlar ya lmszdirler ya da lmszliğe çok yakındırlar. Ben bu konuda herkesten daha uzun zamandır ve herkesten çok düşündüm. Sana lmszler hakkında kesin bir şey söyleyebilirim: Çok dikkatlidirler. Ölümsüzlük için çok büyük yatırım yapmışlardır. Olayları şansa bırakamazlar. Neye benzediklerini bilmiyorum, senden ne istediklerini bilmiyorum, ama onları görürsen sana bir ğdm olacak: Senin çok sağlam sandığın bir şey onlar için kabul edilemez bir riziko olabilir. Orada bir pazarlık konusu ortaya çıkarsa bu söylediğimi sakın unutma.»

Ellie annesinin bir kriz geçirdiğini haber aldığında notlarını, bantlarını ve palmye yaprağını Japonya' ya gönderilmek üzere toplamaya çalışıyordu. İşi henüz bitmişti ki özel kurye ile gelen bir mektup aldı. John Staughton duygularım hiç hesaba katmadan doğruca konuya girmişti:

Annenle sürekli olarak senin kusur ve eksikliklerini konuşurduk. Bu her zaman çok güç bir konuşma olmuştur. Ben seni savunduğum samanlar (buna inanmasan da sık sık olurdu bu) annen bana senin elinde yoğurduğun bir kil parçası olduğumu söylerdi. Seni eleştirdiğim zamanlar da, bana senin işlerine burnumu sokmamamı ihtar ederdi. Şunu bilmeni isterim: Bu Vega işi çıktı çikalı birkaç yıldır anneni ziyaret etmemen kendisi için sürekli bir acı kaynağı olmuştur. Yaşadığı o berbat yaşhlarinde arkadaşlarına hep senin en kısa zamanda ziyarete geleceğini söylerdi. Yıllar boyunca hep bunu söyledi durdu. «Yakında gelecek,» derdi. Ünlü kızım eşine dostuna nasıl göstereceğini, onları sana hangi sırayla tanıştıracacağını düşünür dururdu.

Bu söyleyeceklerimi büyük bir olasılıkla duymak istemezsin, ve ben yüreğimde acıyla söylüyorum bunları. Ama senin iyiliğin için. Senin kendisine

karşı davranışın annen için babanın ölümünden bile daha acı veren bir şeydi. Artık ünlü bir insan olabilirsin, politikacılarla falan düşüp kalkabilirsin, ama insan olarak ortaokuldan bu yana hiçbir şey öğrenebilmiş değilsin...

Gözleri dolan Ellie, mektubu buruşturup atmaya başladığı sırada zarfın içinde bir sertlik hissetti. Bilgisayar ekstrapolasyon tekniği ile eski bir resimden yapılmış üç boyutlu bir fotoğraftı bu. Daha önce hiç görmediği bir resim. Genç bir kadın olan annesi gülümseyerek kolunu Ellie'nin babasının omzuna atmıştı. İkisi de çok mutlu görünüyorlardı. Ellie bir suçluluk, korku, Staughton'a öfke ve biraz da kendine acıyarak resimdeki bu iki inşam bir daha hiç göremeyeceğini düşündü.

Annesi yatağında hareketsiz yatıyordu. Yüzündeki ifadede ne sevinç vardı ne de pişmanlık... yalnızca bekliyordu. Arasıra gözlerini kırptırmak dışında kıpırdıyamıyordu. Ellie'nin sözlerini duyduğu ya da anladığı bilinemezdi. Ellie onunla konuşabilme çarelerini düşünüyordu. Elinde olmadan, evet için bir kere gözlerini kırp, hayır için iki kere diye düşündü. Ya da katod ışıklı beyin dalgaları ölçen bir alet takıp annesine beta dalgalarını kontrol altına almayı öğretebilirdi. Ama, bu *annesiydi*, Alfa Lyrae değil, burada gereken şifre çözücü algoritmeler değil, duyuydu.

Annesinin elini tutarak saatlerce konuştu. Ona kendisinden, babasından, çocukluğundan söz etti. Yeni yıkıp asılmış çarşafar arasında dolaştığını, göklere yükseldiğini anlattı. John Staughton'dan söz etti sonra. Pek çok şey için özür diledi. Biraz da ağladı.

gisayarm yazılanlardan ne anlam çıkardığı belirtiliyordu ki bu da genellikle doğru çıkmaktaydı. Kısa bir süre önceye kadar yazı makinesi bile olmayan bir dilde bilgisayar, geleneklerine bağlı olanların pek hoşlarına gitmeyen bir devrim yaratmaktaydı.

Konferans salonunda —Batı'lı zevklerine saygıdan olacak— alçak iskemlelere oturdular, çay servisi başladı. Ellie oturduğu yerden Tokyo kentini görüyordu. Pencereler önünde çok vakit geçirmeye başladım, diye düşündü. *Asahi Shimbun* gazetesinin politik muhabirlerinden birinin kadın olması ilgisini çekmişti. Amerikan ve Sovyet gazetecilik standartlarında pek rastlanan bir şey değildi bu. Japonya kadın rolü konusunda yeni bir ulusal değerlendirmeye gidiyordu. Geleneksel erkek ayrıcalıkları pek ortaya çıkmayan bir sokak savaşı sonunda birer birer teslim edilmeye başlanmıştı. Daha bir gün Önce Nanoelektronik adındaki bir şirketin başkanı kendisine Tokyo'da obi bağlamayı bilen bir tek 'kız' bile kalmadığından yakmıyordu. Japon kadınlarının her sabah yarım saatlerini kimonolarına sarınmakla geçirmekten çok daha iyi şeyleri vardı artık. Muhabir de etekleri diz kapaklarının altına kadar inen ciddi bir işkadını elbisesi giyinmişti.

Güvenliği sağlamak için Hokkaido Makine tesisine basından kimse alınmamıştı. Mürettebat ya da proje yetkilileri Honshu Adası'na geldiklerinde Japon ve yabancı muhabirlerle sık sık görüşmekteydiler. Her zaman olduğu gibi sorular hep bilinen şeylerdi artık. Dün-ya'nın her tarafında muhabirler Makine'ye karşı aynı yaklaşımı benimsemişlerdi. Amerikan ve Sovyet 'düşkırık'larından sonra Makine'nin Japonya'da yapılmakta olmasına sevinmiş miydi Ellie? Bu kuzeydeki Hokkaido Adası'nda kendini Dünya'dan tecrit edilmiş hissediyor muydu? Hokkaido'da kullanılan Makine par-

böylesine seçkin bir grubun içinde bulunmaktan gerçekten mutluydu.

Japon parçalarının kalitesi hakkında ne düşünüyordu? Beşinin İmparator Akihito ile görüşmesi konusunda neler söyleyecekti? Shinto ve Budist liderlerle yaptıkları toplantılar Makine harekete geçirilmeden önce Dünya dinî liderlerinin görüşlerini almak için miydi, yoksa evsahibi ülke olarak Japonya'ya bir saygı gösterisi mi? Makinenin bir Truva Atı, ya da Kıyamet Günü Makinesi olabileceğini düşünmüş müydü? Ellie'ye eşlik eden Makine Projesi halkla ilişkiler müdürü memnun görünüyordu.

Toplantı aniden sona erdi. Gazeteciler kendisine ve meslektaşlarına başarılar dilediler. Döndüğü zaman yeni bir basın toplantısı yapacaklardı. Ondan sonra da Japonya'yı sık sık ziyaret edeceğini umuyorlardı.

Evsahipleri gülümsüyorlar, eğilip kendisini selamlıyorlardı. Savaşçılar damdan aşağı indiler. Ellie kapısı açık olan toplantı odasının dışındaki güvenlik memurlarını görebiliyordu. Dışarı çıkarken kadın gazeteciye ortaçağ Japonya'sından çıkıveren o hayaletleri sordu.

«Kıyı Koruma gökbilimcileridir,» dedi kadın. «Öğle tatillerinde Kendo çalışması yaparlar. Saatinizi onlara bakıp ayarlayabilirsiniz.» -

Xi Uzun Yürüyüş sırasında doğmuş, Devrim'de Kuomintang'a karşı savaşmıştı. Kore'de haberalma su-baylığından sonra mesleğinde ilerleyerek Çin stratejik teknolojisi konusunda yetkili bir mevkie gelmişti. Ancak Kültür Devrimi sırasında kamuoyu önünde aşağılanıp sürgüne gönderilmiş, daha sonra yine büyük gürültülerle itibarı iade edilmişti.

Çin'in adını aldığı İmparator'un topraktan yapılma ordusu Xian'da bulunmuştu. İmparator'un gerçek adı Qin Shi Huang'di, ama Batı'da Çin olarak tanınmıştı. Qin M. Ö. üçüncü yüzyılda ülkeyi, birleştirmiş, Çin Seddi'ni yaptırmış ve eski geleneklere göre kendisiyle birlikte gömülmeleri gereken maiyetine acıyarak ölümünde bunların topraktan heykellerinin yapılmasını buyurmuştu. Bu pişmiş topraktan ordu 7.500 askerden oluşan bir tümendi. Her birinin yüzünün kesin hatları çizilmişti. Çin'in tüm halkının temsil edildiği görülüyordu. İmparator birbirleriyle sürekli savaşan eyaletleri bir tek ulus halinde birleştirebilmişti. Yakınlardaki bir mezarda da Tai Markizi'nin hemen hemen hiç bozulmamış cesedi bulunmuştu. Cesetleri koruma tekniği eski Mısırlılarla-rmkinden kat kat üstündü.

Qin yazıyı basitleştirmiş, yasalar yapmış, yollar yaptırmış, Çin Şeddini tamamlamış ve ülkeyi birleştirmişti. Silahlara da el koymuştu. Politikasını eleştiren bilginleri öldürdüğü ve bazı bilgilerin huzursuzluk yaratıcı olması nedeniyle kitaplarını yaktırdığı söylenirse de, kendisi ülkedeki yolsuzlukları önlediğini, yasa ve düzeni getirdiğini söylerdi. Xi bunları öğrendikçe Kültür Devrimini hatırlıyordu. Bu çatışan eğilimleri bir tek insanın yüreğinde barındırmanın ne demek olduğunu hayâl etmeye çalıştı. Qin'in kendini beğenmişliği korkunç boyutlara varmıştı — canım sıkın bir dağı cezalandırmak için dağın yeşilliğinin yokedilmesini ve suçluların giydikleri renk olan kırmızıya boyanmasını emretmişti. Qin büyük bir insandı, ama aynı zamanda deliydi. Çok değişik ve kavgacı bir uluslar topluluğu biraz deli olmadan birleştirilmeye çalışılır mıydı? Xi, Ellie'ye, buna kalkışmak için bile iyice kaçık olmak gerekir diyordu.

Xi giderek artan bir heyecanla Xian'daki büyük kazıyı başlatmıştı. Zaman ilerledikçe İmparator Qin'in de

heykellerle ölümsüzleştirmiş, hayat iksirini aramak için Doğu Denizine sürekli seferler düzenlemişti. Her yeni seferin başlangıcında bunun masrafından yakınıp duruyordu. Bu seferlerden birinde okyanusa açılan teknelerde 3.000 genç erkek ve kadından oluşan bir mürettebat vardı. Bunlar hiç dönmemişler ve haklarında hiçbir bilgi edinilememişti. Ölümsüzlük suyu asla ele geçirilememişti.

Bundan tam elli yıl sonra Japonya'da aniden sulu piring tarımı ve demircilik görünmeye başladı. Bu gelişmeler Japon ekonomisini tümüyle değiştirip savaşçı bir soylu sınıfının ortaya çıkmasına neden oldu. Xi Japonların kendi ülkelerine verdikleri adın Japon kültüründeki Çin kökeninin yansıttığı fikrindeydi: Doğan Güneş Ülkesi. Japonya'da güneşin doğduğunu görebilmek için nerede durman gerekirdi, diye soruyordu Xi. Ellie'nin de az önce ziyaret ettiği gazetenin adı bile (Asa-hi Shimbun Doğan Güneş Haberleri anlamına geliyordu.) Xi'nin iddiasına göre İmparator Qin'in zamanının bir hatırlatılmasıydı.

Qin ölümsüzlük saplantısına düşmüşse Xi de aklını Qin ile bozmuştu. Ellie adama Dünya yörüngesinde Sol Hadden'i ziyaretini anlatınca İmparator Qin'in yirminci yüzyılın bu son yıllarında yaşıyor olsaydı yerinin Dünya yörüngesi olacağına fikir birliğine vardılar. Ellie videofon aracılığıyla Xi'yi Sol Hadden'e tanıştırap rahat konuşmaları için yanından çekildi. Xi'nin kusursuz İngilizcesi son yıllarda Hong Kong'un Çin Halk Cumhuriyetine verilmesi sırasında daha da kusursuzlaşmıştı. İki adamın konuşmalarından bir süre sonra Hadden Makine'nin harekete kendisi tam üstlerindeyken geçirilmesini istedi. Zamanı geldiğinde teleskopunu Hokkaido'ya çevirmiş olmayı istiyordu.

düşündü. Yiyecekler yenmek için değil de hayran olunmak için getirilmiş olsa bile mutlu olacaktı. Hem görmek hem de yemek ise cennetlik olmaktı.

Ellie Başrahıbin karşısında Lunacharsky'nin yanında oturuyordu. Diğerleri yedikleri şu ya da bu parçanın ne olduğunu soruyorlardı. Konuşma bir süre sonra görevlerine geldi dayandı.

Başrahip, «Peki ama neden iletişim kuruyoruz?» diye sordu.

Tüm dikkatini elinden kaçan çubuklarına vermiş görünen Lunacharsky, «Bilgi alışverişinde bulunmak için,» dedi.

«Peki, neden bilgi alışverişinde bulunmak istiyoruz?»

«Bilgi ile beslendiğimiz için. Yaşamamız için gereklidir. Bügi olmazsa ölürüz.»

Lunacharsky ağzına her götürdüğünde çubuklarının arasından kayan bir lokma ile uğraşıyordu. Tabakla ağzı arasındaki mesafeyi kısaltmak için başını önüne eğdi.

«Ben bizim sevgi ya da acıma duygularıyla iletişim kurduğumuza inanırım,» dedi Başrahip. Tabagındaki lokmalardan birini parmaklarıyla yakalayıp ağzına attı.

«Öyleyse Makine'nin bir merhamet aracı olduğuna inanıyorsunuz demek?» diye atıldı Ellie. «Bir tehlike olmadığına inanıyorsunuz.»

Adam sanki onu cevaplamış gibi, «Ben bir çiçekle iletişim kurabilirim,» dedi. «Bir taşla konuşabilirim. Başka bir dünyanın varlıklarıyla anlaşmakta güçlük çekmeyeceksiniz.»

Lokmasını çiğneyen Lunacharsky, «Taşın sizinle iletişim kurduğuna inanmaya hazırım,» dedi. «Ama, sizin taşla iletişim kurmanızı pek kabul edemem. Taşla iletişim kurduğunuza bizi nasıl inandırabilirsiniz? Dünya

toplumunu anlamak için cevabını vereceğini sanırım,» dedi Ellie. «Bilimadamları anlamaktan zevk alırlar.»

«Bu da karıncaları sevdiklerini söylemenin bir başka yolu.»

Ellie hafifçe ürperdi.

«Evet ama böcekbilimcileri parasal olarak destekleyenler başka şeyler söylüyorlar. Karıncaların davranışlarını kontrol etmek, üredikleri bir evi terketmele-rini sağlamak, ya da tarımsal amaçla toprağın biyolojik yapısını anlamak için bunu yaptıklarını iddia ederler. Böcek ilaçlarına bir alternatif bulabilirler böylece. Ama bunda da karınca sevgisi var diyebilirsiniz sanırım.»

«Bu aynı zamanda bizim kendi çıkarlarımız için de,» dedi Lunacharsky. «Böcek ilaçları bizi de zehirliyorlar.»

Sukhavati masanın karşısından, «Böylesine bir yemeğin ortasında neden böcek ilaçlarından söz edip duruyorsunuz,» diye atıldı.

Başrahip, Ellie'ye bakıp gülümsedi yine. «Karıncaların rüyasını bir başka zaman görürüz artık.»

Birer metre uzunluğundaki çekeceklerle ayakkabılarını giydikten sonra, arabalarına doğru yürürlerken arkalarında lokanta sahibesi ve garson kadınlar törenle eğilerek kendilerini selamlıyorlardı. Ellie ile Xi Başrahibin Japon evsahiplerinin bazılarıyla bir arabaya bindiğini gördü.

Xi, «Ona taşla iletişim kurabildiğine göre ölümlerle de iletişim kurup kuramayacağım sordum,» dedi.

«Ne cevap verdi?»

«Ölümlerle konuşmanın kolay olduğunu söyledi. Güç olan canlılarla konuşmakmış.»

Hokkaido'yu belki de kendine özgü ünü yüzünden seçmişlerdi. Bölge iklimi Japon standartlarma göre, göreneklere uymayan yapı teknikleri gerektiriyordu. Ayrıca burası hâlâ pek çok Japon'un nefret ettiği kıllı aborijin halk Ainu'ların yaşadığı yerdı. Kışlar Minnesota ve Wyoming'de olduğu kadar sert geçerdı. Hokkaido belirli olj istik güçlükler taşımaya rağmen bir felâket durumunda diğer Japon adalarından epek uzak olduğu için iyi bir seçimdi. Ancak Dünya'mn en uzun denizaltı tüneli olan elli bir kilometrelik bir tünelle Honshu ile bağlantılı olduğundan fazla tecrit edilmiş de sayılmazdı.

Makine parçalarının denenmesi için güvenli bir yer olarak kabul edilmesine rağmen Hokkaido'nun Makine'nin montaj yeri olarak seçimi konusunda endişeler de yok değildi. Tesisi saran dağların da kanıtladığı gibi bölge yakın bir volkanik çağın izlerini taşıyordu. Dağların biri günde bir metre yükseliyordu. Sovyetler bile Saha-lin Adası'nı yalnızca kırk üç kilometre uzak olması nedeniyle bu konuda kaygılarını dile getirmişlerdi. Bilindiği kadarıyla Ayın görünmeyen yüzünde yapılan bir Makine bile belki harekete geçirildiğinde Dünya'yı havaya uçurabilirdi. Tehlikelerin değerlendirilmesinde asıl gerçek Makine'nin yapımına karar verilmesiydi; onun *nerede* yapılacağı düşüncesi bundan sonra geliyordu.

Temmuz başlarında Makine yeniden biçimlenmeye

başlamıştı. Amerika'da hâlâ politik ve dinî tartışmalar sürüp gitmekteydi; Sovyetlerin Makinesi'nde de ciddi teknik sorunlar çıktığı anlaşıyordu. Ancak Wyoming' dekinden çok daha küçük olan buradaki tesiste birleştirme parçaları yerlerine yerleştirilmiş ve kamuoyuna bir açıklama yapılmamış olmasına rağmen onikiköşeli bölüm tamamlanmıştı. Onikiköşeli biçimi ilk keşfeden eski Pisagorcular bunun varlığını bile gizli tutmuşlar, bunu açıklayan çok ağır cezalar öngörmüşlerdi. Bu yüzden Dünya'nın öteki ucundaki ve 2.600 yıl sonraki bu onikiköşeli bir ev boyutlarındaki nesnenin yalnızca bir avuç insan tarafından bilinmesi belki de bu duruma pek uygun düşmekteydi.

Japon Proje Müdürü tüm çalışanlara birkaç günlük bir tatil vermiş bulunuyordu. Yakınlardaki en büyük kent Yubetsu ve Tokachi nehirlerinin birleştiği noktada kurulmuş olan Obihiro idi. Bazıları Asahi Dağı'nda henüz erimemiş karlarda kayak yapmaya gitmişler, diğerleri milyarlarca yıl önceki bir supernova patlamasında kaynamış olan radyoaktif elementlerin kalıntılarından doğan sıcak su kaynaklarına inmişlerdi. Beş'ler ise kutlama için Hokkaido'nun 200 kilometre ötesinde en büyük kent olan Sapporo'ya helikopterle gitmişlerdi.

Sapporo'ya vardıklarında Tanabata Festivali başlamak üzereydi. Projenin başarısı için önemli olan bu insanlardan çok Makine olduğu için güvenlik sorunu pek önemli değildi. Beş kişi Mesaj'ı, Makine'yi ve yanlarında alacakları minyatür araçları incelemek dışında özel bir eğitim görmemişlerdi. Dünya Makine Konsorsiyumunun tüm üyelerince kabul edilebilir beş insanın seçiminde politik engeller büyük bir rol oynamıştı, ama Ellie'nin düşüncesine göre hiçbirinin yerine konmayacak insan yoktu.

lumsal konforlar için saklayan kimseler için de fazla aşırı gelmişti. Eda dört yıl önce Tyrone Free'yi cezaevinde ziyaret ettiğinde zenci Amerikalıların gururlarında bir yükselme olmuş, gençler için yeni bir örnek oluşturmuştu. Eda ırkçıların en kötü yanlarını, onların dışındakilerin de en iyi yanlarını ortaya çıkartan bir insandı.

«Fizikle uğraşmak için harcanan zaman bir lüktür,» demişti Ellie'ye. «Aynı fırsatlara sahip olabilseler aynı şeyleri yapacak o kadar çok insan var ki Dünya'da. Ama, sokak sokak dolaşıp karnını doyurmaya çalıştığın sürece fizik çalışmalarına ayıracak zaman bulamazsın. Benim görevim de ülkemin genç bilimadamları için koşulları düzeltmektir.»

Eda Nijerya'da millî bir kahraman haline geldikçe yolsuzluklar, adaletsiz bir yetkililik, bilimde ve her alanda dürüstlüğün önemi ve Nijerya'nın büyük bir devlet olabileceği hakkında konuşmaya başlamıştı. Nüfusunun 1920'lerdeki ABD nüfusu kadar olduğunu söylüyordu. Ülke kaynak bakımından zengindi, değişik kültürleri bir güç oluşturunuyordu. Nijerya sorunlarının üstesinden gelebilseydi Dünya'nın geri kalan bölümü için bir ışık kaynağı olabilirdi. Her konuda sakinlik ve yalnızlık arayan Eda, bu konularda sesini alabildiğince yükseltiyordu. Pek çok Nijeryalı erkek ve kadın —Müslümanlar, Hristiyanlar, Ruhlara Tapanlar ve gençler— onun bu hayâllerini ciddiyle kabullenmekteydiler.

Eda'nın hayranlık uyandıran huylarından belki de en önemlisi alçakgönüllülüğüydü. Fikrini pek seyrek olarak söylerdi. En doğrudan doğruya sorulara bile verdiği karşılıklar kısa ve özlüydü. Onun derinliğini ancak yazılarında —ya da çok iyi tanıdıktan sonra konuşmalarında— görebilirdiniz. Mesaj, Makine ve Makine'nin harekete geçirilmesinden sonra olabilecekler hakkında Eda

Büyük kentlerin çoğunda Tanaba Festivali yok olmaya yüz tutmuştu. Aileler aracılığıyla yapılan evlilikler artık çok azaldığından birbirlerinden ayrı düşen sevgililerin acıları bir zaman olduğu kadar tepki uyandırmıyordu. Ancak, Sapporo ve Sendai gibi bir iki yerde Festivale rağbet her yıl biraz daha artmaktaydı. Japon Ainu evliliklerine karşı hâlâ yaygın bir öfke olduğundan Sapporo'da festivalin önemli bir yeri vardı. Adada çocuklarını evlendirecek aileler için muhtemel eşlerin aileleri ve geçmişleri hakkında para karşılığında araştırma yapacak detektif büroları bulunuyordu. Geçmişinde Ainu kanı taşıyan biri olması bir insanın reddedilmesi için hâlâ geçerli bir nedendir. Yıllar önceki genç kocasını hatırlayan Devi, özellikle çok sinirliydi. Aynı konularda bir iki olay geçirmiş olması da olası olan Eda ise sesini bile çıkarmıyordu.

Honshu'nun Sendai kentinde Tanabata Festivali gerçek Altair ya da Vega'yı pek seyrek görebilen halk için artık televizyonun vazgeçilmez bir programıydı. Ellie Vegalıların Dünya'ya aynı Mesaj'ı sonsuza kadar mı durmadan yayınlayacaklarını merak ediyordu. Makinenin Japonya'da tamamlanması nedeniyle televizyonda Tanabata Festivali dolayısıyla yapılan konuşmalarda o da onun da üzerinde durulmaktaydı. Ancak, artık bilinen adlarıyla Beşler'in Japon televizyonuna çıkmaları istenmediği gibi Festival için Sapporo'da bulundukları da pek bilinmemekteydi. Yine de Eda, Sukhava-ti ve Ellie hemen tanınmışlardı ve yolda yürürlerken alkış tutan halkın arasında bir grup polis kendilerine yol açıyordu. Kenarlara dizilenlerin çoğu eğilerek selamlıyorlardı kendilerini. Bir plakçı mağazasının önündeki hoparlörden Ellie'nin tanıdığı bir rock and roll parçası yayılıyordu. Beyaz Gürültü adlı bir zenci grubun bir parçası. Öğleden sonrası güneşi altında nemli

Eda kadına babalarının dininden sözetti. Kendisini dininin bütün öğretileriyle bağı hissetmiyordu, ama dini için de rahattı. Dininin çok yararlılıkları olacağına inanıyordu. Hristiyan Bilim ve Yehova Tanıkları ile çağdaş, epey yeni bir mezhepti. Pencab'da Mirza Gu-lam Ahmed tarafından kurulmuştu. Devi de Ahmediye Mezhebi'nin kendine taraftar bulma çabalarını biliyordu. Din özellikle Batı Afrika'da çok başarılı olmuştu. Ahmed, Mehdi olduğunu iddia etmişti. Aynı zamanda İsa'nın yeniden Dünya'ya gelişi, Krişna'nın yeni bir enkarnasyonu ve Muhammed'in yeni görüntüsü olduğunu da iddia etmekteydi. Hristiyan Bininci Yılcılar'm tutumları Ahmediye Mezhebi'ne bağı olanları da etkilemişti ve inananlar onun yeniden ortaya çıkmasını bekliyorlardı. Ahmed'in ölümünün yüzüncü yılı olan 2.008 yılı artık onun Mehdi olarak son dönüşünün kesin tarihi olarak kabul ediliyordu. Dünya çapındaki bu mesih beklentisi giderek arttığından Ellie insan soyunun bu mantıksız taraf tutma huyu karşısındaki kaygılarım dile getirdi.

«Bir Aşk Festivalinde bu kadar karamsar olman doğru değil,» dedi Devi.

Sapporo'ya fazla kar yağdığı için kar ve buzdan hayvan ve mitolojik heykelleri yapma yerel geleneği yeniden canlanmıştı. Akşam haberlerinde titizlikle yapılmış bir onikiköşeli şekil sık sık gösteriliyordu. Mevsim normalleri dışındaki ılık hava sonunda buz heykel-traşları hemen ortaya çıkıp eserlerini onarmaya koyulmuşlardı.

Makine'nin harekete geçirilmesinin şu ya da bu nedenle Dünya'nın sonunu getireceği korkusu artık sık sık dile getirilir olmuştu. Makine Proje Müdürlüğü kamu-

yardım çantası olacaktı. Ellie ise, ne bir yedek çamaşır ne de dişfırçası almayı düşünüyordu. Beni Vega'ya bir koltuk üzerinde götürebilirlerse gerekli şeyleri de nasıl olsa sağlarlar, diye düşünmekteydi. Yetkililere, bir fotoğraf makinesine ihtiyacım olduğunda Vegalılarından isterim, diyordu.

Ciddi bir görüşe göre de Beşler'in çıplak gitmeleri gerekmekteydi. Giyecek bir şey belirtilmediğine göre, Makine'nin çalışmasını bozabileceği düşünülerek bunlar alınmamalıydı. Ellie ile Devi, giyinmeye *karşı* bir uyarı olmadığını, Vegalıların Olimpiyat yayınından bunun Dünyalıların bir adetleri olduğunu anlamış olmaları gerektiğini düşünüyorlardı. Xi ve Vaygay, Vegalılar bizim giyindiğimizi biliyorlar diyorlardı. Takma dişlerimizle gözlüklerimizi de mi geride bırakacaktık?

Lunacharsky, «Aslına bakılırsa gidecek olanların insan olmaları gerektiği konusunda da belirgin bir şey yok,» diyordu. «Belki de beş şempanzeyi de kabul edilir bulabilirler.»

Ellie'ye yabancı bir makinenin iki boyutlu bir fotoğrafının bile çok değerli olacağı söyleniyordu. Hele yabancıların resimleri? Lütfen yanına bir fotoğraf makinesi almayı bir daha düşünür müydü? Büyük bir Amerikan heyetiyle Hokaido'ya gelmiş olan der Heer, Ellie'ye ciddi olmasını söyledi. Çok büyük bir kumar oynanıyordu, oysa — Ellie adamın sözünü öyle bir yakıcı bakışla kesti ki, der Heer sözün sonunu getiremedi. Ellie onun, senin bu çocukça davranışın diyeceğini tahmin ediyordu. Der Heer ilişkilerinde incinmiş olan kendisiymiş gibi davranıyordu ki çok garip bir şeydi bu. Ellie olanları Devi'ye anlatınca kadın tümüyle kendi tarafını tutmadı, der Heer'in 'çok tatlı' bir insan olduğunu söyledi. Sonunda Ellie yanma minyatür bir video kamerası almayı kabul etti.

Her iki yanında küçük, ama okunabilir harflerle bir şey yazılıydı.

*Üstün Kraliçe Hera Altın
giysileriyle Argus'un
başındaydı, Bakışları
Dünya'yı Delip geçerci.*

Arka yüzünde de şunlar yazılıydı:

*İsparta kenti savunucuları Roma Ordusu Komutanına şu
karşılığı vermişlerdi: «Eğer tanrı isen, zarar vermemiş
olanları incitmezsin. Eğer erkeksen, gel üzerimize o zaman
— burada kendi avarında erkekler bulacaksın.» Ve de
kadınlar.*

Ellie madalyonu kimin gönderdiğini anlamıştı.

Ertesi günü, Hareket Günü, üst düzey yöneticileri arasında neler olabileceği konusunda bir soruşturma yaptılar. Çoğu hiçbir şey olmayacağı, Makine'nin çalışmayacağı fikrindeydi. Daha az sayıda bir grup Beşler' in, aksine relative kurallarına rağmen, kendilerini bir an içinde Vega'da bulacaklarına inanıyorlardı. Diğerleri Makine'nin Güneş Sistemi'ni inceleyecek bir araç olduğunu söylüyorlardı. Bir bilimadamı şöyle yazmıştı: «Koltuklarda derisi pullu, keskin dişli, çok çirkin beş yaratık belirecek.» Cevaplardan Truva Atı senaryosuna en yakın olanı buydu. İçlerinde bir tanesi de 'Kıyamet Günü Makinesi' yazmıştı.

Bir tür tören de yapıldı. Söylevler verildi, yiyecek

nız sizler. Hepimiz adına konuşun. Akıllı olun. Ve... geri dönün.»

Birkaç saat sonra birer birer ilk kez Makine'ye girdiler. Çok hafif iç ışıklar yandı. Makine tamamlanıp da belirtilen bütün testlerden geçtiği halde Beşler'in yerlerini zamanından önce almalarından korkuluyordu. Bazıları mürettebatın yerlerine oturmasının Makine'yi harekete geçirebileceğinden kaygılanmaktaydılar. Ancak içeri girmişlerdi ve bu ana kadar olağanüstü bir şey olmamıştı. Ellie biraz ürkerek de olsa plastik koltukta arkasına yaslandı. Koltuklar için basma kılıflar istemişti. Ancak bunun da bir ulusal gurur sorunu olduğunu görmüştü sonra. Plastik daha modern, daha bilimsel ve daha ciddiye.

Vaygay'in çevresine pek dikkat etmeden sigara içme huyunu bildiklerinden Makine'ye sigara alınmaması kararlaştırılmıştı. On dilde küfür eden Lunacharsky son Lucky Strike sigarasını söndürdükten sonra diğerlerinin ardından içeri girdi, Ellie'nin yanına oturdu. Mesaj'da herhangi emniyet kemeri belirtilmediği için Makine'de kemer falan yoktu.

Makine bir yere *gidiyor*, diye düşündü Ellie. Bir ulaşım aracıydı bu... bir yere gidiş kapısıydı. Gecenin karanlığında gürleyerek giden bir trendi. İnsanı çocukluğunun boğucu taşra kasabalarından alıp büyük kristal kentlere götüren bir araç. Keşifti, kaçıştı ve yalnızlığın sonuydu. Makine'nin yapımındaki her lojistik gecikme, talimatın yorumunun doğru yapıp yapılmadığı konusundaki her tartışma kendisini umutsuzluklara sürüklemişti. Aradığı şan ve şeref değildi... tam olarak değil hiç değilse... daha çok bir tür kurtuluştu.

faltaşı gibi açmıştı; Eda ise sakın bir dikkatlilikten başka bir şey göstermiyordu. Ellie ile gözgöze gelen Devi gülümsedi.

Ellie bir çocuğu olmuş olmasını istedi. Duvarlar titreyip saydamlaşırken ve yeryüzü yarılmış da içine giriyormuş gibi bir duyguya kapılırken son düşüncesi bu oldu.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Çıplak Şekillik

*...cennete çık
Sürprizler merdiveninden.*

— RALP WALDO EMERSON
'Merlin', Şiirler (1847)

*Tüm evrenin sonsuz derecede üstün bir
varlık için bir ovadan başka bir şey
olmaması mümkündür, gezegenlerarası
uzaklıklar bir kum tanesinin gözenekleri
kadar, sistemler arasındaki boşluk ise bir
kum tanesi ile yanındaki arasındaki
uzaklık olabilir*

— SAMUEL TAYLOR COLERIDGE
Omniania

Düşünüyorlardı. Onikiköşeli aracın beş köşeli duvarları saydamlaşmıştı. Yer ve tavan da öyle. Ellie yukarıda ve aşağıda erbiyumdan birleştirme parçalarını görüyordu. Üç benzel de gözden kaybolmuştu. Onikiköşeli araç geçebileceği kadar açılmış uzun kara bir tünelin içinde hızla yol almaktaydı. Hızları bir 'g' civarında olmalıydı. Ellie koltuğunun sırtına yapışırken, karışındaki Devi kendisine doğru eğilmiş gibiydi. Belki de emniyet kemeri ilave etmeleri daha doğru olacaktı.

Dünya'nın kabuğunu delip erimiş demirden merkeze doğru yol aldıklarını düşünmek güç değildi. Belki de doğruca... Ellie ölümler diyarındaki Styx Nehri üzerinde bir ulaşım aracı olarak içinde bulundukları uzay gemisini düşündü.

Tünelin duvarlarındaki desenlerden hızlarını hesaplayabiliyordu. Bu desenler, belirli bir biçimleri olmayan düzensiz, yumuşak köşeli beneklerdi. Duvarların özellikleri görünüşleri değil de yalnızca işlevleriydi. Dünya'nın bir, iki yüz kilometre içine girildiğinde kayalar akkor halinde olmalıydılar. Oysa ne böyle bir şeyden eser vardı, ne de trafiği yöneten ast rütbeli şeytanlardan.

Uzayaracının burnu arada sırada duvara sürtünüyor, bilinmeyen bir madde parçaları duvardan dökülüyordu. Onikiköşeli araç, bu sürtünmelerden hiç etkilenmiyor gibiydi. Az sonra küçücük zerreciklerden bir bu-

Scan & Edit: Ayhan

www.webturkiyeforum.com

lut kendilerini izlemeye başlamıştı. Araç duvara her çarptığında Ellie dalgalanma hissediyordu, sanki yu muşak bir şey çarpmalarını hafifletmek için geriye doğru basılmış gibi. Soluk sarı ışık düzenli olarak yayılıyordu. Tünel zaman zaman hafifçe kıvrılıyor, araç da bu eğimi izliyordu. Ellie'nin görebildiği kadarıyla üzerlerine doğru gelen hiçbir şey yoktu. Bu hızlarda bir kuş ile çarpışma bile korkunç bir patlama yaratırdı. Ya bu dipsiz bir kuyuya sonu gelmeyecek bir düşüşse? Ellie midesinde sürekli bir kaygı baskısı hissediyordu. Yine de üzerinde durmadı bunun.

Kara delik, diye düşündü *Kara delik*. Bir kara deliğin ufkundan bir tekillığe doğru düşünüyorum. Ya da kara delik değildir, bu ve ben çıplak bir tekillığe düşünüyorum. Fizikçiler buna çıplak tekillik derler. Bir tekillik yakınında nedensellik altüst olur, sonuçlar nedenlerden önce yer alır, zaman geri gider ve insan değil bu deneyi hatırlamak, bundan sağ çıkamazdı bile. Ellie yıllar önceki çalışmalarından dönen bir kara delikte bir nokta olmadığını bir halka tekilliğin ya da kaçınacak daha karmaşık bir şey olduğunu hatırlıyordu. Kara delikler kötü şeylerdi. Yerçekimsel gelgit güçleri öylesine büyüktü ki, içine düştüğün anda ince uzun bir iplik gibi uzardın. Aynı zamanda iki yandan da ezilirdin. Neyse ki böyle bir şey olmuyordu. Yer ve tavan saydam olan yüzeylerden şimdi büyük bir hareketlilik gözleniyordu. Organosilikat madde bazı yerlerde kendi üstüne kapanıyor, bazı yerlerde ise açılıyordu. Bunun içine gömülü erbium birleştirme parçaları dönüyorlardı. Onikiköşeli araç içindeki her şey —kendisi ve arkadaşları dahil— normal görünüyordular. Biraz heyecanlıydılar kuşkusuz. Ama, henüz ince uzun iplikler olmamışlardı.

Bunların boş düşünceler olduğunun farkındaydı. Kara delik fiziği kendi alanı değildi. Üstelik içinde bu-

Tünmüyordu. Ellie gittikleri yere gidip, varıp varamayacaklarını merak ediyordu. Belki de Makine'yi çizenler bir yanlışlık yapmışlardı. Belki de Hokkaido'da kabul edilebilir gibi görünen teknolojik bir kusur, bulundukları yer her neresiyse... burada görevlerinin başarısızlıkla sonuçlanmasını doğuracaktı. Kendilerini izleyen ve zaman zaman da önlerine geçen toz bulutuna bakınca belki de duvarlara gereğinden fazla çarptıkları için öngörülen hızı kaybetmiş olacaklarını düşündü. Belki de bu bilinmedik yerde çakılıp kalmışlardı ve oksijenleri bitene kadar bekleyeceklerdi. Vegahılar bu kadar zahmete girdikten sonra bizim solumak için oksijene ihtiyacımız olduğunu unutmuşlar mıydı? Öylesine bağırarak Nazilere hiç dikkat etmemişler miydi?

Vaygay ile Eda, yerçekim fiziğinin bilinmeyenleri içine gömülmüşlerdi. Ancak bir açıklamaya varamadıkları da bir bakışta anlaşılıyordu. Ellie fizikçilerin bir, iki saate kalmaz sonunda bir ilerleme kaydedeceklerini tahmin ediyordu. Süper birleşme Dünya'da bilinen fiziğin tüm durumlarını içerirdi. Bunun... bu tünelin Eda Alan Denkleminin şimdiye kadar farkedilmemiş bir çözümü olmadığına inanmak güçtü.

«İçinizde çıplak tekillik gören var mı?» diye sordu Vaygay.

«Ben o dediğin neye benzediğini bile bilmiyorum,» dedi Devi.

«Özür dilerim. Çıplak değildir herhalde. Nedensellik değişimi, ya da buna benzer çılgınca bir şey, örneğin çırpılmış yumurtanın ak ve sarı olarak ayrıştığı gibi bir şey hissettiniz mi?»

Devi gözlerini kısarak baktı, Vaygay'a. «Bir şey değil,» diye Ellie atıldı. Vaygay biraz fazla heyecanlanmış, diye düşündü. «Bunlar gerçek kara de-

lerinde gittikçe genişleyen parl t  arasındaki zıtlık     rtıcıyd . Tünelden yukarı fırlıyorlardı     a doğru. Birden bir bo lu a   ktılar. Kar ılarında insanı rahatsız edecek kadar yakında kocaman mavi-beyaz bir güneş vardı. Ellie bunun Vega olduğunu anladı o anda.

Uzun odaklı objektifle doğrudan doğruya bakmayı pek istemedi, daha soluk ve soğuk olan Güneş'e bile böyle bakılmazdı. Bir parça beyaz k   t   kartıp objektifin arkasında odak uzaklığında tutup, yıldı ın görüntüsünü k   dın üzerine d   rd . Halka düzeyinde iki büyük güneş lekesi ile bir madde gölgesi olabilecek bir şey görünüyordu. Kamerayı bırakıp elini avcu dışarı gelmek üzere ileri uzatıp gözlerini Vega'n m parl tı-sından sakındı. Şimdi yıldı ın çevresinde geniş bir ta  görünüyordu, bu daha önce Vega'n m parl tı yanında g r nmemekteydi.

Avucu hâlâ yıldı a dönük olarak, yıldı ı saran parçacıkların oluşturduğu halkayı inceledi. Asal sayılı Mesaj'm alınmasından bu yana Vega sisteminin yapısı Dünya'yı ba tanba a saran bir konu olmuştu. Dünya gezegeninin gökbilimciler toplumu adına herhangi bir ciddi yanlı ya d  memeyi umuyordu Ellie. Video kamerasıyla çeşitli hız ve objektif açıklıklarında durumu tesbit ettiler. Halka düzeyinde, kalıntılardan temizlenmiş yıldı lararası bir boşlukta  ıkmı lardı kara tünelden. Çok geniş olan halka, yana doğru boyutlarıyla kıyaslandığında çok inceydi. Ellie halkalar içinde çok hafif renk değişimleri seçebiliyordu ama tek tek halka parçacıklarını göremiyordu. Bunlar Satürn' n halkalarına benziyorsa, çapı birkaç metre olan bir parçacık aralarında dev sayılırdı. Belki de Vega halkaları yalnız-

—bak, mavimsi olduğunu görüyorsun— sonra aynı kalıntı sistemi var. Doğru, parıltıdan dolayı bunu öteki takımyıldızlarla kıyaslayamıyorum, yine de bire on bahse giririm bunun Vega olduğuna.»

«Peki öyleyse neredeler?» diye sordu Devi.

Gözü keskin olan Xi yukarı, saydam levhaların ötesindeki halka düzlüğün üzerindeki göğe bakıyordu. Ellie de hiç konuşmayan Xi'nin baktığı yere çevirdi bakışlarını. Orada belirli bir köşeli parıltı vardı. Uzun odaklı objektifiyle baktı. Çok düzensiz bir çokköşeliydi bu, yüzlerinin her biri daire gibi, çanak gibi bir şeyle kaplıydı.

«Qiaomu, şundan bak da ne gördüğünü bize de söyle.»

«Görüyorum. Radyo teleskoplar. Pek çok yöne çevrili binlerce radyo teleskop. Bir dünya değil bu, yalnızca bir araç.»

Sırayla baktılar objektiften. Ellie sıranın kendine gelmesini beklerken kendini güç tutuyordu. Bir radyo-teleskopun temeli aşağı yukarı radyo dalgalarıyla belirlenmişti, ama yine de bir ulaşım için kara delikleri kullanan bir uygarlığın hâlâ görüldüğünde anlaşılabilir (boyu ne olursa olsun) tip radyoteleskoplar kullanıyor olması düşkünlüğü veren bir şeydi. Vegalıların geri kalmışlığını, hayâl gücünden yoksun olduklarını gösterirdi bu. Teleskopları yıldızın çevresinde yörüngeye oturtmayı anlardı. Bunlar halka düzlem kalıntıları ile her dönüşte iki kere çarpışma tehlikesi dışında güvencede sayılırlardı. Ancak binlerce radyoteleskopun gökyüzünü taraması bir tür Argus projesiydi. Sayısız denecek kadar çok dünya adayı televizyon yayınları, askerî radarlar ve belki de Dünya'da bilinmeyen başka ilkel radyo yayınları için taranmaktaydı. Böyle işaretlere sık sık rastlıyorlar mıydı, yoksa Dünya bir milyon yıllık

nın çevresinde kalıntılardan tümüyle arınmış bir yörüngeye oturmuştu. Hem iç, hem dış halkalar kara delikten uzak duruyorlardı.

Ellie önündeki kalıntılardan olmuş halkanın filmini alırken bunun da günün birinde kendi gezegen sistemini oluşturup oluşturmayaacağını düşünüyordu. Parçacıklar birleşecek, çekimsel yoğunlaşmalar yer alacak, sonunda yıldızın çevresinde yalnızca dönen birkaç dünya kalacaktı. Gökbilimcilerin Güneş'in çevresindeki gezegenlerin dört buçuk milyar yıl önce böyle oluştuğunu düşünürlerdiler. Ellie şimdi halkalarda bazı düzensizlikler seçebiliyordu, bazı parçacıkların birleştiğini belirten yer yer şişkinlikler açıkça görülmektedir.

Kara deliğin Vega çevresindeki hareketi hemen yanındaki kalıntı halkalarında dalgalanma yaratmaktaydı. Makine'nin hareketi de hiç kuşkusuz ardında bir dalga bırakıyordu. Bu çekimsel oynaklıklar, bu yayılan basınç azalmaları ve yoğunlaşmalar belki de uzun vadeli bir etkiyle ilerdeki gezegen oluşumunun biçimini değiştirecekti. Öyleyse milyarlarca yıl sonra oluşacak bir gezegenin varlığı kara deliğe ve Makine'ye bağlı olacaktır. Yani Mesaj'a ve Argus Projesine. Ellie konuyu aşırı kişiselleştirdiğinin farkındaydı; kendisi hiç yaşamamış olsaydı daha önce, ya da daha sonra bir başka radyo gökbilimcisi Mesaj 'ı alacaktı. Makine başka bir anda harekete geçirilecek ve onikiköşeli araç, başka bir zamanda burada olacaktır. Böylece gelecekteki bir gezegen varlığını ona borçlu olacaktır yine de. Aynı şekilde, kendisi hiç yaşamamış olsaydı oluşacak bir dünyayı o varlığından alıp çıkarmıştı. Masum davranışlarıyla bilinmeyen dünyaların kaderlerini değiştirmekten sorumlu olmak da bir yükü sanki.

Ellie aracın içinden başlayarak objektifi saydam beşköşeli levhaları tutan desteklere, kara delikle birlik-

Bu tünelde duvarlara sürtünme ve dalgalanma çok daha azdı. Eda ile Vaygay Kruskal - Szerekes koordinatlarında çizdikleri bir uzay zamanı diyagramını tartışıyorlardı. Ellie onların neden söz ettikleri hakkında en küçük bir fikre bile sahip değildi. Aracın yukarı doğru gidiyor olması duygusu, hâlâ rahatsız ediciydi.

Bu kere tünelin ucundaki ışık turuncuydu. Epey yüksek bir hızla iki güneşin birbirlerine dokundukları bir noktada dışarı çıkmışlardı. Yaşlı kırmızı dev yıldızın dış kabukları Güneşi andıran ortayaşlı bir sarı cüce yıldızın fotosferine dökülmekteydi. İki yıldızın birleşme noktaları göz kamaştırarak derecede parlaktı. Ellie kalıntı halkaları, gezegenler ya da yörüngede radyo gözlemeyleri arandıysa da dikkate değer hiçbir şey göremedi. Ama bunun pek önemi yok, diye düşündü. Bu sistemlerin bir sürü gezegeni olabilir ve ben hiçbirini bu objektifle göremem. Çifte güneşin görüntüsünü yine objektiften geçirip bir kâğıt parçasının üzerine düşürdü ve bunun fotoğrafını çekti.

Halka olmadığı için bu sistemde Vega'nın çevresinde olduğundan daha az dağınık ışık vardı. Geniş açılı objektifle Büyük Ayı'yı andıran bir takımyıldızı tanıyabildi. Ancak diğer takımyıldızları tanıyamamıştı. Büyük Ayı'nın parlak yıldızları Dünya'dan birkaç yüz ışıkyılı uzakta olduğundan bu yolculuklarının bir, iki ışık yüzyılından fazla olmadığı hesaplıyordu.

Bu durumu Eda'ya anlatıp fikrini sordu.

«Ne mi düşünüyorum? Bence bir metro bu.»

«Metro mu?»

Ellie Makine hareket ettikten hemen sonra bir an için Cehennem'in derinliklerine iniyormuş gibi bir duyguya kapıldığını hatırladı.

«Metro. Yeraltı treni. Bunlar da istasyonlar. Du-

değildi. Mesleki sakinliğini korumak için bilinçli bir çaba göstermesine rağmen, bu güneş bolluğu karşısında sevinçten yerinde duramıyordu. Bunların her birinin birilerinin yuvası olduğunu, ya da günün birinde olacağını ummaktaydı.

Dördüncü sıçrayıştan sonra kaygılanmaya başlamıştı. Saatine bakılırsa Hokkaido'dan ayrıldıklarından bu yana bir saat geçmişti. Bu iş biraz daha sürecek olursa insanî gereklerin ihtiyacı hissedilmeye başlanacaktı. Çok ileri bir uygarlığın televizyon yayınlarını çok dikkatle izleseler bile insan fizyolojisinin kolay kolay çıkaramayacakları yanları olduğu kuşkusuzdu.

Dünyadışı varlıklar bu kadar akıllı iseler neden bizi böyle kısa kısa merhalelerden geçiriyorlar? Belki de tünelin bir ucunda ilkeller bulunduğu için Dünya'dan ayrılış için basit bir araç kullanılmıştı. Ama, ya Vega' dan sonra? Neden aracın götürdüğü yer her neresiyse doğrudan doğruya oraya alıyorlar bizi?

Her tünelin çıkışma geldiklerinde bir beklentiye kapılıyorlardı. Acaba bundan sonrası için ne harikalar hazırlamışlardı? Kendini çok modern bir lunaparkta hayâl ediyor, Hadden'in Makine'nin harekete geçirildiği anda teleskopunu Hokkaido'ya çevirdiğini görür gibi oluyordu.

Mesaj'ı gönderenlerin sundukları görüntülerin görkemine rağmen, arkadaşlarına yıldızlar evriminin bazı yönlerini anlatırken konuya hâkimiyetinden dolayı bir tür üstünlük duymasına rağmen, Ellie bir süre sonra düşkünlüğüne uğramıştı artık. Bu duygunun nedenini bulmak için epey zorlandı. Az sonra ' bulmuştu ama: dünyadışı varlıklar böbürleniyorlardı. Yakışık almayan bir şeydi bu. Bir karakter bozukluğunun belirtisiydi.

Daha geniş, ama daha dolambaçlı bir başka tünel-

müthiş yıldız bolluğu. Gökyüzü yakın güneşlerle alev alevdi. Ellie koca bir toz bulutunun döne döne bir kara delikten içeri girdiğini görebiliyordu. İnanılmaz boyutlarda olan kara delikten bir yaz gecesinde olduğu gibi radyasyon parıltıları gelmekteydi. Eğer bu tahmin ettiği gibi Galaksinin merkezi ise synchrotron radyasyon dolu olmalıydı. Dünyadışı varlıkların, insanların ne kadar zayıf olduklarını hatırlamış olduklarını umardı.

Araçları döndüğü sırada birden bir mucize belirdi gözlerinin önünde. Farkında olmadan varmışlardı bile. Yarı göğü dolduruyordu. Şimdi üzerinde uçuyorlardı. Yüzeyinde yüzlerce, belki de binlerce, her biri değişik biçimde, aydınlatılmış kapı vardı. Bunlardan kimi çok-köşeli, kimi yuvarlak, kimi merkezden kaçmış daireler biçimindeydiler. Ellie bunların yanaşma rampaları olduğunu farketti — binlerce değişik rampa, kimi birkaç metre, kimi birkaç kilometre eninde. Her biri bir yıl-dıziarası aracın giriş kapısıydı. Ciddi makinelerde büyük yaratıkların girişleri etkileyiciydi. Bizim gibi küçük yaratıkların kapıları ise küçük. Özel ayrıcalığa sahip uygarlıklar için bir üstünlük taşımayan demokratik bir düzenleme, diye düşündü. Giriş kapılarının çeşitliliği, uygarlık arasında pek az toplumsal farklılık olduğunun belirtisiydi. Ancak, insan soluğunu kesecek bir varlık ve kültür çeşitliliğiyle karşı karşıyaydı burada. Bir de Büyük Merkez İstasyonu'ndan söz ederiz, diye düşündü.

Nüfusu kalabalık bir Galaksi, yaşam ve zekâ dolu bir evren düşüncesi kendisini sevinçten ağlamaya itiyordu.

İçinde oldukları onikiköşeli aracın tıpatıp bir dişi kalıbı olan sarı ışıla aydınlatılmış bir yere giriyorlardı. Ellie yandaki girişe de deniz yıldızına benzeyen bir

YİRMİNCİ BÖLÜM

Büyük Merkez İstasyonu

*Her şey yapaydır, doğa Tanrı'nın
sanatıdır.*

— THOMAS BROWNE
Religio Medici (1642)

*Meleklerin kendileri için değil, bizler
için bir vücuda ihtiyaçları vardır.*

— THOMAS AONAS
Summa Theologica, I, 51, 2

*Şeytanın gücü vardır elinde
Hoşa gidecek bir biçime
bürünebilmek için.*

— WILLIAM SHAKESPEARE
Hamlet, II, ii, 628

Basınç odası bir kişilikti. Öncelik sorunu ortaya, atıldığında —hangi ulus bir başka yıldızın gezegeninde ilk olarak temsil edilecekti?— Beşler yüzlerini buruş-turmuşlar ve proje yöneticilerine bunun o *tür* bir görev olmadığını söylemişlerdi. Konuyu kendi ar alarında da tartışmaktan dikkatle kaçınmışlardı sonra.

Basınç odasının iç ve dış kapıları aynı anda açıldı. Kendilerine bir emir verilmemişti. Merkez İstas-yon'unun bu bölümü yeterli bir basınca ve oksijene sahip olduğu anlaşılıyordu.

«Eh, önce kim çıkacak?» diye sordu Devi.

Ellie elinde video kamerasıyla sırasını beklerken bu yeni dünyaya ayak bastığı anda palmiye yaprağının yanında olmasının uygun olacağını düşündü. Yaprığı almak için döndüğünde dışardan bir sevinç çılgılığı duyuldu. Vaygay olmalıydı bu. Ellie de parlak güneş ışığına çıktı. Basınç odasının dış kapısının eşiği kumla kaplıydı. Devi ayak bileklerine kadar suya girmiş Xi'ye doğru neşeyle su fışkırtıyordu. Eda gülüyordu.

Bir kumsaldı burası. Kumun üstünde dalgalar yuvarlanıyordu. Masmavi gökyüzünde tembel tembel dolaşan bir, iki kümülüs bulutu vardı. Suyun kenarından hemen beride düzensiz büyüyen palmiye ağaçları görü-lüyordu. Gökte güneş vardı. Tek bir güneş. Sarı bir güneş. Tıpkı bizimki gibi, diye düşündü. Havada karanfil

ire belki de zencefil kokusu vardı. Zengibar'da bir kumsal sanki.

30.000 ışıkyılına bir kumsalda yürümek için gelmişlerdi. Daha kötü de olabilirdi, diye düşündü Ellie. Hafif bir rüzgârla önündeki kumlar dalgalandı. Bu Dün ya'nın milyonlarca yıl öncesinin bir devriye seferinden alınan Verilerle yapılmış benzeri miydi? Yoksa bu yolculuğu tanıtımsal gökbilim bilgilerini arttırmak için yapmışlar da sonra Dünya'nın sevimli bir köşesine atılıverilmişler miydi?

Ellie arkasına bakınca geldikleri aracın yokolduğu-nu gördü. Bazı araç gereç dışında süper bilgisayarları ile tüm verileri de orada kalmıştı. Ama, buna pek kaygılanmadılar. Sağ salım varmışlar ve memlekete yazmaya değen bir yolculuk yapmışlardı. Vaygay, Ellie'nin getirdiği palmiye yaprağından kıyıdaki palmiyeliğe bakıp gülümsedi.

«Tereciye tere satmak,» dedi Devi.

Ancak *Ellie'nin* yaprağı değişikti. Belki de burada değişik bir tür vardı. Denize baktı sonra. 400 milyon yıl kadar önce Dünya'nın ilk kolonizasyonunu düşünmekten kendini alamıyordu. Burası Galaksi'nin merkezi de olsa, Hint Okyanusu da olsa Beşi o güne kadar eşi görülmedik bir şey yapmışlardı. Yol planı ve hedefleri kendi ellerinde değildi, orası doğruydı. Ancak yıl-dızlararası boşluk okyanusunu aşmışlar ve insanlık tarihinin yeni bir çağını başlatmışlardı. Ellie müthiş gururluydu.

Xi ayakkabılarını çıkardı, hükümetlerin kendilerini giymeye mecbur ettiği üzeri armalarla bezenmiş paraşütçü üniformasının paçalarını dizlerine kadar kıvırdı. Bir palmiyenin arkasına giden Devi az sonra üniforması kolunda, üzerinde de bir sarı olduğu halde ortaya çıktı. Eda bütün Dünya'da artık tanınmış olan bez tak-

vuran dalgalar Ellie'ye Argus'lu yıllarını, kozmik parazitleri dinlediği yılları hatırlatan bir beyaz gürültü çıkarmaktaydı. Güneş doruk noktasını aşmış, okyanusun üzerine iniyordu. Yanlarından bir yengeç, antenleri tepesindeki gözlerini devirerek geçti. Yengeçlerle, Hindistan cevizleriyle ve ceplerindeki kısıtlı yiyeceklerle bir süre rahat yaşayabilirlerdi. Kumsalda kendilerinki dışında başka bir ayak izi yoktu.

«Onların hemen hemen hemen yapılacak her şeyi yaptıklarını düşünüyoruz.» Vaygay, Eda ile kendisinin Beşi'nin geçirdiği bu deney konusunda neler düşündüklerini anlatıyordu. «Projenin bütün yaptığı uzay zamanında hafif bir değişiklik yapmaktı, böylece tünellerini bağlayacak bir yer bulacaklardı. Bu çok boyutlu geometride uzay zamanı içinde küçücük bir noktayı bulmak ve sonra da buna hortumlarını uydurmak çok güç olmalı.»

«Ne diyorsun sen? Uzay geometrisini mi, değiştirdiler yani?»

«Evet. Biz uzayın topolojik olarak karmaşık bir bağ ile bağlı olduğunu düşünüyoruz. Abonneba'nın bu benzetmeden hoşlanmayacağını biliyorum, ama bizce uzay düz bir iki boyutlu yüzey, akıllı yüzey diyoruz buna, bu aptal yüzey olan başka bir düz iki boyutlu yüzeye birtakım karmaşık tüpler sistemiyle bağlı. Akıllı yüzeyden aptal yüzeye mantıklı bir zaman içersinde gidebilmenin tek yolu bu tüpler. Şimdi akıllı yüzeydeki varlıkların ucu hortumlu bir tüp uzattıklarını düşünün. İki yüzey arasında bir tünel yapmış olacaklar böylece, yeter ki aptal olanlar *kendi* yüzeylerinde bu hortumun bağlanabileceği bir şey yapsınlar.»

«Böylece akıllı varlıklar bir radyo mesajı gönderip aptallara bu şeyi yapmayı öğretiyorlar. Peki, ama bun-

Eda devam etti. «Tünelin içinde hafif bir eğim değişimi ile insan öteki uçtan evren tarihinin en eiken bir döneminde çıkabilir. Büyük Patlamadan bir pikosaniye sonra örneğin. Bu da çok karışık bir evren olur doğrusu.»

«Bakın dostlar, ben Genel Relativite uzmanı değilim,» dedi Ellie. «Kara delikleri görmedik *mi*? İçlerine düşmedik *mi*? İçlerinden çıkmadık *mi*? Bir gram gözlem, bir ton kuram değerinde değil midir?»

«Biliyorum, biliyorum,» diye Vaygay atıldı. «Bunun başka bir şey olması gerek. Bizim fizik anlayışımız bu kadar fazla uzak olamaz. Değil *mi*?»

Bu soruyu biraz da yakmırcasma Eda'ya yöneltmişti. «Doğal oluşan bir kara delik tünel olamaz,» dedi Eda. «Tünellerin ortalarında aşılmaz tekillikler vardır.»

Sekstantları ve kol saatleriyle batan Güneş'in açısal hareketini ölçtüler. Dünya standardında olduğu gibi yirmi dört saatte 360 dereceydi. Güneş daha fazla alçalmadan Ellie'nin kamerasının objektifiyle bir ateş yaktılar. Ellie karanlıkta birinin yanlılıkla ateşe atacağından korktuğundan, palmiye yaprağını yanından ayırmıyordu. Xi usta bir ateş yakıcıydı.

Yıldızlar da birer birer çıkmaya başladılar. Dünya' nın tanıdık bütün takımyıldızları buradaydı. Ellie diğerleri uyurken ateşi beklemeye gönüllü oldu. Lyra'nın doğuşunu görmek istiyordu. Birkaç saat sonra gördü de. Gece aşırı açıktı ve Vega parlak ve sabit bir ışık saçıyordu. Gökyüzünde yıldızların hareketlerinden ve kuzey ufkundaki Büyük Ayı ile güney yarıküresindeki takımyıldızlarından tropik enlemlerde olduklarını hesaplamıştı. Uyuyakalmadan önce bütün bunlar bir taklitse, doğrusu pek büyük zahmetlere girmişler, diye düşündü.

yan Devi kıpırdandı. Bir gün önce bir kilometre kadar içeri doğru yürümüşler, ama herhangi bir varlığa ya da bir ize rastlamamışlardı. Kumsalın eğimli olmasından dolayı güneş ışınları henüz Devi'ye ulaşmamıştı. Ellie ise kumdan bir yastık üzerine uzanmıştı. Devi'nin başı altında yuvarladığı giysileri vardı.

Devi gülümseyerek iyi sabahlar diledi Ellie'ye.

Kumsalın ilersinden sesler geliyordu. Üç erkek ellerini sallayarak kadınları çağırıyordu. Ellie ile Devi kalkıp yanlarına gittiler.

Kumun üstünde dik duran bir kapı vardı. Tahta bir kapı, bakır kollu. Yani kolu bakırdan gibiydi. Siyah boyalı madeni menteşelerle iki tahtadan bir kasa içersinde olan kapının önünde bir de eşik vardı. Üzerinde bir şeyler yazmıyordu. Herhangi bir olağanüstülüğü yoktu. Dünya için yani.

«Şimdi de arka taraf ma geçin,» dedi Xi.

Arkadan kapı diye bir şey yoktu. Ellie Eda'yı, Vay-gay'ı, Xi'yi, onlardan biraz beride duran Devi'yi ve kendisi ile onlar arasında kesintisiz uzanan kumları görebiliyordu. Tabanları ıslanarak, yana yürüdü; ustura inceliğinde dimdik inen tek bir kara çizgi görünüyordu. Dokunmaya cesaret edemedi ama. Yeniden geri dönüp önündeki havada gölge ya da yansıma olmadığından emin olduktan sonra kapının içinden geçiverdi.

«Bravo.» Eda güldü. Ellie dönünce yine kapalı kapıyla karşılaştı.

«Ne gördünüz?» diye sordu.

«İki santimetre kalınlığında kapalı bir kapının içinden geçen güzel bir kadın.»

Vaygay sigara eksikliğine rağmen keyifli görünüyordu.

«Kapıyı açmayı denediniz mi?»

«Daha değil,» dedi Xi.

rak kendisinin girmeyi isteyip istemediğini sordu. Bir an önce başlamamanın bir yararı yok, diye düşünüyordu.

Eda takkesini başına geçirdi, zarif bir selam verip döndü, kapıya doğru yürüdü. Ellie adamın yanına koşup yanaklarından öptü. Diğerleri de kucakladılar adamı. Eda bir daha döndü, kapıyı açtı, girdi ve yokoldu. Önce adımını attığı ayağı, sonra eli, sonra diğer ayağı. Kapı aralıkken ardından yalnızca kumsal ve dalgalar var gibiydi. Kapı kapandı. Ellie hemen öteki yana koştu, ama Eda'dan eser yoktu artık.

Ondan sonra sıra Xi'deydi. Ellie kendilerinin ne kadar uysal davrandıklarına, gösterilen her çağrıya nasıl da saniyesinde karşılık verdiklerine şaşıyordu. Biri bizi nereye götürdüklerini, bunların amacının ne olduğunu söyleyebilirdi, diye düşündü. Mesaj'm bir parçası olabilirdi bu bilgi, ya da Makine hareket ettikten sonra verilebilirdi. Bize Dünya'daki bir kumsalın taklidine indirileceğimizi söyleyebilirlerdi. Kapıyı beklememizi söyleyebilirlerdi. Doğru, pek becerikli olsalar da, tek öğretmenleri televizyon olduğu için İngilizceleri kusursuz olmayacaktı. Rusça, Mandarince, Tamilce ve Hausacaları daha da ilkel olabilirdi. Ama, onlar Mesaj' m açıklamasındaki dili bulmuşlardı. Neden bunu kullanmıyorlardı sanki? Sürpriz fırsatını ellerinden kaçırmamak için mi?

Vaygay Ellie'nin kapalı kapıya baktığını görünce kendisinin mi girmek istediğini sordu.

«Teşekkür ederim, Vaygay. Düşünüyordum. Biraz delice bir şey ama, şimdi aklıma geldi. Neden bize uzattıkları her çemberin içine atlıyoruz? Ya onların istediklerini yapmazsak?»

«Ellie, ne kadar da Amerikalısın. Benim için memleketim sanki burası. Ben yetkililerin önerdikleri şey-

iyi de korunmuş olsa, çıplak bir kadın vücudu karşısında heyecan duyacak değiller, diye düşünüyordu.

Suyun üstünde tembel tembel yatarken, düşünceleri de gelen hafif dalgaların vücudunu sallaması gibi kesintiliydi. İçinde bulunduğu bu şey her neyse... onun gibi binlerce taklit dünya düşünüyordu; herbiri birinin gezegeni. Göğü, havası, okyanusu, jeolojisi ve aslından ayırt edilmeyecek yerli yaşamı ile binlerce taklit gezegen. Büyük bir israftı bu, ancak bir yandan da başarılı bir sonucun hemen el altında olduğunun da kanıtıydı. Bu boyutta bir görüntü yok olacak olan bir dünyanın beş kişisi için yapılmış olamazdı.

Diğer yandan... Dünyadışı varlıkları bir hayvanat bahçesi yöneticileri olarak görmek de kalıplaşmış bir şeydi artık. Ya binlerce kapısı ve çevre koşullarıyla bu dev İstasyon *gerçekten* bir hayvanat bahçesi ise? Solucan kafalı bir çığırkanın 'Doğal koşullar içinde garip hayvanları seyredin' diye bağırdığını duyar gibiydi. Özellikle okul tatillerinde olmak üzere Galaksinin her yanından akın akın turist geliyordu. Bir sınav yapılacağı zaman da İstasyon Müdürü turistleri kovalıyor, kumsaldaki ayak izlerini süpürüyor, yeni gelen ilkelere sınav işkencesi başlamadan yarım günlük bir dinlenme hakkı tanıyordu.

Belki de hayvanat bahçelerini böyle dolduruyorlar-dı. Ellie Dünyadaki hayvanat bahçelerinde tutsaklık halinde çiftleşmede güçlük çeken hayvanlar olduğunu hatırladı. Suyun içinde bir takla attı, bir anlık bir sıkılganlıkla dibe daldı. Kumsala doğru güçlü kulaçlar atarken, son yirmi dört saatte ikinci kez bir çocuk doğurmuş olmasını diliyordu.

Ortalıkta kimseler yoktu, ufukta bir tek yelken bile görülmüyordu. Birkaç martı, yengeç arayarak kumsalın üzerinde dolaşıyordu. Ellie onlara verecek ekmek

su uyandırırđı. Genel olarak korkusunu içinde tutmayı becerirse de, herhangi bir zamanda bu tutumuyla birisini kırıp kırmadığını da merak etmekten kendini alamazdı. Pek düşündüğü bir şey değildi bu aslında; kendi çekingenliğini hissettiğı anda hemen başka bir konuya atlardı.

Ama, şimdi dünyadışı bir varlıkla karşılaşmak bile kendisini kaygılandırıyorđu, nerede kalmış onu kendinden yana çekebilmek. Beşler'i bu konuda eğitmeyi akıl edememişlerdi. Fareden, cücelerden ya da Merihlilerden korkup korkmadıklarını saptamak düşünülmemişti. Bunu neden düşünmediklerini anlayamıyorđu doğrusu, şu anda bunu atlamış olmak çok garip geliyordu.

Kendisini göndermek büyük bir yanılgıydı. Belki de yılan saçlı bir galaktik İstasyon Müdürü ile karşılaştığında kendini utanca düşürecek bir şey yapacak, hatta daha kötüsü, insanlara yapılmakta olan akıl almaz bir testte insana verilen notu düşürtecek, insanı başarıdan başarısızlığa yöneltecekti. Alt kısmı artık suya batmış olan kapıya hem korku hem de özlemle bakıyorđu şimdi.

Kumsalın birkaç yüz metre ilersinde birisi vardı. Ellie önce bunun sınav odasından kendisine iyi haberleri vermek için erken çıkmış olan Vaygay olduğunu düşündü. Ancak uzaktaki her kimse üzerinde Makine Projesi eşofmanı yoktu. Ayrıca bu daha genç, daha canlı biri gibi görünüyordu. Ellie uzun odaklı objektifi almak için uzanırken her nedense duraksadı. Ayağa kalkıp eliyle gözlerine gelen güneş i kesti. Bir an için o gelen... Olanaksızdı bu. Kendisinin zayıflığından böylesine yararlanmaya kalkışmazlardı.

Ama, kendine engel olamıyorđu işte. Suyun kenarındaki sert kumluk üzerinden, saçları ardında dalga-

sun kusursuzdu işte. Bir an babasından şöyle uzaklaşıp görünüşüne baktı. Kusursuzdu. Sanki babası ölmüş ve Cennete gitmiş de kendisi de bu beklenmedik yolla ona katılabilmişti. Ellie yine hıçkırarak sarıldı adama.

Kendini toparlayabilmesi için bir iki dakika daha geçmesi gerekti. Karşısına çıkan Ken olsaydı yeni bir onikiköşeli aracın —ya da Sovyet Makinesi'nin— Dünya'dan Galaksinin merkezine ikinci bir yolculuk yaptığını düşünebilirdi. Ama, babası için böyle bir olasılık da düşünülemezdi. Onun kalıntıları bir gölün kenarındaki mezarlıkta çürümekteydi.

Ellie hem gülüp hem ağlayarak gözlerini kuruladı.

«Bu hayâlî neye borçluyum — ipnotizma mı robot bilimi mi?»

«Ben bir rüya mıyım, yoksa yapay bir şey mi? Bunu çevrendeki her şey için sorabilirsin?»

«Bugün bile, babamla birkaç dakika birlikte olabilmek için sahip olduğum her şeyi vermeye hazır olmadığım bir haftam bile geçmez.»

«İşte buradayım öyleyse.» Adam iki elini kaldırarak hafifçe yana döndü sanki sırtının da olduğunu göstermek istermiş gibi. O kadar *gençti* ki, Ellie'den çok daha genç. Öldüğünde yalnızca otuzaltı yaşındaydı.

Belki de bu, dünyadışı varlıkların Ellie'nin korkularını yatıştırmak için başvurdukları bir yöntemdi. Eğer böyleyse... çok düşünceliydiler doğrusu. Ellie kolunu babasının beline dolayıp, adamı bir iki parça eşyasının olduğu yere sürükledi. Babası ele tam bir insan gibi geliyordu. İçinde mekanizmalar, yaylar ve devreler varsa doğrusu çok iyi örtülmüştü.

«Nasılız peki?» diye sordu Ellie. Sorusu pek belirsizdi. «Yani...»

şerif olarak görme. Daha çok Galaktik Sayım Bürosu falan gibi bir şey düşün. Bilgi toplarız biz. Teknolojik olarak çok geri kalmış olduğunuzdan kimsenin sizden öğrenecek bir şeyi olmadığını düşündüğünü biliyorum. Ancak bir uygarlığın daha başka değerleri de vardır.»

«Ne değerleri?»

«Müzik. Sevgi. Rüyalar. İnsanlar rüya görmekte çok ustalar doğrusu, oysa bunu televizyondan anlamak olanaksız. Galaksinin her bir yanında rüya değıştokuşu yapan kültürler vardır.»

«Yıldızlar arası kültürel değışim mi yapıyorsunuz yani? Bütün bunların anlamı bu mu? Kana susamış bir uygarlığın yıldızlararası uzay uçuşları geliştirmesine al-dırmaz mısınız?»

«Ben sana sevgiye hayran olduğumuzu söylemiştim.»

«Naziler dünyamıza egemen olsaydılar, ve sonra da yıldızlararası uçuşu geliştirseydiler, siz onlara müdahale etmeyecek miydiniz?»

«Böyle bir şeyin ne kadar seyrek olduğunu bilsen şaşarsın. Sonuçta saldırgan uygarlıklar genellikle kendi kendilerini yok ederler. Doğalarında vardır bu. Kendilerine engel olamazlar. Böyle bir durumda bizim görevimiz onları tek başlarına bırakmaktır. Kimsenin onlara karışmamasını sağlamaktır. Kendi kaderlerinin sonuna kendilerini gelsinler.»

«Peki, neden *bizi* bırakmadınız? Yakmıyor değilim ha. Yalnızca Galaktik Sayım Bürosu'nun nasıl çalıştığını öğrenmek istiyorum. Bizden ilk aldığınız şey Hitler yayını olmuştu. Neden bizimle bağlantı kurdunuz öyleyse?»

«Karşımızdaki görüntü ürküntü vericiydi elbette. Sizin başınızın epey dertte olduğunu görebiliyorduk. Ama, müziğiniz bize daha başka şeyler söylüyordu.

«Bizim hakkımızda gerçekten neler düşündüğünüzü bilmek isterim,» dedi Ellie.

Adam bir an bile duraksamadı. «Pekâlâ. Bu yaptıklarınızı yapmış olmanızın şaşırtıcı olduğuna inanıyorum. Pek bir toplumsal örgütlenme kuramımız yok, ekonomik sistemleriniz şaşkınlık verecek kadar geri, tarihsel seçim mekanizmasını hiç anlamıyorsunuz ve kendiniz hakkında çok az şey biliyorsunuz. Dünyanızın ne kadar hızlı bir değişim içinde olduğu düşünülünce şimdiye kadar havaya uçurmamış olmanız gerçekten şaşırtıcı. Bu yüzden sizi şimdilik bir kalemde silip atmıyoruz. Siz insanların —kısa vadede de olsa— uyum için belirli bir yeteneğiniz var.»

«Konu bu, değil mi?»

«Konulardan *biri* bu. Kısa vadeli görüşe sahip uygarlıkların bir süre sonra ortalıkta görünmeyeceğini tahmin edebilirsin. Bunlar kendi kaderlerini çiziyorlar.»

Ellie, adama insanlar hakkındaki gerçek *duygularının* ne olduğunu sormak istedi. Merak mı duyuyordu? Acıma mı? Yoksa kendilerini günlük işinin gereği olarak görüp hiçbir duygu beslemiyor muydu? Kalbinin derinliklerinde —ya da kalp yerine geçen iç organlarında— Ellie'yi, Ellie'nin bir karıncayı düşündüğü gibi mi düşünüyordu? Ama bu soruyu sormaya cesareti yoktu. Alacağı karşılıktan çok korkuyordu.

Adamın ses tonundan, konuşmasının gidişinden babası kılığına girenin kimliğini kestirmeye çalışıyordu. İnsanlarla çok büyük bir doğrudan doğruya deneyimi vardı kendisinin; oysa İstasyon Müdürünün deneyimi ise bir günden bile azdı. Bu dost ve bilgi vermeye hazır görünüşün altındaki gerçek kimlikleri hakkında bir şeyler çıkarabilir miydi? Bunu yapamazdı ama. Adam, konuşmaları sırasında babası değildi ve babası rolünde de bulunmuyordu. Ama bunun dışında 1924 ile 1960 yıl-

den oluşmadıklarını biliyordu. Belki de bunlar Büyük Patlama zamanında oluşmuşlar ve akla hayâle sığmayan bir yıldız gemisi tarafından yakalanıp belirlenen yerlerine çekilmişlerdi. Belki de hiç yoktan var edilmişlerdi. Ellie bunu sormak istiyordu, ama solukkesici turları devam etmekteydi.

Galaksinin merkezinde dönen bir parlak hidrojen diskinin içinde moleküler bulutlardan oluşan bir halka Samanyolunun dış çevresine doğru yayılmaktaydı. Adam Ellie'ye on yıllardan beri radyodaki meslektaşları tarafından karmaşık organik moleküller arama alanı olan Sagittarius B-2 dev moleküler bulutundaki düzenli hareketleri gösterdi. Bunlar merkeze yakın yerlerde başka bir dev moleküler bulutla, sonra da Ellie'nin Argus'tayken gözlemlediği yoğun radyo dalgaları kaynağı olan Sagittarius A-Batı ile karşılaşıyorlardı.

Bunun hemen yanında Galaksi'nin tam merkezinde iki dev kara delik çekimsel bir kucaklaşma ile birleşmişlerdi. Herbirinin kütlesi beş milyon güneş boyundaydı. Kara deliklerin içlerine güneş sistemi boyutlarında gaz nehirleri akıyordu. İki süper dev —Ellie, Dünya dillerinin kısıtlılığının farkındaydı— kara delik Galaksi' nin merkezinde birbirlerinin yörüngesinde dönmekteydiler. Birinin varlığından kuşkulanıyordu. Ama, iki tane? Tayf çizgilerinin Doppler hesaplarında bunun görünmesi gerekmez miydi? Birinin üstünde GİRİŞ ötekinin üstünde de ÇIKIŞ yazılı olduğunu hayâl etti. O anda giriş kullanılıyordu sadece, çıkış ise yalnızca öylece duruyordu.

Bu İstasyon, Galaksi'nin merkezindeki kara deliklerin hemen dışındaydı. Yakınlardaki milyonlarca yıldız gökyüzünü aydınlatıyordu; ancak yıldızlar, gaz ve toz giriş kara deliği tarafından yutulmaktaydı.

«Bir yere gidiyor, öyle değil mi?» diye sordu.

«Evreni uçsuz bucaksız bomboş bir yer olarak düşünmemelisiniz. Milyarlarca yıldır böyle değildir. Onu daha çok bakımlı bir alan olarak düşünmelisin.»

İçi titriyordu Ellie'nin.

«Neden ama? Bakımı yapılacak ne var ki?»

«Sorunun temelini ortaya koymak kolay. Boyutlar seni ürkütmesin. Ne de olsa gökbilimcisin. Sorun evrenin genişlemesi ve bu gelişmeyi durduracak yeterli madde olmaması. Bir süre sonra yeni galaksiler, yeni yıldızlar, yeni gezegenler, ortaya çıkan yeni yaşam biçimleri olmayacak. Hep eskiler olacak yani. Her şey eskiyecek. Sıkıcı bir şey yani. Bu yüzden Cygnus A'da yeni bir şeyler yapabilme teknolojisini deniyoruz. Buna kent yenileşmesinde yeni bir deney diyebilirsin. Tek denememiz de değil bu. Daha sonraları evrenin bir bölümünü kapatıp daha çok boşalmasını önlemeyi isteyebiliriz. Bunu yapmanın yolu da yerel madde yoğunluğunu arttırmak tabii. İyi bir çalışmadır.»

Wisconsin'de bir hırdavatçı dükkânı işletmek gibi.

Cygnus-A 600 milyon ışıkyılı uzakta ise, o zaman Dünya'daki gökbilimciler —ya da Samanyolu'nun bir başka yerindekiler— onu 600 milyon yıl önce olduğu gibi görüyorlardı. Ancak Ellie 600 milyon yıl önce Dün-ya'da okyanuslarda bile pek bir yaşam olmadığını biliyordu. Bunlar gerçekten çok *yaşlıydılar*.

Altıyüz milyon yıl önce, böyle bir kumsalda... ama, ne yengeç, ne martı ne de palmyeler... Bu yaratıklar deneysel galaktik yaşam ve kozmik mühendislikle uğraşırken mikroskopik bir bitkinin su çizgisinin hemen üstünde tutunacak bir yer aradığını düşündü.

«Son altı yüz milyon yıldır Cygnus A'ya madde mi doldurmaktasınız yani?»

«Sizin radyogökbilimiyle saptadığınız şeyler bizim

yalarında ortaya çıktık. Birimiz yıldızlararası uzay uçuşlarını geliştirdik, zamanla da transit istasyonlarından birine geldik. Kuşkusuz bunun ne olduğunu bilmiyorduk. İçimizden cesur olanları içine girene kadar yapay olduğunu da farketmemiştik.»

« 'Biz' demekle kimi kastediyorsun? Yani soyunun... türünün atalarını mı?»

«Hayır hayır. Biz pek çok dünyadan pek çok türün birleşmesiyiz. Zamanla pek çok metro sistemi bulduk — çeşitli eskiliklerde çeşitli yapılarda, hepsi de terkedilmiş. Çoğu çalışır durumdaydı. Biz yalnızca bazı onarımlar ve düzeltmeler yaptık.»

«Başka bir şey yok muydu? Ölü kentler örneğin. Olup bitenlerin bir kaydı yok muydu? Metroyu yapanlardan kimse kalmamış mıydı?»

Adam başını salladı.

«Sanayileşmiş, terkedilmiş gezegenler falan?»

Adam yine salladı başını.

«Demek Galaksi çapında bir uygarlık vardı ve bu uygarlık istasyonlar dışında hiçbir şey bırakmadan kaybolup gitti?»

«Aşağı yukarı öyle. Diğer galaksilerde de durum böyledir. Milyarlarca yıl önce bir yerlere gitmişler. Nereye gittikleri konusunda ise hiçbir fikrimiz yok.»

«Peki ama, nereye gitmiş olabilirler?»

Adam başını üçüncü kez, ama bu kere ağır ağır salladı.

«Şu halde siz...»

«Biz yalnızca bekçiyiz. Belki günün birinde döneceklerdir.»

Ellie, herhalde iki yaşında da yaptığı gibi işaret parmağını kaldırdı. «Peki, bir soru daha.»

«Pekâlâ,» dedi adam hoşgörüyü. «Ama, ancak birkaç dakikamız kaldı.»

gele bir daire çiziyordu. Ellie cevap verirken kalbinin duracak gibi olduğunu hissetti.

«Ve sıfırlar ve birler sonunda bitiyorlar mı? Sonra yine rastgele sayı dizisi mi başlıyor?» Adam, hafif bir özendirme işaretiyle sözünü sürdürdü. «Ve bu sıfırlar ve birlerin sayısı? Asal sayıların bir toplamı mı»

«Evet, onbir tanesi.»

«Yani pi sayısının içinde gizli onbir boyutlu bir mesaj olduğunu söylüyorsun?» Evrende birileri... matematik yoluyla mı haberleşiyor? Lütfen yardım et bana, anlamakta gerçekten güçlük çekiyorum. Matematik keyfî bir şey değildir ki. Yani pi'nin her yerde aynı değere sahip olması gerekir. Pi içersine mesaj nasıl gizlenebilir? Evrenin dokusunda vardır bu.»

«Çok doğru söyledin.»

Ellie adamın yüzüne baktı.

«Daha da ötesi var,» dedi adam. «Sıfır ve birler dizisinin yalnızca on temelli aritmetikte görüldüğünü kabul edelim. Diğer aritmetik türlerinde de garip bir şeyler olduğunu tahmin edebilirsin ya. Bu keşfi ilk yapanların on parmakları olduğunu kabul edelim. Sanki pi milyarlarca yıldır on parmaklı ve süratli bilgisayarlı matematikçilerin gelmesini bekliyormuş gibi. Mesaj bize hitap ediyormuş gibi bir şey yani.»

«Bu bir benzetme, değil mi? Gerçekte ne pi, ne de onuncu ya da yirminci kuvveti, öyle değil mi? Sizin aslında on parmağınız yok.»

«Öyle.» Adam, yine gülümsedi.

«Peki, Mesaj'da ne yazıyor öyleyse?»

Adam, bir an durakladı, işaret parmağını kaldırıp kapıyı gösterdi. Kapıdan küçük bir grup heyecanla dışarı çıkıyordu.

Bunu Dünya'da yapabilmek, diye düşündü. Bütün gösterişimize ve saklamalarımıza rağmen, kamuoyu önünde en sevdiğimiz kişi ile görünmek zorunda olsaydık? Dünya'da toplumsal bir iletişim için bunun gerekliliğini düşün. Her şey değişirdi o zaman .Bir cinsten bir sürü kişinin karşı cinsten bir kişinin çevresini sardıklarını düşündü. Ya da daireler. 'H' ve 'O' harfleri. Rastgele çizilmişler. İnsan geometrik şekillere bakarak bile derin sevgiler duyabilirdi. Toplumsal psikolojiye uygulanmış bir tür genel relative. Böyle bir düzenlemenin uygulayım güçlükleri çok büyük olurdu, ama kimse sevgi konusunda yalan söylemezdi.

Dünyadışı varlıkların saygılı ama, kararlı bir acele içinde olduklarını görüyordu. Konuşacak pek zaman yoktu. Onikiköşeli aracın basınç odası kapısı ilk geldikleri zamanki yerinde görünüyordu artık. Magritte kapısı da yok olmuştu şimdi. Herkes birbiriyle tanıştı. Ellie, İmparator Qin'e İngilizce olarak babasını tanıştıırken bir garip hissediyordu kendini. Ancak Xi sözlerini Çinceye çevirdi ve hepsi sanki bir kır yemeğindeymişler gibi el sıkıştılar. Eda'nın karısı gerçekten güzeldi ve Surindar Gosh ona biraz fazla dikkatle bakmaktaydı. Devi aldırış etmiyor gibiydi; belki de kopyanın bu kusursuzluğu kendisini tatmin ediyordu.

Ellie Devi'ye «Kapıdan geçince nereye çıktın?» diye sordu.

«Maidenhall Caddesi 416 numaraya.» Ellie kadının ne demek istediğini anlamamıştı. «1973 Londra. Surindar'la. Ölmeden önce.» Ellie kumsaldaki o kapıdan geçseydi kendisinin ne bulacağını düşündü. 1950'lerin sonlarında Wisconsin herhalde. Kendisi zamanında içeri girmeyince babası ona gelmişti. Wisconsin'de de çok kere öyle olmuştu.

Ellie, yatma saati olan sekizi utanmadan geçirmiş, gibi, «Kusura bakma, Presh,» dedi babası. «Yatma saati için açık olacak tünel. Ama, pek kullanacağımızı sanmıyorum.»

Ellie, Dünya'nın Vega'dan uzak olmasından memnundu. Dünya'nın kabul edilmeyen bir davranışı ile buna karşı düzenlenecek cezalandırıcı bir sefer arasında elli iki yıllık bir süre geçmesini tercih ederdi. Kara delik bağlantısı huzursuzluk vericiydi. Bir an içinde belki yalnız Hokkaido'ya, belki de Dünya'nın herhangi bir yerine varabilirlerdi. Hadden'in mikromüdahale dediği şeye geçti bu. Ne kadar güvence verseler de bundan sonra bizi daha sıkı bir kontrol altında tutacaklardı. Ancak bir iki milyon yılda bir şöyle sıradan bir bakıp gitmek sözkonusu değildi bundan böyle.

Ellie, huzursuzluğunu biraz daha deşti. Durum ne kadar... teknolojik oluvermişti. Gökyüzünde yaşayan bu varlıklar, bizim geleceğimizle ilgileniyorlardı, nasıl davranmamız gerektiği hakkında beklentileri vardı. Böyle bir rolü kabul etmeyebilirlerdi ama, Dünya'nın küçük küçük yaratıklarını ödüllendirme ve cezalandırmanın, yaşam ya da ölümlerinin ellerinde olduğu kesindi. Eski dinlerden farkı ne bunun, diye sordu kendi kendine.. Cevabı hazırdu: bir kanıt sorunuydu bu. Video bantlarında, ötekilerin topladıkları verilerde İstasyon'un varlığının, burada olup bitenlerin, kara delik ulaşım sisteminin kanıtları olacaktı. İnandırıcı fiziki kanıtları destekleyen beş bağımsız ve birbiri ile tutarlı hikâye olacaktı. Kulaktan dolma ya da hokus pokus yoktu burada.

Ellie, adama dönüp palmiye yaprağını yere düşürdü. Adam, hiçbir şey söylemeden eğilip aldığı yaprağı, ona geri verdi.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Nedensellik

*Haşarı çocuklar için böcekler neyse Biz
de öyleyiz tanrılar için — Eğlence için
öldürürler bizleri.*

— WILLIAM SHAKESPEARE
Kral Lear, IV, i, 36

*Gücü büyük olan her şeyden
korkmalıdır.*

— PIERRE CORNEILLE
Cinna (1640), Perde IV,
Sahne II

Geri dönüşlerinde sevinçten havalara uçuyorlardı. Heyecandan başlan dönmüştü. Koltukların üzerlerine çıkıyorlar, birbirlerini kucaklıyorlar, sırtlarını sıvazlıyorlardı. Hepsi de ağlayacak gibiydiler. Başarmışlardı — bundan da öte, bütün tünellerden sağ salim geçip dönmüşlerdi. Birden parazitleri arasından radyodan Makine durum raporu verilmeye başlandı. Benzellerin üçünün de dönüş hızlan azalıyordu. Birikmiş olan elektriğin akımı düşmekteydi. Dışardan söylenenlerden Proje yetkililerinin neler olup bittiği hakkında bir fikirleri olmadığı anlaşıyordu.

Ellie aradan ne kadar zaman geçtiğini merak ediyordu. Saatine baktı. En azından bir gün geçmişti ki bu takdirde 2.000 yılma girmişler demektir. Çok da uygundu doğrusu. Bir de kendilerine neler anlatacağımızı bir bil-seler, diye düşündü. Düzinelerce mikrokasetin durduğu bölmeye dokundu. Bu filmler açıklandığında Dünya nasıl da değişecekti.

Benzeller arasında ve çevresindeki boşluk yeniden hava dolmuştu. Basıncı kapılar açılıyordu. Radyodan sağlıkları sorulmaktaydı.

Beşler, basınç odasından Makine'yi yapan ve hareket ettiren meslektaşlarını selamlayarak çıktılar. Japon teknisyenleri karşılarda selama durdular. Proje yetkilileri araca doğru yürüdüler.

Devi Ellie'ye, «Görebildiğim kadarıyla herkesin üs-

tünde dün giydiği elbise var,» dedi. «Peter Valerian'ın şu korkunç sarı kravatına bak.»

«O hep aynı şeyi takar. Karısı vermişti onu.» Saatler 15:20'yi gösteriyordu. Bir gün önce saat üçe yaklaşırken Makine hareket ettirilmiişti. Demek ki yirmi dört saatten biraz fazla srmşti yolculukları...

«Bugün günlerden ne?» diye sordu Ellie. Anlamamış-
çasma yüzüne baktılar. Ortada bir gariplik vardı.

«Peter, Tanrı aşkına, bugün nedir söylesene?»

«Ne demek istiyorsun?» dedi Valerian. «Bugün bugündür elbette. Cuma. 31 Aralık 1999. Yılın son günü. Sormak istediğin bu mu? Ellie, rahatsız falan değilsin ya?»

Vaygay, Archangelsky'ye ancak sigara verdikten sonra her şeyi en başından anlatabileceğini söylüyordu. Proje yetkilileri ve Makine Konsorsiyumu temsilcileri yanlarına yaklaşmaktaydılar. Ellie der Heer'in kalabalık arasından kendisine yol açmaya çalıştığını gördü.

Der Heer konuşacak kadar yakma gelince Ellie, «Sizin görüşünüze göre ne oldu?» diye sordu.

«Hiçbir şey. Hava boşluğu sistemi çalıştı, benzeller döndü, önemli bir elektrik akımı yarattılar, öngörülen hıza eriştiler, sonra her şey tersine döndü.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Benzeller yavaşladı, elektrik akımı dağıldı. Sistemin basıncı düştü, benzeller durdu ve hepiniz dışarı çıktınız. Bütün bu olay yirmi dakika falan sürdü. Benzeller dönerken sizinle konuşamadık. Peki sizde bir şey oldu mu?»

Ellie güldü — «Ken evldım, sana öyle bir hikâye anlatacağım ki...»

Makinenin çalıştırılması ve Yeni Yıl nedeniyle proje personeline bir eğlence veriliyordu. Ellie ile dört arkadaşı buna katılmadılar. Televizyon istasyonları kutla-

dan videoya taktı. Ancak kasetlerin tümü de boştu. Ne olduğunu anlayamamıştı. Video mikrosistem kamerayı çalıştırmasını yola çıkmadan öğrenmiş ve daha önce başarılı deneyler de yapmıştı. Hatta Vega sisteminden ayrıldıktan sonra bile bir iki deneme yapmış, görüntülerini almış olduğunu saptamıştı. Sonraları diğerlerinin de götürdükleri araçlardan hiçbirinin kayıt yapmamış olduklarını duyunca yıkılacak gibi oldu. Peter Valerian da, der Heer de kendisine inanmak istiyorlardı. Ancak Dünya'nın en büyük iyiniyetini besleseler de buna olanak yoktu artık. Beşler'in anlattıkları hikâyeye beklenmedik bir şeydi ve kesinlikle ellerinde fizikî bir kanıt yoktu. Ayrıca yeterli kadar zamanları da olmamıştı. Yalnızca yirmi dakika kalmışlardı aracın içinde.

Ellie'nin beklediği karşılama değildi bu. Ancak her şeyin yerli yerine oturacağına da inanıyordu. O an için geçirdiği deneyi hayâlinde canlandırmak ve bazı ayrıntılı notlar almakla yetinecekti. Hiçbir şeyi unutmayacağından emin olmak istiyordu.

Kamçatka'dan yeni bir soğuk dalgası gelmesine rağmen, Sapporo Havaalanı'na yeni yılın ilk günü bir dizi tarifesiz uçak indiğinde hava mevsim normalleri dışında sıcaktı. Yeni Amerikan Savunma Bakanı Michael Kitz ile acele toparlanmış bir uzmanlar grubu üzerinde 'Amerika Birleşik Devletleri' yazan bir uçakla gelmişlerdi. Olay Amerika'da ancak Hokkaido'da açığa çıkmak üzereyken doğrulanmıştı. Kısa basın bülteninde bunun sıradan bir ziyaret olduğu herhangi bir bunalım ya da tehlikenin olmadığı, 'Sapporo'nun kuzeydoğusundaki Makine Sistemleri Tesisinde olağan dışı bir şey' bulunmadığı bildiriliyordu. Bir gece önce Moskova'dan bir Tu-120 uçağı ile gelenler arasında da Stefan Baruda ile Timofei Gotsrid-

Ellie'nin sorgu heyetinin başında, çok acele olarak gelmiş olmasına rağmen yine de şaşılacak derecede iyi hazırlanmış Kitz vardı. Valerian ile der Heer zaman zaman Ellie'nin lehine bir şeyler söylüyorlar, arada sırada da bir soru soruyorlardı. Ancak heyetin başkanının Kitz olduğu kesindi.

Kitz Ellie'ye anlattığı hikâyeye kuşkuyla, ama yapıcı olarak baktığını belirtti. Ellie'nin sorularının kişisel bir düşmanlıktan kaynaklandığını sanmasını istemiyordu. Kendisine saygısı büyüktü. Ayrıca Makine Projesine daha ilk baştan karşı çıkmış olmasının kararlarını etkilemeyeceğine de söz veriyordu.

Kitz ilk başlarda Ellie'nin anlattıklarını dikkatle dinliyor, arada sırada ayrıntılar konusunda bir soru soruyor ve sözünü kestiği için özür diliyordu. Ancak iki gün gelip çatığında artık bu tür kibarlıklardan eser kalmamıştı.

«Demek Nijeryalı karısı, Hintliyi ölü kocası, Rusu sevimli torunu, Çinliyi Moğol bir diktatör...»

«Qin Moğol değildi...»

«Ve seni de sevgili merhum baban ziyaret ettiler. Baban arkadaşlarıyla evreni yeniden kurmakta olduğu nu anlattı sana. 'Cennetteki Babamız' öyle mi? Bu düpedüz dincilik. Kültürel antropoloji bu. Doğrudan doğruya Sigmund Freud. Bunu görmüyor musunuz? Hem babanızın dirildiğini iddia ediyorsun, hem de bizim onun evreni kurduğuna inanmamızı istiyorsun...»

«Benim sözlerimi çarpıtıyorsunuz siz...»

«Haydi haydi, Arroway. Bizim zekâmıza hakaret etme. Bize tek bir kanıt bile göstermeden tüm zamanların en palavra hikâyesine inanmamızı bekliyorsun sen. Akıllı bir kadınsın. Böyle bir şeyi yutturabileceğine nasıl inandın, ha?»

Ellie itiraz etti. Valerian da. Valerian bu tür bir sor-

hikâyelerle vakit geçirmeyelim. Yarma kadar ara veriyorum.»

Der Heer öğleden sonra boyunca tek söz söylememişti. Ellie'nin yüzüne bakıp hafifçe gülümseyince Ellie bunu babasının gülümsemesiyle karşılaştırmadan edemedi. Ken'in yüzünde zaman zaman yalvaran bir ifade vardı. Ama ne için bilemiyordu Ellie; belki de hikâyesini değiştirmesi için. Onun çocukluğundan aklında kalanları ve babasının ardından ne kadar üzüldüğünü biliyordu. Çıldırması olasılığını düşündüğü açıktı. Onun gibi diğerlerinin de çıldırdıklarını düşündüğünden emindi Ellie. Kitle çılgınlığı. Ortak kuruntu.

«İşte burada,» dedi Kitz. Rapor bir santimetre kalınlığında bir dosya oluşturmuştu. «Bunu incelemek isteyeceksiniz sanırım, Dr. Arroway, ama ben size kısa bir özetini verebilirim tamam mı?»

Ellie başını sallayarak teklifi kabul etti. Söylentilerden raporun Beşler'in verdiği ifadeye uygun olduğunu duymuştu. Böylece bu saçmalık bir son bulur artık diye düşünüyordu.

«Aracın benzeller ve destekleyici bölümlere göre çok değişik bir ortamın etkisinde kaldığı *sanılmaktadır...*» Kitz bu son sözcüğü kuvvetle vurgulamıştı. «Çok büyük gerilme ve kasılma güçleri etkisi altında kaldığı *sanılmaktadır*. Paramparça olmamış olmanız bir mucizedir yani. Aynı zamanda çok yoğun bir radyasyon ortamında bulunmuştur — üzerinde alçak düzey radyoaktivite, kozmik ışın yolları ve diğer izler vardır. Radyasyona dayanabilmiş olmanız da ayrı bir mucizedir. Araca herhangi bir şey eklenmiş ya da içinden bir şey alınmış değildir. Tünellerin duvarlarına sürtündüğünüzü söylediğiniz türden bir sürtünme izine rastlanılma-

anından sonra içerdekileri görme, onlarla konuşma olanağı yok. Makine çalıştırılıyor ve bir süre sonra da kendi kendine duruyor. Çalıştıktan sonra yirmi dakikadan önce onu durduramıyorsunuz. Tamam. Yirmi dakika sonra bu insanlar neşe içinde Makine'den çıkıp ışıktan hızlı bir süratle kara delikler içinden geçerek Galaksinin merkezine gidip döndükleri hakkında palavralar sıkıyorlar. Bu hikâyeyi duydun ve sıradan kuşkucu bir insansın diyelim. Kanıtlarını görmek istersin. Resimler, video kayıtları, diğer veriler falan. Ne olmuş tahmin edersin? Çok işlerine gelecek biçimde silinmiş hepsi. Galaksinin merkezinde yaşadığını söyledikleri üstün uygarlığa ait bir şey var mı ellerinde? Hayır. Herhangi bir am eşyası falan? Hayır. Bir taş tablet falan? Hayır. Hiçbir şey yok. Tek fizikî kanıt Makine'ye ustalıkla yapılmış bir iki iz. Böylesine bir amaçları olan ve bu kadar akıllı olan insanların hele sahte izler için harcayacak iki trilyon dolarları varsa, gerilim ve radyasyon hasarını andıran bir şeyi önceden hazırlayıp hazırlamayacaklarını soruyorsun kendi kendine.»

Ellie'nin soluğu tutulmuştu. Olayların çok düşmanca bir yorumuydu bu. Kitz bundan neden bu kadar hoşlanıyordu acaba? Başı gerçekten dertte olmalıydı.

«Hikâyenize kimsenin inanacağını sanmıyorum,» diye adam devam etti. «Bu yeryüzünün en ustalıkla hazırlanmış — ve de en pahalı— sahtekârlığıdır. Sen ve arkadaşların Birleşik Devletler Başkanı, Amerikan halkını ve Dünya'nın diğer bütün devletlerini kandırmaya çalıştınız. Kendiniz dışında herkesin aptal olduğuna inanıyor olmalısınız sanırım.»

«Michael, çılgınlık bu. Mesaj'ı almak, şifresini çözmek ve Makine'yi yapmak için onbinlerce kişi çalıştı. Mesaj manyetik bantlarda ve lazer disklerinde saklanıyor Dünya'nın tüm gözlemevlerinde. Gezegenin tüm rad-

ettin ve adamı ağına düşürdün. Çözümü o bulmasaydı sen bulması için elinden geleni yapacaktın.»

«Yani sen bizim böyle bir Mesaj'ı uydurabildiğimizi söylemek istiyorsun demek. Gerçekte Vaygay ile bana büyük bir iltifat bu. Ama olanaksız. Yapılamaz böyle bir şey. Herhangi uzman mühendise sor bakalım yepyeni sanayiler ve Dünya'da tümüyle bilinmeyen parçalar gerektiren böyle bir Makine boş zamanlarında çalışan birkaç fizikçi ve radyo gözlemcisi tarafından icat edilebilir miymiş? Nasıl yapacağımızı bilsek bile böyle bir Mesaj'ı uyduracak zamanımız var mıydı ki? Mesaj' daki bilgilerin adedine bak önce. Yıllar sürerdi böyle bir şey.»

«Argus projesi hiçbir yere varmadığı sürece yılların vardı bu işe ayıracak. Proje kapatılmak üzereydi. Bunu Drumlin istiyordu hatırlarsan. Ama sen tam uygun bir anda Mesaj'ı buldun. Ondan sonra bu en sevdiğin projenin kapatılması sözü de ortadan kalktı artık. Bence sen ve o Rus dostun bu işi boş zamanlarınızda hazırladınız. Bunun için yıllar vardı önünüzde.»

«Çılgınlık bu,» diye mırıldandı Ellie.

Araya Valerian girdi. Sözkonusu olan dönemde Dr. Arroway'e çok yakındı. Arroway çok üretken bilimsel çalışmalar yapmıştı. Böylesine ince bir sahtekârlığa ayıracak zamanı yoktu. Valerian onun yeteneklerine her ne kadar hayransa da Mesaj ile Makine'nin onun ve hatta Dünya'da yaşayan herkesin yeteneği dışında olduğuna inanıyordu.

Kitz'm bu sözlere karnı toktu. «Bu kişisel bir değerlendirmedir, Dr. Valerian. Pek çok insan ve sonuçta pek çok değerlendirme vardır. Siz Dr. Arroway'den hoşlanıyorsunuz, bunu anlıyorum. Ben de hoşlanıyorum kendisinden. Onu savunmanız anlaşılır bir şey. Bunu kötüye yoruyor değilim. Ama kesin bir şey var ortada.

berleşme yapamıyorsanız. Ve bunun olanaksızlığını ikimiz de biliyoruz. Rankin ile Joos'un ışıktan daha hızlı yolculuk yapılamayacağını bilmedikleri için yakınmalarınızı hatırlıyorum. Bunu yutturabileceğini sanmana şaşıtm doğrusu.»

«Dinle, Michael. Bizim yirmi dakikada oraya gidip gelmemiz böyle mümkün oldu işte. Bir tekilliğin çevresinde nedensellik beklenemez. Ben bu işin uzmanı değilim. Bu konuda Eda ya da Vaygay'la konuşmalısın.»

«Bu fikrin için teşekkür ederim. Konuştuk bile.»

Ellie Vaygay'ın eski düşmanı Archangelsky ya da radyo teleskoplarının parçalanması ve verilerin yakılmasını öneren Baruda tarafından sorguya çekilmesini düşündü. Herhalde onlar da bu konuda Kitz'den farklı düşünüyor değillerdi. Vaygay'ın cesaretinin kırılmamış olmasını diledi.

«Durumu anlıyorsun, Dr. Arroway. Bundan *eminim*. İzinle bir daha açıklayacağım. Belki de nerede atladığımı gösterebilirsin bana. Yirmialtı yıl önce o radyo dalgaları Dünya'ya doğru yola çıktılar. Bunları Vega ile burası arasında düşün. Vega'dan çıktıktan sonra kimse tutamaz artık radyo dalgalarını, kimse durduramaz. Verici —dediğin gibi kara delik yoluyla olsun— Makine' nin çalıştırıldığını haber alsa bile radyo dalgalarının Dünya'ya gelmesi ancak yirmi altı yıl sonra kesilebilir. Vegalıların Makine'nin ne zaman çalıştırılacağını yirmi altı yıl önceden bilemezdi. Mesaj'ın 31 Aralık 1999'da kesilmesi için *geri zamana doğru* bir Mesaj gönderilmesi gerekirdi bunun için. Bilmem anlatabiliyor muyum?» «Anlıyorum. Bu hiç el değmemiş bir alandır. Bu yüzden buna uzay-zamanı sonsuzluğu denilir. Uzay içinde tüneller yapabiliyorlarsa zaman içinde de tüneller yapabilirler sanırım. Bizim bir gün öncesine dönmemiz bile onların en azından sınırlı bir zaman yolculuğuna

yorsunuz bu planı. Hadden'in ilk aşamaları —uydu dizaynı, Makine, Mesaj'ın şifrelenmesi, radyasyon hasarının uydurulması falan— parasal olarak desteklemesini sağlıyorsun. Buna karşılık, Makine Projesi yürürlüğe girdikten sonra o da iki trilyon doların bir bölümü ile oynama hakkına sahip oluyor. Bu fikir hoşuna gidiyor Hadden'in. Bundan büyük bir kâr elde edebilir ve geçmişine bakılırsa hükümeti de güç duruma düşürmekten mutlu olacaktır. Mesaj'm çözümünü başaramayınca, açıklayıcıyı bulamayınca doğruca ona gidiyorsun. Sana onu nerede bulacağını söylüyor. Bu da çok dikkatsizce bir tutumdur. Bunu kendin bulmuş gibi olsaydın çok daha iyi olurdu.»

«Biraz *fazla* dikkatsizce ama,» dedi der Heer. «Gerçekten bir sahtekârlık düşünen biri...»

«Ken, doğrusu şaşırdım sana. Bu işte çok saf dav-randım doğrusu. Arroway ile diğerlerinin Hadden'e fikir sormanın neden akıllıca bir şey olacağını düşündüklerini açık seçik ortaya koyuyorsun. Ve onu görmeye gittiğini bilmemizden emin olmak için neden uğraştığını.»

Kitz yeniden Ellie'ye döndü. «Dr. Arroway, duruma bir de tarafsız bir gözlemcinin bakış açısıyla...»

Kitz gerçekleri yeni biçimler içinde çiziyor, Ellie' nin geçmiş yaşamını yeni baştan yazıyordu. Ellie Kitz' in aptal olduğunu düşünmemişti, ama bu kadar yaratıcı olabileceği de aklına gelmiş değildi. Belki de yardım görüyordu. Ancak bu hayâlin duygusal itici gücü ancak kendisinden çıkıyor olmalıydı.

Bu olay Kitz'in görevinin bir parçası değildi yalnızca. Bu sorgulama, olayların bu diğer yorumu içinde bir tutku uyandırmıştı. Ellie az sonra bunun ne olduğunu anladı. Beşler dönüşlerinde yalnızca garip bir hikâye getirmişlerdi, ne askerî uygulama olanağı olan bir şey ne de politik sermaye olarak kullanılabilir

bir iki kum tanesi döktünüz ve gitmenizden bir iki saniye sonra da döndünüz, öyle ki tarafsız bir gözlemci sizin hiçbir yere gitmediğinizi rahatlıkla söyleyebilir.

«Dünyadışı varlıklar sizin gerçekten bir yere gitmiş olduğunuzu kesin olarak ortaya koymak isteselerdi sizi bir gün sonra, bir hafta sonra geri getirirlerdi, değil mi? Bir süre için benzellerin içinde hiçbir şey olmasaydı sizin bir yere gittiğinizden kesinlikle emin olurduk-sizin işinizi kolaylaştırmak isteselerdi Mesaj'ı hemen kesmezlerdi, değil mi? Bu durumu çok kötüleştirdi. Bu kadar şeyi düşünebilirlerdi artık. Sonra hikâyenizi destekleyecek başka yollar da vardı. Size kendilerini hatırlatacak bir şey verebilirlerdi. Çektiğiniz filmleri getirmenize izin verebilirlerdi. O zaman kimse bunun kurnazca hazırlanmış bir yutturmaca olduğunu iddia edemezdi. Neden yapmadılar bunu? Dünyadışı varlıklar neden doğrulamadılar hikâyenizi? Hayatlarınızı harcadınız onları bulmak için. Yaptıklarınızı takdir edemiyor lar mı?»

«Ellie, anlattıklarının gerçek olduğundan nasıl bu kadar emin olabilirsin? İddia ettiğin gibi bu bir oyun değilse... bir hayâl olamaz mı? Bunu düşünmek acı verici bir şey, kabul ediyorum. Kimse aklını kaçırdığını düşünmek istemez. Ama içinde bulunduğun gerilimi düşün bir kere. Ve bunun tek alternatifi bir komp-loysa... Belki de bu konuda biraz daha derinlemesine düşünmek istersin.»

Ellie çoktan düşünmüştü bunu.

O gün Kitz'le tek başına bir daha buluştu. Bir anlaşma önerilmişti. Ellie'nin buna uymak gibi bir düşüncesi yoktu. Ancak Kitz bu olasılığa da hazırlıklıydı.

«Beni daha ilk gününden sevmedin,» dedi. «Ama,

Önemli bir şey değil. Hepiniz biraz isyancıydınız, düzene karşı öfkeliydiniz — hangi düzende yetişmiş olursanız olun. İyi bir şey bu. İnsanların bağımsız olmaları iyidir. Özellikle bilimadamlarının bu tutumlarını özendiririz. Ancak bu son birkaç yılın gerilimi sizleri çok zorladı. Özellikle Doktor Arroway ile Doktor Lunacharsky' yi. Önce Mesajı buldular, şifresini çözdüler, hükümetlerini Makine'yi yapma konusunda ikna ettiler. Sonra yapım güçlükleri, sanayi sabotajı, bir sonuç getirmeyen hareketi beklemeleri falan... Çok güç yıllar geçirdiniz. Bir sonuç da alamadınız. Bilimadamları zaten çok sinirli insanlardır. Makine'nin başarısızlığı sonunda sinirlerinizin bozulmuş olmasını herkes anlayışla karşılayacaktır. Ama, kimse hikâyenize inanmayacaktır. Hiç kimse. Eğer mantıklı davranırsanız bu dosyaların açıklanması için hiçbir gerek duyulmayacaktır.

«Makine hâlâ burada. Yollar açılır açılmaz basının fotoğraf çekmesine izin verilecektir. Onlara Makine'nin hiçbir yere gitmediğini göstereceğiz. Mürettebat doğal olarak düş kırıklığı içinde olduğundan şu anda basınla konuşmak istemeyecektir.

«İyi bir plan değil mi?» Kitz gülümsedi. Ellie'nin planın güzelliğini onaylamasını istiyordu. Ellie hiçbir cevap vermedi.

«O pislik yığınının iki trilyon dolar harcadıktan sonra bile çok mantıklı davranmakta olduğumuzu görmüyor musun? Seni hayatın boyunca bir deliğe tıkabilirdik, Arroway. Ama, serbest bırakıyoruz işte. Kefalet parası bile ödemene gerek kalmadı. Tam bir centilmen gibi davranıyoruz işte. Bininci Yıl ruhu bu. Machindo bu işte.»

Yeni Çağın Başlangıcı olarak yaygın bir şekilde ilan edilen bu günlerde uzayda gömülmek sıradan, ama pahalı bir olaydı. Eski günlerde küllerinin doğdukları yere ya da ilk servetlerini kazandıkları kasabaya serpilmesini isteyecekler artık bu yeni yöntem ticari olarak sağlanabiliyordu. Şimdi cesedinizin sonsuza dek Dünya çevresinde dönmesi için vasiyetnamenize kısa bir ek yapmak yeterliydi. İnsanın yeteri kadar parası olduğu takdirde cesedinin yakılıp küllerinin oyuncak bir tabuta konulması, tabutun üzerine adının, doğum ve ölüm tarihlerinin, seçeceği dinden birinin sembolünün yazılması artık olağan işlerdendi. Ondan sonra yüzlerce minyatür tabutla sizinki de uzayda bir yere, kalabalık koridorlar ve Dünya alçak yörüngesinin rahatsız edici atmosferik çekim bölgesinin dışına oturtulabilirdi. Böylece külleriniz aklılıbaşında bir uydunun hiç gitmeyeceği proton fırtınaları ile Van Ailen radyasyon kuşaklarının ortasında Dünya'yı döner dururdu.

Bu yüksekliklerde Dünya artık ileri gelenlerin küllerinden oluşan bir kuşakla çevrelenmişti ve uzak bir dünyadan gelecek bir konuk rastlantı sonucunda bir uzay çağı mezarlığına düştüğünü sanabilirdi. Mezarlığın çok tehlikeli olan bu mevkii yaslı akrabaların ziyaretlerinin yer almamasının da bir nedeniydi.

Bu görüntüyü hayâl edebilen S.R. Hadden bu değerli ölümlerin ne ölümsüzlüğün ne de küçük parçalarına

razı olmalarına şaşmıştı. İnsanın beyni, kalbi, kendisini insan olarak ortaya çıkaran bütün organik parçaları yakılma ile atomlara ayrılıyordu. Yakıldıktan sonra, geriye toza dönüşmüş kemiklerden başka bir şey kalmıyordu ki. Çok ileri bir uygarlık bile bu tozdan sizi yeniden yaratamazdı. Ayrıca tabutun Van Ailen kuşaklarının ortasına yerleştiriliyordu ki, burada insanın külleri bile yavaş yavaş yanardı.

İnsanın birkaç hücresinin korunabilmesi çok daha iyi olurdu. DNA'ları bozulmamış, gerçek canlı hücreler. İnsanın epitelium hücrelerinden bazılarını iyi bir para karşılığında dondurup Van Ailen kuşaklarının çok üstünde bir yörüngeye oturtacak bir kuruluş hayâl ediyordu. Bunun için ölmeye gerek yoktu. Bunu şimdi de yapabiliydin. O zaman dünyadışı bir moleküler biyolog —ya da uzak gelecekte onların Dünya'daki karşıtları— seni yeniden yaratabilirlerdi. Gözlerini ovuşturur, gerinir ve on milyonuncu yıl uyanırdın. Kalıntılarınla bir şey yapılmasa bile yine de genetik kodlarının kopyaları olurdu. O zaman *ilke olarak* yaşıyor olurdun. Her iki durumda da sonsuza kadar yaşayacağın söylenebilirdi.

Hadden konu üzerinde düşündükçe bunun pek küçük boyutlu olduğunu farketti. İnsanın ayağının altından alınan birkaç hücre *gerçekten* kendisi değildi ki. Yapacakları en iyi şey fizikî olarak seni yapmaktı. Ama, bu *sen* demek değildin. Gerçekten ciddi isen aile fotoğraflarını, titizlikle hazırlanmış özgeçmişini, hoşuna giden bütün kitapları ve plakları, kendin hakkında bir sürü şeyi de buna eklemeliydin. Örneğin sevdiğin losyonun markasını. Bunun müthiş bencilce bir şey olduğunu biliyordu. Biliyordu ve seviyordu bunu. Ne de olsa yaşadıkları çağ, ölümden sonraki yaşam konusunda sürekli bir cinnet yaratmıştı. Herkes tür ve gezegenin so-

Bundan başka bir dondurma işlemi gerekmezdi. Bedava olarak sürekli bakım sağlanmış olurdu.

Bu mantıkla konunun son aşamasına varmıştı: yıldızlararası soğuğa varmak için birkaç yıl gerekecekse hiç olmazsa uyanık olmalıydın ve ancak Güneş sistemi dışına çıkacağın zaman dondurulmalıydın. Bu soğuğa aşırı bağımlı olmayı da azaltırdı.

Bildirildiğine göre Hadden, Dünya yörüngesinde beklenmedik tıbbi sorunlara karşı akla gelebilen her önlemi almış, hatta gökyüzündeki şatosuna ayak basmadan ses dalgaları uygulatarak böbrek ve safra taşlarını da eritmişti. Sonra da gitmiş ve anafilaktik şok sonucunda ölmüştü. *Narnia* ile bir hayranı tarafından gönderilen bir buket frezyadan fırlayan bir arı sokmuştu kendisini. *Methuselah*'taki eczanede gerekli antiserum yoktu. Arı *Narnia*'nın yük bölümündeki düşük ısıda hareketsiz kalmış olmalıydı. Arı, incelenmek üzere Dün-ya'ya gönderilmişti sonra. Milyarderin bir arı tarafından yenik düşürülmesi gazete editörlerinin ve kiliselerde Pazar vaizlerini dikkatinden kaçmış değildi.

Ancak bütün bunlar bir aldatmacadan başka bir şey değildi. Ne arı vardı, ne de arı sokması ya da ölüm. Hadden sapasağlamdı. Tam Yeni Yıl girerken, Makine' nin çalıştırılmasından dokuz saat sonra *Methuselah*'a bağlı olan yedek bir aracın roketleri ateşlenmişti. Araç hızla Dünya-Ay sisteminden kurtulacak hıza erişti. Hadden bu araca *Gılgamış* adını vermişti.

Hadden, hayatını güç sahibi olmak ve zamanı incelemekle harcamıştı. İnsan ne kadar çok güç sahibi olursa o kadar daha fazlasını istiyordu. Tüm insanlar ölümde eşit oldukları için güç ve zaman birbirleriyle bağıntılıydılar. Bu yüzden eski zaman kralları kendile-

İki yıla kadar bu uçan lahit Jüpiter'in radyasyon kuşağının hemen dışındaki çekim kuyusuna düşecek, gezegenin çevresinde döndükten sonra yıldızlararası boşluğa fırlatılacaktı. Bir gün boyunca en büyük gezegen Jüpiter'in kaynayan renkli bulutlarını görecekti. İş görüntüye kalsa, Hadden Satürn ile halkalarını görmeyi seçerdi, ama Satürn Dünya'dan en az dört yıl uzaktaydı ve durum göz önüne alındığında bu da bir riziko-yu göze almak demektir. İnsan ölümsüzlüğün peşinde ise çok dikkatli olmak zorundaydı.

Bu hızlarla en yakın bir yıldızla gitmek bile on bin yıl sürerdi. Ancak mutlak sıfırın dört derece üstünde donmuşken zamanın çoktu. Bundan bir milyon yıl sonra bile olsa, Hadden *Gılgamış'ın* bir gün başka birinin Güneş sistemine gireceğinden emindi. Ya da yıldızlar arasındaki karanlıkta lâhdini çok gelişmiş ve çok ileriye gören varlıklar araçlarına alacaklar ve ne yapılması gerektiğini bileceklerdi. Daha önce hiç böyle bir işe kalkışılmamıştı. Dünya'da yaşayan hiç kimse bu kadar yaklaşmamıştı buna.

Sonunun başlangıcı olduğuna inanarak gözlerini kapattı, kollarını göğsünde kavuşturdu. Roketler bir daha, bu kere daha kısa bir süre için, ateşlendiler ve parıltılı araç yıldızlara doğru uzun yolculuğuna devam etti.

Bundan binlerce yıl sonra Dünya'da neler olacağını ancak Tanrı bilir diye düşünüyordu. Onun sorunu değildi bu. Hiç de olmamıştı. Kendisi derin uykuda ve donmuş olacaktı lâhidi yıldızlararası boşluktan geçerken; Firavunları da, İskender'i de, Qin'i de aşmış olacaktı. Kendi Yeniden Doğuşunu hazırlamıştı.

Telefon hatları onarılmış, yollar karlardan temizlenmiş ve Dünya basınının titizlikle seçilmiş temsilcilerine tesisleri kısaca gezme olanağı tanınmıştı. Bir iki gazeteci ile fotoğrafçı Genzellere, basınç odasına, sonra da aracın içine sokulmuştu. Televizyoncular Beşler'in koltuklarından Dünya'ya Makine'yi çalıştırmadaki bu ilk cüretli denemenin başarısız kaldığını anlatmışlardı. Sağlıklı ve iyi olduklarını göstermek için Ellie ile arkadaşlarının uzaktan filmlerinin çekilmesine izin verilmiş ancak bu aşamada konuşma yapamayacakları bildirilmişti. Makine Proje Müdürlüğü, durumunu ve gelecekteki seçeneklerini değerlendirmekteydi. Honshu ile Hokkaido arasındaki tünel yeniden açılmıştı, ama Dün-ya'dan Vega'ya olan geçit kapalıydı. Ellie, Beşler tesisten ayrıldıklarında proje yetkililerinin benzelleri yeniden çalıştırıp çalıştırmayacaklarını merak ediyordu, ancak kendisine söylenenlere de inanmamıştı. Makine bir daha çalışmayacaktı; Dünya varlıkları için bir daha tünellere giriş olmayacaktı. Uzay zamanı içinde ne kadar küçük çentikler yaparsak yapalım öteki taraftan biri bizimle bağlantı kurmadığı takdirde bu hiçbir işe yaramayacaktı. Bizim görebilmemiz için bir an araladılar perdeyi sonra da kendi başımıza kurtuluşu bulmaya bıraktılar bizi. Sanki bulabilirmişiz gibi.

Sonunda Beşler'e kendi aralannda konuşma izni çıkmıştı. Ellie hepsine birer birer veda etti. Boş kasetler için hiçbirini kendisini suçlamıyordu.

«Kasetteki resimler manyetik alanlara kayıtlıdır,» dedi Vaygay. «Benzellerde oluşan güçlü bir manyetik alan da onları harekete geçirdi. Maxwell denklemi. Sanırım bantlar böyle silindi. Senin suçun yok bunda.»

Vaygay sorgulamasında şaşkına dönmüştü. Kendisini suçlamamışlardı ama Batılı bilimadamlarıyla birlikte Sovyet aleyhtarları bir komplonun bir üyesi olduğunu îma etmişlerdi.

«Ellie, kalan tek soru Politbüro'da akıllı yaşam olup olmadığı, inan bana.»

«Ve de Beyaz Saray'da. Başkanın Kitz'in bunları yapmasına izin verdiğini düşünemiyorum. O kendisini projeye adanmıştı.»

«Bu gezegen çılgınlar tarafından yönetiliyor. Oldukları yere varabilmek için neler yaptıklarını düşün bir kere. Görüşleri o kadar dar, o kadar... kısa ki. Birkaç yıl hepsi hepsi. En iyilerinde on yıl, yirmi yıl. Onlar yalnızca kendilerinin iktidarda oldukları süreyle ilgilenirler.»

Ellie Cygnus A'yı düşündü.

«Ama, bizim hikâyemizin yalan olduğundan tam olarak emin değiller. Yalan olduğunu kanıtlayamıyor-lar. Bu yüzden buna onları bizim inandırmamız gerekiyor. Ta içlerinde 'Doğru olabilir mi?' diye düşünüyorlar. Bir ikisi doğru olmasını istiyor. Ama tehlikeli bir gerçek bu. Onlar kesine yakın bir şey istiyorlar... Belki de bunu biz sağlayabiliriz. Çekim kuramını geliştirebiliriz. Bize anlatılanları —özellikle Cygnus A ve Galaktik Merkez konusunu— doğrulamak için yeni astronomik gözlemler yapabiliriz. Astronomik araştırmaları durduracak değiller. Ayrıca izin verirlse onikiköşe üzerinde de incelemeler yapabiliriz. Onların fikirlerini değiştireceğiz, Ellie.»

neler olduğunu kabul etmek zorunda kalacaklar. O zamana kadar birbirimizin sigortasıyız. Ellie, çok mutluyum. Hayatımın en büyük olayı bu.»

Vaygay gece uçağıyla Moskova'ya hareket etmeden az önce Ellie, «Nina'yı benim için öp,» dedi.

Sabah kahvaltı ederlerken Xi'ye düşkırıklığı duyup duymadığını sordu.

«Düşkırıklığı mı? Oraya gittim, onları gördüm ve düşkırıklığı mı duyacağım? Ben Uzun Yürüyüşün bir yetimiyim. Kültür İhtilâlinden kurtuldum. Çin Şeddi' nin gölgesinde altı yıl patates ve şeker pancarı yetiştirmeye çalıştım. Tüm yaşamım altüst olarak geçti. Düşkırıklılığının ne olduğunu iyi bilirim ben.

«Sen bir şölene gittin ve açlıktan ölmek üzere olan köyüne döndüğünde dönüşünü kutlamadıkları için düşkırıklılığına uğruyorsun. Bu düşkırıklığı değil ki. Küçük bir çatışmayı kaybettik. Kuvvetlerin yerleşmesine bak bir kere.»

Xi yakında memleketine dönecekti, orada Makine' de olup bitenler hakkında kamuoyuna açıklama yapmamayı kabul etmişti. Xian'daki kazılara dönecekti ama. Qin'in mezarı kendisini bekliyordu. İmparatorun tünelin öteki ucundaki kopyasına ne kadar benzediğini merak etmekteydi.

Ellie bir süre sonra, «Soracağım şey için bağışla beni,» dedi. «Ama içimizde ancak sen... Hayatında sevdiğin biri yok muydu?»

Soruyu daha derli toplu sorabilmeyi isterdi.

«Sevdiğim herkes alındı elimden. Yok edildi. Silindi. Yirminci yüzyıl imparatorlarının yok olduklarını gördüm. Değiştirilemeyecek, itibarının iadesine gerek olmayan, zihinlerden silinemeyecek bir insanın özlemi-

Sukhavati birkaç gün sonra Bombay'a dönüyordu, oradan Tamil Nadu'daki babasının köyüne gidecekti.

«Sonunda kendimizi bunun bir hayâl olduğuna inandırmamız kolaylaşacak,» dedi. Her sabah uyandığımızda deneyimiz biraz daha uzak, biraz daha rüya gibi olacak. Belleklerimizi güçlendirmemiz için hepimizin bir arada olması çok daha iyi olurdu. Ama *onlar* bu tehlikeyi görüyorlar. O yüzden bizi kendi gezegenimizi andıran bir kumsala götürdüler. Kavrayabildiğimiz bir gerçeğe yani. Bu deneyi kimsenin küçümsemesine, önemsizleştirmesine izin veremem. Unutma Ellie. Gerçekten oldu bu. Bir rüya değildi. Sakın unutma, Ellie.»

Durum gözönüne alındığında Eda çok sakindi. Ellie bunun nedenini az sonra anladı. Vaygay ile kendisi sorgulanırken o hesap yapmakla uğraşıyordu.

«Tünellerin Einstein-Rosen köprüleri olduğunu sanıyorum,» dedi. «Relativite Kuramı kara delikleri andıran ama evrimsel bağlantıları olmayan solucan delikleri denilen bir dizi çözüm kabul eder. Bunlar kara delikler gibi bir yıldızın çekimsel çöküşüyle oluşmazlar. Ancak normal bir solucan deliği bir kere oluştu mu, içinden bir şeyin geçmesi için genişler ve kasılır; çok büyük gelgit güçleri yayar ve içinden geçebilmek için sonsuz bir zamana ihtiyaç gösterir.»

Ellie bunun nasıl bir gelişme olduğunu anlamadığı için adamdan açıklamasını istedi. Ana sorun solucan deliğini açık tutabilmektir. Eda bir solucan deliğinin tam olarak kasılmasını önleyecek bir tür gerilim olan yeni bir mikroskopik alan bulmuştu. Bu tür bir solucan deliği kara deliklerin diğer sorunlarını da taşımayacaktı; gelgit baskıları daha küçük olacak, iki yönlü bir girişi olacak ve dış gözlemcilerin ölçümleriyle gidiş-geliş

Ellie'yi tesisten helikopterle almışlardı. Washing-ton'a giderken uçakta öylesine derin bir uykuya daldı ki Beyaz Saray yetkilileri geldiğinde sarsarak uyandırmak zorunda kaldılar.

Bir anlaşma yapmışlardı. Argus'a dönüp istediği bilimsel çalışmayı yapabilecekti. Ancak artık müdür değildi. İstedigi takdirde yaşamının sonuna kadar bu görevde kalabilirdi.

«Biz mantıksız insanlar değiliz,» demişti Kitz. «Sağlam bir kanıtla, gerçekten inandırıcı bir şeyle gelersen biz de bunu duyurmak için senin yanında olacağız. Kesinlikle emin olana kadar senden konuşmamı istediğimizi söyleyeceğiz. Mantık çerçevesi içinde olmak üzere istediğin her araştırmayı destekleriz. Hikâyeyi şimdi açıklayacak olursak önce bir heyecan dalgası ortalığı kaplayacak, ardından kuşkucular altını oymaya kalkışacaklardır. Bu seni de bizi de güç duruma sokacaktır. İmkân olursa kanıt toplaman çok daha doğru olur.» Belki de Başkan adamın fikrini değiştirmesini sağlamıştı. Kitz'in bu anlaşmadan hoşlandığını söylemek mümkün değildi.

Ancak buna karşılık Ellie de Makine'de olup bitenler hakkında hiç konuşmayacaktı. Beşler Makine içinde oturmuşlar, kendi aralarında konuşmuşlar ve sonra da çıkmışlardı. Başka bir şey mırıldanacak bile olsa hazırlanan dosya basına sızdırılacak ve Ellie de işten atılacaktı.

Ellie Peter Valerian'm, Vaygay'ın ya da Abonneba' nın susmalarını satın almaya kalkışıp kalkışmadıklarını merak ediyordu. Beş ülkenin ve Dünya Makine Konsorsiyumunun sorgulama ekiplerini öldürmenin dışında bu olayı nasıl gizli tutabileceklerini aklı almıyordu. Bir zaman sorunuydu bu. Demek ki sadece biraz zaman kazanmaya çalışıyorlardı.

de olsa Machindo onu da etkilemiş olmalıydı. Onun da bir ailesi, dostları, sevdiği biri olmalıydı. Olup bitenlerin en azından bir kokusunu almıştı herhalde.

Başkan, ertesi günü Beyaz Saray'da yapılan bir törenle Ellie'ye Ulusal Özgürlük Madalyasını taktı. Beyaz mermer duvara gömülü şöminede koca koca kütükler yanıyordu. Başkan Makine Projesine gerek parasal, gerekse politik desteklerde bulunduğu ulus ve Dünya önünde küçük düşmemek için kararlıydı. Birleşik Devletlerin ve diğer ülkelerin Makine'ye yaptıkları yatırımların çok iyi sonuçlar verdiği söylenmekteydi. Yeni teknolojiler, yeni sanayiler geliyor, sıradan insanlara Thomas Edison'un icatları kadar yararlı olacak şeyler vaad ediliyordu. Yalnız olmadığımızı anlamıştık, uzayda bizden daha ileri zeki varlıklar vardı. Başkan bunların bizim kendimiz hakkındaki kavramlarımızı sonsuza dek değiştirmişlerdi. Kendisi için —ki bu alanda pek çok Amerikalının düşüncelerini yansıttığına emindi— konuşarak bu keşfin Tanrı'ya olan inancını güçlendirdiğini söyleyebilirdi. Tanrı'nın pek çok dünyada yaşam ve zekâ yaratmakta olduğu sonucu bütün dinlerle uyumluydu. Ancak Makine'nin bize yaptığı en büyük iyilik Dünya'ya getirdiği ruhtu — insan toplumu içinde giderek artan ortak anlayış, hepimizin uzay ve zaman içindeki tehlikeli yolculukta aynı yolun yolcuları olmamız, şimdi bütün Dünya'da Machindo olarak bilinen küresel amaç birliği hedefi.

Başkan Ellie'yi basına ve televizyon kameralarına tanıstırdı, oniki yıllık inatçı arayışını, Mesaj'ı almak ve çözmekteki dehasını, Makine'ye binmekle gösterdiği cesareti anlattı. Makine'nin ne yapacağını kimse bilmiyordu. Dr. Arroway bile bile hayatını tehlikeye atmıştı.

kız arasına girmeyi istemediği de düşünülebilirdi. Ellie, yine de sinirli bir sesle, «Ben *babam* hakkında konuşuyorum,» dedi.

«Ona de ki...» Yaşlı kadının sesi güçlükle çıkıyordu. « ifon elbisem... gelirken temizleyiciye uğrasın... d kk ndan gelirken.»

Annesinin evreninde babası hâlâ h rdavat ı d kk nını i letiyor olmalıydı. Ellie'ninki de öyleydi ya.

Jack Hibbert Argus Tesisi müdürlüğüne getirilmişti, Ellie yönetim sorumluluklarının yükünü sırtından atmakla rahatlamı tı artık. Vega'dan gelen işaretler kesilince teleskopların boş zamanları da arttığından şimdi radyo g kbilimciliğinin uzun zamandır boş duran alt düzey personeli arasında hummalı bir çalışma vardı. Ellie'nin meslektaşları Kitz'in sahtekârlık iddiası konusunda bir imada bulunmamı lardı. Ellie der Heer ile Valerian'm dost ve meslektaşlarına Mesaj ve Makine hakkında neler söylediklerini çok merak ediyordu.

Kitz'in bu konuda yakında bo altacağı Pentagon' daki bürosu dışında kimseyle konu madığından emindi. Bir kere gitmişti Ellie oraya. Kapının önünde beli silahlı, elleri arkasında kavu turulmu  bir denizci eri, karmaşık koridorlarda geçenlerden birinin ani bir güdüye kapılması tehlikesine karşılık Kitz'in kapısı önünde n betteydi.

Willie Wyoming'den Thunderbird' n  getirdiğine göre Ellie arabasına kavu acaktı. Ancak anla ma gereği arabayla yalnız yeteri kadar geniş olan tesiste dola abilecekti. Artık  yle Batı Teksas manzaraları, tav anlardan onur kıtaları, güney yıldızını görmek için dağlara tırmanmak yoktu.  nzivası konusunda tek pişman-

vardı. Aradan birkaç on yıl geçince Makine'nin altında yatan ilkeleri daha iyi anlayabilecektik. Yaptığımız yanlışın ne olduğunu görecektik, 1999'da yapılan ilk büyük denemede Makine'yi çalışmaktan alıkoyan kusurun ne kadar küçük olduğunu anlayıp halimize gülecektik.

Bazı dinî yorumcular Makine'nin başarısızlığının insanın kendini beğenmişlik ve gururunun cezası olduğunu söylüyorlardı. Ülke çapında yayınlanan bir programında Billy Jo Rankin Mesaj'm Vega adlı cehennemden dosdoğru gelmiş olduğunu iddia etmekteydi. Mesaj ile Makine'nin günümüz Babil Kulesi olduğunu söylemekteydi. İnsanlar budalaca bir davranışla Tanrı Katına erişmeye çalışmışlardı. Binlerce yıl önce Babil adındaki günah kentini Tanrı yok etmişti. Bizim zamanımızda da aynı adı taşıyan bir kent vardı. Tanrı Sözüne kendilerini adanmış olanlar O'nun arzusunu orada da yerine getirmişlerdi. Mesaj ve Makine Tanrı korkusu taşıyan dürüst insanlar üzerine kötülüğün bir başka saldırıydı. Şeytani güçler burada da önlenmişlerdi — önce kutsal bir esinlenmeyle Wyoming'deki kazada, sonra İlâhi Kudret'in komünist bilimadamlarının aklını karış-tırmasıyla Tanrı tanımaz Rusya'da.

Ancak Tanrı'nın iradesinin bu açık uyarılarına rağmen, diye devam ediyordu Rankin, insanlar Makine yapımını üçüncü bir kez denemişlerdi. Tanrı izin vermişti onlara. Sonra Makine'nin başarısız kalmasını sağlamış,, şeytanca amacı saptırmış, Dünya üzerindeki yolunu şaşırmış ve günahkâr — doğrusu söylenmek gerekirse, değersiz— çocukları için duyduğu kaygıyı bir kere daha belirtmişti. 1 Ocak 2001'de başlayacak olan gerçek Bininci Yıldan önce günahlarımızın derslerini almamız ve kendimizi ve gezegenimizi yeniden Tanrı'ya adama zamanımız gelmişti.

dar küçük bir radyo dalgası kaynağını saptayabilirlerdi.

Ellie bunun yeterli olamayacağını, yörüngedeki iki kara deliğin bundan çok daha küçük olduğunu düşünüyordu. Bize aslında bir uzay aracı ile Güneş'in öteki tarafına atılmış bir teleskopun Dünyadakilerle birlikte çalışması gerek diyordu. İnsanlar böylece Dünya'nın yörüngesi boyundaki bir nesneyi inceleyebilirlerdi. Ya da İstasyon boyundaki.

Ellie zamanının büyük bir bölümünde Cray 21 bilgisayarına program yazıyor, eski programları yeniliyor ve Makine harekete geçirildikten sonra Dünya zamanı ile yirmi dakika içinde yer alan olayları elinden geldiğince tüm ayrıntılarıyla yazıyordu. Yazısının yarısına geldiğinde yazı makinesi teknolojisine uygun olarak bir asıl üç kopya yazmakta olduğunu farketti. Orijinaller ile iki kopyayı kasasına kilitledi, üçüncü kopyayı 49 numaralı teleskopun elektronik kutusu içine sakladı, karbon kâğıtlarını da yaktı. Altı hafta sonra programlamayı bitirip de Palmer Joss'u düşündüğü bir sırada adam Argus tesisinin kapısında beliriverdi.

Joss yıllardır tanıdığı bir Başkanlık özel danışmanı aracılığıyla bir iki telefon konuşması sonunda içeri girme izni koparmıştı. Güneybatının epey serbest giyim geleneklerine rağmen üzerinde yine bir takım elbise, beyaz bir gömlek ve kravatı vardı. Ellie adama madalyon için teşekkür etti, palmiye yaprağını verdi ve Kitz'in gördüğü hayâlleri kimseye anlatmaması uyarısına aldırış etmeden olup bitenlerin tümünü tek tek anlattı.

Konuşmalarında Sovyet meslektaşlarının uygulamasını benimsemişlerdi: politik açıdan söylenmesi gereken bir şey konuşacakları zaman hemen bir yürüyüşe çıkmak ihtiyacı başgösteriyordu. Uzaktan bakanlar adamın yürürlerken birden durup kadına doğru eğildi-

Joss'un ifadesinden pek açık konuşmadığını anlamıştı Ellie.

«... bu yeniden yazdığım programlar pi gibi bir sayıdaki rakamları hesaplayıp basmak ve sonra da kıyaslamak için değil. Bunun için yeterli zamanımız yok. Bunun yerine, program pi'deki rakamların üzerinden hızla geçiyor ve ancak uzun birler ve sıfırlar dizisinde bir anormallik gördüğü anda düşünmeye başlıyor. Ne dediğimi anlıyor musunuz? Rastlantısal olmayan bir şey arıyorum. Kuşkusuz bazı sıfırlar ve birler olacaktır. Rakamların yüzde onu sıfır, diğer bir yüzde onu bir olacaktır. Ortalama olarak. Ne kadar çok rakam tararsak rastlantısal olarak bulacağımız saf bir ve saf sıfır dizileri uzayacaktır. Program istatistik! olarak ne istendiğini biliyor ve yalnızca çok uzun birler ve sıfırlar dizileri üzerinde duruyor.»

«Anlayamıyorum. Yeterli sayıda rastlantısal rakama baktığınızda istediğiniz herhangi bir diziyi görmeyecek misiniz ki?»

«Doğru. Ama bunun ne kadar olası olduğunu hesaplayabilirsiniz. İlk başlarda çok karmaşık bir mesaj alırsanız bunun rastlantı olmayacağını bilirsiniz. Bu yüzden hergün sabahın ilk saatlerinde bilgisayar bu problem üzerinde çalışır. Dış dünyadan hiçbir veri kabul etmez. İç dünyadan da Dünya içinden de hiçbir veri dışarı çıkmaz. Bilgisayar pi'nin optimum dizilerini tarar ve rakamların uçar gibi geçmesini seyrederek Kendi işine bakar yani. Bir şey bulmadığı takdirde kendisine bir şey sormazsanız konuşmaz da. Bu bir tür kendi içini düşünüyor demektir.»

«Tanrı bilir ya ben matematikçi değilim, bana bir örnek verebilir miydin?»

«Elbette. Pi sayısı 3.1415926... diye başlar. Rakamların rastlantısal olduğunu görürsünüz. Doğru, ilk dört

lirsin. Onları istediğin gibi kullanmak için sana tam yetki veriyorum.»

«Peki, ya sana bir şey olmazsa?»

«Bana bir şey olmazsa mı? O zaman, aradığımızı bulduğumuzda o kâğıtlar hikâyemizi doğrulayacaktır. Galaktik Merkezde çifte kara delik ya da Cygnus-A'da büyük bir yapay yapı veya pi'nin içinde bir mesaj bulursak, bu...» elini adamın göğsüne vurdu «... bu benim kanıtım olacaktır. O zaman konuşacağım. Bu arada, zarfı kaybedeyim deme.»

«Yine de anlamıyorum,» diye itiraf etti adam. «Evrende matematiksel bir düzen olduğunu biliyoruz. Çekim yasası falan. Bunun değişik olan yanı ne? Pi'nin içindeki sayılarda bir düzen varmış. Ne çıkar bundan?»

«Anlamıyor musun? Bu değişik olacaktır. Bu, evreni fizik ve kimyayı belirleyen kesin matematik yasaları ile başlatmak değil. Bu bir *mesaj*. Evreni her kim yapıyorsa on beş milyar yıl sonra akıllı yaşam en sonunda geliştiğinde okunması için asal sayılar içine mesajlar saklıyor. İlk tanıştığımızda bunu anlamadığınız için eleştirdim Rankin'le seni. 'Tanrı bize var olduğunu bilmemizi isteseydi neden bize belirsiz olmayan bir mesaj göndermiyor?' diye sordum. Hatırladın mı?»

«Çok iyi hatırladım hem de. Tanrı'nın matematikçi olduğunu mu sanıyorsun sen?»

«Onun gibi bir şey. Eğer bize söylenenler doğru ise. Bu boşuna bir çabalama değilse. Diğer asal sayıların sonsuzluğu içinde değil de pi'nin içinde saklı bir mesaj varsa.»

«Sen aritmetikte Vahiy arıyorsun. Bunun daha iyi bir yolunu sana söyleyebilirim.»

«Palmer, *tek* yol bu. Kuşkucu bir insanı inandıracak tek şey. Bir şey bulduğumuzu düşün bir an. Bunun müthiş karmaşık olması gerekmez. Rastlantısal olarak

de. Benim mesajımın bir konusu bizim Evrenin amacı için çok önemli olmadığımızdır. Benim başıma gelen şeyler bizleri çok daha küçük gösteriyor aslında.»

«Doğru. Ama Tanrı'yı da kat kat büyültüyor.»

Ellie bir an adamın yüzüne baktıktan sonra devam etti.

«Bilirsin, Dünya Güneş'in çevresinde dönerken bu Dünya'nın güçleri, dinî güçleri, laik güçleri bir zamanlar Dünya'nın sabit olduğunu iddia ederlerdi. Onlar güçlü olmak işindeydiler. En azından güçlü gösteriyorlardı kendilerini. Gerçek onları çok küçülttü. Gerçek onları korkuttu, güçlerini temellerinden sarstı. Bunun için baskı altına aldılar gerçeği. O insanlar gerçeği tehlikeli gördüler. Bana inanmanın ardından neler getireceğini bildiğinden emin misin?»

«Düşünüyorum, Eleanor. Bunca yıl sonra gerçeği gördüğümde tanırım artık, inan bana. Gerçeğe hayran olan, Tanrı'yı bilmeye yönelen her inanç evreni kavrayacak kadar yürekli olmalıdır. Gerçek evrenden söz ediyorum. O ışık yıllarından. O dünyalardan. Senin evreninin boyutlarını, onun Yaratan'a verdiği fırsatları düşündükçe soluğum kesiliyor. Tanrıyı küçük bir dünyaya sıkıştırmaktan daha iyi bir şey bu. Dünya'yı Tanrı'nın ayak taburesi olarak düşünmeyi hiç sevmemiştim. Çok güven verici bir şeydi bu, bir çocuk masalı gibi... sakinleştirici bir ilaç gibi... Ama senin evrenin benim inandığım bir Tanrı için yeteri kadar geniş, yeteri kadar bol zamanlı.

«Daha başka kanıt ihtiyacın olmadığını söylüyorum sana. Yeteri kadar kanıt var. Cygnus-A gibi şeyler bilimadamları içindir. Sıradan insanları hikâyenin doğru olduğuna inandırmakta güçlük çekeceğini mi sanıyorsun? Bence bu çok kolay olacak. Sen hikâyenin çok garip, çok yabancı olduğunu sanıyorsun. Ama ben daha

lamazsak yukarda olanları kamuoyuna açıklayacağım. 1 Ocak'tan önce. Eda ile diğerleri de belki konuşmaya razı olurlar. Tamam mı?»

Konuşmadan yürüdüler Argus yönetim binasına. Döner fısıkiyeler çimenlere su veriyordu. Basmamak için kenarından geçtikleiri bir su birikintisi bu çorak topraklarda yabancı bir şeydi sanki.

«Hiç evlendin mi?» diye sordu Joss.

«Hayır, evlenmedim. Çok meşguldüm sanırım.»

«Hiç âşık oldun mu?» Sıradan bir şeymiş gibi sormuştu bunu.

«Yaklaştım denebilir, beş altı kere. Ama...» Ellie yakınlarındaki teleskopa baktı. «Ama öylesine çok gürültü vardı, sinyali bulmak öyle güçtü ki. Ya sen?»

«Asla.» Joss bir an durakladı sonra gülümseyerek, «Ama inancım var,» dedi.

Ellie bu belirsizliğin üzerinde durmak istemedi, birkaç basamak merdiveni çıkıp Argus'un ana bilgisayarını görmeye gittiler.

Ellie koşarak çıktı yaşılıarevinin merdivenlerinden. Yeni boyanmış yeşil verandada John Staughton'u gördü — kamburu çıkmış, kıpırtısız, kolları iki yana sarkmış. Sağ elindeki naylon torbada bir banyo başlığı, üstü çiçekli bir makyaj kutusu, pembe pomponlu bir çift terlik vardı.

«Gitti,» dedi adam. «İçeri girme. Bakma ona, onu böyle gördüğün için senden nefret ederdi. Grnşnden ne kadar gurur duyduğunu bilirsin. Hem zaten orada değil ki.»

Ellie, hemen hemen güdüsel olarak, hem alışkanlıktan hem de hâlâ çözümlenmemiş gcenikliklerinden dönüp girmek üzereydi. şimdi bile, ilke olarak ona karşı çıkmaya hazır mıydı? İlke neydi ki aslında? Adamın yüzündeki karmakarışıklıktan duyduğu vicdan azabından kuşkulanmak için bir neden yoktu. Annesini sevmişti. Belki de onu benden çok sevdi diye düşündü Ellie. Annesinin sağlığı o kadar uzun bir süredir bozuktu ki, Ellie beklenen an geldiğinde nasıl bir tepki göstereceğini çok dşnmşti. Staughton'un kendisine gönderdiği resimde annesinin ne kadar güzel olduğunu hatırlıyordu; bu an için yaptığı bütün hazırlıklara rağmen hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Ellie'nin acısı ile şaşıran Staughton onu teselli etmek için bir adım attı. Ama Ellie elini kaldırdı, gözle görünür bir çabayla kendini topladı. şimdi bile ada-

mı kucaklayamıyordu. Bir cesedin birleştirdiği yabancılardı. Ama Ellie kalbinin ta derinliklerinde biliyordu Staughton'u babasının ölümü için suçlamakla haksızlık ettiğine.

Staughton elini torbaya soktu. «Sana bir şey vereceğim.» Torbayı karıştırırken alttaki eşyalar üste çıkmıştı, Ellie deri taklidi cüzdanla plastik bir takma damak kutusu gördü. Başını çevirdi. Adam sonunda doğrulup epey yıpranmış bir zarf uzattı.

«Eleanor'a» yazıyordu zarfın üstünde. Annesinin yazısını tanıyınca almak için uzandı. Staughton şaşkınlıkla bir adım geri gitti, sanki bir tokat yemekten kor-kuyormuş gibi zarfı yüzüne kaldırdı.

«Dur.» dedi. «Bekle. Pek iyi anlaşılamadığınızı biliyorum. Ama bana bir iyilik yap. Mektubu bu geceye kadar okuma. Tamam mı?»

Adam, o yaslı haliyle on yıl yaşlanmıştı sanki.

«Neden?»

«En sevdiğin sorudur bu, değil mi? Bir iyilik yap bana. Çok mu bu istediğim?»

«Haklısın,» dedi Ellie. «Çok değil. Özür dilerim.»

Adam Ellie'nin gözlerinin içine baktı.

«O Makine'de sana her ne olmuşsa... seni değiştirmiş,» dedi.

■k •& -k

Ellie Joss'a telefon edip cenaze duasını okuyup okuyamayacağını sordu. «Sana dindar olmadığımı söylememe gerek yok. Ama, annemin dindar olduğu zamanlar olmuştur. Bunu yapmasını isteyeceğim tek kişi sensin, üveybabamın bunu kabul edeceğinden eminim.» Joss ilk uçakla geleceğini söyledi.

Ellie akşam yemeğini erken yedikten sonra otel

yıya mesajı onlar yerleştirmemişlerdi ve bunu okuyamı-yorlardı bile. Tünel yapımcıları ve pi'ye yazı yazanlar başkalarıydı. Onlar burada yaşamıyorlardı artık. Gittikleri yerin adresini bırakmamışlardı. Tünel yapımcıları gittiklerinde, zamanı gelince Bekçi olacak varlıklar terkedilmiş çocuklar gibi kalmışlardı. Kendisi gibi.

Ellie Eda'nın tünellerin bu galaksi ile diğerleri arasında sayısız yıldızlar arasında uygun şekilde serpiştirilmiş solucan delikleri olduğu varsayımını düşündü. Bunlar kara delikleri andırıyorlardı ancak kökenleri ve nitelikleri farklıydı. Kütlesiz değillerdi, Ellie onların Vega sistemindeki kalıntılar arasında bir çekim dalgalanması bıraktıklarını görmüştü. Onların içinden varlıklar ve uzay araçları Galaksi'de gidip gelmekteydiler.

Solucan delikleri. Kuramsal fizik dilinde evren onların elmalarıydı ve biri elmanın içinde tüneller oymuş, içini çekirdeğine kadar yollarla doldurmuştu. Yüzeyde yaşayan bir bakteri için bir mucizeydi bu. Ama elmanın dışında duran bir varlık bu kadar etkilenmeyebilir-di. O görüş açısından Tünel yapımcıları rahatsızlık verici bir şey olabilirdi. Ancak, Tünel yapımcıları solucan ise bizler neyiz peki, diye düşündü.

Argus bilgisayarını pi sayısının içine Dünya'da makine olsun, insan olsun herkesten daha çok girmişti, ama Bekçiler kadar da girememişti. Theodore Arroway'ın o haritası çizilmemiş denizin kıyısında kendisine sözünü ettiği çözülmemiş mesaj olamayacak kadar erken henüz, diye düşündü. Belki de bu gelecek gösterilerin bir ön gösterisiydi, daha fazla araştırma için bir özendirmeydi, insanların cesaretlerini kaybetmemeleri için bir örnekti. Her ne olursa olsun, bunun Bekçiler'in uğraştıkları mesaj olamayacağı kesindi. Belki de çeşitli asal sayılara kilitlenmiş kolay ve güçlü mesajlar vardı ve Argus bilgisayarını en kolayını bulmuştu.

Sevgili Ellie,

Artık öldüğüme göre umarım yüreğinde beni bağışlayacak gücü bulursun. Sana karşı bir günah işlediğimi biliyorum ve bunu yalnız sana karşı işlemiş değilim. Gerçeği buseydin benden nefret edecektin ki buna dayanamazdım. O yüzden yaşarken bunu sana söylemeye cesaret edemedim. Ted Arroway'i ne kadar sevdiğini biliyorum ve onu benim de çok sevdiğimi bilmeni isterim. Hâlâ da seviyorum. Ama o senin gerçek baban değildi. Senin gerçek baban John Staughton'dur. Çok kötü bir şey yaptım ben. Yapmamalıydım ve çok zayıftım; ama bunu yapmasaydım sen bugün dünyada olmayacaktın, o yüzden beni düşünürken nefret etme benden. Ted durumu biliyordu, beni bağışladı ve bunu sana asla söylemeyeceğimize söz verdik. Şu anda pencereden baktığımda senin bahçede oturduğunu görüyorum. Orada oturmuş yıldızları ve benim hiç anlamadığım şeyleri düşünüyorsun; seninle öyle gurur duyuyorum ki. Gerçek konusunda o kadar titizsin ki, kendin hakkındaki bu gerçeği bilmenin hakkın olduğunu düşündüm. Hayata gelişin hakkında yani. John hâlâ yaşıyorsa bu mektubu sana vermiş demektir. Bunu yapacağını biliyorum. Ellie, o senin sandığından çok daha iyi bir insandır.

Onu yeniden bulduğum için talihim varmış. Belki de içinde bir yerde gerçeği bulduğun için ondan bu kadar nefret ediyorsundur. Ama aslında ondan Theodore Arroway olmadığı için nefret ettiğini biliyorum.

İşte hâlâ orada oturuyorsun. Bu mektubu yazmaya başladığımdan beri hiç kıpırdamadın. Öylece

Çatırdayan telefaksın durduğu masanın üzerinde bir ayna vardı. Ellie aynada ne genç, ne yaşlı, ne ana, ne de evlât olan birini gördü. Gerçeği kendisinden saklamakta haklıydılar. O sinyali alacak kadar ilerlemiş değildi, nerede kalmış çözecek kadar... Mesleğini yabancıların en uzağı ile bağlantı kurmaya çalışarak geçirirken, kendi yaşamında kimseyle bir bağlantı kuramamıştı. Başkalarının yaratılış efsanelerini yıkmak için saldırmış ama kendi yaratılışının temelinde yatan yalanı görememişti. Tüm yaşamı boyunca evreni incelemiş, ama onun en belirgin mesajım görememişti: Bizim gibi küçük yaratıklar için sonsuzluk ancak sevgiyle katlanabilir bir şey olurdu.

Argus bilgisayarı Eleanor Arroway ile bağlantı kurma çabasında öylesine ısrarlı ve yaratıcıydı ki neredeyse keşfi paylaşmak için acil bir kişisel ihtiyaç belirtiyordu.

Anormallik en açıkça yalnızca birler ve sıfırlarla yazılabileceği 11 tabanlı aritmetiğinde görünüyordu. Vega'dan alınanla kıyaslanınca bu en fazlası basit bir mesaj olabilirdi, ancak istatistikî önemi çok fazlaydı. Program rakamları aşağıdan yukarı ve soldan sağa olmak üzere eşit sayıda bir dörtgen biçiminde dizmişti. İlk sıra soldan sağa kesintisiz bir sıfırlar dizişiydi. İkinci sırada tam ortada bir rakamı, bunun iki yanında sıfırlar vardı. Birkaç satır sonra birlerden oluşan bir yay parçası çıkmıştı ortaya. Basit geometrik biçim satır satır, vaadler dolu olarak belirmişti. Dörtgenin son satırında tam ortadaki bir rakamının iki yanı sıfırlarla doluydu.

Asal sayının ta içinde, rakam dizileri altında sak-

87-34-Y-0051-0040

